

Sammanträde med:

Regional tillväxtnämnd

Sammanträdet sker digitalt, endast ordförande, ansvarig tjänsteperson och nämndsekreterare deltar fysiskt

Sammanträdesdatum: 2020-12-10

Tid: kl. 10:00-14:30

Plats: Digitalt och konferensrum Eken, Eklundavägen 1 Örebro

Gruppmöten och eventuell teknik ordnas av respektive parti.

Meddela förhinder snarast möjligt till nämndsekreterare June Fors, e-post

june.fors@regionorebrolan.se eller telefon 019-602 71 73.

Du som är ersättare meddelar om du kommer att närvara.

Tänk på våra allergiker och undvik starka dofter.

Ledamöter kallas

Irén Lejegren (S), ordförande
Torbjörn Ahlin (C), vice ordförande
Willhelm Sundman (L), 2:e vice ordförande
Rolf Karlsson (S)
Yvonne Nilsson (S)
Bulent Oktay (S)
Theres Andersson (S)
Annalena Järnberg (S)
Bo Rudolfsson (KD)
Anders Brandén (M)
Torbjörn Appelqvist (M)
Fredrik Persson (MP)
Patrik Nyström (SD)
Fredrik Dahlberg (SD)
Kenneth Lantz (V)

Ersättare underrättas

Ingrid Båve (S)
Bror-Erik Israelson (S)
Margareta Scherlund (S)
Malko Prince M'peti Eliya (KD)
Anders Lycketeg (C)
Anna Danielsson (M)
Magnus Johansson (M)
Florenca Aroca López (M)
Sergej Salnikov (SD)

1. Protokollsjustering

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att nämndens ordförande och Patrik Nyström (SD) med Fredrik Dahlberg (SD) som ersättare justerar dagens protokoll.

Protokollet ska vara justerat senast den 24 december 2020.

2. Svar på medborgarförslag om att öppna ett hunddagis på Kävesta folkhögskola

Diarienummer: 20RS1448

Föredragande: Anna Elverskog

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

En medborgare har inkommit med ett förslag om att öppna ett hunddagis på Kävesta folkhögskola med anledning av att det är många som idag har ett behov av att läsa in gymnasiet som också är hundägare och att det kan vara svårt med hundpassning för dem när man är på skolan. Medborgaren menar också att människor mår bättre av att umgås med djur och att ett hunddagis skulle möjliggöra "terapistunder" mellan hundar och deltagare. Medborgaren föreslår att hunddagiset skulle vara öppet för alla men med förtur för deltagare och personal på skolan.

Under de senaste fem åren har det inte framkommit några önskemål till rektor från vare sig deltagare på skolan eller från personal om ett hunddagis. Det finns säkert deltagare som skulle må bra av en terapistund under dagen men det finns också deltagare som allergiska mot hundar samt de som är rädda för hundar.

Det ligger inte i Region Örebro läns uppdrag att starta eller driva hunddagis. Det ligger heller inte i folkhögskolans ansvarsområde att ordna plats på hunddagis för deltagare eller personal. Enligt samtal med rektor har inte ett hunddagis efterfrågats. Det kan också finnas både personal och deltagare på skolan som är allergiska mot hundar.

Regional tillväxtnämnd föreslås därför besluta att medborgarförslaget avslås.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 201210, Svar på medborgarförslag om att öppna hunddagis på Kävesta folkhögskola
- Svar på medborgarförslag om att öppna ett hunddagis på Kävesta folkhögskola
- Medborgarförslag, hunddagis på Kävesta folkhögskola

3. Regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021

Diarienummer: 20RS2353

Föredragande: Petter Arneback, Helena Torége

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fastställa regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021 samt

att nämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att samverka med regiondirektören inom området attraktiv arbetsgivare och kompetensförsörjning i syfte att ge regionstyrelsen erforderliga underlag avseende arbetsgivaransvaret.

Sammanfattning

Med utgångspunkt i verksamhetsplan med budget 2021 för Region Örebro län som regionfullmäktige fastställde den 11 november 2020, redovisas förslag till verksamhetsplan med budget för regional tillväxtnämnd 2021.

Regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021 utgår från förutsättningar, inriktningar och mål som uttrycks i regionfullmäktiges verksamhetsplan. Regional tillväxtnämnd har i sin verksamhetsplan med budget konkretiserat effektmål, inriktningar och indikatorer. I regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021 återfinns den regionala utvecklingsstrategin, RUS, som en röd tråd som genomsyrar all verksamhet från effektmål och nämndmål till handlingsplaner och aktiviteter som leder till genomförande och måluppfyllelse.

Vidare innehåller verksamhetsplanen en internkontrollplan med regionövergripande risker och åtgärder.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 201210, Verksamhetsplan med budget regional tillväxtnämnd 2021
- Verksamhetsplan med budget regional tillväxtnämnd 2021

4. Föreningsstöd för år 2021 – Stiftelsen Activa

Diarienummer: 20RS8644

Föredragande: Mona Hedfeldt, Linda Adolphson

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fastställa stöd för år 2021 till Stiftelsen Activa med 7 698 000 kronor.

Sammanfattning

Stiftelsen Activa finns och verkar i Örebro län sedan 1989 och startades av Örebro läns landsting och Örebro kommun. Sedan dess har stiftelsen haft ett årligt regionalt stöd. Tidigare har stiftelsen tilldelats föreningsstöd från Region Örebro läns kulturnämnd. Activa arbetar med frågor som är betydelsefulla för den regionala utvecklingen när det gäller arbetsmarknad och personer med funktionsnedsättningar, därav fattades tidigare beslut om att stödet till Activa skulle flyttas från kulturnämnden till regionala tillväxtnämnden.

Stiftelsen Activa föreslås ett stöd för 2021 med 7 698 000 kronor. Stödet är en nolluppräknning av stödet för 2020.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM Regional tillväxtnämnd 20201210 Föreningsstöd för år 2021 - Activa
- Ansökan om föreningsstöd

- Komplettering till ansökan om föreningsstöd

5. Finansiering av Teknikcollege Örebro län 2021-2025

Diarienummer: 20RS10566

Föredragande: Maria Svensson Hallberg

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fastställa verksamhetsbidrag till Teknikcollege Örebro län för åren 2021-2025 med ett årligt belopp på 325 000 kronor samt årlig uppräknings i enlighet med Region Örebro läns uppräkningsstal.

Sammanfattning

Teknikcollege är Sveriges samverkansplattform för industrins kompetensförsörjning. Konceptet är ett samarbete mellan företag, kommuner, regioner och utbildningsanordnare samt en kvalitetsstämpel på utbildningar. En utbildning som är certifierad genom Teknikcollege ska ge studerande den kunskap som eftersträvas ute hos företagen.

Teknikcollege utvecklas genom erfarenhetsutbyte inom Riksföreningen Teknikcollege Sverige (RTS) och bildades hösten 2007. Teknikcollege bygger på en regional organisation där flera kommuner samt regioner samverkar genom avtal. Bakom Teknikcollege står Industrirådet som 2004 initierade konceptet. Industrirådet består av ledande företrädare för svenska arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer inom industrisektorn. Dessa organisationer är de som driver konceptet tillsammans med certifierade regioner. Teknikcollege Örebro län är Sveriges första certifierade Teknikcollegeregion och certifierades för första gången 2006. I dagsläget är fem utbildningsanordnare certifierade i samverkan med ungefär 70 företag. Den gemensamma målsättningen är att öka intresset och höja kvaliteten och attraktiviteten inom industri- och teknikutbildningar med särskilt fokus på Teknikprogrammet och Industritekniska programmet.

Teknikcollege kvalitetskriterier ska bidra till att studerande blir anställningsbara och/eller kan erbjudas tydliga karriärvägar och vidareutbildning på eftergymnasial nivå.

Samverkan inom Teknikcollege ska bidra till att resurserna i länet utnyttjas mer effektivt och leda till en tryggad kompetensförsörjning inom tillverkning och teknik. Slutmålet är en konkurrenskraftig och växande näring som står för såväl förnyelse som ökad innovationsverksamhet. Förvaltningen regional utveckling inom området Utbildning och arbetsmarknad har en representant med i den regionala styrgruppen.

Teknikcollege Örebro län kommer att ansöka om ny certifieringsperiod för åren, 2021 – 2025 samt upprätta ett nytt samverkansavtal mellan parterna. Finansieringsavtalet gäller hela certifieringsperioden. Certifieringsansökan och samverkansavtal ska bifogas den första utbetalningen, år 2021 samt årsredovisningar löpande under hela avtalsperioden.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 201210 - Teknikcollege Örebro län 2021-2025
- Förslag till finansieringsavtal mellan Teknikcollege Örebro län och Region Örebro län 2021-2025

6. Verksamhetsbidrag Hopajola 2021

Diarienummer: 20RS11177

Föredragande: Kristina Eklöf

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att tilldela den ideella föreningen Hopajola ett verksamhetsbidrag för 2021 på 200 000 kronor.

Sammanfattning

Hopajola är en ideell förening som arbetar för naturen i Örebro län. Organisationen bildades 1994 av Örebro läns landsting (idag Region Örebro län), länets kommuner, Naturskyddsföreningens länsförbund och lokala kretsar i Örebro län. Hopajola samarbetar även med Studieförbundet.

Hopajola är en naturvårdsorganisation som samlar in pengar och arbetar för att säkerställa skydd och vård av värdefulla och känsliga naturmiljöer och tillhörande biologisk mångfald i Örebro län.

Inför verksamhetsåret 2021 har Hopajola kommit in med en förfrågan om att indexhöja verksamhetsbidraget från Region Örebro län. Se bilaga. Hopajola har begärt en höjning för 2020 och 2021. Förslaget är att höja bidraget med 2,4 procent, vilket motsvarar den indexhöjning som nämnden får för 2021. Bidraget skulle då öka från 195 000 kronor till 200 000 för verksamhetsåret 2021.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 201210, Verksamhetsbidrag Hopajola 2021
- Ansökan om verksamhetsbidrag för år 2021

7. Vilt- och naturvårdsbidrag 2021

Diarienummer: 20RS11180

Föredragande: Kristina Eklöf

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att tilldela Hopajola 300 000 kronor för genomförande av skolprojekt 2021 samt

att avsätta 263 000 kronor för projekt kopplat till vilt- och naturvård.

Sammanfattning

Regional tillväxtnämnd har i sin budget 563 000 kronor avsatta för vilt- och naturvård.

Dessa föreslås att fördelas enligt följande:

300 000 kronor för genomförande av skolprojekt naturvård

263 000 kronor för projekt kopplade till vilt- och naturvård.

De två senaste åren har klasser på länets skolor bjudits in för att på plats i naturen få en information om vilt och naturvård. Syftet har, förutom att förmedla kunskap, varit att skapa intresse för natur och naturvård. Hopajola har under 2020 drivit skolprojektet. Förslaget inför 2021 är att Hopajola tilldelas 300 000 kronor för att driva skolprojektet under liknande former som under 2020, enligt särskild redovisning.

Under många år har föreningar och organisationer haft möjligt att söka stöd för projekt inom vilt- och naturvård. Tidigare handlades dessa ärenden av en Vilt- och naturvårdskommitté.

Sedan valet 2018 handläggs dessa beslut av nämnden för regional tillväxt. Förslaget är att avsätta 263 000 kronor i en utlysning för projekt inom vilt- och naturvård. Sökande ska vara en juridisk person och ansökan ska vara Region Örebro län tillhanda senast 1 april. Regional tillväxtnämnd fattar beslut om vilka projekt som får finansiering vid sitt möte i maj 2021.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 201210, Vilt- och naturvårdsbidrag 2021
- Redovisning av skolprojektet 2020

8. Östra Mellansveriges program och handlingsplan för EU:s regionalfond respektive socialfond ESF+

Diarienummer: 20RS11397

Föredragande: Ewa Lindberg, Therese Hjelseth, Kristina Eklöf

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att innehåll och inriktning av Östra Mellansveriges operativa program för regionalfonden och regionala handlingsplan för Socialfonden 2021-2027 godkänns samt

att nämndens ordförande får i uppdrag att efter hörande av nämndens presidium och i samråd med och övriga regionalt tillväxtansvariga samt förvaltande myndigheter i Östra Mellansverige fatta beslut om den slutgiltiga versionen av ovan nämnda program och handlingsplan.

Sammanfattning

EU:s strukturfonder är en del av EU:s sammanhållningspolitik där fonderna ska bidra till att finansiera politikens mål. Sammanhållningspolitiken och fonderna verkar utifrån en sjuårig arbetscykel där den innevarande programperioden avslutas vid årsskiftet 2020-2021 och en ny sjuårig programperiod för 2021-2027 tar vid. Politikens övergripande mål är skapa en hållbar tillväxt och minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europa. De fonder som är aktuella för detta beslut är Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF+). I Sverige ligger det förvaltande ansvaret för fonderna på Tillväxtverket och ESF-rådet.

Strukturfondsregionen Östra Mellansverige (ÖMS) är en storregional geografi där regionerna har ett gemensamt ansvar att genomföra EU:s sammanhållningspolitik. I ÖMS ingår regionerna Sörmland, Uppsala, Västmanland, Örebro och Östergötland. Dessa fem regioner har sedan 2007 samarbetat kring båda fonderna.

Inför den nya programperioden har regionerna, i en sammanhållen process, tagit fram förslag på nytt regionalt program för Regionalfonden och en ny handlingsplan för Socialfonden. Uppdraget att skriva Regionalfondsprogrammet kommer från Näringsdepartementet. Vad gäller handlingsplanen för Socialfonden har uppdraget ännu inte formellt tilldelats regionerna från Arbetsmarknadsdepartementet. Regionerna har trots detta valt att synka de båda skrivarprocesserna för de två styrdokumenterna för att ta tillvara mervärden inom de insatsområden som båda fonderna täcker in.

Efter att ett politiskt beslut fattats i ÖMS gällande Regionalfondens program och Socialfondens handlingsplan kommer båda dokumenten att lämnas vidare. Regionalfondsprogrammet ska skickas till Näringsdepartementet senast den 31 december

2020. Därefter kommer programmet bli föremål för förhandling mellan regeringen och EU-kommissionen där ett beslut förväntas under första kvartalet 2021.

Arbetsmarknadsdepartementet har inte kommunicerat ett motsvarande slutdatum för leverans av handlingsplanen då det nationella programmet ännu inte är färdigförhandlat. Den fortsatta beslutsprocessen är heller inte tagen men utifrån den innevarande programperiodens beslutsgång bedömer Arbetsmarknadsdepartementet att handlingsplanen skickas till ESF-rådet för granskning och därefter till Övervakningskommittén för fastställande.

Program för regionala utvecklingsfonden

Regionalfondsprogrammet för ÖMS tar sin utgångspunkt i de fem regionernas regionala utvecklingsstrategier och strategier för Smart Specialisering. Detta har i sin tur inneburit att programmet omfattar två politiska mål: Ett smartare ÖMS med särskilt fokus på innovation, digitalisering, tillväxt och ökade färdigheter inom smart specialisering, samt Ett grönare och ett koldioxidsnålare ÖMS med särskilt fokus på energieffektivisering, förnyelsebar energi, smarta nät och cirkulär ekonomi. Programmet har en tydlig inriktning mot ÖMS fyra utmaningsområden utifrån smart specialisering, andra särskilt prioriterade områden för att nå hållbar tillväxt samt fyra prioriterade områden för en grön och fossilt oberoende region. Programmet förväntas bidra till att ÖMS år 2027 har kunnat utveckla en innovationsförmåga och omställningskapacitet som skapat både bredd och spets och därigenom positionerat regionen internationellt.

Handlingsplan för socialfonden

Den regionala handlingsplanen för Socialfonden i ÖMS tar sin utgångspunkt i det nationella programutkastet för ESF+ samt de fem regionernas regionala utvecklingsstrategier. Utifrån en socioekonomisk analys har ÖMS fem regioner i handlingsplanen prioriterat insatser som underlättar för utsatta målgrupper att klara sin livssituation, nå arbetsmarknaden alternativt få en stabilare ställning på arbetsmarknaden. Insatserna i handlingsplanen riktar in sig på att underlätta för personer i de så kallade tematiska målområden. Dessa är ekonomisk utsatthet, etablering på arbetsmarknaden, återinträde på arbetsmarknaden, instabil ställning på arbetsmarknaden samt stabil ställning på arbetsmarknaden. Handlingsplanen förväntas bidra till att ÖMS år 2027 kännetecknas av arbetsmarknadsregioner bestående av väl integrerade lokala arbetsmarknader med en struktur för kompetensförsörjning som är efterfrågestyrd, arbetsgivarorienterad och samtidigt utgår ifrån individens behov av stöd och kompetensutveckling.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 201210, Östra Mellansveriges program och handlingsplan för EU:s regionalfond respektive socialfond ESF+
- Förslag till Regionalt program för Regionalfonden för Östra Mellansverige MASTER 201103
- Bilaga till FöredragningsPM, Utkast ESF Regional handlingsplan Östra Mellansverige, ÖMS 2021-2027
- Bilaga till FöredragningsPM, Beskrivning av framtagande av handlingsplan Östra Mellansverige 2021-2027

9. Medfinansiering från det statliga 1:1-anslaget till projekt AI och Autonoma System – Utvecklade av ett Regionalt Eko-system (AI.ALL)

Diarienummer: 20RS9844

Föredragande: Mirela Redzic

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Örebro universitet beviljas 26 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 3 747 690 kronor för genomförande av projekt AI och Autonoma System – Utvecklade av ett Regionalt Eko-system (AI.ALL),

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd,

att projektet får påbörjas tidigast 2021-01-01 och avslutas senast 2023-04-30, samt

att följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- Projektägaren får inte snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa enskilda företag, utan projektets insatser ska vara allmänt näringslivsfrämjande och komma grupper av företag till del.
- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering (beslutades 2019-11-05, dnr 19RS9026).

Sammanfattning

AI.ALL är en fortsättning på AI.MEE-projektet som bedrivits under åren 2017-2020 av Alfred Nobel Science Park i samverkan med Örebro universitet. Detta fortsättningsprojekt är en gemensam satsning mellan Örebro universitet, Region Örebro Län samt Alfred Nobel Science Park med universitetet som projektägare. AI.ALL bygger vidare på samma metod och arbetssätt som i första projektet men applikationsområdet har utvidgats till att omfatta områden såsom smart industri, hälsa, smarta städer och hållbarhet för att koppla an till Smart specialisering i Östra Mellansverige (ÖMS).

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 201210, Medfinansiering till projekt AI och Autonoma System - Utvecklade av ett Regionalt Eko-system, AI.ALL
- Projektbeskrivning - Projekt AI och Autonoma System - Utvecklade av ett Regionalt Eko-system, AI.ALL

10. Redovisning av delegationsbeslut och anmälningsärenden

Diarienummer: 19RS10494

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisningen.

Sammanfattning

Regional tillväxtnämnd har överlåtit sin beslutanderätt till ordförande eller tjänsteman i enlighet med gällande delegationsordning. Dessa beslut ska redovisas till den styrelse/nämnd som har fattat beslut om delegering.

Följande delegationsbeslut redovisas:

1. Områdeschef för Näringslivsutveckling enligt punkt 3.3 i delegationsordning.

Företagsstöd för perioden 2020-09-19 – 2020-10-26.

2. Ordföranden i regional tillväxtnämnd enligt punkt 1.5 i delegationsordning.
Remissvar – Samråd om statligt stöd till bredband, diarienummer 20RS10025.

3. Ordföranden i regional tillväxtnämnd enligt punkt 1.5 i delegationsordning.
Remissvar för program för Europeiska regionalfonden 2021-2027, diarienummer 20RS11459.

Följande ärende anmäls för kännedom:

4. Beslut från regionfullmäktige den 11 november 2020 § 150 - Anmälan av motion från Willhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet, diarienummer: 20RS10406.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 201210 - Redovisning av delegationsbeslut och anmälningsärenden
- Delegationsbeslut av ordförande - remissvar Samråd om statligt stöd till bredband
- Delegationsbeslut av ordförande - Remissvar miljöbedömning program för ERUF för Östra Mellansverige Örebro
- §150 RF 201111 Anmälan av motion från Willhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet
- Motion från Willhelm Sundman (L) om Samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet

11. Förlängning av beslut om förhöjda konsultinsatser i form av omställningscheckar

Diarienummer: 20RS4379

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att förlänga insatsen att bevilja omställningscheckar till företag i Örebro län, samt

att stödet ska gälla fram till den 31 december 2021.

Sammanfattning

Då många företag i länet har drabbats av pandemin har Region Örebro län (Regionen) under 2020 satsat på förhöjda konsultinsatser i form av omställningscheckar för att hjälpa företag som vill satsa på att utveckla verksamheten. Beslut fattades av regional tillväxtnämnds ordförande den 24 april 2020. Stödet skulle gälla till och med den 31 december 2020.

Corona-krisen kommer att fortsatt påverka många företag även under 2021 och Regionen vill därför förlänga möjligheten att bevilja omställningscheckar även under 2021. Detta ger företag möjlighet att fortsätta utvecklas och hitta nya affärsmöjligheter och att de kan gå stärkta ut krisen.

Omställningscheckarna ges i form av konsultinsatser med stöd upp till 90 procent av kostnaden. Det innebär att Regionen frångår den satta procentsatsen, (max 50 procent av kostnaderna) i Regionens Inriktningsbeslut. Maxbeloppet står fast på 150 000 kronor. Detta är förenligt med vår förordning SFS 2015:210 §13 om statligt stöd för att främja små och medelstora företag.

Insatsen ska leda till att företag når en högre och mer konkurrenskraftig nivå. Stöden kommer att behövsprövas och följa vår förordning, inriktningsbeslut samt policys vad det gäller övriga villkor och prioriteringar. Stödet ska gälla fram till den 31 december 2021.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 201210, Förlängning av beslut om förhöjda konsultinsatser i form av omställningscheckar

12. Information

1. Information om det nya Interreg Central Baltic programmet (2021-2027)

Rasmus Bergander

2. Uppföljning av regional utvecklingsstrategi, RUS 2020

Susanne Rosendahl, Malin Lindqvist. Samtal om följande frågeställningar:

- Hur relevanta är utmaningarna för er nämnd och varför?
- På vilket sätt utmaningarna kan vara ett underlag för verksamhetsplanen och inriktning för de regionala utvecklingsmedlen?

3. Sveriges kommuner och regioners arbete och arbetsgrupp om mobilitetsstöd

Irén Lejegren

4. Rapportering om arbetet kring restaurang- och hotellhögskolan i Grythyttan, RHS

Irén Lejegren

2

Svar på medborgarförslag om att öppna ett hunddagis på Kävesta folkhögskola

20RS1448

Organ
Regional tillväxtnämnd

Svar på medborgarförslag om att öppna ett hunddagis på Kävesta folkhögskola

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

En medborgare har inkommit med ett förslag om att öppna ett hunddagis på Kävesta folkhögskola med anledning av att det är många som idag har ett behov av att läsa in gymnasiet som också är hundägare och att det kan vara svårt med hundpassning för dem när man är på skolan. Medborgaren menar också att människor mår bättre av att umgås med djur och att ett hunddagis skulle möjliggöra ”terapistunder” mellan hundar och deltagare. Medborgaren föreslår att hunddagiset skulle vara öppet för alla men med förtur för deltagare och personal på skolan.

Under de senaste fem åren har det inte framkommit några önskemål till rektor från vare sig deltagare på skolan eller från personal om ett hunddagis. Det finns säkert deltagare som skulle må bra av en terapistund under dagen men det finns också deltagare som allergiska mot hundar samt de som är rädda för hundar.

Det ligger inte i Region Örebro läns uppdrag att starta eller driva hunddagis. Det ligger heller inte i folkhögskolans ansvarsområde att ordna plats på hunddagis för deltagare eller personal. Enligt samtal med rektor har inte ett hunddagis efterfrågats. Det kan också finnas både personal och deltagare på skolan som är allergiska mot hundar.

Regional tillväxtnämnd föreslås därför besluta att medborgarförslaget avslås.

Tjänsteställe, handläggare
Utbildning och arbetsmarknad, Anna Elverskog

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS1448

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet har inga konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektivet.

Ekonomiska konsekvenser

Det förslag som medborgarförslaget innehåller skulle innebära en betydande kostnad för Kävesta folkhögskola. Bedömningen är att förslaget är för kostsamt att införa.

Det föreslagna beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till Regionala tillväxtnämnden den 10 december 2020.

Förslag till svar.

Medborgarförslaget.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Förslagsställaren
Kävesta folkhögskola

Sammanträdesdatum
2020-12-10

Beteckning
Dnr: 20RS1448

Svar på medborgarförslag om att öppna ett hunddagis på Kävesta folkhögskola

En medborgare har inkommit med ett förslag om att öppna ett hunddagis på Kävesta folkhögskola med anledning av att det är många som idag har ett behov av att läsa in gymnasiet som också är hundägare och att det kan vara svårt med hundpassning för dem när man är på skolan. Medborgaren menar också att människor mår bättre av att umgås med djur och att ett hunddagis skulle möjliggöra ”terapistunder” mellan hundar och deltagare. Medborgaren föreslår att hunddagiset skulle vara öppet för alla men med förtur för deltagare och personal på skolan.

Under de senaste fem åren har det inte framkommit några önskemål till rektor från vare sig deltagare på skolan eller från personal om ett hunddagis. Det finns säkert deltagare som skulle må bra av en terapistund under dagen men det finns också deltagare som allergiska mot hundar samt de som är rädda för hundar.

Det ligger inte i Region Örebro läns uppdrag att starta eller driva hunddagis. Det ligger heller inte i folkhögskolans ansvarsområde att ordna plats på hunddagis för deltagare eller personal. Enligt samtal med rektor har inte ett hunddagis efterfrågats. Det kan också finnas både personal och deltagare på skolan som är allergiska mot hundar.

Regionala tillväxtnämnden beslutar att avslå förslaget.

För Region Örebro län

Irén Leijegren
Ordförande i Regionala tillväxtnämnden

Ewa Lindberg
Områdeschef Utbildning och arbetsmarknad

Region Örebro län

[Redacted]		Datum: 4/2-20
Adress: [Redacted]		Medborgarförslag Region Örebro län Box 1613 701 16 ÖREBRO
Postadress: [Redacted] Örebro		
Tel:		
E-post: [Redacted]		
[Redacted]		
		Ankom Regionkansliet 2020 -02- 07

Medborgarförslag (kortfattat namn):

Hunddagis på Kävesta folkhögskola

Motivering (Lämna en mer utförlig beskrivning av ditt förslag och motivera varför det bör genomföras):

Jag tycker att på region Örebro läns folkhögskola, Kävesta folkhögskola, ska inrättas ett hunddagis.

Aulederingen är att många som idag har ett behov av att lösa in gymnaset även öger hund och har svårt med hundpassning. Pluggar man på högre nivå men också även en plats för inledan.

Det är också oantalat att folk under skole när man får umgås med hundar. Ett hunddagis på skolan skulle möjliggöra dessa "terapistunder" mellan hundar och deltagare. Hunddagiset skulle vara "äppel" för alla men för tur för skolans deltagare och personal.

Med ett hunddagis skulle även skolans deltagare kunna välja någon inriktning/valämne som handlar om djur/husdjur.

Kävesta folk ligger lämpligt på landet med möjligheter till bra utrymmen och sadlningar.

De som jobbar på hunddagiset skulle kunna vara folk som älskar hundar och står långt från arbetsmarknaden så kallade extra tjänster. Utred frågan!

Region Örebro län hanterar dina personuppgifter i enlighet med EU:s dataskyddsförordning (GDPR). För att kunna fullgöra uppgiften med att handlägga ditt medborgarförslag kommer dina personuppgifter registreras och lagras i Region Örebro läns diarium. Personuppgifterna kan även förekomma i protokoll, kallelser och handlingar.

Namnunderskrift(-er):
[Redacted]

Namnförtydligande:
[Redacted]

3

Regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021

20RS2353

Organ
Regional tillväxtnämnd

Regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fastställa regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021 samt

att nämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att samverka med regiondirektören inom området attraktiv arbetsgivare och kompetensförsörjning i syfte att ge regionstyrelsen erforderliga underlag avseende arbetsgivaransvaret.

Sammanfattning

Med utgångspunkt i verksamhetsplan med budget 2021 för Region Örebro län som regionfullmäktige fastställde den 11 november 2020, redovisas förslag till verksamhetsplan med budget för regional tillväxtnämnd 2021.

Regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021 utgår från förutsättningar, inriktningar och mål som uttrycks i regionfullmäktiges verksamhetsplan. Regional tillväxtnämnd har i sin verksamhetsplan med budget konkretiserat effektmål, inriktningar och indikatorer. I regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021 återfinns den regionala utvecklingsstrategin, RUS, som en röd tråd som genomsyrar all verksamhet från effektmål och nämndmål till handlingsplaner och aktiviteter som leder till genomförande och måluppfyllelse.

Vidare innehåller verksamhetsplanen en internkontrollplan med regionövergripande risker och åtgärder.

Beredning

Regional tillväxtnämnd har berett ärendet vid sitt sammanträde den 5 november 2020.

Tjänsteställe, handläggare
Ekonomi, Helena Torége

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS2353

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Verksamhetsplanen innehåller ambitioner och uppdrag inom hållbar utveckling med sociala, ekologiska och ekonomiska aspekter som innefattar miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Utgångspunkten för verksamhetsplanen är de ekonomiska ramar som anges i regionfullmäktiges verksamhetsplan med budget 2021. Verksamhetsplanen innehåller budget 2021.

Uppföljning

Uppföljning sker vid ordinarie rapportering i samband med delårsrapportering samt i verksamhetsberättelsen vid årets slut.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 december 2020.

Förslag till regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Regionstyrelsen
Förvaltning regional utveckling

Verksamhetsplan med budget 2021

Regional tillväxtnämnd

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Vision och värdegrund	4
3 Mål, strategier och uppdrag	4
4 Budget.....	20
5 Organisation.....	23
6 Uppföljning	23
7 Intern styrning och kontroll	24

1 Inledning

Innehållet och prioriteringar i regional tillväxtnämnds verksamhetsplan med budget 2021 har till stor del påverkats av den pågående pandemin som råder i vårt län samt i samhället i stort.

Det finns ett antal omvärldsfaktorer att ta hänsyn till som påverkar inriktningen på vad som ska prioriteras och när i tiden det ska ske. Med den pågående pandemin ökar kraven på myndigheter och organisationer att arbeta agilt. Pandemin är inte längre ny, men alltså är frågorna fler än svaren. Hur mycket av det nya kommer att bli en del av vår framtida vardag? I vilken mån ritas dynamiken om i länet?

Många branscher, som regionala utvecklingsaktörer arbetar för och med, är hårt drabbade av pandemin, exempelvis turism- och kultursektorn. Ur ett folkhälsoperspektiv finns positiva effekter när kortare resor ersätts med alternativ som att promenera och cykla. Samtidigt finns farhågor kring den psykiska ohälsan när fler isoleras under lång tid eller drabbas av arbetslöshet och osäkerhet. Arbetslösheten stiger där ungdomar och tidigare långtidsarbetslösa är särskilda riskgrupper.

En annan framtidsfråga är klimatförändringarna, pandemin har visat minskade luftföroreningar i stora städer i världen. Kommer starten lyckas vara grönare än innan eller blir största fokus på att rädda ekonomin och även därmed fortsätta investera i det fossila?

Pandemin har också visat sig vara en möjliggörare kring samverkan och samarbeten. Nya constellationer har skapats och existerande samarbeten har förbättras och fördjupats, exempelvis mellan regioner och kommuner.

Under år 2021 kommer ett särskilt fokus inom regional tillväxt ligga på utveckling kopplat till effekterna av pandemin. Även den internationella utvecklingen är prioriterad. Pandemin har slagit hårt mot liv och hälsa, men också mot ekonomin och arbetsmarknaden. Massiva insatser har gjorts nationellt, både för att överbrygga pandemins akuta verkningar men också för att stimulera en snabb återhämtning. Region Örebro län ser nu en möjlighet att göra en extra insats i länet, utöver de nationella satsningarna, för att bidra till en kick-start för länets näringsliv.

Det är oerhört viktigt att arbetslösheten inte biter sig fast. Hög sysselsättning bidrar inte bara till att flera hushåll kan uppnå en dräglig levnadsstandard och därmed bättre allmän folkhälsa utan också till att resurstillskottet för välfärden kan garanteras på sikt. Region Örebro län stärker därför insatserna för innovation och företagande, bland annat med ett extra tillskott till företagsfrämjande insatser.

Utvecklingskraft och inte minst digitaliseringsutmaningen kräver målmedvetenhet och uppkavlade armar när det krävs. Vuxenutbildningen kommer att vara avgörande för den omställning samhället genomgår. Genom dessa extra satsningar, utöver Region Örebro läns ordinarie insatser, lägger regionen grunden för morgondagens arbetstillfällen.

I Regional tillväxtnämnds ansvarsområde ingår följande sakområden som samtliga tillhör förvaltning regional utveckling: Näringslivsutveckling, utbildning och arbetsmarknad, social välfärd och folkhälsa samt energi och klimat.

Förvaltning regional utvecklings arbete med genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) ska bidra till stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet.

Syftet med verksamhetsplan med budget för regional tillväxtnämnd är att ange riktning för prioriterade uppgifter inom nämndens verksamhetsområde. Verksamhetsplan med budget för 2021 utgår från förutsättningar, inriktningar och mål som uttryckts i region fullmäktiges verksamhetsplan. Nämnden har i verksamhetsplan med budget 2021 konkretiserat effektmål, inriktningar och indikatorer. I regional tillväxtnämnds verksamhetsplan återfinns RUS som en röd tråd som genomsyrar all verksamhet från effektmål och nämndmål till handlingsplaner och aktiviteter som leder till genomförande och måluppfyllelse.

En gemensam utgångspunkt i all verksamhet som bedrivs inom nämndens ansvarsområde är att skapa drivkraft, engagemang och samverkan hos externa aktörer.

Verksamhetsplan med budget 2021 vänder sig till politiker och tjänstepersoner inom Region Örebro län samt till länets invånare.

2 Vision och värdegrund

”Tillsammans skapar vi ett bättre liv” är Region Örebro läns **vision**.

Visionen är utgångspunkten för all verksamhet inom Region Örebro län. Alla som jobbar inom Region Örebro län är grunden till morgondagens utveckling – för invånarna, för medarbetarna och för länet. Alla bidrar var och en på olika sätt med engagemang och viktig kompetens. När organisationen styr mot samma mål bildas en kraft som driver utvecklingen i länet och skapar livskvalitet för alla människor som lever här.

Tillsammans kan vi göra skillnad. **Tillsammans skapar vi ett bättre liv.**

Arbete pågår med att ta fram en gemensam **värdegrund** som utgår från visionen. En gemensam värdegrund innebär att skapa en gemensam organisationskultur med önskade beteenden som leder organisationen i riktning mot visionen.

Nuvarande värdegrund gäller tills en ny är framtagen:

- Vi skapar förtroende genom att vara lyhörda, öppna, samspelta och engagerade i en utveckling för människornas bästa.
- Vi visar respekt för allas lika värde och delaktighet.
- Vi finns nära medborgarna under hela livet.
- Vi ser behoven hos varje person.

3 Mål, strategier och uppdrag

Perspektiv:

3.1 Invånare och samhälle

Perspektivet invånare och samhälle beskriver inriktningar, ambitioner och de viktigaste målsättningarna för nämndens verksamheter för att invånarnas och samhällets behov ska tillgodoses på bästa sätt.

Näringslivsutveckling

Örebro län har ett starkt näringsliv, ett högt entreprenörskap och är attraktivt för etableringar och investeringar

Denna målbild innebär att näringslivet har goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag i samtliga kommuner i länet och i alla branscher. För att lyckas krävs god infrastruktur, god kompetensförsörjning, ett högt entreprenörskap och ett gott företagsklimat med hög grad av internationalisering. Den globala ekonomin behöver mötas genom att ständigt rusta för en fortsatt omställning och förnyelse i länets näringsliv. Målet är att Örebro län är attraktivt och lockar både nationella och internationella etableringar och investeringar.

Utifrån den regionala utvecklingsstrategin har Region Örebro län beslutat om en handlingsplan för näringsliv och entreprenörskap. Handlingsplanen är framtagen tillsammans med Business Region Örebro och det företagsfrämjande systemet i länet. Handlingsplanen sätter ramarna för utveckling och tillväxt i det geografiska området Örebro län. Genom förankrade satsningar ska samverkan stärka länets entreprenöriella identitet och innovativa attraktionskraft.

Det regionala utvecklingsuppdraget sker i nära samverkan med kommunerna inom ramen för Business Region Örebro (BRO). BRO ägs av Region Örebro län som gett Örebro kommun i uppdrag att driva verksamheten. Målen för verksamheten är att förbättra näringslivets förutsättningar och konkurrenskraft i länet, att bidra till att Örebro län upplevs som attraktivt och att befintliga och nya företag ges goda förutsättningar att utvecklas.

En viktig förutsättning för att näringslivet ska kunna utvecklas är tillgång till kapital i de olika utvecklingsfaserna. Region Örebro län är via Almi Mälardalen och Almi Invest engagerade i att mobilisera marknadskompletterande lån, rådgivning och riskkapital till företag för att skapa tillväxt.

Utmaningar som återfinns inom områdena näringsliv och entreprenörskap är flera. Näringslivet har generellt en lägre kunskapsnivå och det finns färre exportföretag än riksgenomsnittet. Örebro län ligger även under riksgenomsnittet när det gäller nyföretagande. Tillgång till riskkapital, framförallt i tidiga skeden, behöver stärkas för att skapa förnyelse i näringslivet. De nationella och internationella insatserna för industrins utveckling behöver kanaliseras på ett effektivare sätt till industriföretagen i länet. Örebro län har flera sårbara kommuner där tillgång till infrastruktur som bredband och kollektivtrafik är väsentlig.

Ett starkt innovationssystem bidrar till ökad konkurrenskraft och skapar attraktionskraft

Denna målbild innebär att samverkan mellan universitet och samhälle gör utbildning och forskning attraktiv och konkurrenskraftig. Målet är att stärka innovationssystemet och därmed öka vår regionala konkurrenskraft och stimulera hållbar tillväxt. Örebro läns innovationsmiljöer behöver stärkas genom samarbete med liknande miljöer nationellt och internationellt.

Den regionala innovationsstrategin har sin utgångspunkt i EU:s arbete med Smart Specialisering. Strategin definierar två specifika specialiseringar inom vilka aktörerna inom innovationsstödsystemet ska kraftsamla. Syftet med detta är att öka tillväxten, andelen kunskapsintensiva företag, specialiseringen och internationaliseringen hos såväl näringsliv, akademi och offentlig sektor som civilsamhälle.

Örebroregionens innovationsstödsystem hålls samman av Region Örebro län.

Aktörerna i systemet är Örebro universitet, Almi Mälardalen, Almi Invest, Alfred Nobel Science Park samt Inkubera AB. Vidare är Örebro kommun och Karlskoga kommun viktiga samarbetspartners och finansiärer av innovationsstödsystemet. Deltagande i europeiska nätverk såsom Vanguardinitiativet och de tematiska S3-plattformarna, är en del i Region Örebro läns kraftsamling för att utveckla arbetet inom de utpekade styrkeområdena.

Utmaningarna är flera bland annat att hitta formerna och finansieringen för kunskapsöverföringen mellan Universitetet och det omgivande samhället. Det befintliga innovationsstödsystemet behöver fortsätta stärka sin driftsorganisation, idag är stor del av verksamheten uppbyggd av projekt.

Kultur evenemang och naturupplevelser ger en god livsmiljö och lockar besökare. Det bidrar till ett levande och pulserande län

Målbilden är att alla människor i länet har tillgång till stimulerande fritidsaktiviteter, oberoende av bakgrund och intresse. Målet är att kultur, evenemang och naturupplevelser har utvecklats vidare och blivit än mer attraktiva, konkurrenskraftiga och hållbara. Upplevelser och evenemang av högsta klass är en viktig del av länets varumärke. Destinationsutvecklingen bör tydligt koppla till Örebro läns unika förutsättningar.

Region Örebro län arbetar i enlighet med den befintliga handlingsplanen för besöksnäring och driver utvecklingsfrågor kopplade till besöksnäringen samt samordnar länets destinationsarbete. Region Örebro län är även ansvariga för Bergslagsleden.

Trenden idag inom besöksnäringen i Sverige går allt mer åt ett större hållbarhetstänk. Mat och livsmedel är en viktig fråga för att få gästen att stanna en natt till och när efterfrågan på närproducerat och kravodlat växer, ställer många av restaurangerna kopplat till besöksnäringen om. Efterfrågan på hållbart resande ökar också.

Turism och besöksnäring är viktig för landsbygdens utveckling. Upplevelser och evenemang inom turism och besöksnäring ger goda förutsättningar och möjligheter till ökade intäkter för landsbygdsföretag inom besöksnäringen. Besöksnäringen lyfts fram som förebild när det gäller jämställdhet och integration, då det är en näring som har hög andel utrikesfödda.

Utmaningar för området är att utöka säsongen till att mer än idag även gälla höst, vinter och vår. En ytterligare utmaning är att hitta en attraktiv paketering där buss och tåg ska vara resesättet till besöksmålet.

Utbildning och arbetsmarknad

Fler fullföljer sin grundläggande utbildning, har bättre skolresultat och gör medvetna val.
Målbilden är att uppnå en jämlik hälsa bland barn och vuxna, att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning, att öka måluppfyllelsen i skolan och att elever gör mer medvetna val. Målbilden är också att utveckla nya former för lärande samt nya sätt att lokalisera utbildning för att överbrygga såväl attityder som geografiska hinder.

För att lyckas krävs en satsning på en likvärdig förskola och skola av hög kvalitet samt på metoder och medel som sätter barnens behov i centrum.

Den regionala samverkan och samhandlingen bidrar till att skapa förutsättningar för måluppfyllelse, medvetna val samt för fler att fullfölja en gymnasieutbildning. Därigenom förbättras både länets kompetensförsörjning och individens försörjningsmöjligheter. Vidare prioriteras arbetet med att minska skillnaden mellan kvinnor och män när det gäller fullföljda studier.

Region Örebro län bidrar till att det livslånga lärandet stärks, att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning, att måluppfyllelsen i skolan ökar och elever gör medvetna val, genom att på en strategisk nivå leda, driva och samordna frågor utifrån samverkansdokumentet *Kunskapslyft barn och unga 2016-2022* med tillhörande aktivitetsplan.

Utbildning och efterfrågan på arbetsmarknaden matchar varandra och kompetensutveckling attraherar arbetskraft.

Målbilden är att utbildningarnas relevans och tillgänglighet matchar arbetsgivarnas behov och är så attraktiva att fler utbildar sig inom de områden som efterfrågas.

För att bibehålla vår välfärd behöver arbetsgivare och branscher ges förutsättningar att växa. För att det ska ske är det nödvändigt med en fungerande kompetensförsörjning. Arbetsgivare har en särskild viktig roll i det regionala kompetensförsörjningsarbetet, inte minst genom att definiera kompetensbehoven och kommunicera och samverka med utbildningsanordnare. Örebro

universitet och anordnare inom yrkeshögskolan, den kommunala vuxenutbildningen och folkhögskolan är viktiga aktörer för att stärka näringslivets och offentliga organisationers kompetensförsörjning.

Inom länet finns skillnader när gäller utbildningsnivå och sysselsättningsgrad mellan och inom kommuner, mellan ålder, kön och etnicitet. Ett ökat utvecklingsarbete i samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsliv behövs inom jämställdhet, mångfald och likabehandling. Det behövs en ökad samverkan för att få till utbildningar, arbetstillfällen och integration för utrikesfödda och de med låg utbildningsnivå.

De regionala styrkeområdena kommer bidra till att nya företag och verksamheter med fokus på hållbarhet, hälsa och miljö växer fram. Styrkeområdena ska kopplas till det regionala utbildningsutbudet för att få individer att höja sin kunskap och kompetens och stärka regionens konkurrenskraft.

Region Örebro län bidrar till att matchningen och kompetensförsörjningen förbättras genom att på en strategisk nivå leda, driva och samordna frågor utifrån den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning.

Utmaningarna är den ojämställda, ojämlika och könssegregerade studie- och arbetsmarknaden som förhindrar en god kompetensförsörjning. Att färre ungdomar än tidigare når behörighet till gymnasieskolans nationella program och andelen ungdomar som går vidare till högre studier minskar. Vidare finns utmaningen att det behövs en kraftsamling för att få till utbildningar, arbetstillfällen och integration för nyanlända

Välfärd och folkhälsa

Målbilden är att genom att ge förutsättningar för goda och jämlika livsvillkor för alla invånare i hela länet har vi uppnått en god, jämlik och jämställd hälsa.

Målbilden innebär att Region Örebro län, utöver breda folkhälsoinsatser, även gör särskilda insatser för sårbara grupper. Psykisk hälsa är ett prioriterat område, särskilt bland barn och unga. Eftersom den är sämre bland flickor och kvinnor är den också ett exempel på skillnader i hälsa beroende av olika livsvillkor. Den psykiska ohälsan liksom annan ohälsa, påverkas av personers livsvillkor och av deras levnadsvanor, varför arbetet för att påverka dessa är väsentliga.

Utmaningarna är flera. En utmaning för länet är att skillnaden i hälsa och levnadsvanor ökar mellan olika grupper. Det ökande antalet äldre, den ökade ojämlika hälsan samt den ökande specialiseringen utmanar också behovet av förstärkt samverkan mellan Region Örebro län, länets kommuner samt andra vårdgivare och organisationer, såsom civilsamhället. Ytterligare en utmaning är att stödja och bidra till kunskapsutveckling så att insatser leder mot önskade resultat.

Energi och klimat

Region Örebro län har en ledande roll i att samordna, utveckla och driva det regionala energi- och klimatarbetet i länet. Arbetet genomförs med det regionala energi- och klimatprogrammet som grund och i samarbete med länsstyrelsen och andra privata och offentliga aktörer i länet.

Energi- och klimatprogrammet anger att Region Örebro län och den övriga offentliga sektorn ska vara en förebild på dessa områden. I hela samhället behövs det göras mer för att vi ska nå de nationella och regionala klimatmålen. En av utmaningarna finns inom omställning till en fossilfri transportsektor. Ett långsiktigt strategiskt arbete med hela transportutmaningen måste utvecklas inklusive biogasens möjligheter som drivmedel. Ett annat fokusområde är att öka energi- och resurseffektiviteten i nya och befintliga byggnader och företag. Att verka för att andelen förnybar energi ökar i länet är också ett viktigt område liksom att stödja en miljödriven näringslivsutveckling. Vidare måste bioekonomin och den cirkulära ekonomins möjligheter att

bidra till hållbar tillväxt i länet stärkas. Den regionala utvecklingsstrategin och Energi- och klimatprogrammet kommer att styra de prioriteringar som måste till inom område energi och klimat.

Region Örebro läns utvecklingsarbete inom energi och klimat är strategiskt, men också operativt. Den operativa verksamheten genomförs i huvudsak genom initiering, utveckling och genomförande av olika projekt i samverkan med andra aktörer i samhället för att främja resurseffektivitet och minskad klimatpåverkan. Ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete handlar om att främja samarbete och initiera samt delta i samverkan på flera nivåer i samhället, både lokalt, regionalt, nationellt och inom EU. Detta innebär också ett proaktivt påverkansarbete för att främja regionens intressen inom området.

Storregionalt samarbete

Globaliseringen innebär ett allt större omvärldstryck på regionerna och länen. De storregionala sammanhangen och samarbetena är betydelsefulla för länet. Frågor som exempelvis rör infrastruktur och pendling, kompetensförsörjning och utbildningsmöjligheter samt klimatförändringar är inte längre enbart länsvisa utan behöver också hanteras över länsgränserna. Inom det regionala utvecklingsarbetet samverkar vi med Stockholm-Mälardalsregionen och andra angränsande regioner för att tillsammans vara konkurrenskraftiga på den globala marknaden. Region Örebro län är medlemmar i Mälardalsrådet, som är ett forum för samverkan i strategiska frågor för att främja utvecklingen av Stockholm-Mälardalsregionen. Inom ramen för Mälardalsrådets uppdrag pågår arbete inom både kompetensförsörjning och infrastrukturfrågor. Inom arbetet med EU:s strukturfonder så utgör Östra Mellansverige ett geografiskt område inom vilket fem län arbetar tillsammans för att utveckla och öka sin gemensamma tillväxt.

Internationellt samarbete

Region Örebro län tar en aktiv roll i internationellt samarbete, framför allt inom Europa, och har medlemskap i flera olika nätverk med direkt intresse för det regionala utvecklingsarbetet. Detta innebär också förbättrade möjligheter att söka extern finansiering för olika utvecklingsprojekt. Genom aktiv närvaro i Bryssel, via Central Sweden, och samverkan i olika europeiska nätverk får Region Örebro län och Örebro län värdefulla kontakter, breddar regionalt utvecklingsarbete samt får stöd i att påverka EU-politiken till regionens fördel.

Målet med Region Örebro läns internationella engagemang är att skapa förutsättningar för och ge ett mervärde till det regionala utvecklingsarbetet i genomförandet av prioriteringar och ansvarsområden i den regionala utvecklingsstrategin. Detta ska ske genom att i första hand tillvarata de möjligheter till delaktighet och inflytande som EU-medlemskapet ger. Genom att agera proaktivt mot EU:s institutioner ska Region Örebro läns internationella engagemang även gå ut på att bedriva ett fokuserat påverkansarbete som främjar länets intressen.

Region Örebro län påverkar aktivt EU-agendan utifrån länets förutsättningar. De övergripande mål som gäller för det europeiska samarbetet ligger till grund för såväl den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och stärkt attraktionskraft som för arbetet med EU:s strukturfonder. Även den regionala utvecklingsstrategin tar sin utgångspunkt i detta.

De övergripande mål som gäller för det internationella arbetet, de globala målen 2030, har blivit alltmer framträdande och länets reviderade regionala utvecklingsstrategi tar även avstamp i dessa mål. I slutet av 2019 lanserades också den ”gröna given”, EU:s nya tillväxtstrategi och ett ramverk för klimatarbetet inom EU, som kommer genomsyra det europeiska samarbetet framöver och således även vårt regionala arbete. Övergripande fokus för 2021 är att klargöra innehåll och möjligheter i framtida EU-program inkluderat de nya återhämtningspaketen samt mobilisera för nya internationella projekt. Att bryta ned, analyser och förstår den gröna givens

påverkan och möjligheter för hela det regionala utvecklingsarbetet är också prioriterat.

Under 2021 kommer Region Örebro län påverka EUs ambitioner med Smart Specialisering och de nätverk och plattformar som relaterar till det samt fortsätta vara en aktiv del av de nätverk som formar EUs agenda på området.

Under 2021 kommer Område energi och klimat fortsätta utveckla den lärandeorganisation som arbetats upp och föra kunskap vidare och påverka EUs energiagenda till Region Örebro Läns fördel. Framst kommer internationellt utvecklingsarbete riktas till områden som omställning transportsektorn, bioekonomi och cirkulär ekonom, robust och förnybart energisystem (med fokus på sol-el och kraftförsörjning) samt fastighetsomställning (nätverk).

Under 2021 kommer det internationella engagemanget inom utbildning och arbetsmarknad öka genom en långsiktig satsning i att öka antalet skolor och andra utbildningsaktörer som kan dra nytta av internationella utbyten och partnerskap inom EU.

Hur Örebro län kan dra nytta av internationellt samarbete kommer även undersökas inom Område välfärd och folkhälsa utifrån social verksamhet.

Effektmål:

Effektmål nr 7. Länets invånare och de som verkar i Örebro län har stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet.

Indikatorer

Antal nystartade företag per 1000 invånare ska vara högre än snittet för riket.

Bruttoregionalprodukt, BRP, per sysselsatt ska öka mer procentuellt än i jämförbara län.

Utsläpp av växthusgaser ska minska.

Energianvändning i Örebro län ska bli effektivare.

Mål:

Region Örebro län har ökat sin förståelse för och har påverkat EU:s politiska agenda till Örebroregionens fördel.

Indikatorer

Antal remissvar, konsultationer och andra insatser som regionen spelat in för att påverka EU:s politiska agenda till Örebroregionens fördel.

Antal informationstillfällen till de politiska församlingarna och till tjänstemännen i Region Örebro län

Antal initiativ/samarbeten sprungna ur internationella plattformar och nätverk

Strategi

Region Örebro län håller sig väl informerad om och uppdaterad i för regionen angelägna EU-frågor. Utifrån aktuell kunskap kan Region Örebro län vara med och göra inspel till EUs olika samråd i frågor med stor betydelse för regionen. Central Sweden, Region Örebro läns förlängda arm i Bryssel, har här en nyckelroll att bevaka och föra hem kunskap samt bistå på plats i Bryssel i det påverkansarbete som regionen gör. En för Region Örebro län antagen internationell strategi stödjer det internationella arbetet.

Territoriellt mål: Örebro län har en stark entreprenöriell identitet med nationell attraktionskraft och global konkurrenskraft. Den ökade tillväxten i näringslivet är hållbar med minskad klimatpåverkan.

Indikatorer

Andel svenska och utländska företag som etableras i länet ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik.

Andel företag där minst 20 procent av omsättningen går till export ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik.

Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft för länets innovationsstödsystem och det företagsfrämjande systemet genom nya arbetssätt, metoder och styrmodeller, både interna och externa.

Indikatorer

Utvärdering/kvalitativ analys bland relevanta aktörer avseende Region Örebro läns bidrag som samverkansledare i entreprenörskapsfrämjande systemet i Örebroregionen.

Antal samverkansprojekt i genomförandet av handlingsplanen för Näringsliv och entreprenörskap ska öka jämfört med 2020.

Antal beviljade företagsstöd till företag som drivs av kvinnor ska öka jämfört med 2020.

Antal företag som tagit del av affärsrådgivning via Timbanken ska öka jämfört med 2020.

Antal beviljade företagsstöd till företag som investerar i miljödriven affärsutveckling ska öka jämfört med 2020

Antal sociala företag i länet ska öka jämfört med 2020.

Strategi

Region Örebro län ska verka för ett företagsklimat där entreprenörer har goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag. Region Örebro län ska skapa förutsättningar för ökad internationaliseringsgrad samt ökat kunskapsinnehåll i näringslivet. Region Örebro län ska underlätta för fler etableringar, investeringar och finansieringsmöjligheter. Region Örebro län ska även skapa förutsättningar för att sociala företag ska kunna startas och drivas.

Region Örebro län ska systematiskt länka handlingsplanen för Näringsliv och entreprenörskap mot ett antal uppsatta effektmål. Region län ska driva en gemensam vilja att flytta position i sakfrågan och aktivt driva ett regionalt ledarskap genom att pröva och utvärdera nya arbetssätt.

Territoriellt mål: Örebro län har ett innovationsstödsystem som är gemensamt sammanhållet, effektivt och leds med tydlighet och är därmed attraktivt för såväl individer som kapital.

Indikatorer

Andel investering i forskning och utveckling av bruttoregionalprodukt (BRP) ska öka mer procentuellt än i jämförbara län. (Jönköping, Kronoberg, Värmland och Västmanland)

Kunskapsintensiva företag, andel medarbetare med minst treårig högskoleutbildning i privat sektor ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik.

Indikatorer

Internationaliseringsgrad, andel företag där minst 20 procent av omsättningen går till export ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik.

Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft för länets innovationsstödsystem och det företagsfrämjande systemet genom nya arbetssätt, metoder och styrmodeller, både interna och externa. Under 2021 ska en ny modell för finansiering, styrning och ledning av innovationsstödsystemet ha testats/implementerats.

Indikatorer

Utvärdering/kvalitativ analys bland relevanta aktörer avseende Region Örebro läns bidrag som finansiär och samverkansledare i innovationsfrämjande systemet i Örebroregionen

Antal ärenden /idéer/idébärare som förmedlats mellan aktörerna i innovationsstödsystemet ska öka jämfört med 2020.

Antal AI-relaterade initiativ och projekt finansierade av Region Örebro län ska öka från 2020 till 2021.

Finansiering mätt i svenska kronor avseende AI-relaterade projekt (interna och externa) ska öka från 2020 till 2021.

Antal projekt finansierade av Region Örebro län som stärker Örebroregionens innovationsstödsystem ska öka jämfört med 2020.

Finansiering i miljoner svenska kronor som riktas mot initiativ, projekt och aktiviteter som stärker Örebroregionens innovationsstödsystem ska öka jämfört med 2020.

Strategi

Region Örebro län ska verka för att fördjupa en långsiktig samverkan samt struktur och kapacitetsuppbyggnad inom länets utpekade innovationsstrategiska prioriteringar – vår Smarta Specialisering. Region Örebro län ska bidra till att utveckla och stärka den innovationsstödjande infrastrukturen i länet i syfte att etablera internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer.

Region Örebro län ska i samverkan utveckla rollen som regionalt utvecklingsansvarig (RUA) genom strukturerade kopplingar till interna strategier och handlingsplaner. Region län ska driva en gemensam vilja att flytta position i sakfrågan Innovationsutveckling och aktivt driva ett regionalt ledarskap genom att pröva och utvärdera nya arbetssätt.

Territoriellt mål: Örebro län är en attraktiv och konkurrenskraftig region för hållbar utveckling och tillväxt inom besöksnäringen och då främst inom natur, kultur och måltid.

Indikatorer

Antal gästnätter i Örebro län ska öka med 33 procent jämfört med 2016.

Ökad omsättning och förädlingsvärde bland besöksnäringens företag.

Antal vandrare på Bergslagsleden och cyklisterna inom Bergslagen cycling ska öka jämfört med 2020.

Ökad tillgänglighet friluftsliv - i naturen och i sökbara kanaler- jämfört med 2020.

Indikatorer

Ökad upplevd ledkvalité av gäster på Bergslagen cyklingsleder och Bergslagsledens leder.

Ökat antal forum för hållbar turism.

Öka antalet företagare som deltar i affärsutvecklande insatser.

Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft för länets näringsliv och dess centrala aktörer genom nya arbetssätt, metoder och styrmodeller.

Indikatorer

Region Örebro län upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft i de nya nätverken Branschrådet (BR), Regionala turismutvecklingsgruppen (RTU) samt Aktörsnätverket (ANB).

Upprätta resurssatt aktivitetsplan som är förankrad i respektive kommun.

Ökad konvertering av digitala besökare på Bergslagsleden och Bergslagen cykling.

Strategi

Region Örebro län ska verka för att öka tillgängligheten och utbudet av kultur, upplevelser och evenemang. Region Örebro län ska skapa förutsättningar för ökad tillväxtmognad för små- och medelstora företag inom besöksnäringen. Länets attraktionskraft ska stärkas genom ökad samordning och paketering av besöksmål och besöksattraktioner.

Region Örebro län ska utveckla rollen som Regionalt utvecklingsansvarig (RUA) genom strukturerade kopplingar till interna strategier och handlingsplaner. Region Örebro län ska driva en gemensam vilja att flytta position i sakfrågan och aktivt driva ett regionalt ledarskap genom att pröva och utvärdera nya arbetssätt. Region Örebro län ska leda länet till en starkare samsyn genom tydligt gemensamt mål om att flytta vår position mot en självklar plats att bo och besöka samt att bedriva verksamhet på.

Territoriellt mål: I Örebro län har fler fullföljt sin grundläggande utbildning och har förutsättningar för ett livslångt lärande.

Indikatorer

Andelen elever med behörighet till gymnasieskolans nationella program ska öka i jämförelse med senast tillgängliga statistik.

Andelen invånare som slutfört gymnasieutbildningen inom 4 år ska öka i jämförelse med senast tillgängliga statistik. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

Andelen i befolkningen 25-64 år, med minst tvåårig eftergymnasial utbildning ska öka. Skillnader mellan män och kvinnor ska minska. Båda indikatorerna mäts i jämförelse med senast tillgängliga statistik.

Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft till länets skolhuvudmän genom att stötta med omvärldsbevakning, metoder och nya samverkansformer.

Indikatorer

Andelen deltagare i samverkansgrupper som bedömer att förutsättningar för samverkan har stärkts i jämförelse med senast tillgängliga uppföljning.

Nyttjande av tilldelade deltagarveckor från folkbildningsrådet på Fellingsbro folkhögskola och Kävesta folkhögskola. Målvärde: 100%

Strategi

Region Örebro län ska verka för att det livslånga lärandet stärks, att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning, att måluppfyllelsen i skolan ökar och elever gör medvetna val. Region Örebro län ska på en strategisk nivå leda, driva och samordna frågor och insatser utifrån samverkansdokumentet, Kunskapslyft för barn och unga 2016-2022 med tillhörande aktivitetsplan, samt systematiskt länka samverkansdokumentet mot ett antal uppsatta effektmål. Region Örebro län ska driva mot den gemensamma målbilden och aktivt driva ett regionalt ledarskap genom att pröva, följa upp och lära.

Territoriellt mål: Örebro län har en stark kompetensförsörjning som bidrar till att branscher och arbetsgivare har tillgång till rätt kompetens.

Indikatorer

Sysselsättningsgrad, andelen förvärvsarbetande, 20-64 år ska öka. Skillnader mellan olika grupper ska minska. Båda indikatorerna mäts i jämförelse med senast tillgängliga statistik.

Utbildningsnivå, eftergymnasialnivå. Andelen i befolkningen 25-64 år, med minst tvåårig eftergymnasial utbildning ska öka. Skillnader mellan män och kvinnor ska minska. Båda indikatorerna mäts i jämförelse med senast tillgängliga statistik.

Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samordnande och möjliggörande kraft för länets aktörer inom utbildning och kompetensförsörjning genom att stötta med omvärldsbevakning, dialog forum och nya samverkansformer.

Indikatorer

Andel samverkansaktörer som bedömer att förutsättningar för matchning och kompetensförsörjning stärkts.

Strategi

Region Örebro län ska verka för att utbildningsutbudet är relevant och tillgängligt utifrån länets briststyrken och regionala styrkeområden samt att arbetsgivarnas behov attraherar fler att utbilda sig i linje med dessa. Region Örebro län ska också verka för att utbildningssystemets aktörer möter och stärker näringslivets och offentliga organisationers kompetensförsörjning. Vidare ska

Region Örebro län skapa ökade förutsättningar för egen försörjning och ett gott liv genom att ta tillvara individernas kompetens, kreativitet och erfarenhet.

Region Örebro län ska systematiskt länka handlingsplanen för kompetensförsörjning mot ett antal uppsatta effektmål. Därutöver ska Region Örebro län driva mot den gemensamma målbilden och flytta position i sakfrågan och aktivt driva ett regionalt ledarskap genom att pröva, följa upp och lära.

Territoriellt mål: I Örebro län har invånarna en god, jämlik och jämställd hälsa med goda livsvillkor och levnadsvanor där alla känner delaktighet, tillit och sammanhang.

Indikatorer

Framtidstro – andel barn i årskurs 9 som har en ljus framtidstro ska öka jämfört med år 2017. Skillnaden mellan flickor och pojkar ska minska.

Barn i ekonomiskt utsatta familjer – Andel barn 0-17 år som lever i ekonomiskt utsatta familjer ska minska jämfört med år 2015.

Självskattat hälsotillstånd, unga – andel unga i årskurs 2 gymnasiet som anser sig ha ett gott allmänt hälsotillstånd ska öka jämfört med år 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.

Självskattat hälsotillstånd, vuxna – andel vuxna och äldre som anser sig ha ett gott allmänt hälsotillstånd ska öka jämfört med år 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män samt med olika utbildningsnivå ska minska.

Verksamhetsmål: Region Örebro län har en väl fungerande organisation för samverkan med och mellan kommuner, civila samhället och andra aktörer där förutsättningar för utveckling mot en god, jämlik och jämställd hälsa skapas liksom förutsättningar för stöd till utsatta grupper.

Indikatorer

Andelen deltagare i verksamhetens samverkansgrupper som bedömer att grupperna utvecklar och stödjer utvecklingen mot en god, jämlik och jämställd hälsa skapas liksom förutsättningarna för stöd till utsatta grupper ska öka jämfört med 2019.

Andelen deltagare i verksamhetens samverkansgrupper som bedömer att samverkansstrukturen fungerar ska öka jämfört med 2019.

Strategi

Region Örebro län utvecklar och stödjer samverkan genom en fungerande samverkansstruktur inom ramen för de specifika samverkansråden för folkhälsa respektive social välfärd samt vård och omsorg.

Region Örebro län utvecklar och stödjer kunskaps- och metodutveckling inom områdena folkhälsa och social välfärd. Verksamhet inom områdena folkhälsa och social välfärd i regionen bedrivs med utgångspunkt i evidens och aktuell kunskap.

Främja psykisk hälsa genom att stimulera till utveckling av tidiga, förebyggande och integrerade insatser till barn och unga.

I samverkan med länets kommuner bidra till utvecklingen mot en god och nära vård i vilket ingår utarbetande av ny överenskommelse om hälso- och sjukvård i hemmet, gemensam kompetensförsörjningsplan, utvecklingen av en första linje för barn och unga, digitalisering och samverkan med civila samhället.

Mål:

Territoriellt mål: I Örebro län är energin som används förnybar, energianvändningen är effektiv och nettoutsläppen av växthusgaser nära noll.

Indikatorer

Installerad solcellseffekt(MW) i länet jämfört med tidigare år.

Andelen fossiloberoende personbilar i länets fordonsflotta. Med fossiloberoende avses elfordon, laddhybrider, gas- eller etanoldrivna fordon.

Mål:

Verksamhetsmål: Region Örebro län skapar drivkraft, engagemang och samverkan för länets aktörer gällande förnybar energi, effektiv energianvändning och växthusgasutsläpp nära noll.

Indikatorer

Andel samverkansaktörer som anser att Region Örebro län skapar drivkraft, engagemang och samverkan.

Antal externa deltagare vid aktiviteter. Fördelning per kön ska redovisas.

Andel nöjda deltagare i externa aktiviteter.

Territoriellt mål: Örebro län är i framkant i arbetet med cirkulär och biobaserad ekonomi med en effektiv förädling inom skogs- och jordbruket där både traditionella och nya varor och tjänster utvecklas och bidrar till en hållbar tillväxt i hela Örebro län.

Indikatorer

Omsättning inom bioekonomi i Örebro län.

Uppdrag:

- Från 2020 fortsätter 2021: Att tillsammans med andra berörda nämnder (hälso- och sjukvårdsnämnd, kultur- och fritidsnämnd) fortsätta arbetet med gemensamma aktiviteter kring TABB (Tillsammans för alla barns bästa)
- Från 2020 fortsätter 2021: Att tillsammans med andra aktörer stärka och utveckla lärcentrum. Vägledning, validering och handledning bör vara centrala delar inom lärcentraverksamhet i länets kommuner.
- Från 2020 fortsätter 2021: Att fortsätta arbetet med att verka för att användandet av Alfred Nobel som varumärke stärks. Huvudinriktningen är att varumärket främst ska användas i innovations- och industriella sammanhang. Uppdraget ska genomföras i samverkan med Karlskoga kommun, Örebro universitet och med stiftelsen Björkborn.
- Från 2020 fortsätter 2021: Regeringsuppdrag att i projektform arbeta med att stärka och utveckla hållbar regional utveckling i det regionala tillväxtarbetet.
- Från 2020 fortsätter 2021: Att skapa förutsättningar och driva på utvecklingen av tillämpningar av AI inom främst industri och offentlig sektor. Region Örebro läns interna organisationsövergripande arbete med tillämpning av AI för beslutsstöd och sjukvårdsutveckling ska bekräfta länets position som ledande inom AI.
- Fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa delar av Bergslagsleden. Under 2021 ska ytterligare minst ett område utmed Bergslagsleden tillgänglighets anpassas.
- Fortsätta arbetet med att stärka Campus Grythyttan och Grythyttan som ort via aktiva insatser.

Effektmål:

Effektmål nr 9. Länets invånare och företag har tillgång till bra digitala tjänster utifrån deras behov.

Indikatorer

Ett ökat utbud av e-tjänster för att möta kravet om "Digitalt först".

Perspektiv:

3.2 Process

Perspektivet process är strategier för arbetsmetoder och arbetsprocesser för att målen i perspektivet invånare och samhälle ska kunna uppfyllas. Strategierna är långsiktigt övergripande tillvägagångssätt för hur effektmålen ska uppnås och anger inriktningen för hur verksamheten ska utföras.

Kvalitet och utveckling

Strategier inom kvalitet och utveckling

- Att kontinuerligt och systematiskt arbeta med ständiga förbättringar.
- Att vara en kunskapsorganisation som ständigt utvecklas.
- Att ha goda relationer både inom Region Örebro läns verksamheter och med

kommuner, andra regioner, universitet, civilsamhälle och övriga externa aktörer både lokalt, nationellt och internationellt.

Region Örebro län är utpekad av regeringen som regional utvecklingsansvarig i Örebro län. I förordningen beskrivs uppdraget som att:

- Ansvara för framtagande av en regional utvecklingsstrategi
- Samordna genomförandet av densamma
- Följa upp målen i strategin och rapportera till regeringen
- Ansvara för ett systematiskt lärande i länet

Bland annat ska den organisation som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet samordna insatser för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Ansvarig organisation är också skyldig att följa utvecklingen i länet och analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet. Arbetet ska ske löpande, systematiskt och långsiktig.

I den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020, poängteras vikten av ett aktivt och systematiskt lärande i det regionala tillväxtarbetet. Regionala lärandeplaner syftar till att öka och skapa ett systematiskt lärande och bör bland annat uppdateras regelbundet, ha ett långsiktigt perspektiv och en tydlig ambitionsnivå.

En beskrivning av helheten och hur olika delar hänger ihop och påverkar varandra är ett steg för att öka förståelsen, tydliggöra olika aktörers ansvar samt öka delaktigheten. En aktiv ledning, infrastruktur för uppföljning och utvärdering samt en plan för kommunikation och samverkan gör att det finns möjligheter för god systematik i lärandet.

En viktig del i lärandet är att träffas, utbyta erfarenheter och samarbeta i relevanta frågor. Detta gäller såväl internt inom organisationen, som mellan olika regionala aktörer, men också nationellt med andra regioner samt internationellt och då framförallt inom EU.

Inom förvaltning regional utveckling sker detta kvalitetsarbete inom ramen för arbetsgruppen Forum för genomförande.

Digitalisering

- Att öka den digitala mognaden i organisationen.
- Att förändra och utveckla arbetssätt för att öka användningen av digitala lösningar.

Hållbar utveckling

- Att samverka och kommunicera tvärfunktionellt inom ordinarie lednings-, huvud-, och stödprocesser.
- Att skapa en hög grad av förankring och ägandeskap i linjeorganisationen gällande hållbarhetsfrågorna.
- Att ha en tydlig målstyrning och kontinuerligt följa upp programmet för att försäkra att verksamheterna rör sig mot beslutade mål.
- Att arbeta med utbildning och en lärande organisation för att kontinuerligt utveckla och integrera förståelse av vad hållbar utveckling betyder för verksamheterna.

Verksamheten inom regional tillväxtnämnd kommer fortsätta arbetet med att

jämställdhetsintegrera och hållbarhetssäkra handlingsplaner inom ramen för genomförande av den regionala utvecklingsstrategin.

Regional utvecklingsstrategi

Förvaltningen regional utveckling har samordningsansvar för genomförande av den regionala utvecklingsstrategin (RUS). I uppföljningen av RUS har fem samhällsutmaningar identifierats att särskilt fokusera på i arbetet framöver.

- Omställning till en cirkulär ekonomi – Hur kan en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län skapas för att nå målet om att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland?
- Ett mer attraktivt Örebro län – Hur kan Örebro län bli ett mer attraktivt län att bo, leva, besöka och verka i?
- Rusta barn och unga för framtiden – Hur kan Region Örebro län bidra till att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning i hela länet? Att måluppfyllelsen i grund- och gymnasieskolan ökar? Att fler klarar gymnasiet samt att skillnader mellan olika grupper minskar?
- Ett minskat utanförskap? Hur kan en mer jämlik utbildningsnivå skapas i länet och öka delaktigheten i samhället för en socialt hållbar utveckling?
- I coronas kölvatten – Hur kan effekterna av pandemin dämpas i länet? Hur kan en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar främjas?

Mål:

Region Örebro län har ett regionalt ledarskap som skapar tillit, förtroende och ett gemensamt lärande hos länets aktörer.

Indikatorer

Andel organisationer inom partnerskapet för regional utveckling, som har mål och prioriteringar som kopplar till RUS, i sin verksamhetsplan ska öka.

Andel organisationer inom partnerskapet för regional utveckling, som har högt förtroende för Region Örebro län i rollen som regionalt utvecklingsansvarig ska öka.

Andel organisationer som använder statistik och underlag kopplat till RUS, för uppföljning och/eller nya beslut ska öka.

Mål:

Handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS integrerar viktiga perspektiv som jämställdhet, barn och unga, internationellt samarbete samt integration.

Indikatorer

Andel handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS som är jämställdhetsintegrerade ska öka.

Andel handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS som har integrerat perspektiven barn och unga, internationellt samarbete samt integration, där det är relevant, ska öka.

Strategi

- Att bidra till RUS målsättningar och RUS-uppföljningens identifierade

- samhällsutmaningar.
- Att samordna insatser för genomförandet av RUS i samverkan med länets kommuner och övriga externa aktörer.

Perspektiv:

3.3 Resurs

Perspektivet resurs beskriver hur Region Örebro län ska vara en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning och ha en långsiktig stark och hållbar ekonomi och uppnå verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Effektmål:

Effektmål nr 10. Region Örebro län är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämställda och jämlika arbetsplatser och bidrar till en hållbar kompetensförsörjning.

Indikatorer

HME – Hållbart medarbetarengagemang ska öka i jämförelse med tidigare medarbetarenkät.

AVI – Attraktiv arbetsgivarindex ska öka i jämförelse med föregående år.

Jämix – Jämställdhetsindex ska öka i jämförelse med föregående år.

Frisktalet ska förbättras i jämförelse med föregående år.

Personalomsättning, externt och intern, ska redovisas. Det ska minska i jämförelse med föregående år.

Resultat av avslutningssamtal ska redovisas systematiskt i temaområden.

Effektmål:

Effektmål nr 11. Region Örebro läns har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Indikatorer

Styrelsen och nämnderna redovisar ett resultat i balans.

4 Budget

4.1 Ekonomiskt utgångsläge och utveckling

Även 2020 års ekonomiska resultat förväntas bli positivt för nämnden som helhet. I den beslutade prognosen vid delåret var ambitionen och målsättningen att uppnå ett noll resultat. Under hösten har prognosen dock förbättras som en konsekvens av fortsatta restriktioner mot bakgrund av pandemin samt en fortsatt restriktivitet vad gäller övriga kostnader och vakanshållning. Nämnden beräknar återigen ge ett överskott för helåret.

Nämnden har tilldelats en pris- och löneuppräknings om 2,4 procent, vilket underlättar för verksamheterna inom nämnden. I budgeten har 1 procent av uppräknings fördelats ut till respektive verksamhet. Övrig del av löne- och prisuppräknings har fördelats till de

verksamheter som haft svårt att få ihop budgeten. En utmaning i budgeten är precis som tidigare år mobilitetsstödet, det vill säga det bidrag till studerande örebroare på folkhögskolor runt om i Sverige. Denna ökade kostnad har till stor del finansierats med del av pris- och löneuppräknings samt tillfälliga överskott inom andra verksamheter. Ytterligare en utmaning finns inom Fellingsbro folkhögskola då de är en personalintensiv verksamhet. Trots effektiviseringar och kostnadsrestringer har de haft svårt att få ihop budgeten.

Nämnden har tilldelats 5 miljoner kronor i särskilda prioriteringar för år 2021. Medlen ska prioriteras till: Återstart av Örebro län för jobb och tillväxt.

Samtliga verksamheter har precis som för 2020 varit restriktiva med övriga kostnader och mot bakgrund av den rådande pandemin kommer verksamheten fortsatt fokusera på digitala aktiviteter.

Nämnden har haft positiv utveckling vad gäller statsbidrag under 2020. Detta ser ut att hålla i sig även för år 2021, särskilt Område välfärd och folkhälsa men även för folkhögskolorna.

Nämnden omsätter 264,9 miljoner kronor i budget och finansieras både av regionen (56 %) och externt (44 %) genom statsbidrag, projektbidrag och övriga intäkter. Att nämnden kan bibehålla den goda externa finansieringen kommande år är viktigt för att bibehålla ambitionsnivån i verksamheten.

4.2 Budgeterat utfall 2021

Utgångsläget för nämndens ekonomi 2021 bedöms som gynnsamt mot bakgrund av den pris- och löneuppräknings om 2,4 procent som tilldelats nämnden. Till detta kommer de 5 miljoner kronor i prioriterade medel som kommer att nyttjas till: "Återstart av Örebro län för jobb och tillväxt".

Precis som tidigare år är det ett särskilt fokus på folkhögskolornas ekonomi. De har under de senaste åren arbetat strukturerat med ekonomiuppföljningar och de åtgärder som återfanns i beslutad handlingsplan för budget i balans. Arbeta med kostnadsrestringer och att inte ersätta pensionsavgångar är delar som skolorna arbetat med i budgetarbetet. Resultatet för folkhögskolorna 2020 förväntas bli positivt mot bakgrund av effekter av pandemin och omställning av verksamhet. Detta påverkar förutsättningarna för skolornas ekonomi 2021 positivt. Ytterligare positivt för skolorna är att statsbidragen beräknas bli på bra nivå även för 2021.

Samtliga sakområden har budgeterat övriga kostnader i 2018 års prisnivå, vilket varit nödvändigt för att motverka löneökningen. Trots detta utgångsläge så har majoriteten av områdena klarat av att få en budget i balans. Den tilldelade pris- och löneuppräknings om 1 procent underlättar till viss del. Det område som utöver Fellingsbro folkhögskola haft tufft att få ihop sin budget är Område utbildning och arbetsmarknad. Inom det området har en del av den tillsvidareanställda personalstyrkan tidigare till största del varit finansierade via externa projekt, nu saknas den finansieringen då projekten är avslutade.

Förvaltningskansliet (som även arbetar mot samhällsbyggnadsnämnden och kulturnämnden) har på samma sätt som inför 2020 minskat i verksamhet som en konsekvens av de kostnadsreduceringsuppdrag som beslutats inom Region Örebro län. Personal som slutar återbesätts inte per automatik utan viss vakanshållning av tjänster sker.

Ekonomi följs upp månatligen med målsättningen att tidigt fånga upp negativa avvikelser. Möjligheten att följa upp mobilitetsstödet är begränsat och sker främst terminsvis i efterhand.

Allt sammantaget bedöms nämnden kunna bedriva sin verksamhet på i stort sett nuvarande nivå även under 2021.

4.3 Ekonomiska nyckeltal

Procent	Budget 2021	Prognos 2020	Budget 2020
Lönekostnadsökningstakt	1,7%	7,0%	4,2%

4.4 Resultatbudget regional tillväxt

Belopp i mnkr	Budget 2021	Prognos 2020	Budget 2020
Verksamhetens intäkter			
Erhållna bidrag	94,0	95,2	77,0
Övriga intäkter	23,1	21,6	21,0
Summa intäkter	117,1	116,8	98,0
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-141,1	-139,7	-127,3
Lämnade bidrag	-60,4	-61,3	-49,3
Övriga kostnader	-62,3	-54,1	-51,0
Avskrivningar, inventarier	-1,2	-1,2	-1,1
Summa kostnader	-265,0	-256,3	-228,7
Verksamhetens nettokostnader	-147,9	-139,5	-130,7
Finansnetto	0,0	-0,1	-0,1
Regionbidrag/- ersättning år 2020		139,6	130,8
Resultat *)	-147,9	0,0	0,0

*) Resultat budget 2021 ska överensstämma med nämndens budgetram från regionfullmäktige

4.5 Driftbudget regional tillväxt

Belopp i mnkr	Budget 2021		Prognos 2020	
	Omsättning	Varav budgetram	Omsättning	Varav regionbidrag
Område utbildning och arbetsmarknad (exkl folkhögskolor)	20,0	14,7	22,3	14,5
- Fellingsbro Folkhögskola	67,9	28,7	66,0	27,9
- Kävesta Folkhögskola	42,0	21,9	40,3	21,7
Område näringslivsutveckling	39,9	32,4	40,1	32,3
Område välfärd och folkhälsa	21,9	9,9	21,9	9,8
Område energi och klimat	13,9	3,4	14,0	3,4
Förvaltningsgemensamt	59,3	36,9	52,5	30,0
Summa	264,9	147,9	257,1	139,6

De prioriterade satsningarna om 5 miljoner kronor återfinns i tabellen ovan under förvaltningskansliets budgetram, då de ännu ej beslutats ut till verksamheten.

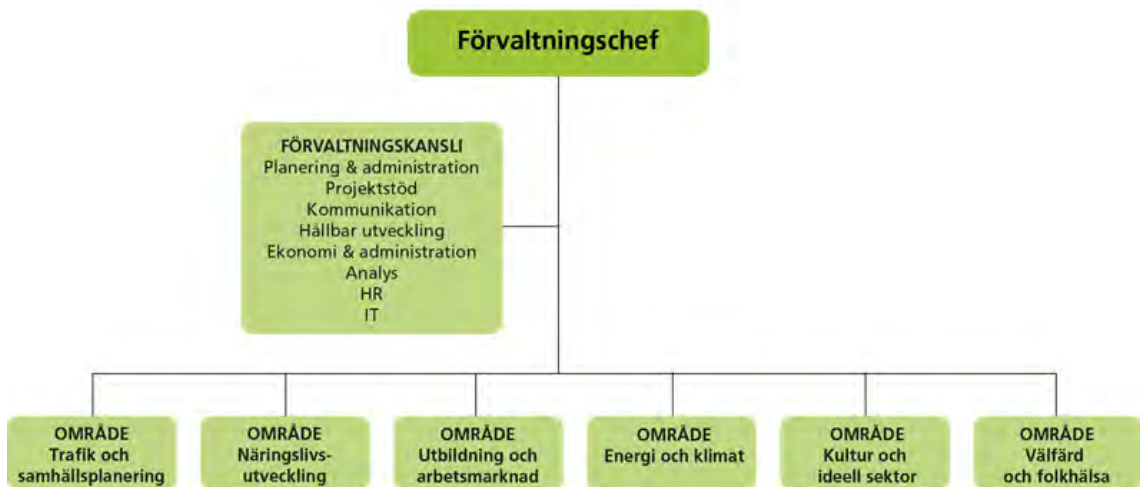
4.6 Investeringsbudget

Belopp i mnkr	Budget 2021	Prognos 2020	Budget 2020
Immateriella anläggningstillgångar			
Byggnadsinvesteringar			
Medicinteknisk utrustning			
It-utrustning			
Övrig utrustning	6,4	1,6	1,6
Summa	6,4	1,6	1,6

5 Organisation

Förvaltning regional utveckling består av 6 sakområden och ett förvaltningskansli. Förvaltningens verksamhet är indelad i tre politiska nämnder. Regional tillväxtnämnd, samhällsbyggnadsnämnden och kulturnämnden.

Till regional tillväxtnämnd hör sakområdena näringslivsutveckling, utbildning och arbetsmarknad, välfärd och folkhälsa samt energi och klimat. Förvaltningskansliet hör organisatorisk till regional tillväxtnämnd, men ger stöd till hela förvaltningen.

2017-10-02

6 Uppföljning

Uppföljning av regional tillväxtnämnds måluppfyllelse och resultat sker i delårsrapport 1 och verksamhetsberättelsen. I uppföljningen ingår även uppföljning av internkontrollplan med risker och åtgärder.

Det ekonomiska utfallet och årsprognos rapporteras månadsvis i periodrapporter.

7 Intern styrning och kontroll

Intern styrning och kontroll (ISK) är en process som regionstyrelsen, nämnderna och verksamhetsledningarna har för att tillsammans upprätthålla en effektiv ledning och styrning av verksamheten. Processen ska säkerställa en ändamålsenlig och lagenlig verksamhet, det vill säga att verksamheten bedrivs i enlighet med de krav som ställs på verksamheten:

Intern styrning

- a) Att verksamheten fullgör sina föreskrivna uppgifter samt uppnår beslutade mål och uppdrag.
- b) Att verksamheten bedrivs inom tilldelade ekonomiska ramar.

Intern kontroll

- c) Att verksamheten följer de styrande dokument som Region Örebro län har beslutat samt lagar, förordningar, föreskrifter och avtal som gäller för verksamheten.
- d) Att redovisningen och uppföljningen av verksamheten och ekonomin är rättvisande och ändamålsenlig.
- e) Att informationssäkerheten är tillgodosedd utifrån kraven på konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet.

Förenklat kan man säga att den interna styrningen syftar till att "få bra saker att hända" för att verksamheten ska fullgöra/uppnå krav a-b och den interna kontrollen syftar till att "undvika negativa händelser" som kan leda till att verksamheten inte bedrivs i enlighet med krav c-e. Aktiviteter kopplade till den interna styrningen dokumenteras i nämndens verksamhetsplan och åtgärder kopplade till den interna kontrollen dokumenteras i internkontrollplanen som är del av verksamhetsplanen.

Den interna kontrollen ska vara tillräcklig enligt Kommunallagen (KL) 6 kap. 6 §. Med tillräcklig menas att processen för den intern styrning och kontroll ska vara ändamålsenligt utformad efter verksamhetens förutsättningar, art och omfattning. Nämnderna ansvarar för att verksamheten inom sina ansvarsområden bedrivs i enlighet med kraven samt att verksamheten inom sina ansvarsområden upprätthåller en tillräcklig intern styrning och kontroll. Vid uppföljningen av helår ska förvaltningar och nämnder göra en bedömning (ISK-bedömning) om den interna styrningen och kontrollen har varit tillräcklig. Regionstyrelsen gör sedan utifrån sin uppsiktsplikt en samlad bedömning i årsredovisningen.

7.1 Internkontrollplan

Internkontrollplanen består dels av regionövergripande risker med åtgärder som berör samtliga nämnder samt nämndspecifika risker med åtgärder.

Uppföljningen av IK-planen dokumenteras i delårsrapport samt i verksamhetsberättelsen. Resultatet av uppföljningen bereds i verksamhetsdialoger mellan förvaltningschef och regiondirektören.

Förklaringar till IK-planen nedan:

Verksamhet: Process/område.

Risk: Händelse som, om den inträffar kan leda till att verksamheten inte bedrivs i enlighet med krav c, d och e.

Åtgärd: Hur verksamheten vill hantera de risker som inte accepteras.

Verksamhet	Risk	Åtgärd
HR	Risken att systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) inte efterlevs.	Regionövergripande åtgärd: Varje chef ska säkerställa efterlevnaden av SAM utifrån de regionövergripande dokument som finns, och uppföljning ska ske i ledningsgrupper och i samverkansgrupper.
Ekonomi	Risken att projektet att införa ett nytt ekonomisystem inte klarar att leverera resultat enligt mål i projektplan.	Regionövergripande åtgärd: Säkerställ att slutanvändarna genomför utbildning och får stöd i det nya ekonomisystemet.
Informati onssäkerh et	Risken att verksamheten inte efterlever tillämplig dataskyddslagstiftning (GDPR och Patientdatalagen). Samt NIS-direktivet och lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.	Regionövergripande åtgärd: Säkerställ ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete med användande av de resurser som i prioritering i förhållande till andra angelägna verksamheter, kan anslås. All berörd personal ska ha god kunskap om och medverka till att följa regelverk för informationssäkerhet, att informationsklassa och riskbedöma vid inköp, upphandling och förändring som kan påverka informationssäkerheten. Regionövergripande åtgärd: Säkerställ att informationsklassning av IT-stöd som innehåller personuppgifter har genomförts i enlighet med riktlinje för informationsklassning.

Verksamhet	Risk	Åtgärd
		<p>Dokumentnr434302. Rapportera hur många system som är klassade och hur många som återstår. (Förvaltningen/verksamheten ska dokumentera vilka system som är informationsklassade och vilka som kvarstår att informationsklassa (Dokumentationen ska inte ske i Stratsys) Inför årsrapporten för informationssäkerhet kommer denna dokumentation att efterfrågas.)</p> <p>Regionövergripande åtgärd: Informationsägare/objektägare ska säkerställa att identifierade informationssäkerhetsbrister åtgärdas.</p>
Juridik	Risken att otillbörlig påverkan, muta/bestickning och korruption förekommer.	Regionövergripande åtgärd: Implementera ny riktlinje när denna är framtagen och beslutad.

4

Föreningsstöd för år 2021 –
Stiftelsen Activa

20RS8644

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Mona Hedfeldt

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8644

Organ
Regional tillväxtnämnd

Föreningsstöd för år 2021 – Stiftelsen Activa

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fastställa stöd för år 2021 till Stiftelsen Activa med 7 698 000 kronor.

Sammanfattning

Stiftelsen Activa finns och verkar i Örebro län sedan 1989 och startades av Örebro läns landsting och Örebro kommun. Sedan dess har stiftelsen haft ett årligt regionalt stöd. Tidigare har stiftelsen tilldelats föreningsstöd från Region Örebro läns kulturnämnd. Activa arbetar med frågor som är betydelsefulla för den regionala utvecklingen när det gäller arbetsmarknad och personer med funktionsnedsättningar, därav fattades tidigare beslut om att stödet till Activa skulle flyttas från kulturnämnden till regionala tillväxtnämnden.

Stiftelsen Activa föreslås ett stöd för 2021 med 7 698 000 kronor. Stödet är en nolluppräkning av stödet för 2020.

Ärendebeskrivning

Stiftelsen Activa finns och verkar i Örebro län sedan 1989 och startades med Örebro läns landsting som stiftare. Sedan dess har stiftelsen haft ett årligt regionalt stöd. Tidigare har stiftelsen tilldelats föreningsstöd från Region Örebro läns kulturnämnd. Föreningsstödet syftar till att skapa förutsättningar för ett starkt civilsamhälle. Stödet ges till kulturföreningar, ungdomsföreningar, politiska ungdomsförbund, lokalhållande organisationer, pensionärsorganisationer, trafiksäkerhetsorganisationer, sociala stödorganisationer, organisationer inom idrott, natur och miljö samt studieförbund. Stödet riktar sig främst till ideella föreningar. Föreningsstödet är ett organisationsstöd och ej uppdrags- eller projektbaserat.

Activa arbetar med frågor som är betydelsefulla för den regionala utvecklingen när det gäller arbetsmarknad och personer med funktionsnedsättningar. Beslut fattades därför

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Mona Hedfeldt

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8644

tidigare under 2020 om att från 2021 föra över stöd till Stiftelsen Activa från kulturnämnden till regionala tillväxtnämnden.

I ansökan framkommer att Activa består av tre delar:

- Basverksamheten/kommunavtalen inklusive praktiska verksamheter.
- Projektverksamheten med hjälp av till exempel ESF medel, Erasmus plus eller andra finansörer.
- Utbildningsverksamheten, försäljning av handledning och utbildning.

Stiftelsen Activa har 2019 fortsatt att utveckla stödet till personer med funktionsnedsättning/långvarig ohälsa och med behov av särskilt att nå arbete eller utbildning. Stiftelsen Activa har stöttat många till sysselsättning eller på annat sätt medverkat till slut på rundgång mellan myndigheter. År 2019 avslutades 72 personer till arbete och 30 till utbildning och 23 till ordnad sysselsättning.

Stiftelsen Activa arbetar med att ge stöd till personer med funktionsnedsättning/långvarig ohälsa och med behov av särskilt stöd för att nå arbete eller utbildning. Detta gör man exempelvis genom metoderna IPS (individual placement support), Supported Employment, handledarutbildning och handläggning. I ansökan beskrivs att detta bidrar till att sprida metoden, utveckla kvalitén och att stärka ställningen för arbete med Supported Employment i såväl Sverige som Europa.

Activa driver ett flertal projekt finansierade av bland annat ESF. Under 2019 beviljades Activa två nya projekt, MOVES, ett nationellt projekt med SKR som projektägare inom mobilitet och Från nyanländ till medarbetare, ett samverkansprojekt med Örebro kommun. Utöver detta medverkar Activa i ett transnationellt projekt där regionen är lokal projektledare, Cherries. Ytterligare medel från ESF är sökt för att fortsätta utveckla lärlingskonceptet tillsammans med länets gymnasieskolor. Behovet av insatser av det slag som Activa erbjuder kommer att vara fortsatt mycket stort och den unika kompetens inom sakområdet som finns i verksamheten gör att Activa kan se framtiden an med tillförsikt förutsatt att Activa är fortsatt nyskapande, vidmakthåller sin höga kompetens, håller hög kvalitet och är till fortsatt nytta för individ och samhälle.

Stiftelsen Activa har avtal om verksamhet i Örebro, Ljusnarsberg, Nora, Hallsberg, Kumla, Degerfors och Karlskoga. Dessa kommuner köper tjänster från Activa via avtal. Activa har även lokaler i Örebro, Hallsberg, Karlskoga och Nora.

I ansökan framkommer att Activa eftersträvar att vara en partner som verkar i hela länet och fyller de luckor som de kommunala aktörerna inte fyller. De beskriver att de ser att kommunerna har en mer ansträngd ekonomi och fler avtal har sagts upp, inte på grund av missnöje eller kvalitetsbrister utan därför att man inte anser sig ha råd med att köpa tjänsten. Detta bedömer Activa kommer påverka stiftelsen de kommande åren. De ser behov av andra arenor att verka på och nämner som exempel att utöka

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Mona Hedfeldt

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8644

verksamheterna som kompletterande aktör till Arbetsförmedlingen i de olika länsdelarna.

Activas styrelses ordinarie ledamöter kommer från Region Örebro län och Örebro kommun, länets övriga kommuner har tre ersättningsplatser.

Bedömning

Ansökan är inskickad likt mall för ansökan om föreningsstöd med de ansökningshandlingar som efterfrågas i riktlinjerna. Utifrån riktlinjerna för Region Örebro läns föreningsstöd finns allmänna villkor om länsomfattande verksamhet, demokratiskt styre samt icke diskriminerande värdegrund. Dessa allmänna villkor besvarar Activa.

Eftersom Stiftelsen Activas verksamhet handlar om flera sakområden inom regional utveckling har deras ansökan handlagts kollegialt i FGA (förvaltningen regional utvecklings gemensamma arbetsgrupp för civilsamhällsfrågor) där medarbetare från exempelvis Utbildning och arbetsmarknad, Vårdförhållanden och folkhälsa samt Kultur och ideell sektor ingår.

Stiftelsen nämns i handlingsplanen för kompetensförsörjning och spelar en viktig roll i att bryta hinder på arbetsmarknaden och underlättar för arbetsgivare. I handlingsplan god, jämlik och jämställd hälsa samt handlingsplan social välfärd finns resonemang gällande utsatta grupper och ekonomisk trygghet. Activa ses som en viktig aktör för det arbete de gör med framförallt personer med funktionsnedsättningar.

Stiftelsen Activas verksamhet bedöms vara viktig för den regionala utvecklingen. Organisationen bedöms vara stabil. Inom stiftelsen finns lång erfarenhet av och engagemang för frågor som rör personer med funktionsnedsättning, psykisk hälsa och arbetsmarknad. Som civilsamhällsorganisation har de möjlighet att skapa goda förtroenden och kontakter med personer som står långt från arbetsmarknaden och ibland har lågt förtroende för offentliga aktörer. Activa är en engagerad aktör i det regionala Partnerskapet för sociala innovationer.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

I ansökan framkommer att Activa har ett aktivt arbete med de horisontella principerna. I projektarbete är detta ett krav men det kommer hela verksamheten till godo. Själva grundfundamentet för Activas verksamhet vilar på att alla ska ha en likvärdig rätt till ett arbete oberoende av kön, etnisk bakgrund, funktionsnedsättning eller sociala förhållanden. Stiftelsen Activa arbetar bara med personer över 18 år. Stiftelsen Activa är miljödiplomerade enligt kraven i Svensk Miljöbas.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Linda Adolphson
Kultur och ideell sektor, Mona Hedfeldt

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8644

Ekonomiska konsekvenser

Fördelningsförslaget om stöd ryms inom fastställd budget för regionala tillväxtnämnden för 2021.

Uppföljning

Utifrån Region Örebro läns föreningsstöd förutsätts varje förening ha ett eget system för kvalitetssäkring och uppföljning av mål samt aktivt ha en dialog med Region Örebro län vid större förändringar för föreningen. Region Örebro län har rätt att göra en fördjupad uppföljning av organisationer som får stöd. Region Örebro län förbehåller sig rätten att låta genomföra kvalitetskontroll av utförd revision. Organisationerna ska vid begäran lämna de uppgifter och verifikationer Region Örebro län behöver för sin granskning. Förslag är att även stöd till Stiftelsen Activa behandlas enligt dessa riktlinjer.

I den årliga ansökan om stöd bifogas bland annat verksamhetsberättelse, revisionsberättelse samt verksamhetsplan för kommande år för uppföljning av verksamheten. Kontakt kan tas även med organisationen i syfte att få kompletterande och förtydligande uppgifter.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regional tillväxtnämnd den 10 december 2020.

Ansökan.

Petter Arneback
Förvaltningschef Regional utveckling

Skickas till:

Lotta Karlsson-Andersson, Stiftelsen Activa
Ekonomiavdelning för regional utveckling

Kontaktperson:
linda.adolphson@regionorebrolan.se
Sista ansökningsdatum:
 31 augusti

Ansökan skickas till:
regionen@regionorebrolan.se

*OBS! Alla uppgifter är obligatoriska.
Region Örebro län förbehåller sig
rätten att ej behandla sent inkomna
eller inkompleta ansökningar.
Vänligen kontakta oss vid
eventuella frågor.*

Alternativt via post till:
Region Örebro län
Område kultur och ideell sektor
Linda Adolphson
Box 1613
701 16 Örebro

Ansökan avser år 2021
Ansökt belopp

7 852 000

1. Grundläggande uppgifter

Förening

Föreningens namn Stiftelsen Activa		Kontaktperson Lotta Karlsson-Andersson	Telefon 070-7549630
Organisationsnummer 875001-7579	Telefon 019-209600	c/o adress	
Plusgiro	Bankgiro 5835-2238	Adress Landbotorpsallén 25A	
E-post info@s-activa.se		Postnummer 702 26	Postort ÖREBRO

Styrelse

Ordförande Marianne Skinnars- Bruno	Telefon 070-7549630	E-post
Sekreterare	Telefon	E-post
Kassör	Telefon	E-post
Revisor	Telefon	E-post
Revisor	Telefon	E-post

Typ av verksamhet/organisation

☐ Kulturförening	☐ Social stödorganisation	☐ Pensionärsorganisation
☐ Internationell förening	☐ Trafiksäkerhet	☒ Annan verksamhet: Stiftelse

Totalt antal medlemmar i distrikts-/länsorganisationen

(avser utgången av närmast föregående år)

Kvinnor:	Män:	Annat kön:	Totalt:
----------	------	------------	---------

Medlemsavgift

(enligt senaste bokslut)

Enskild avgift:	Familjeavgift:
-----------------	----------------

Distrikts-/länsorganisationens lokalavdelningar inom Örebro län (avser utgången av närmast föregående år)

Namn på lokal organisation	Kommun	Antal lokalavdelningar	Antal medlemmar
----------------------------	--------	------------------------	-----------------

	Antal kommuner	Summa, lokalavdelningar	Summa, antal medlemmar

2. Ansökan

Stödet från Region Örebro län planerar vi att använda till (Raderna utökas automatiskt)

Ange vad ni planerar att använda stödet till, exempelvis lokalkostnad, kostnader för aktiviteter, löner och arvoden. Stödet används till personal, lokaler, bilar mm. Resurser som behövs för att bedriva Activas verksamhet i Örebro län.

Planerad verksamhet i Örebro län för året ansökan avser (Raderna utökas automatiskt)

Ge en sammanfattning av kommande års verksamhet i Örebro län. Activa består av tre olika delar, basverksamheten och de avtal som finns med länets koummuner. Det består dels av arbetskonsulentstöd/företsgakonsulentstöd samt av arbetsprövningsverksamhet i samarbete med bl a Ängen och Centrum för hjälpmedel. I Hallsbergs kommun finns dels en daglig verksamhet, Aniara kultur och en arbetsträningsverksamhet Aniara maskin och fastighet. Här pågår diskussioner med Hallsbergs kommun om dessa verksamheters framtid.

Totalt omfattar denna verksamhet ca 300 deltagare/år.

Projektverksamheten är i dag en betydande del av Activas verksamhet och bidrar starkt till att utveckla regionens arbete med att det ska finnas en arbetsmarknad öppen för alla oavsett funktionshinder. Under 2020 har det tillkommit två nya ESFprojekt och under de kommande åren räknar vi med att ansökanom minst ett nytt projekt/år i samverkan med kommuner, regionen, andra myndigheter eller andra parter i det civila samhället. Totalt omfattar dagens projektverksamhet ca 200 deltagare/år.

Activas utbildningsverksamhet består av utbildning i Supported Emplyment, IPS, handledarutbildning och handledning. Detta bidrar till att sprida metoden, utveckla kvalitén och att stärka ställningen för arbete med Supported Employment isåväl Sverige som i Europa. Här kommer vi de närmaste åren även att kunna utbilda i supported education samt digitalisera utbudet.

Activa vill vara en partner som verkar i hela länet och fyller de luckor som de kommunala aktörerna inte fyller. Vi ser att kommunerna har en mer ansträngd ekonomi och fler avtal har sagts upp, inte på grund av missnöje eller kvalitetsbrister utan därför att man inte anser sig ha råd med att köpa tjänsten. Detta tror vi kommer påverka Activa de kommande åren och vi behöver se oss om efter andra arenor att verka på. Det kan vara att utöka verksamheterna som kompletterande aktör till Arbetsförmedlingen i de olika länsdelarna.

Utöver detta kommer vi med start 2020 att påbörja ett internt kvalitetsutvecklingsarbete i samarbete med SFSE i syfte att all vår verksamhet ska genomsyras av Supportd Emplyments värdegrund. Det i sin tur ska leda till tydlighet för våra kunder och ännu bättre arbete med vår deltagare. Vi ska också utveckla digitala arbetssätt och undersöka hur dessa kan komplettera det arbete vi redan gör.

Samarbete med andra aktörer i det civila samhället är viktig och beövers stärkas ytterligare. Activa kan vara en aktör för att stödja och stärka länets sociala företagande, bidra till verksamhetsutveckling och att synliggöra hinder

för att människor med funktionsnedsättning ska kunna ha en självklart rätt att finnas, få och behålla ett arbete.

Föregående års verksamhet (enligt senaste bokslut)

Ge en sammanfattning av föregående års verksamhet i Örebro län.

Stiftelsen Activa har 2019 fortsatt att utveckla stödet till personer med funktionsnedsättning/långvarig ohälsa och med behov av särskilt stöd för att nå arbete eller utbildning. Stiftelsen Activa har stöttat många till sysselsättning eller på annat sätt medverkat till slut på rundgång mellan myndigheter. År 2019 avslutades 72 personer till arbete och 30 till utbildning och 23 till ordnad sysselsättning.

Totalt skrevs 287 nya personer in i verksamheten under året och 231 avslutades.

De allra flesta som får Activas stöd har behov av långvariga insatser i samverkan med myndigheter och vårdgivare. Problembilden hos Activas arbets sökande är ofta sammansatt och olika slag av funktionsnedsättningar är en del av problematiken som exempelvis Asperger och ADHD, olika slag av psykiatrisk problematik, kognitiva nedsättningar, begåvningshandikapp, rörelsehinder och medicinska handikapp. Vanligt är att personerna har flera funktionsnedsättningar kombinerat med bristfällig utbildning, ingen eller svag förankring på arbetsmarknaden och social problematik. Unga och unga vuxna med psykiatrisk problematik är den grupp som idag är störst och ökar snabbast och Activa genomför tillsammans med Regionpsykiatri ett större socialfondsprojekt riktat just till den målgruppen.

Genom åren har mer än ettusen personer fått arbete med stöd från Activa. Detta i en målgrupp där arbetslösheten är mycket hög. Vad ett jobb betyder för individerna, familjen och samhället kan inte överskattas och samhällsnyttan av verksamheten är mycket stor.

Activa har individuella avtal med nio av länets kommuner samt med Sydnärkes utbildningsförbund, SUF. Activa har också avtal med arbetsförmedlingen inom ramen för Stöd och Matchning i Karlskoga. Praktik utomlands för personer i Activas målgrupper har blivit ett viktigt inslag i verksamheten. Activa tar också emot ungdomar och unga vuxna från andra länder i Europa för praktik i Sverige. Efterfrågan på Activas utbildningar för professionella främst inom Supported employment har varit lägre 2019 och bedömningen är att detta beror på en försämrad ekonomi i kommunerna.

Activa driver ett flertal projekt finansierade av bland annat ESF. Under 2019 beviljades Activa två nya projekt, MOVES, ett nationellt projekt med SKR som projektägare inom mobilitet och Från nyanländ till medarbetare, ett samverkansprojekt med Örebro kommun. Utöver detta medverkar Activa i ett transnationellt projekt där regionen är lokal projektledare, Cherries. Ytterligare medel från ESF är sökt för att fortsätta utveckla lärlingskonceptet tillsammans med länets gymnasieskolor.

Behovet av insatser av det slag som Activa erbjuder kommer att vara fortsatt mycket stort och den unika kompetens inom sakområdet som finns i verksamheten gör att Activa kan se framtiden an med tillförsikt förutsatt att Activa är fortsatt nyskapande, vidmakthåller sin höga kompetens, håller hög kvalitet och är till fortsatt nytta för individ och samhälle.

Den 1 april tillträdde ny VD.

Obligatoriska bilagor (Bifoga bilagor separat, numrera gärna)

Samtliga bilagor ska bifogas för att ansökan ska ses som komplett.

De föreningar och studieförbund som på grund av coronapandemin inte kan genomföra sina årsmöten före sista ansökningssdag den 31 augusti 2020 får dispens med att skicka in årsmötesprotokoll och revisionsberättelse. Handlingarna ska istället skickas in senast den 15 oktober till ovanstående kontaktperson.

Om föreningen har anställd personal ska lista över antal anställda i Örebro län även bifogas.

 Årsmötesprotokoll Verksamhetsberättelse Ekonomisk redovisning

☒ Revisionsberättelse	☒ Verksamhetsplan (VP) med budget innevarande år och preliminär planering för det år ansökan avser	☐ Stadgar (vid ändringar)
☒ Lista över antal anställda och befattningar inom föreningen		

3. Frågor om allmänna villkor

Läs Riktlinjer för Region Örebro läns föreningsstöd, avsnitt 2, Allmänna villkor, för mer information.

Har föreningen verksamhet/aktiviteter i minst 3 kommuner i Örebro län? (Raderna utökas automatiskt)

Ange vad och i vilka kommuner.
Stiftelsen Activa har avtal om verksamhet i följande kommuner:
Örebro, Ljusnarsberg, Nora, Hallsberg, Kumla, Degerfors och Karlskoga
Det är intäkter från dessa avtal som redovisas under bidrag från andra bidragsgivare, det är inte regelrätta bidrag utan kommunerna köper tjänster från Activa.

Activa har lokaler i Örebro, Hallsberg, Karlskoga och Nora.

Har föreningen medlemmar i minst 4 kommuner? (Raderna utökas automatiskt)

Ange i vilka kommuner.
Eftersom Activa inte är en förening utan en stiftelse har vi inga medlemmar.

Berätta hur föreningen respekterar och arbetar med allas rättigheter, jämställdhet och jämlikhet (Raderna utökas automatiskt)

Står det exempelvis något om detta i stadgar eller andra dokument? Kan ni ge praktiska exempel på hur ni arbetar?
Activa har ett aktivt arbete med de horisontella principerna. I vårt projektarbete är detta ett krav men det kommer hela verksamheten till godo. Även våra deltagare och samarbetspartners får ta det av utbildningsinsatser som ges med regelbundenhet. Själva grundfundamentet för Activas verksamhet vilar på att alla ska ha en likvärdig rätt till ett arbete obereoden av kön, etnisk bakgrund, funktionsnedsättning eller sociala förhållanden.

Om er förening kommer i kontakt med barn, berätta hur ni arbetar med att ha ett barnperspektiv i föreningsverksamheten (Raderna utökas automatiskt)

Activa arbetar bara med personer över 18 år.

4. Stöd från andra givare

Andra bidrag eller medel från Region Örebro län, utöver föreningsbidrag (föregående år)

Bidragsgivare Region Örebro län för Vallristningar i Kilsbergen	Belopp 30 000
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bidrag från andra bidragsgivare (föregående år)

Bidragsgivare Örebro kommun	Belopp 4 924 000
Bidragsgivare Ljusnarsberg och Nora kommuner	Belopp 703 000
Bidragsgivare Karlskoga och Degerfors kommuner	Belopp 586 000
Bidragsgivare Hallsberg och Kumla kommuner	Belopp 316 000

Aktuella/planerade ansökningar om bidrag från andra bidragsgivare inkl. Region Örebro län (innevarande år)

Bidragsgivare Lekeberg och Örebro kommun	Belopp 5 067 000
Bidragsgivare Ljusnarsberg och Nora kommuner	Belopp 695 000
Bidragsgivare Karlskoga och Degerfors kommuner	Belopp 572 000
Bidragsgivare Askersund, Hallsberg och Kumla kommuner	Belopp 606 000

5. Uppgifternas riktighet intygas av ordförande och kassör/sekreterare

Namnsteckning (krävs ej när ansökan skickas in via e-post)	Funktion vd	Ort och datum Örebro
Namnförtydligande Lotta Karlsson-Andersson	Telefon 019-209600	Mobiltelefon 070-7549630

Namnsteckning (krävs ej när ansökan skickas in via e-post)	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Årsredovisning för

Stiftelsen Activa i Örebro län

875001-7579

Räkenskapsåret

2019-01-01 – 2019-12-31

<u>Innehåll:</u>	<u>sida</u>
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	3
Balansräkning	4
Noter med redovisningsprinciper	5
Underskrift	7

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Stiftelsen Activa i Örebro län, 875001-7579 får härmed avge sin årsredovisning för 2019.

Året i sammandrag

Stiftelsen Activa har 2019 fortsatt att utveckla stödet till personer med funktionsnedsättning/långvarig ohälsa och med behov av särskilt stöd för att nå arbete eller utbildning. Stiftelsen Activa har stöttat många till sysselsättning eller på annat sätt medverkat till slut på rundgång mellan myndigheter. År 2019 avslutades 72 personer till arbete och 30 till utbildning och 23 till ordnad sysselsättning.

Totalt skrevs 287 nya personer in i verksamheten under året och 231 avslutades.

De allra flesta som får Activas stöd har behov av långvariga insatser i samverkan med myndigheter och vårdgivare. Problembilden hos Activas arbetssökande är ofta sammansatt och olika slag av funktionsnedsättningar är en del av problematiken som exempelvis Asperger och ADHD, olika slag av psykiatrisk problematik, kognitiva nedsättningar, begåvningshandikapp, rörelsehinder och medicinska handikapp. Vanligt är att personerna har flera funktionsnedsättningar kombinerat med bristfällig utbildning, ingen eller svag förankring på arbetsmarknaden och social problematik. Unga och unga vuxna med psykiatrisk problematik är den grupp som idag är störst och ökar snabbast och Activa genomför tillsammans med Regionpsykiatrin ett större socialfondsprojekt riktat just till den målgruppen.

Genom åren har mer än ettusen personer fått arbete med stöd från Activa. Detta i en målgrupp där arbetslösheten är mycket hög. Vad ett jobb betyder för individerna, familjen och samhället kan inte överskattas och samhällsnyttan av verksamheten är mycket stor.

Activa har individuella avtal med nio av länets kommuner samt med Sydnärkes utbildningsförbund, SUF. Activa har också avtal med arbetsförmedlingen inom ramen för Stöd och Matchning i Karlskoga. Praktik utomlands för personer i Activas målgrupper har blivit ett viktigt inslag i verksamheten. Activa tar också emot ungdomar och unga vuxna från andra länder i Europa för praktik i Sverige. Efterfrågan på Activas utbildningar för professionella främst inom Supported employment har varit lägre 2019 och bedömningen är att detta beror på en försämrad ekonomi i kommunerna.

Activa driver ett flertal projekt finansierade av bland annat ESF. Under 2019 beviljades Activa två nya projekt, MOVES, ett nationellt projekt med SKR som projektägare inom mobilitet och Från nyanländ till medarbetare, ett samverkansprojekt med Örebro kommun. Utöver detta medverkar Activa i ett transnationellt projekt där regionen är lokal projektledare, Cherries. Ytterligare medel från ESF är sökt för att fortsätta utveckla lärlingskonceptet tillsammans med länets gymnasieskolor.

Behovet av insatser av det slag som Activa erbjuder kommer att vara fortsatt mycket stort och den unika kompetens inom sakområdet som finns i verksamheten gör att Activa kan se framtiden an med tillförsikt förutsatt att Activa är fortsatt nyskapande, vidmakthåller sin höga kompetens, håller hög kvalitet och är till fortsatt nytta för individ och samhälle.

Den 1 april tillträdde ny VD.

Ekonomisk redovisning

Activa redovisar ett ekonomiskt underskott på -398 tkr vilket är sämre än det budgeterade resultatet på 971 tkr men något bättre än helårsprognosens resultatet på -710 tkr som gjordes i samband med delårsbokslutet per 190831.

Efter 2019-års resultat har Activa ett positivt fritt eget kapital som nu är 1 437 tkr. Målet är att öka det fria egna kapitalet till tre miljoner kronor de kommande åren för att ha en buffert vid omvärldsförändringar och vid eventuellt omställningsarbete.

Flerårsöversikt, belopp i tkr

	2019	2018	2017	2016
Omsättning, tkr	31 618	35 627	33 664	30 463
Årets resultat, tkr	-398	638	921	1 218
Eget kapital, tkr	3 688	4 087	3 449	2 528
Balansomslutning, tkr	16 592	18 257	17 538	15 960
Soliditet, %	22%	22%	20%	16%
Antal anställda	41	45	43	44

Resultatdisposition

Stiftelsen resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med tilläggsupplysningar.

Eget kapital

	<i>Inbetalda insatser</i>	<i>Balanserat resultat</i>	<i>Årets resultat</i>
Vid årets början	2 251 000	1 098 068	637 566
Disposition av föregående års resultat		637 566	-637 566
Årets resultat			-398 211
Vid årets slut	2 251 000	1 835 634	-398 211

Resultaträkning	Not	2019-01-01 - 2019-12-31	2018-01-01 - 2018-12-31
Nettoomsättning		30 037 544	33 958 108
Övriga rörelseintäkter		1 580 344	1 669 379
		31 617 888	35 627 487
Rörelsens kostnader			
Handelsvaror		-250 868	-850 619
Övriga externa kostnader		-8 260 379	-8 014 090
Personalkostnader	2	-23 028 532	-25 540 125
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-375 593	-482 041
		-31 915 372	-34 886 876
Rörelseresultat		-297 484	740 611
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter			
Räntekostnader och liknande resultatposter		-100 727	-103 045
		-100 727	-103 045
Resultat efter finansiella poster		-398 211	637 566
Resultat före skatt		-398 211	637 566
Årets resultat		-398 211	637 566

Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	3	6 631 961	6 965 216
Inventarier, verktyg och installationer	4	156 884	241 703
		6 788 845	7 206 919
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 569 982	2 788 500
Övriga fordringar		166 604	47 483
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 245 722	2 659 331
		3 982 308	5 495 314
Kassa och bank		5 820 365	5 554 839
Summa omsättningstillgångar		9 802 673	11 050 152
SUMMA TILLGÅNGAR		16 591 518	18 257 071
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Inbetalda insatser		2 251 000	2 251 000
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		1 835 635	1 198 068
Årets resultat		-398 211	637 567
		1 437 424	1 835 635
Summa eget kapital		3 688 424	4 086 635
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	5	7 360 000	7 520 000
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		160 000	160 000
Leverantörsskulder		414 053	792 179
Aktuella skatteskulder		70 076	90 999
Övriga skulder		1 008 401	1 039 528
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		3 890 564	4 567 731
Summa kortfristiga skulder		5 543 094	6 650 437
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		16 591 518	18 257 071

Tilläggsupplysningar

Not 1 Redovisningsprinciper

Stiftelsens årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Följande avskrivningar tillämpas:

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar:	år
Byggnader	
- Stomme och grund	60
- Fasad och fönster	25
- Värme, sanitet, ventilation, el, kök, asfaltering	20
- Yttertak	18
- Inventarier	5
- Bilar	5

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till verkligt värde av vad företaget fått eller kommer att få. Det innebär att företaget redovisar inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om företaget får ersättning i likvida medel direkt vid leveransen. Avdrag görs för lämnade rabatter.

Definition av nyckeltal

Omsättning

Stiftelsens totala omsättning.

Årets resultat

Stiftelsens resultat.

Eget kapital

Stiftelsen nettotillgångar d.v.s. skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Balansomslutning

Stiftelsen samlade tillgångar.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Upplysningar till resultaträkning

Not 2 Anställda och personalkostnader

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Medelantalet anställda	41	45

Upplysningar till balansräkning

Not 3 Byggnader och mark

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	7 654 369	7 580 000
Nyanskaffningar	-	829 569
Försäljningar och utrangeringar	-	-755 200
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 654 369	7 654 369
Ingående avskrivningar	-3 460 833	-3 939 300
Försäljningar och utrangeringar	-	755 200
Årets avskrivningar	-217 215	-276 733
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 678 048	-3 460 833
Ingående uppskrivningar	2 771 680	2 887 720
Årets avskrivning på uppskrivet belopp	-116 040	-116 040
Utgående ackumulerade uppskrivningar	2 655 640	2 771 680
Redovisat värde vid årets slut	6 631 961	6 965 216
Bokfört värde byggnader	5 999 961	6 333 216
Bokfört värde mark	632 000	632 000
Utgående redovisat värde	6 631 961	6 965 216

Not 4 Inventarier, verktyg och installationer

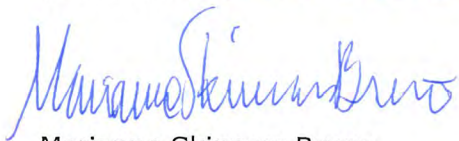
	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 225 892	3 033 158
Nyanskaffningar	-	192 734
Försäljningar och utrangeringar	-2 476 543	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	749 349	3 225 892
Ingående avskrivningar	-2 984 189	-2 894 921
Försäljningar och utrangeringar	2 436 643	-
Årets avskrivning	-44 919	-89 268
Utgående ackumulerade avskrivningar	-592 465	-2 984 189
Redovisat värde vid årets slut	156 884	241 703

Not 5 Övriga skulder till kreditinstitut

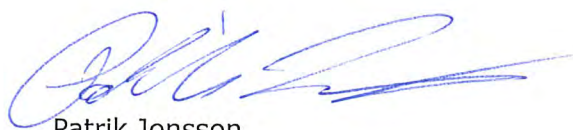
Av stiftelsens långfristiga skulder förfaller 6 560 tkr till betalning efter mer än fem år.

Underskrifter

Örebro den 6 mars 2020

Marianne Skinnars Bruno
Ordförande

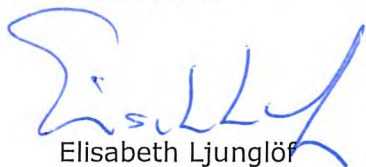
Patrik Jonsson

Karin Haster

Mikael Ramnerö

Elisabeth Ljunglöf

Johanna Viberg

Vår revisionsberättelse har lämnats den

2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Söderman
Auktoriserad revisor

Gösta Örtensjö
Revisor

Stiftelsen Activa i Örebro län

Verksamhetsplan 2020 – 2022

”Det här är Activa”

Sedan 1989 har Activa skapat möjligheter för människor med funktionsnedsättning att finna en väg framåt. Att utvecklas i sin egen takt och utifrån egna förutsättningar. Med hög kompetens, lång erfarenhet och gedigen kunskap vägleder och stöttar vi människor att få ett arbete. Vi låter resan vara gemensam och ta den tid som behövs. Människan är i centrum. Målet med vårt arbete är att låta den arbetssökande och arbetsgivaren känna trygghet och se möjligheter och fördelar med en anställning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

”DET HÄR ÄR ACTÍVA”	1
ÖVERSIKT	3
1. VISION, MÄNNISKOSYN OCH VERKSAMHETSIDÉ	3
2. TJÄNSTER	3
3. KUNDER/KUNDGRUPPER OCH DERAS BEHOV, ÖNSKEMÅL OCH FÖRVÄNTNINGAR	3
4. MARKNAD	3
5. KONKURRENSSITUATION OCH MARKNADSPPOSITION	4
6. VERKSAMHETENS PROCESSER OCH ARBETSMETODER	4
VERKSAMHETENS EKONOMI OCH FINANSIELLA FÖRUTSÄTTNINGAR	5
STRATEGIER FÖR DEN LÅNGSIKTIGA UTVECKLINGEN	7
MÅL OCH INDIKATORER FÖR VERKSAMHETSPERIODEN 2020-2022.....	8
ÖVERGRIPANDE FÖR ALL VERKSAMHET	8
ACTÍVA SKA HA EN EKONOMI I BALANS	8
MARKNADSFÖRING	8
JOBB	9
UTBILDNING	11
PROJEKTVERKSAMHET	13
ACTÍVAS STYRELSE,.....	16
SAMMANSÄTTNING 20200101	16
BILAGA, MEDLEMSKAP	17

ÖVERSIKT

1. VISION, MÄNNISKOSYN OCH VERKSAMHETSIDÉ

Activas vision är en arbetsmarknad öppen för alla.

Vår människosyn har sin grund i att varje individ har resurser och förmågor som är en tillgång för individen och samhället. Activa ska erbjuda alternativ, ge förutsättningar och skapa handlingsutrymme för individens egna livsval och verka för långsiktigt hållbara lösningar. Allas lika värde är den grund Activa ska vila på.

Activas verksamhetsidé är att vägleda och stödja människor, främst unga och unga vuxna, som på grund av funktionsnedsättning och/eller långvarig ohälsa står utanför arbetsmarknaden eller riskerar långvarigt utanförskap.

Verksamheten ska använda metoder grundade på beprövad erfarenhet och forskning. I dagsläget är Supported Employment, IPS och Supported Education de metoder verksamheten använder och bidrar till att utveckla.

Målet med en insats från Activa är arbete, studier eller ordnad sysselsättning.

Med detta som grund kan vi leva upp till Activas slogan – Vi ser till att människor får jobb!

2. TJÄNSTER

JOBB - Arbetslivsinriktade insatser för personer som riskerar långvarigt utanförskap från arbetsmarknaden. Insatsen grundar sig på Supported Employment, IPS, eller andra i upphandling och/eller avtal definierade tjänster. Insatsen kan även leda till utbildning eller ordnad sysselsättning.

UTBILDNING - Utbildning och handledning för professionella inom Supported Employment, IPS, Supported Education, handledning och andra efterfrågade utbildningar inom verksamhetsområdet.Handledarutbildning till arbetsgivares medarbetare som fungerar som handledare.

PROJEKT - Activa driver projekt för att utveckla metoder, nå nya målgrupper och påverka attityder när det gäller funktionsnedsättning och arbete. Activa kan ansöka om, äga, samordna projekt samt utvärdera projekt i annans regi, inom verksamhetsområdet.

3. KUNDER/KUNDGRUPPER OCH DERAS BEHOV, ÖNSKEMÅL OCH FÖRVÄNTNINGAR

Kunder är myndigheter, organisationer och företag som efterfrågar Activas tjänster, huvudsakligen länets kommuner, Region Örebro län, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, utbildningsanordnare, privata företag, företag inom den sociala och ideella ekonomin och samordningsförbund. Activas tjänster definieras i avtal eller samverkansöverenskommelser.

4. MARKNAD

Activas marknad är tjänster inom området arbetslivsinriktade insatser, bedömning och utredning av arbetsförmåga samt arbetsträning och arbetsprövning. Activa levererar också utbildning inklusive stöd vid implementering av metoder samt utvärderingsinsatser inom kompetensområdet.

5. KONKURRENSSITUATION OCH MARKNADSPPOSITION

Activa har lång erfarenhet, mycket goda resultat och en stark position på marknaden, främst i Örebro län. För att behålla positionen som en ledande aktör i länet måste Activa ständigt utveckla och förbättra verksamheten.

I och med den förändring som Arbetsförmedlingen befinner sig i och där nuvarande avtal fasas ut kommer Activa att behöva förbereda sig för att kunna svara upp mot de nya insatser som framöver ska utföras av kompletterande aktörer. Activa både vill och kan vara en betydande kompletterande aktör till de målgrupper som står långt från arbetsmarknaden. Därför ska Activa noga följa utvecklingen och strategiskt planera för framtida LOV upphandlingar och avtal med Arbetsförmedlingen. Målsättningen bör vara att öka antalet avtal med Arbetsförmedlingen jämfört med hur det sett ut sedan 2015 och framåt.

Finsamförbundens roll som plattform för myndighetssamverkan gör att Activa i detta samarbete bör ta en tydligare roll som utförare till de ingående myndigheterna och hitta samspel med Finsamförbunden som är till nytta för alla parter.

Activa märker av kommunerna och regionernas försämrade ekonomi genom att försäljningen av utbildning och handledning minskar. Activa behöver söka nya marknader, värdera den allt hårdare konkurrensen och ta ställning till hur marknadsföring, försäljning och svar på upphandlingar kan vässas. Tjänsteutbudet behöver tydliggöras och distans- och webbutbildningar öka inom utbildningsverksamheten.

6. VERKSAMHETENS PROCESSER OCH ARBETSMETODER

HUVUDPROCESSER OCH STÖDPROCESSER

Activas huvudprocess inom arbete är att stödja människor som står långt från arbetsmarknaden att komma vidare ut i arbete, utbildning eller ordnad sysselsättning så att de också ökar graden av egen försörjning.

Activas huvudprocess inom utbildning är att erbjuda utbildning och handledning av hög kvalitet till ett konkurrenskraftigt pris.

Activas huvudprocess inom projektverksamheten är dels att stödja människor som står långt från arbetsmarknaden till arbete, utbildning, ordnad sysselsättning och framtida egen försörjning och att bidra till att utveckla verksamhetsområdet, arbetsmetoder, bidra till samhällsutveckling och bidra till en arbetsmarknad öppen för alla.

För detta behövs ett antal stödprocesser som bidrar till att huvudprocesserna utvecklas väl.

Ledning och styrning av verksamheten.

Utveckling och arbete med kvalitet på Activas tjänster samt uppföljning av kvalitén och kundnöjdheten.

Ett verksamhetssystem som stödjer huvudprocesserna och ger god och enkel möjlighet till uppföljning

Ekonomisk uppföljning och administration som skapar trygghet och tar hänsyn till huvudprocessernas behov och innehåll.

God planering för hur medarbetares kompetens upprätthålls och utvecklas, nya medarbetare skolas in och där Activa säkerställer att arbetsmetoderna används och utvecklas.

God planering och strategi finns för marknadsföring i syfte att behålla och flytta fram marknadspositionerna.

Intern service som underlättar för alla i vardagen, säkerställer en god fysisk arbetsmiljö, vårdar fastigheten, säkerställer säkra och klimatsmarta transporter och upprättar nödvändiga rutiner så att samspel inom verksamheten underlättas och efterlevs.

Activas arbetsmetoder är en viktig del av varumärket och ska garantera kvalitet och det unika med Activa.

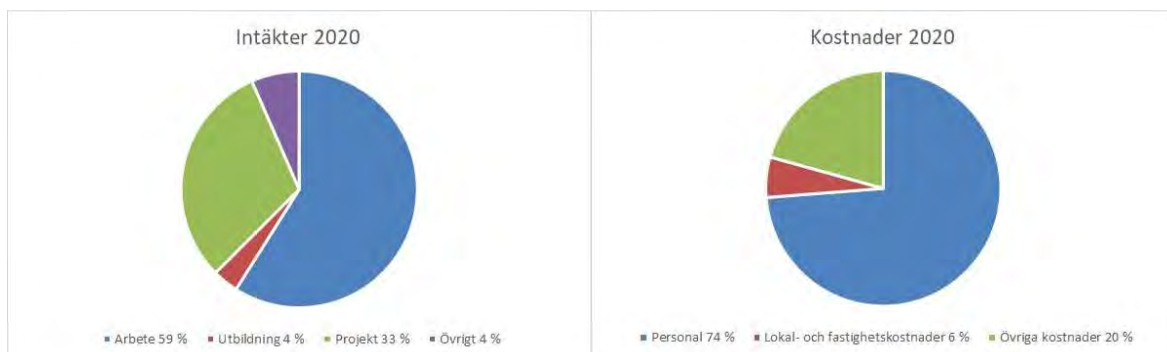
Supported employment innehåller yrkesprofil, möjlighet till fördjupad yrkesprofil en individuellt utformad målsättning med handlingsplan, utbildningsinslag, arbetsprövning och stöd direkt på arbetsplatsen. Stödet fortsätter tills personen når anställning. I stödet ingår samordning och/eller koordinering av andra aktörers insatser grundat på den arbetssökandes behov och önskemål. Stödet kan efter särskild överenskommelse fortgå under fortsatt anställning.

IPS, (Individual placement and support), är en utvecklad metod med grunden i supported employment speciellt anpassad för personer med svår psykisk ohälsa. Metoden är manualbaserad med en trohetsskala. Activa bidrar till att anpassa metoden till svenska förhållanden.

Supported education, har också sin grund i Supported Employment. Metoden är tämligen ny inom Activas utbud och under de kommande åren ska metoden etableras och testas såväl internt som i kommande projekt men också ingå i det utbildningsutbud Activa säljer.

7. VERKSAMHETENS EKONOMI OCH FINANSIELLA FÖRUTSÄTTNINGAR

Verksamhetens intäkter består av bidrag från Region Örebro län och Örebro kommun samt från avtal med kommuner i länet, projektmedel och intäkter från försäljning av utbildning och handledning. Verksamhetens kostnader består till stora delar av kostnader kopplat till personal och lokaler. Övriga kostnader t.ex. reskostnader varierar över tid beroende på vilka projekt som bedrivs.

Intäkterna har minskat från 35,6 mkr i bokslut 2018 till 29,6 mkr enligt budget 2020. Det är framförallt intäkterna från kommunavtalen och Finsam som minskat. Eftersom intäkterna minskat snabbt har kostnaderna inte hunnit anpassats i samma takt och medför ett underskottet 2019 enligt prognos. Efter genomförda åtgärder 2019 och planerade åtgärder 2020 är ekonomin åter i balans 2020.

Post	Bokslut 2018	Prognos 2019	Budget 2020	Kommentar
Arbetsförmedlingen	1 239	1 010	800	Stöd och matchning mm
Kommunerna i länet inkl Aniara	7 913	7 557	7 661	Utökat avtal med Nora, Askersund uppsagt
Finsam; IPS Region Örebro län	462	0	0	Avslutat 180831
Finsam; Örebro	1 915	0	0	Avslutat 181231
Region Örebro län, bidrag	7 622	7 700	7 700	Ingen uppräknig 2020
Försäljning av varor och tjänster	2 457	1 870	1 315	Ängen, Aniara, Kultivera
Summa arbete	21 608	18 137	17 476	
Försäljning av varor och tjänster	1 427	800	800	Utbildning
Rikskonferens	260	350	250	
Summa utbildning	1 687	1 150	1 050	
Projekt Active Mobility, ESF	1 890	0	0	Avslutat 180831
Projekt Active Euromobility, ESF	278	2 655	3 083	Projekt 2018-2021
Projekt IPS, ESF	2 138	4 984	4 408	Projekt 2018-2021
Projekt Ready for take off (Europe in Reach) UHR	553	630	660	Projekt 2019-2021
Projekt Lärling jobb i sikte, ESF	5 334	1 589	504	Projekt 2016-2020
Projekt Moves via SKL, ESF	0	0	500	Projekt 2019-2022
Summa projekt	10 193	9 858	9 155	
Lönebidrag för anställda	1 268	1 046	647	
Hysesintäkt Activahuset	401	379	275	
Övriga ersättningar	469	567	1 020	
Summa övriga intäkter	2 138	1 992	1 943	
Summa rörelseintäkter	35 626	31 137	29 624	
Lönekostnader, sociala avgifter och övriga personalkostnader som kompetensutveckling, hälsovård	-25 540	-23 376	-20 793	
Lokal- och fastighetskostnader	-1 645	-1 455	-1 560	
Övriga driftskostnader	-7 219	-6 501	-5 836	
Summa rörelsekostnad	-34 404	-31 332	-28 189	
Avskrivningar inventarier och byggnader	-482	-410	-330	
Finansiella kostnader	-103	-105	-134	
Resultat	637	-710	971	
Resultat exkl ökning semesterlöneskuld	637	-710	971	

STRATEGIER FÖR DEN LÅNGSIKTIGA UTVECKLINGEN

Activa ska utveckla och använda metoder som efterfrågas och ligger i linje med aktuell forskning. Metoderna ska utvärderas och ständigt förbättras. Därför krävs att Activa håller sig uppdaterad på forskningsläget, deltar i forum, nätverk, utvecklingsarenor för att både utveckla den egna verksamheten men också påverka samhällsutvecklingen.

Genom att erbjuda hög kompetens inom sitt verksamhetsområde ska Activa vara en efterfrågad samarbetspartner och kompetent aktör för kommuner, myndigheter, samordningsförbud och andra aktörer både nationellt och internationellt. Activa ska delta aktivt i den regionala utvecklingen både vad gäller att verka för en inkluderande arbetsmarknad men också för att hämta hem mer projektmedel till länet och vara en framstående projektaktör på alla plan.

Activas erfarenheter, kunskaper och höga kompetens inom verksamhetsområdet är viktiga konkurrensfaktorer som ska användas strategiskt för kunskapsspridning, attitydpåverkan, positionering och goda samarbeten. Activa ska gå i spetsen för och delta i intressanta och utmanande projekt som främjar samarbete och samverkan, individer som står utanför arbetsmarknaden och länets utveckling.

Activa ska ha god kännedom om omvärlden inom verksamhetsområdet vilket omfattar ett lokalt, ett regionalt, ett nationellt och ett internationellt perspektiv. Vi ska lära av andra och dela med oss till andra i syfte att säkra vår position, bidra till samarbete och utveckling men inte minst bredda perspektiven hos oss själva men också för vår deltagare och våra samarbetspartners.

En viktig pusselbit för framgång är samarbetet och nätverksbyggandet med länets företag och arbetsgivare. Ska vi lyckas måste någon finnas där, beredd att anställa och ge någon en chans. Det kan inte nog understrykas hur viktig den framtida kompetensförsörjningen är för att vårt län ska utvecklas väl, företagen växa, offentliga arbetsgivare kunna ge service till sina medborgare och att nya yrken skapas och luckor fyllas. Här kan Activa starkt bidra till att fler får plats på den framtida arbetsmarknaden.

Utöver företagen och offentliga arbetsgivare är den sociala ekonomins utveckling viktig för personer som står långt från arbetsmarknaden. Här ska Activa bidra till utveckling och samverkan på olika sätt och i samarbete med såväl Region Örebro län som med det civila samhället

För att skapa långsiktighet och trygghet ska Activa bygga upp fritt eget kapital på minst tre miljoner kronor för att klara omställningar och förändringar i omvärlden som till exempel förändrad efterfrågan på tjänster och förändrad finansiering.

MÅL OCH INDIKATORER FÖR VERKSAMHETSPERIODEN 2020-2022

ÖVERGRIPANDE FÖR ALL VERKSAMHET

ACTIVA SKA HA EN EKONOMI I BALANS

Mål 1 Resultatet ska ge ett överskott så att Activa vid utgången av år 2022 har fritt eget kapital på tre miljoner kronor.

Aktiviteter	Finansiering och redovisning
<p>I budget för 2020 är målet ett resultat på 970 tkr. På grund av osäkerheter kring beviljandet av projekt och avtal med Arbetsförmedlingen kan resultat komma att justeras under året.</p> <p>Renoveringar av fastigheten på Landbotorpsallén ska ske enligt underhållsplan vilket för 2020 innebär;</p> <p>Byte av golvmattor, planering för kommande renovering av kök och utbyte av viss armatur ute och inne. Total investering om ca 700 tkr.</p> <p>Frågan om överskottsmålet ska utredas och en långsiktig strategi tas fram som även innehåller förutsättningar för hur överskottet kan användas i framtiden.</p>	<p>I prognoser, delårs- och helårsbokslut</p> <p>Investeringen finansieras via likvida medel och kostnaden belastar resultatet genom årliga avskrivningar</p> <p>Strategin läggs fram till styrelsen för beslut</p>

MARKNADSFÖRING

Mål 2 Under 2020 ska Activa genom olika aktiviteter synliggöra verksamheten för att befästa sin position som ledande aktör inom sitt verksamhetsområde i länet. Arbetsgivare ska uppfatta Activa som en trygg och kompetent samverkanspartner i rekryteringsprocessen.

Aktiviteter	Resurser	Ansvarig	Indikatorer
Utdelning av ActivaDraken, utse Activaambassadör och dela ut Stipendier	Budgeteras	VD	Antal utdelade drakar och utsedda ambassadörer
Ta fram en strategi för marknadsföring och media, Activas hemsida, Sociala medier mm	Budgeteras	VD	Strategi presenteras för styrelsen
Job Shadow day	Företagskonsulenter	Utsedd medarbetare	Antal jobbskuggningar

Deltagande i nätverk som Företagarna och Örebro Promotion, Möckelföretagen och BNI	Medarbetare och chefer	VD	Ska öka jämfört med 2019 Bedömd nytta på en skala 1-5
--	------------------------	----	--

Mål 3 Activa ska bidra till att minska miljöpåverkan och aktivt bidra till att verksamheten i alla delar är klimatneutral eller klimatkompenserar. En miljöplan finns och verksamheten ska fortsätta vara miljödiplomerade. Under 2020 ska särskilt fokus läggas på flygresor.

Aktiviteter	Resurser	Ansvarig	Indikatorer
Under 2020 ska alla flygresor klimatkompenseras	Miljögruppen	VD	Antal klimatkompensationer och mätt i co2 utsläpp. Antal flygresor som ersatts med tåg
Minska antalet flygresor	Miljögruppen	VD	

JOBB

Mål 4 Under 2020 ska minst 70 personer nå anställning och 30 personer påbörja utbildning med Activas stöd inom ramen för kommunavtalen.

Aktiviteter	Resurser	Ansvarig	Indikatorer
Stödet till deltagaren ska hålla hög kvalitet och arbetsmetoder ska säkerställas. Uppföljning av måluppfyllelse sker både på handläggarnivå som på verksamhetsnivå.	Arbetskonsulent Företagskonsulent Arbetsledare Enhetschefer	Enhetschefer	30% av deltagarna ska gå vidare till arbete eller studier
Nöjdhet hos kommunerna ska undersökas 1 gång/år vid uppföljning. Lämplig enkät för detta ska tas fram.	VD och Ekonomichef	VD och Ekonomichef	Nöjdhet hos avtalskommunerna ska vara 100%
Varje Arbetskonsulent har i snitt 22 deltagare på sin tjänst och ett skattningsinstrument för att bedöma rimligt deltagarantal ska prövas under året.	Enhetschef	Enhetschef	Kunna fastställa om 22 deltagare/arbetskonsulent är rimligt.

--	--	--	--

Mål 5 Hälften av alla som når anställning via Activa ska ha fortsatt ordnat långvarigt stöd efter anställningen.

Aktiviteter	Resurser	Ansvarig	Indikatorer
Ordnat och avtalat stöd efter anställning innebär besök och uppföljning som anpassas individuellt och i samråd med avtalskommunen.	AK/FK	AK/FK	Mäta hur många som får detta stöd av de som går i anställning.
Ta fram en prissättning på det efterföljande stödet och erbjuda avtalskommunerna denna tjänst	VD och Ekonomichef	VD och Ekonomichef	Fastställs om behov finns och utforma tjänsten.
Följa hur många som återvänder till Activa och hur stödet kan förändras och utvecklas för minska risken för att bli arbetslös på nytt.	AK/FK och Enhetschef	Enhetschef	Fastställa hur många som är återvändare/år

Mål 6 Fortsatt och utvecklad samverkan med länets kommuner

Aktiviteter	Personalresurser	Indikatorer
Fortsätta arbete med att förnya och uppgradera kommunavtalen inkl ekonomi och ersättning för tjänsterna	VD, Enhetschef och Ekonomichef	Antal nya, omförhandlade eller avslutade avtal. Antal nya tjänster som erbjudits kommunerna.

Mål 7 Under 2020 ska samtidigt i verksamheten Stöd och matchning finnas minst 15 personer som får insatser av Activa.

Aktiviteter	Resurser	Ansvarig	Indikatorer
Fortsätta samarbete med Arbetsförmedlingen	Arbetskonsulent och Företagskonsulent	Enhetschef	Antal deltagare i verksamheten
Bibehålla den högsta rankingen i Arbetsförmedlingens system, 4 stjärnor		Enhetschef	Att verksamheten fortsätter nå den högsta rankingen
Att deltagarna blir kvar långsiktigt i anställning efter insatsens slut och Activa erhåller full bonus		Enhetschef	Utbetald bonus

UTBILDNING

Mål 8 Supported Education ska utvecklas att bli en del av tjänsteutbudet 2020.

Aktiviteter	Resurser	Ansvarig	Indikatorer
Initiera och genomföra utbildningar i samverkan med avtalsparter.	Pedagogiska resurser/utsedd medarbetare	Enhetschef	Antal genomförda utbildningar, internt, extern och i projekt
Bevaka utvecklingen på området och delta i utvecklingsarbete	Enhetschef och medarbetare	Enhetschef och medarbetare	Antal deltagande i olika forum

Mål 9 Under 2020 ska Activa utbilda minst 250 personer under 50 utbildningsdagar med deltagare från främst primärkommuner och till dessa också erbjuda handledning inklusive stöd i implementering av metod.

Intäktskrav 2020 är 800 t kr för försäljning av utbildning och handledning och 250 tkr för Rikskonferensen.

Aktiviteter	Resurser	Ansvarig	Indikatorer
Genomföra utbildningar och handledningsuppdrag externt	Utbildare	Enhetschef	Antalet genomförda utbildningsdagar och antalet utbildade personer.
Genomföra Activas Rikskonferens/alternativ till konfrensen	Enhetschef och medarbetare Activa	Enhetschef	Antal externa besökare Nettointäkter
Bredda utbildningsutbudet till att omfatta Supported Education	Utbildare med egen utbildning i SE	Enhetschef	Antal genomföra utbildningar i SE intern och externt
Ta fram en utvecklingsplan för utbildningsverksamheten inkl hur marknadsföring och sälj kan utökas.	Enhetschef, VD och Ekonomichef	Enhetschef och VD	Utvecklingsplan som presenteras för styrelsen.
I kommande projektverksamhet, nyttja utbildningsverksamheten som en del i att öka intäkterna.	Utbildare	Projektchef och Enhetschef	Antal genomförda utbildningsdagar och antal utbildade personer

PROJEKTVERKSAMHET

Mål 10 Activa ska erbjuda minst 20 ungdomar och unga vuxna praktik i annat europeiskt land under 2020.

Aktiviteter	Resurser	Ansvarig	Indikatorer
Fortsätta utveckla metoder för Transnationell praktik för unga vuxna i målgruppen – Supported mobility	Strategisk projektchef, projektledare och projektmedarbete	Strategisk projektchef	Färdig metodbeskrivning finns
Arbeta med projektfinansiering och ansökningar till ESF och Erasmus plus	Strategisk projektchef och VD	Strategisk projektchef och VD	Ytterligare ett projekt inom mobilitet ska bedrivas

Mål 11 Activa ska i samverkan med transnationella partners erbjuda praktik i Sverige för minst 16 ungdomar och unga vuxna under 2020

Aktiviteter	Resurser	Ansvarig	Indikatorer
Fortsätta utveckla metoder för Transnationell praktik för unga vuxna i målgruppen och mottagande av Activa	Strategisk projektchef, medarbetare på Activa	Strategisk projektchef	Antal som tagits emot

Mål 12 Activa ska starta, initiera eller delta i minst ett projekt som uppfattas innovativt inom sitt verksamhetsområde.

Nya projekt i ansökningsfas;

Projekt	Finansiär, samverkanspart mm
Från nyanländ till medarbetare MOVES Lärling Cherries	ESF i samverkan med Örebro kommun, Komvux och Försörjningsstöd. Samarbetspartners är Arbetsförmedlingen och Region Örebro Län ESF, nationellt projekt inom mobilitet som leds av SKL och där Activa är en lokal/regional samverkanspart ESF, förlängning av nu pågående projekt alternativt nytt projekt EU projekt inom Horizon 2020 där Activa och Region Örebro län deltar i ett europeiskt samarbetsprojekt kring samverkan mellan hälso- och sjukvård och civila samhället.
Förstudier	Under året kommer det att ske utlysningar för att kunna genomföra förstudier. Activa för diskussion med bl a Örebro kommun kring att göra en förstudie med fokus på målgruppen döva och hörselskadade.

Pågående projekt

Pågående projekt;	Avslutas
<p>Active Euromobility, ESF.</p> <p>IPS Vägen till arbete och hälsa, ESF</p> <p>Lärlingsprojektet, ESF</p> <p>Ready for take off – Erasmus +</p> <p>Malta – ökad social och ekonomisk inklusion för personer med utvecklingsstörning, Erasmus Plus</p> <p>Inlevelse ger insikt, Vinnova. Teknikprojekt med 3D. Lunds Universitet är projektägare</p> <p>Mottagandet inom mobilitet i samverkan med samarbetspartners i nuvarande mobilitetsprojekt som del i metodutvecklingsarbetet. Under 2020 totalt 2 grupper från Tyskland i samarbete med Kids and co och Q-prints and services.</p>	<p>202109</p> <p>202102 med eventuell förlängning</p> <p>202010 med eventuell förlängning</p> <p>202106</p> <p>202008</p> <p>202104</p> <p>Pågående. Ligger utanför projekten men sker som ett led i samarbete och med finansiering från samarbetsorganisationerna.</p>

ACTÍVAS STYRELSE,

SAMMANSÄTTNING 20200101

Styrelsens ordinarie ledamöter kommer från Region Örebro län och Örebro kommun, länets övriga kommuner har tre ersätтарыplatser.

ORDFÖRANDE

Marianne Skinnars-Bruno, Region Örebro län

VICE ORDFÖRANDE

Patrik Jonsson, Programdirektör, Örebro kommun

LEDAMÖTER

Karin Haster, Områdeschef Psykiatri Region Örebro län.

Elisabeth Ljunglöf, Verksamhetschef, Vuxenhabiliteringen, Region Örebro län.

Mikael Ramnerö, Samordnare, FUFA, Örebro kommun.

Johanna Viberg, Verksamhetschef, Förvaltningen för funktionshindrade, Örebro kommun.

ERSÄTTARE UTSEDDA AV REGION ÖREBRO LÄN

Eija Kilpala, IFO chef i Nora kommun

Gabriella Mueller Prabin, Socialchef, Kumla kommun.

Vakant, ska tillsättas med en företagsrepresentant från de västra länsdelarna.

BILAGA, MEDLEMSKAP

Activa är medlem i en rad olika organisationer, ideella och ekonomiska föreningar. Motivet för medlemskap varierar från avtalsstyrda (Sobona) till nätverkande inom intresseområdet (SFSE-Supported employment) m fl.

Arbetsgivarorganisation

Sobona

Företagarföreningar och nätverk

Kumla promotion, Askersund i Centrum, Företagarna i Örebro, Möckelnföretagen, Handelskammaren Mälardalen och BNI

Intresseorganisationer/lobbyverksamheter medlemskap alternativt styrelseuppdrag.

YES Forum, Europeisk lobbyorganisation

REVES, en europeisk sammanslutning för regioner och den sociala ekonomins organisationer.
Partnerskapet för sociala innovationer Region Örebro län

Regionala Mikrofonden i Örebro län.

SFSE (svenska föreningen supported employment)

EUSE (Europeiska föreningen supported employment)

Brukarorganisationer

Attention

Ideella föreningar

Föreningen Hälsobro

Ekonomiska föreningar, sociala företag, under uppbyggnad eller fungerande inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning -arbetsmarknad

Childrens upptäckarhuset ekonomisk förening (Hallsberg), Coompanion ekonomisk förening i Örebro län.

Stiftelsen Activa

Verksamhetsberättelse 2019

Stiftelsen Activa har 2019 fortsatt att utveckla stödet till personer med funktionsnedsättning/långvarig ohälsa och med behov av särskilt stöd för att nå arbete eller utbildning. Stiftelsen Activa har stöttat många till sysselsättning eller på annat sätt medverkat till slut på rundgång mellan myndigheter.

År 2019 avslutades 72 personer till arbete och 30 till utbildning samt 23 till ordnad sysselsättning. Totalt skrevs 287 nya personer in i verksamheten under året och 231 avslutades.

Genom åren har många människor fått arbete med stöd från Activa. Detta i en målgrupp där arbetslösheten är mycket hög. Vad ett jobb betyder för individerna, familjen och samhället kan inte överskattas och samhällsnyttan av verksamheten är mycket stor.

Activa har avtal med åtta av länets kommuner samt med Sydnärkes utbildningsförbund (SUF). Under året har flera av avtalen förhandlats om. Nora kommun valde att utöka sitt avtal från sex till 10 platser. Detta innebar att kontoret i Lindsberg sades upp och ett nytt kontor införskaffades i Nora. Samtal har också förts med de kommuner som inte har avtal med Activa men än så länge har detta inte resulterat i några nya avtal. Arbetet med kommunavtalen kommer att fortsätta under 2020 inte minst tillsammans med Hallsbergs kommun och SUF utifrån kostnadstäckning för verksamheterna Aniara Kultur och Aniara maskin och fastighet.

Activa har också avtal med arbetsförmedlingen om Stöd och matchning i Karlskoga. Från att i början av året haft ett dåligt inflöde av deltagare återhämtade sig verksamheten en del under senare delen av hösten. Eftersom Arbetsförmedlingen under hela året genomfört stora förändringar och neddragningar är det i dagslägets svårt att bedöma hur vårt framtida samarbete kommer att se ut med Arbetsförmedlingen. Vi följer noga utvecklingen.

Activa driver ett flertal projekt finansierade av bland annat ESF. En allt viktigare del i projektarbetet är implementeringen. Lärlingsutbildning är idag implementerad i ordinarie verksamhet i länets kommuner och stöd till elever ges inom ramen för kommunavtalen. Arbetet med att nu hitta implementeringsvägar för IPS projektet är framöver en stor utmaning. Under året har Activa ansökt om och beviljats medel till två nya projekt. Projekt MOVES och Projekt Från nyanländ till medarbetare. MOVES är ett samarbete med Sveriges kommuner och regioner kring mobilitet och det senare en samverkan med Örebro kommuns vuxenutbildning kring målgruppen nyanlända med sammansatt problematik.

Efterfrågan på Activas utbildningar för professionella främst inom Supported employment har under året varit lägre än året innan. Under slutet av året återhämtade det sig lite men verksamheten redovisar ett underskott i förhållande till budget. Vi märker av hårdare konkurrens och att kommunerna har en försämrad ekonomi. Under året har vi startat upp en diskussion om hur framtidens utbildningsverksamhet ska se ut som vi tar med oss in i 2020.

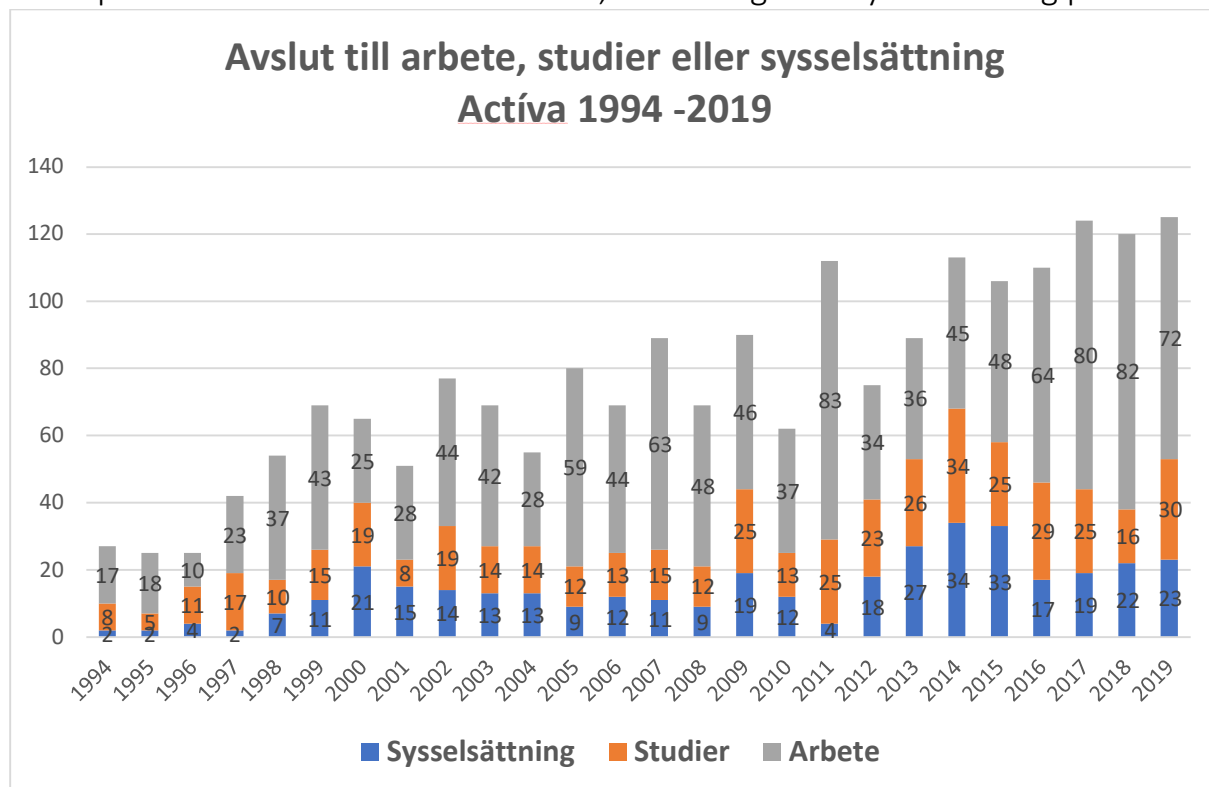
De allra flesta som får Activas stöd har behov av långvariga insatser i samverkan med myndigheter och vårdgivare. Problembilden hos Activas arbetssökande är ofta sammansatt. Vanligt är att personerna har flera funktionsnedsättningar kombinerat med bristfällig utbildning, ingen eller svag förankring på arbetsmarknaden, brister i svenska språket och social problematik. Unga och unga vuxna med psykiatriska problematik är den grupp som idag är störst och ökar snabbast.

Behovet av insatser av det slag som Activa erbjuder kommer att vara fortsatt mycket stort och den unika kompetens inom sakområdet som finns i verksamheten gör att Activa kan se framtiden an med

tillförsikt, förutsatt att Activa är fortsatt nyskapande, vidmakthåller sin höga kompetens, håller hög kvalitet och är till fortsatt nytta för individ och samhälle.

Under 2019 tillträdde också ny VD.

Antal personer som avslutats till arbete, utbildning eller sysselsättning per år

Kommentar; Något färre har gått till arbete medan antalet som gått till studier nästan har fördubblats. De senaste åren ligger antalet personer som går till arbete på en fortsatt hög och god nivå och det måste ses som mycket positivt att fler går till studier då detta är en viktig väg till att bygga på sin kompetens, självkänsla och självförtroende samt göra sig själv mer anställningsbar.

Ekonomi

Activa redovisar ett ekonomiskt underskott på knappt 400 tkr vilket är något lägre än den prognos som gjordes under hösten. Underskottet har främst sin grund i minskade intäkter från Arbetsförmedlingen och minskade intäkter i utbildningsverksamheten. Underskotten och bristen på kostnadstäckning i Aniaraverksamheterna är ytterligare ett problem Activa måste lösa under kommande år.

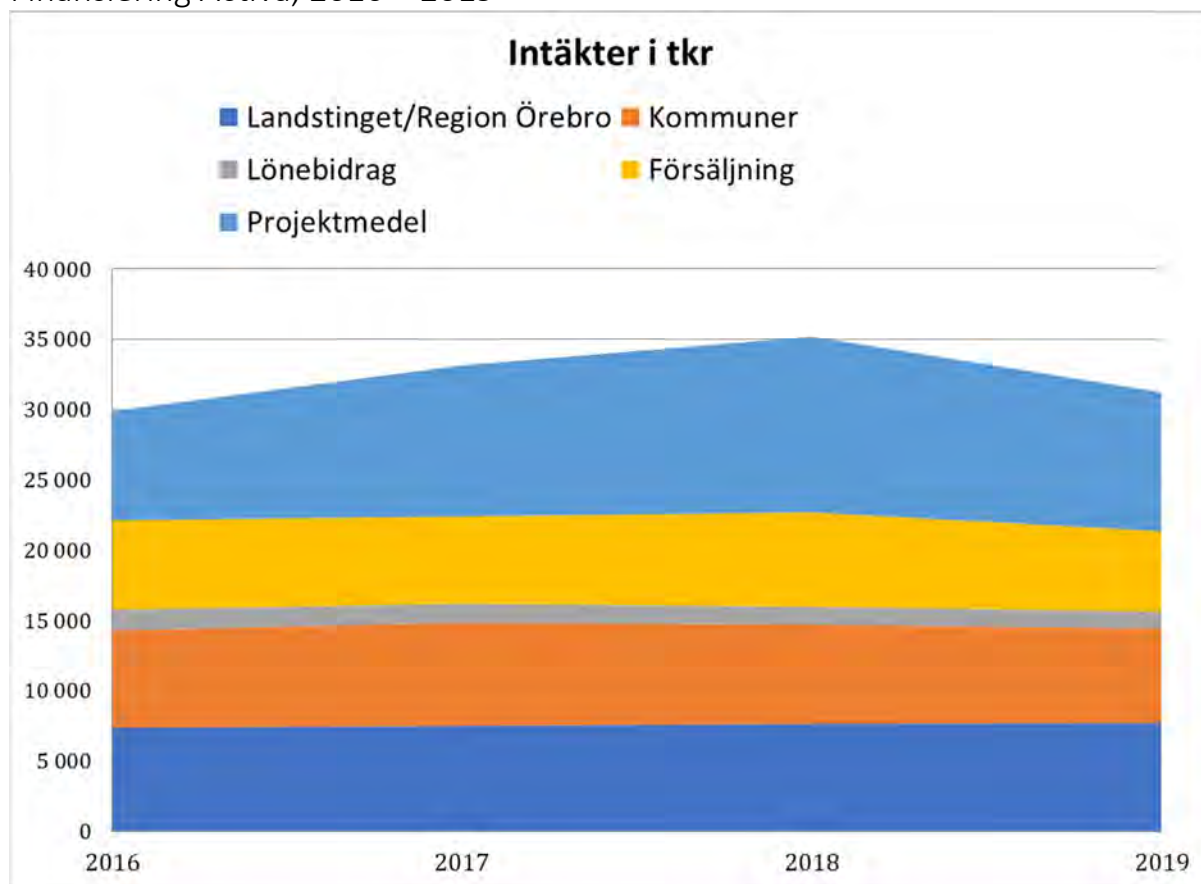
Efter 2019 års resultat har Activa ett positivt fritt eget kapital på 1 437 tkr.

Målet är att öka det fria egna kapitalet till tre miljoner kronor de kommande åren. Det egna fria kapitalet ska öka möjligheterna att klara nedgångar i ekonomin och intäkter och förändringar i omvärlden som snabbt kan få konsekvenser för verksamheten.

Flerårsöversikt, belopp i tkr

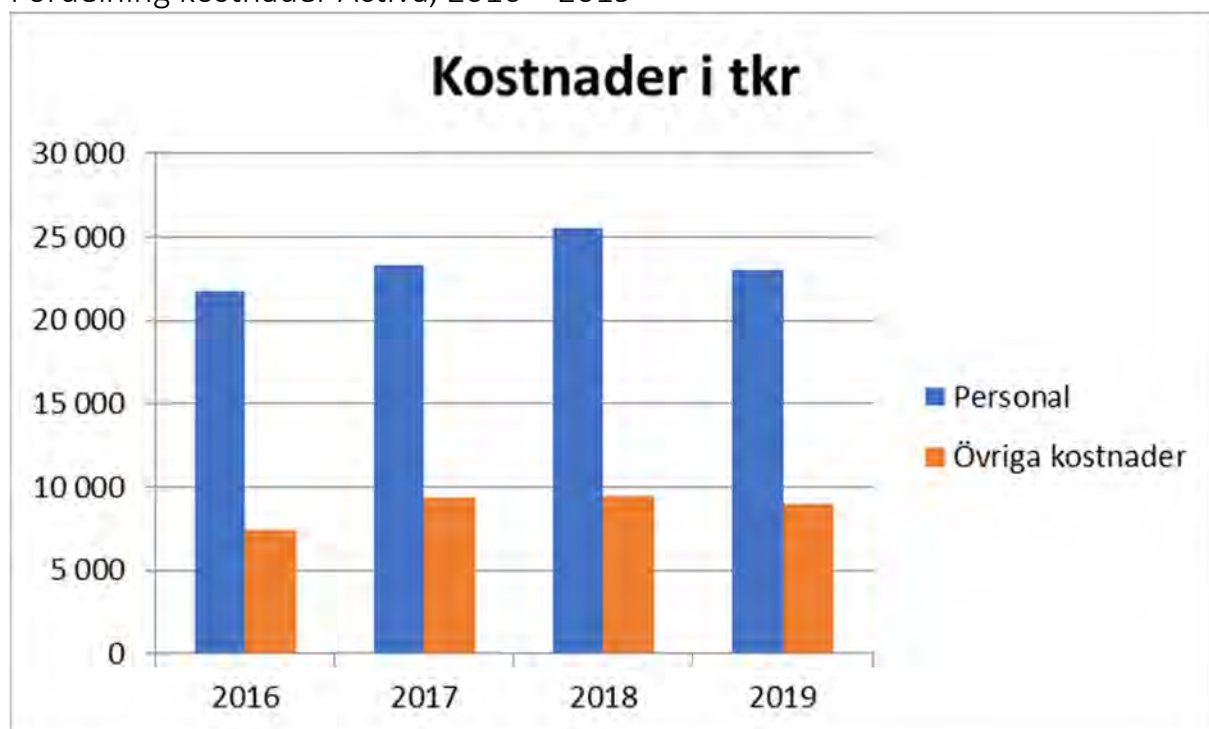
	2019	2018	2017	2016
Omsättning, tkr	31 618	35 627	33 664	30 463
Årets resultat, tkr	-398	638	921	1 218
Eget kapital, tkr	3 688	4 087	3 449	2 528
Balansomslutning, tkr	16 592	18 257	17 538	15 960
Soliditet, %	22%	22%	20%	16%

Finansiering Activa, 2016 – 2019

Kommentar: Region Örebro län och Örebro kommun är stiftare. Försäljning är till största delen tjänster till arbetsförmedlingen, kommuner och utbildnings och utvärderingsuppdrag. Med projektmedel avses främst intäkter från Europeiska socialfonden samt medel från de Finansiella samordningsförbuden.

Fördelning kostnader Activa, 2016 – 2019

Kommentar; personalkostnader består dels av direktanställd personal, dels av personal i projekt.

Måluppfyllelse

Activa stödjer människor till en varaktig etablering på arbetsmarknaden, till att påbörja utbildning eller att få en ordnad sysselsättning.

Under 2019 ska arbetet för att stödja ungas etablering på arbetsmarknaden fortsatt särskilt prioriteras med inriktning på varaktig anställning. Slutförd gymnasieutbildning och fortsatt utbildning efter gymnasiet är viktig för framtida yrkeskarriär. Praktik i annat europeiskt land stärker individens möjligheter på arbetsmarknaden.

Detta sker främst inom ramen för de avtal som Activa har med länets kommuner och genom spridning av Jobb i Sikte-metodens erfarenheter.

Mål 1	Måluppfyllelse	Kommentar
Under 2019 ska minst 70 personer nå anställning		72 till anställning
Under 2019 ska 30 personer påbörja utbildning		30 till utbildning

Mål 2	Måluppfyllelse	Kommentar
Hälften av alla som når anställning via Activa ska ha ett ordnat långvarigt stöd efter anställningen.		Målet uppnås inte. Under året har samtal inletts med kommunerna kring vikten av detta stöd. Arbetet måste fortsätta 2020 och överenskommelse nås med kommunerna om utformning och finansiering.

Fortsatt och utvecklad samverkan med länets kommuner och länets gymnasieskolor i övergången skola arbetsliv med direkt eller indirekt stöd från Activa.

Mål 3	Måluppfyllelse	Kommentar
Uppsökande verksamhet i samband med uppdrag i kommuner med avtal och information fortlöpande till övriga. Invitationer till samverkan i ESF projekt mm. Speciella satsningar under 2019 på Lindesberg, Hällefors, Lekberg och Laxå.		Samverkan med skolorna fortsätter att utvecklas. Arbetet med att integrerar lärling har gått utmärkt och är i dag en del av skolornas utbildningsutbud. Stöd till eleverna ges till avtalskommunerna inom ramen för respektive avtal. Arbete med att få med kommunerna i kommande ESF projekt har gjorts under stora delar av 2019 vilket resulterat i ett nytt projekt, Från nyanländ till medarbetare, och en projektansökan, Arbetsspår. Särskilt uppsökande arbete gjorts i Lindesberg, Hällefors, Lekeberg och Laxå utan några resultat under 2019. Utöver detta har arbetet resulterat i ett utökat avtal i Nora och nya avtal med Hallsberg och SUF kring Aniaraverksamheten.

--	--	--

Supported Education ska utvecklas att bli en del av tjänsteutbudet 2019

Mål 4	Måluppfyllelse	Kommentar
<p>Initiera och genomföra utbildningar i samverkan med avtalsparter.</p> <p>Bevaka utvecklingen på området.</p>		<p>Genom att medverka i projektansökan tillsammans med RSMH Riks har Activa fått en fördjupning av kompetens i metoden. Planering har gjorts under året för att kunna lägga in utbildning i Supported Education som en del av det ordinarie utbildningsutbudet. Ingen utbildning har dock genomförts under 2019.</p>

Activa ska erbjuda minst 20 ungdomar och unga vuxna praktik i annat europeiskt land under 2019

Mål 5	Måluppfyllelse	Kommentar
<p>Fortsätta utveckla metoder för Transnationell praktik för unga vuxna i målgruppen.</p> <p>Arbeta med projektfinansiering och ansökningar till ESF och Erasmus plus</p>		<p>Arbetet har utvecklats mycket bra och i dag sker metodutveckling av Supported mobility tillsammans med transnationell partnerers i Tyskland, bl a Kids and co. Activa är en efterfrågad aktör i mobilitetssammanhang vilket ledde fram till deltagandet i det nationella projektet MOVES. Här kan vi nu säkerställa såväl fortsatt metodutveckling som nationell spridning.</p> <p>Under 2019 har 24 antal ungdomar/unga vuxna genomfört praktik utomlands.</p>

Activa ska i samverkan med transnationella partners erbjuda praktik i Sverige för minst 16 ungdomar och unga vuxna under 2019

Mål 6	Måluppfyllelse	Kommentar
<p>Fortsätta utveckla metoder för Transnationell praktik för unga vuxna i målgruppen.</p> <p>Arbeta med projektfinansiering och ansökningar till ESF och Erasmus plus</p>		<p>Activa har under 2019 tagit emot ungdomar från Tyskland under 9 veckors praktik. Totalt 10 personer kom. Att målet inte uppnås styr inte Activa utan det gör den sändande organisationen. I detta fall Kids and co.</p>

Under 2019 ska samtidigt i verksamheten finnas minst 30 personer som får insatser av Activa inom uppdraget Stöd och Matchning.

Mål 7	Måluppfyllelse	Kommentar
Ska användas i Örebro Fortsätta utveckla och ta fram metod och modell för att genomföra insatsen, utbilda och handleda personal. Information till arbetsförmedlingen.		Under 2019 har Stöd och matchning enbart genomfört i Karlskoga. Med anledning av Arbetsförmedlingens stora förändringsarbete har det inte funnits förutsättningar att bedriva Stöd och matchning i Örebro. Arbete med att utveckla arbetet, metoder och samarbetet med Arbetsförmedlingen har fortsatt och resultat är mycket gott. Activa har den högsta rankingen och är den aktör som flest väljer.

Under 2019 ska Activa utbilda minst 300 personer under 60 utbildningsdagar med deltagare från främst primärkommuner och till dessa också erbjuda handledning inklusive stöd i implementering av metod.

Intäktskrav 2019 för utbildning 1 300 000 kronor. Nettointäkt Rikskonferens 100 000 kronor.

Mål 8	Måluppfyllelse	Kommentar
Genomföra utbildningar inom Supported employment genomföra handledning och andra liknande insatser samt marknadsföra utbildningar Activas rikskonferens som internutbildning och marknadsföringsinsats		Utbildning har genomförts men inte i den omfattning som budgeterats och därmed uppnås inte intäktskravet på 1 300 tkr. Inte heller Rikskonferensen uppnår intäktskravet på 100 tkr i överskott pga för få deltagare. Orsakerna till detta är det kärvare ekonomiska läge som många kommuner har. Kvaliten i utbildningen är god och våra kunder är nöjda och många gånger återkommande. Utvärderingen av Rikskonferensen visade på stor nöjdhet från de som var där.

Activa ska varje år starta, initiera eller delta i minst ett projekt som uppfattas innovativt inom sitt verksamhetsområde.

Mål 9	Måluppfyllelse	Kommentar
Konstutbildning för personer med funktionsnedsättning. Supported Education som metod för att få fler personer med psykiskohälsa/funktionsnedsättning att slutföra gymnasiestudier.		Inget av detta har genomförts. Mycket av planerna som berört verksamheten Aniaya har fått ligga på is pga det ekonomiska läget i verksamheten. Det har varit viktigare att säkerställa en långsiktig finansiering än att initiera, starta och driva projekt inom området. Activa fortsätter att medverka i RSMH:s projekt kring utveckling av metoden supported Education men har inte tagit initiativ till något utvecklingsprojekt inom området. Bedömningen är att vi inte varit redo för detta.

Utveckling

Kompetensutveckling internt ska användas som medel för att behålla och utveckla medarbetare för att behålla marknadsposition och vara en attraktiv arbetsgivare.

Alla anställda ska uppfatta Actíva som en god arbetsgivare som ger möjlighet till individuell utveckling och som erbjuder relevant kompetensutveckling.

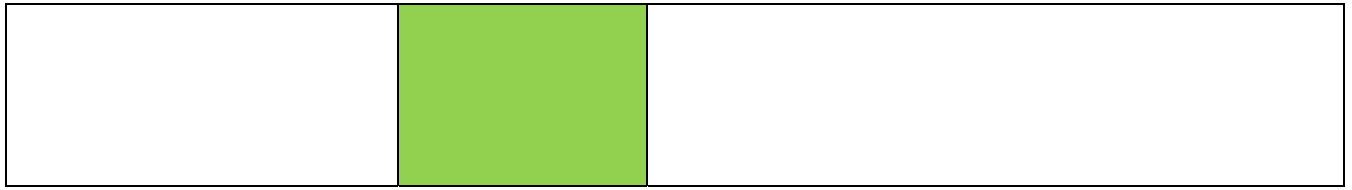
Mål 10	Måluppfyllelse	Kommentar
Alla anställda ska uppfatta Actíva som en god arbetsgivare som ger möjlighet till individuell utveckling och som erbjuder relevant kompetensutveckling.		Året har till stor del ägnats åt att skapa strukturer för hur verksamheten ska arbeta med frågor om kompetensbehov, kompetensutveckling, forum för delaktighet och inflytande över utvecklingen mm. Samtal har genomförts med samtliga medarbetare av nya VD bl a i syfte att kunna staka ut en väg för hur Activa ska fortsätta uppfattas som en god arbetsgivare.

Actíva måste "synas" för att attrahera arbetssökande, för att hitta arbetsgivare och för de som efterfrågar Actívas tjänster.

Actívas betydelse i regionen med goda resultat för individer och organisationer, främst primärkommunerna ska synliggöras. ActívaDraken och Gymnasiestipendium är exempel på två årligen återkommande aktiviteter.

Under 2019 ska Actíva genom olika aktiviteter synliggöra verksamheten för att befästa sin position som ledande aktör inom sitt verksamhetsområde i länet. Arbetsgivare ska uppfatta Actíva som en trygg och kompetent samverkanspartner i rekryteringsprocessen.

Mål 11	Måluppfyllelse	Kommentar
ActívaDrakens utdelning, Rikskonferens, Actívas hemsida, sociala media, Facebook mm. Stipendium till avgångselever på särgymnasiet. Activa Ambassadör Job Shadow day. Deltagande i nätverk som Företagarna och Örebro Promotion, MöckelFöretagen. Mediestrategi för att synas och höras i alla typer av media.		Activadraken har delats ut till arbetsgivare vid fyra tillfällen under året. Två nya activaambassadörer har utsetts. Rikskonferensen genomfördes i november. Job Shadow day blev Job shadow week och genomfördes i samarbete med flera arbetsgivare i länet. Stipendier delades ut. Aktivt deltagande i nätverk inkl deltagande och utställning vid flera evenemang bl a Utsikt. Mediastrategi har fått stå tillbaka för ett samlat grepp om all marknadsföring som inleddes under 2019 och som under 2020 ska resultera i en marknadsföringsplan. Activa syns och hörs!

Ekonomi

Actíva ska bygga upp det egna kapitalet, så att det finns en buffert vid omvärldsförändringar och vid omställningsarbete. Actíva ska ha hög kvalité på tjänster kombinerat med kostnadseffektivitet.

Resultatet ska ge ett överskott så att Actíva år 2021 har fritt eget kapital på tre miljoner kronor.

Mål 12	Måluppfyllelse	Kommentar
<p>Skapa realistiska underlag för planering och uppföljning.</p> <p>Skapa en god transparens när det gäller ekonomi för styrelse och anställda (organisationen).</p> <p>I budget för 2019 är målet ett resultat på ca 300 000 kr.</p> <p>Activa äger en fastighet på Landbotorpsallén för att underhålla den kommer de närmast två åren ca 0,5 miljoner kronor användas för underhåll.</p>		<p>Årets resultat med underskott på knappt 400 tkr gör att målet inte uppnås.</p> <p>Underlag för planering, uppföljning och bedömning finns. Det finns också en god transparens vad gäller ekonomin såväl för anställda som för Activas styrelse.</p> <p>Överskotts målet och det fria egna kapitalet bedöms kunna uppfyllas till bokslut 2021.</p> <p>En underhållsplan finns framtagen för fastigheten på landbotorpsallén och under 2020 kommer en planering för renovering och fastighetsunderhåll att tas fram.</p> <p>Trots underskottet i ekonomin bedöms måluppfyllelsen till gult då mycket arbete gjorts för att skapa ekonomi i balans för 2020 och framåt.</p>

Actívas styrelse

Sammansättning 20191231

Styrelsens ordinarie ledamöter kommer från Region Örebro län och Örebro kommun, länets övriga kommuner har tre ersättningsplatser.

Ordförande

Marianne Skinnars Bruno Region Örebro Län

Vice ordförande

Patrik Jonsson , Programdirektör Social välfärd Örebro kommun.

Ledamöter

Karin Haster, Områdeschef psykiatri, Region Örebro län

Elisabeth Ljunglöf, Verksamhetschef för Vuxenhabiliteringen, Region Örebro län

Johanna Viberg , Förvaltningschef, Förvaltningen för funktionshindrade, Örebro kommun
Michael Ramnerö, Samordnare, Förvaltningen för arbetsmarknad, utbildning och försörjning, Örebro kommun.

Ersättare

Gabriella Mueller Prabin, Socialchef, Kumla kommun

Ingmar Ångman, Socialchef, (Degerfors kommun, nu anställd i Region Örebro län). Avgått under året

Marie Louise Forsberg Fransson, Socialchef, Ljusnarsbergs kommun. Avgått under året

BILAGA MEDLEMSKAP

Activa är medlem i en rad olika organisationer som ideella och ekonomiska föreningar. Motivet för medlemskap varierar från avtalsstyrda (Pacta) till nätverkande inom intresseområdet (SFSE-Supported employment) men även stöd till blivande arbetsgivare för Activas målgrupper. (Aniara-Kultivera med flera).

Arbetsgivarorganisation

Sobona/Pacta – systerorganisation till SKL från

Företagarföreningar och nätverk

Kumla promotion, Företagarna i Örebro, Möckelnföretagen, Handelskammaren Mälardalen.

Intresse eller lobbyorganisationer

YES Forum, Europeisk lobbyorganisation, REVES samverkan kring social ekonomi i Europa.

Partnerskapet för sociala innovationer Region Örebro län

SFSE (svenska föreningen supported employment)

EUSE (Europeiska föreningen supported employment)

Brukarorganisationer
Attention och Fontänhuset

Ideella föreningar
Föreningen Hälsobro.

Ekonomiska föreningar, sociala företag - under uppbyggnad eller fungerande inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning -arbetsmarknad.
Childrens upptäckarhuset ekonomisk förening (Hallsberg), Coompanion ekonomisk förening i Örebro län, Mikrofonden i Örebro län.

Årsredovisning för

Stiftelsen Activa i Örebro län

875001-7579

Räkenskapsåret

2019-01-01 – 2019-12-31

<u>Innehåll:</u>	<u>sida</u>
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	3
Balansräkning	4
Noter med redovisningsprinciper	5
Underskrift	7

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Stiftelsen Activa i Örebro län, 875001-7579 får härmed avge sin årsredovisning för 2019.

Året i sammandrag

Stiftelsen Activa har 2019 fortsatt att utveckla stödet till personer med funktionsnedsättning/långvarig ohälsa och med behov av särskilt stöd för att nå arbete eller utbildning. Stiftelsen Activa har stöttat många till sysselsättning eller på annat sätt medverkat till slut på rundgång mellan myndigheter. År 2019 avslutades 72 personer till arbete och 30 till utbildning och 23 till ordnad sysselsättning.

Totalt skrevs 287 nya personer in i verksamheten under året och 231 avslutades.

De allra flesta som får Activas stöd har behov av långvariga insatser i samverkan med myndigheter och vårdgivare. Problembilden hos Activas arbetssökande är ofta sammansatt och olika slag av funktionsnedsättningar är en del av problematiken som exempelvis Asperger och ADHD, olika slag av psykiatrisk problematik, kognitiva nedsättningar, begåvningshandikapp, rörelsehinder och medicinska handikapp. Vanligt är att personerna har flera funktionsnedsättningar kombinerat med bristfällig utbildning, ingen eller svag förankring på arbetsmarknaden och social problematik. Unga och unga vuxna med psykiatrisk problematik är den grupp som idag är störst och ökar snabbast och Activa genomför tillsammans med Regionpsykiatri ett större socialfondsprojekt riktat just till den målgruppen.

Genom åren har mer än ettusen personer fått arbete med stöd från Activa. Detta i en målgrupp där arbetslösheten är mycket hög. Vad ett jobb betyder för individerna, familjen och samhället kan inte överskattas och samhällsnyttan av verksamheten är mycket stor.

Activa har individuella avtal med nio av länets kommuner samt med Sydnärkes utbildningsförbund, SUF. Activa har också avtal med arbetsförmedlingen inom ramen för Stöd och Matchning i Karlskoga. Praktik utomlands för personer i Activas målgrupper har blivit ett viktigt inslag i verksamheten. Activa tar också emot ungdomar och unga vuxna från andra länder i Europa för praktik i Sverige. Efterfrågan på Activas utbildningar för professionella främst inom Supported employment har varit lägre 2019 och bedömningen är att detta beror på en försämrad ekonomi i kommunerna.

Activa driver ett flertal projekt finansierade av bland annat ESF. Under 2019 beviljades Activa två nya projekt, MOVES, ett nationellt projekt med SKR som projektägare inom mobilitet och Från nyanländ till medarbetare, ett samverkansprojekt med Örebro kommun. Utöver detta medverkar Activa i ett transnationellt projekt där regionen är lokal projektledare, Cherries. Ytterligare medel från ESF är sökt för att fortsätta utveckla lärlingskonceptet tillsammans med länets gymnasieskolor.

Behovet av insatser av det slag som Activa erbjuder kommer att vara fortsatt mycket stort och den unika kompetens inom sakområdet som finns i verksamheten gör att Activa kan se framtiden an med tillförsikt förutsatt att Activa är fortsatt nyskapande, vidmakthåller sin höga kompetens, håller hög kvalitet och är till fortsatt nytta för individ och samhälle.

Den 1 april tillträdde ny VD.

K 50

Ekonomisk redovisning

Activa redovisar ett ekonomiskt underskott på -398 tkr vilket är sämre än det budgeterade resultatet på 971 tkr men något bättre än helårsprognosens resultatet på -710 tkr som gjordes i samband med delårsbokslutet per 190831.

Efter 2019-års resultat har Activa ett positivt fritt eget kapital som nu är 1 437 tkr. Målet är att öka det fria egna kapitalet till tre miljoner kronor de kommande åren för att ha en buffert vid omvärldsförändringar och vid eventuell omställningsarbete.

Flerårsöversikt, belopp i tkr

	2019	2018	2017	2016
Omsättning, tkr	31 618	35 627	33 664	30 463
Årets resultat, tkr	-398	638	921	1 218
Eget kapital, tkr	3 688	4 087	3 449	2 528
Balansomslutning, tkr	16 592	18 257	17 538	15 960
Soliditet, %	22%	22%	20%	16%
Antal anställda	41	45	43	44

Resultatdisposition

Stiftelsen resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med tilläggsupplysningar.

Eget kapital

	<i>Inbetalda insatser</i>	<i>Balanserat resultat</i>	<i>Årets resultat</i>
Vid årets början	2 251 000	1 098 068	637 566
Disposition av föregående års resultat		637 566	-637 566
Årets resultat			-398 211
Vid årets slut	2 251 000	1 835 634	-398 211

25 R

Resultaträkning	Not	2019-01-01 - 2019-12-31	2018-01-01 - 2018-12-31
Nettoomsättning		30 037 544	33 958 108
Övriga rörelseintäkter		1 580 344	1 669 379
		31 617 888	35 627 487
Rörelsens kostnader			
Handelsvaror		-250 868	-850 619
Övriga externa kostnader		-8 260 379	-8 014 090
Personalkostnader	2	-23 028 532	-25 540 125
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-375 593	-482 041
		-31 915 372	-34 886 876
Rörelseresultat		-297 484	740 611
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter			
Räntekostnader och liknande resultatposter		-100 727	-103 045
		-100 727	-103 045
Resultat efter finansiella poster		-398 211	637 566
Resultat före skatt		-398 211	637 566
Årets resultat		-398 211	637 566

80 k

Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	3	6 631 961	6 965 216
Inventarier, verktyg och installationer	4	156 884	241 703
		6 788 845	7 206 919
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 569 982	2 788 500
Övriga fordringar		166 604	47 483
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 245 722	2 659 331
		3 982 308	5 495 314
Kassa och bank		5 820 365	5 554 839
Summa omsättningstillgångar		9 802 673	11 050 152
SUMMA TILLGÅNGAR		16 591 518	18 257 071
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Inbetalda insatser		2 251 000	2 251 000
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		1 835 635	1 198 068
Årets resultat		-398 211	637 567
		1 437 424	1 835 635
Summa eget kapital		3 688 424	4 086 635
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	5	7 360 000	7 520 000
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		160 000	160 000
Leverantörsskulder		414 053	792 179
Aktuella skatteskulder		70 076	90 999
Övriga skulder		1 008 401	1 039 528
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		3 890 564	4 567 731
Summa kortfristiga skulder		5 543 094	6 650 437
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		16 591 518	18 257 071

90 17

Tilläggsupplysningar

Not 1 Redovisningsprinciper

Stiftelsens årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Följande avskrivningar tillämpas:

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar:	år
Byggnader	
- Stomme och grund	60
- Fasad och fönster	25
- Värme, sanitet, ventilation, el, kök, asfaltering	20
- Yttertak	18
- Inventarier	5
- Bilar	5

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till verkligt värde av vad företaget fått eller kommer att få. Det innebär att företaget redovisar inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om företaget får ersättning i likvida medel direkt vid leveransen. Avdrag görs för lämnade rabatter.

Definition av nyckeltal

Omsättning

Stiftelsens totala omsättning.

Årets resultat

Stiftelsens resultat.

Eget kapital

Stiftelsen nettotillgångar d.v.s. skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Balansomslutning

Stiftelsen samlade tillgångar.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Upplysningar till resultaträkning

Not 2 Anställda och personalkostnader

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Medelantalet anställda	41	45

✶ {*

Upplysningar till balansräkning

Not 3 Byggnader och mark

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	7 654 369	7 580 000
Nyanskaffningar	-	829 569
Försäljningar och utrangeringar	-	-755 200
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 654 369	7 654 369
Ingående avskrivningar	-3 460 833	-3 939 300
Försäljningar och utrangeringar	-	755 200
Årets avskrivningar	-217 215	-276 733
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 678 048	-3 460 833
Ingående uppskrivningar	2 771 680	2 887 720
Årets avskrivning på uppskrivet belopp	-116 040	-116 040
Utgående ackumulerade uppskrivningar	2 655 640	2 771 680
Redovisat värde vid årets slut	6 631 961	6 965 216
Bokfört värde byggnader	5 999 961	6 333 216
Bokfört värde mark	632 000	632 000
Utgående redovisat värde	6 631 961	6 965 216

Not 4 Inventarier, verktyg och installationer

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 225 892	3 033 158
Nyanskaffningar	-	192 734
Försäljningar och utrangeringar	-2 476 543	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	749 349	3 225 892
Ingående avskrivningar	-2 984 189	-2 894 921
Försäljningar och utrangeringar	2 436 643	-
Årets avskrivning	-44 919	-89 268
Utgående ackumulerade avskrivningar	-592 465	-2 984 189
Redovisat värde vid årets slut	156 884	241 703

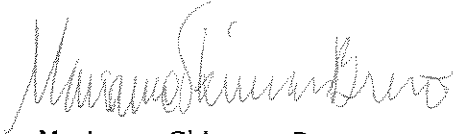
Not 5 Övriga skulder till kreditinstitut

Av stiftelsens långfristiga skulder förfaller 6 560 tkr till betalning efter mer än fem år.

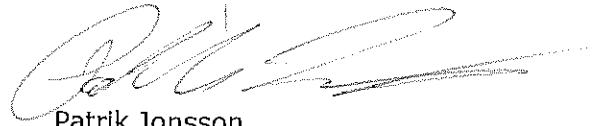

Underskrifter

Örebro den 6 mars 2020

Marianne Skinnars Bruno
Ordförande

Patrik Jonsson

Karin Haster

Mikael Ramnerö

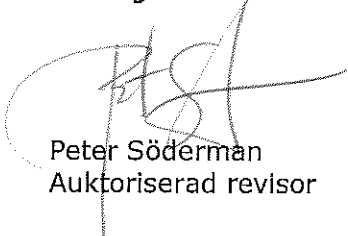
Elisabeth Ljunglöf

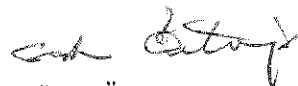
Johanna Viberg

Vår revisionsberättelse har lämnats den 30 mars 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Söderman
Auktoriserad revisor

Gösta Örtensjö
Revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Activa i Örebro Län, org.nr 875001-7579

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Activa i Örebro Län för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den icke-kvalificerade revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig

RGR

felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att ntala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa nppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den icke-kvalificerade revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt stiftelselagen och därmed enligt god revisionsred i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Activa i Örebro Län för år 2019.

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisionsred i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförförordnandet.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

KS

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

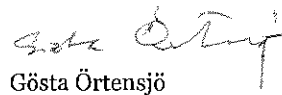
Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisions sed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Örebro den 30 mars 2020

Peter Söderman
Auktoriserad revisor
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gösta Örtensjö

Stiftelsen Activa i Örebro Län

Till Peter Söderman 2020 -03-27

Detta uttalande lämnas i anslutning till er revision av Stiftelsen Activa i Örebro Läns årsredovisning för det räkenskapsår som slutade den 31 december 2019 som syftar till att ni ska ge uttryck för er uppfattning om huruvida årsredovisningen i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och god redovisningssed i Sverige.

Vi bekräftar följande (*utifrån vår bästa kunskap och övertygelse, efter att ha gjort sådana förfrågningar som vi har ansett vara nödvändiga för att på ett lämpligt sätt informera oss själva*):

Årsredovisningen

- Vi har tagit vårt ansvar för upprättandet av årsredovisningen enligt villkoren för revisionsuppdraget daterat 2016-05-13, särskilt att årsredovisningen ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och god redovisningssed i Sverige.
- Betydelsefulla antaganden som vi har använt för att göra uppskattningar i redovisningen är rimliga.
- Närstående relationer och närståendetransaktioner har redovisats korrekt och nödvändiga upplysningar har lämnats enligt årsredovisningslagen och god redovisningssed i Sverige.
- För alla händelser efter datumet för räkenskapsårets utgång som kräver justeringar eller att upplysningar lämnas har justeringar gjorts eller upplysningar lämnats.
- Effekterna av felaktigheter som inte har rättats är oväsentliga, både enskilt och sammantaget, för årsredovisningen som helhet.

Lämnad information

- Vi har försett er med
 - tillgång till all information som vi har kännedom om och som är relevant för upprättandet av årsredovisningen t.ex. bokföring, dokumentation och annat,
 - ytterligare information som ni har begärt av oss för revisionens syfte, och
 - obegränsad tillgång till personer inom företaget som ni har bedömt att det är nödvändigt att inhämta revisionsbevis från.
- Alla transaktioner har bokförts i räkenskapsmaterialet och avspeglas i årsredovisningen.
- Vi har upplyst er om resultaten av vår bedömning av risken för att de finansiella rapporterna kan innehålla väsentliga felaktigheter som beror på oegentligheter.
- Vi har upplyst er om all information som rör oegentligheter eller misstänkta oegentligheter som vi känner till och som påverkar företaget och inbegriper
 - företagsledningen,
 - anställda som har viktiga roller inom den interna kontrollen, och
 - andra personer, när oegentligheterna kan ha en väsentlig inverkan på de finansiella rapporterna. (ISA 240)
- Vi har lämnat all information till er om påstådda oegentligheter, eller misstänkta oegentligheter, med inverkan på företagets finansiella rapporter, som vi har fått kännedom om genom anställda, tidigare anställda, analytiker, tillsynsmyndigheter eller andra.

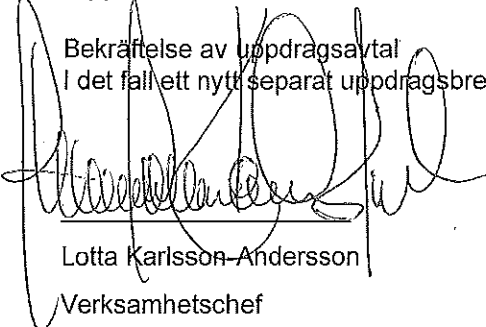
- Vi har upplyst er om alla kända fall av överträdelser eller misstänkta överträdelser av lagar och andra författningar vars effekter ska beaktas när årsredovisningen upprättas.
- Vi har upplyst er om alla kända tvister vars effekter ska beaktas när årsredovisningen upprättas.
- Vi har upplyst er om vilka företagets närstående är och om alla närstående relationer och närståendetransaktioner som vi känner till.

Annan information

Vi bekräftar att vi inte är skyldiga enligt föreskrift i lag eller annan författning eller sedvänja att publicera annan information om företagets verksamhet, finansiella resultat eller finansiella position så som de redovisas i årsredovisningen och att vi inte avser att publicera sådan information eller bifogas de finansiella rapporterna och revisionsberättelsen.

Bekräftelse av uppdragsavtal

I det fall ett nytt separat uppdragsbrev ej upprättas så gäller tidigare uppdragsbrev daterat 2016-05-13 fortsatt.

Lotta Karlsson-Andersson
Verksamhetschef

Karin Sundelius
Ekonomiansvarig

5

Finansiering av Teknikcollege Örebro län 2021-2025

20RS10566

Finansiering av Teknikcollege Örebro län 2021-2025

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fastställa verksamhetsbidrag till Teknikcollege Örebro län för åren 2021-2025 med ett årligt belopp på 325 000 kronor samt årlig uppräknings i enlighet med Region Örebro läns uppräkningsstal.

Sammanfattning

Teknikcollege är Sveriges samverkansplattform för industrins kompetensförsörjning. Konceptet är ett samarbete mellan företag, kommuner, regioner och utbildningsanordnare samt en kvalitetsstämpel på utbildningar. En utbildning som är certifierad genom Teknikcollege ska ge studerande den kunskap som eftersträvas ute hos företagen.

Teknikcollege utvecklas genom erfarenhetsutbyte inom Riksföreningen Teknikcollege Sverige (RTS) och bildades hösten 2007. Teknikcollege bygger på en regional organisation där flera kommuner samt regioner samverkar genom avtal. Bakom Teknikcollege står Industrirådet som 2004 initierade konceptet. Industrirådet består av ledande företrädare för svenska arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer inom industrisektorn. Dessa organisationer är de som driver konceptet tillsammans med certifierade regioner. Teknikcollege Örebro län är Sveriges första certifierade Teknikcollegeregion och certifierades för första gången 2006. I dagsläget är fem utbildningsanordnare certifierade i samverkan med ungefär 70 företag. Den gemensamma målsättningen är att öka intresset och höja kvaliteten och attraktiviteten inom industri- och teknikutbildningar med särskilt fokus på Teknikprogrammet och Industritekniska programmet.

Teknikcollege kvalitetskriterier ska bidra till att studerande blir anställningsbara och/eller kan erbjudas tydliga karriärvägar och vidareutbildning på eftergymnasial nivå.

Samverkan inom Teknikcollege ska bidra till att resurserna i länet utnyttjas mer effektivt och leda till en tryggad kompetensförsörjning inom tillverkning och teknik. Slutmålet är en konkurrenskraftig och växande näring som står för såväl förnyelse som ökad innovationsverksamhet. Förvaltningen regional utveckling inom området Utbildning och arbetsmarknad har en representant med i den regionala styrgruppen.

Teknikcollege Örebro län kommer att ansöka om ny certifieringsperiod för åren, 2021 – 2025 samt upprätta ett nytt samverkansavtal mellan parterna. Finansieringsavtalet gäller hela certifieringsperioden. Certifieringsansökan och samverkansavtal ska bifogas den första utbetalningen, år 2021 samt årsredovisningar löpande under hela avtalsperioden.

Ärendebeskrivning

Ärendet avser nytt avtal för att reglera verksamhetsbidrag till Teknikcollege Örebro län för verksamhetsåren 2021-2025. Tidigare avtal gällde för perioden, 2016-2020. Avtalsperioden är samma som certifieringsperioden för att motsvara Riksföreningen Teknikcollege Sverige (RTS) krav på att kunna påvisa en 5-årig finansieringsplan. Särskilda avtal med länets kommuner finns upprättade och gäller tillsvidare.

Teknikcollege Örebro län certifierades år 2006 och verksamheten finansieras med stöd av länets kommuner och Region Örebro län. Verksamheten bedrivs sedan i samverkan mellan industriföretag i länet och utbildningsanordnare inom industri och teknik.

Beredning

Den 30 september 2020 deltog processledare och styrgruppsordförande för Teknikcollege Örebro län på regional tillväxtnämnd för att presentera verksamheten.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Teknikcollege arbetar med jämställdhet och har satt upp mål för att få fler tjejer intresserade av industri och teknik. Målen är mätbara och redovisas årligen. Särskilda aktiviteter genomförs i samverkan med skolor och företag. Samverkan sker även med KomTek och Örebro universitet för att få fler intresserade att studera inom industri- och teknik utbildningar. Målet är att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden inom industrin.

Ekonomiska konsekvenser

Ryms inom nuvarande budget för regional tillväxtnämnd.

Tjänsteställe, handläggare
Utbildning och arbetsmarknad, Maria Svensson Hallberg

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS10566

Uppföljning

En årsredovisning lämnas i samband med rekvirering av medel. Samt en representant från förvaltningen regional utveckling ingår i den regionala styrgruppen.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regional tillväxtnämnd den 10 december 2020.

Förslag till avtal för verksamhetsbidrag, år 2021-2025.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Teknikcollege Örebro län

Finansieringsavtal mellan Teknikcollege Örebro län och Region Örebro län, åren 2021-2025.

Bakgrund

Teknikcollege är Sveriges samverkansplattform för industrins kompetensförsörjning. Konceptet är ett samarbete mellan företag, kommuner, regioner och utbildningsanordnare samt en kvalitetsstämpel på utbildningar. En utbildning som är certifierad genom Teknikcollege ska ge studerande den kunskap som eftersträvas ute hos företagen.

Teknikcollege utvecklas genom erfarenhetsutbyte inom Riksföreningen Teknikcollege Sverige (RTS) och bildades hösten 2007. Teknikcollege bygger på en regional organisation där flera kommuner samt regioner samverkar genom avtal. Bakom Teknikcollege står Industrirådet som 2004 initierade konceptet. Industrirådet består av ledande företrädare för svenska arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer inom industrisektorn. Dessa organisationer är de som driver konceptet tillsammans med certifierade regioner.

Teknikcollege Örebro län är Sveriges första certifierade Teknikcollegeregion och certifierades för första gången 2006. I dagsläget är fem utbildningsanordnare certifierade i samverkan med ungefär 70 företag. Den gemensamma målsättningen är att öka intresset och höja kvaliteten och attraktiviteten inom industri- och teknikutbildningar med särskilt fokus på Teknikprogrammet och Industritekniska programmet.

Teknikcollege kvalitetskriterier ska bidra till att studerande blir anställningsbara och/eller kan erbjudas tydliga karriärvägar och vidareutbildning på eftergymnasial nivå.

Samverkan inom Teknikcollege ska bidra till att resurserna i länet utnyttjas mer effektivt och leda till en tryggad kompetensförsörjning inom tillverkning och teknik. Slutmålet är en konkurrenskraftig och växande näring som står för såväl förnyelse som ökad innovationsverksamhet. Förvaltningen regional utveckling inom området Utbildning och arbetsmarknad har en representant med i den regionala styrgruppen.

Teknikcollege Örebro län ansöker om ny certifieringsperiod för åren, 2021 – 2025 samt upprättar ett nytt samverkansavtal mellan parterna för samma period. Finansieringsavtalet gäller hela certifieringsperioden. Certifieringsansökan och samverkansavtal ska bifogas den första utbetalningen, år 2021 samt årsredovisningar löpande under hela avtalsperioden.

Finansiering

Region Örebro län finansierar årligen Teknikcollege med 325 000 kronor. En årlig uppräknings sker efter ett år i enlighet med Region Örebro läns uppräkningsstal.

Avtalsperiod

Avtalet gäller för åren 2021-2025. Avtalet kommer efter perioden att omförhandlas utifrån uppföljning av resultat.

Särskilda medfinansieringsavtal med länets kommuner finns upprättade och gäller tillsvidare och är uppsägningsbara på ett år.

Region Örebro län

Teknikcollege Örebro län

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör
Förvaltningen regionalutveckling

Thomas Hallmén
Regional styrgruppsordförande

6

Verksamhetsbidrag Hopajola 2021

20RS11177

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministrationringlivsutveckling, Kristina Eklöf

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS1117711177

Organ
Regional tillväxtnämnd

Verksamhetsbidrag Hopajola år 2021

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att tilldela den ideella föreningen Hopajola ett verksamhetsbidrag för 2021 på 200 000 kronor.

Sammanfattning

Hopajola är en ideell förening som arbetar för naturen i Örebro län. Organisationen bildades 1994 av Örebro läns landsting (idag Region Örebro län), länets kommuner, Naturskyddsföreningens länsförbund och lokala kretsar i Örebro län. Hopajola samarbetar även med Studieförbundet.

Hopajola är en naturvårdsorganisation som samlar in pengar och arbetar för att säkerställa skydd och vård av värdefulla och känsliga naturmiljöer och tillhörande biologisk mångfald i Örebro län.

Inför verksamhetsåret 2021 har Hopajola kommit in med en förfrågan om att indexhöja verksamhetsbidraget från Region Örebro län. Se bilaga. Hopajola har begärt en höjning för 2020 och 2021. Förslaget är att höja bidraget med 2,4 procent, vilket motsvarar den indexhöjning som nämnden får för 2021. Bidraget skulle då öka från 195 000 kronor till 200 000 för verksamhetsåret 2021.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet förväntas ha en positiv påverkan då stora delar av Hopajolas verksamhet involverar perspektiven.

Ekonomiska konsekvenser

I budget för 2021 är förslaget att Hopajola får ett verksamhetsstöd på 195 000 kronor. Beslutet innebär en höjning med 2,4 procent till 200 000 kronor.

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministrationringlivsutveckling, Kristina Eklöf

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS1117711177

Uppföljning

Verksamheten följs upp årligen

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regional tillväxtnämnd den 10 december 2020.

Ansökan.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Hopajola

Från: Hopajola <hopajola@gmail.com>

Skickat: den 29 september 2020 23:16

Till: Eklöf Kristina, Reg utv Näringslivsutveckling <kristina.eklof2@regionorebrolan.se>

Kopia: Britt Eklöf <brittekl0f00@gmail.com>; Ewa-Leena Johansson <Ewa-Leena.Johansson@ljusnarsberg.se>; Karlström Johan, Reg utv Näringslivsutveckling <johan.karlstrom@regionorebrolan.se>

Ämne: Hopajolas skrivelse, ansökan & frågor

Prioritet: Hög

Hej Kristina!

Hoppas att allt är väl med dig. Här kommer skrivelsen från Hopajola gällande verksamhetsstöd, en ansökan för tillgänglighetsguidningar samt några frågor & funderingar.

1. Verksamhetsstöd till Hopajola 2021

Sent omsider men här kommer Hopajolas skrivelse till nämnden gällande medfinansiering av förvaltningen år 2021.

Bilagor till skrivelsen: Hopajolas årsredovisning (inkl ekonomisk redovisning) samt verksamhetsplan 2020-2021

2. Skolprojektet "Naturäventyr" 2021

Behöver nämnden någon ansökan gällande skolprojektet inför 2021? Projektet pågår fortfarande och redovisas först i slutet av oktober. Kan nämnden besluta om ett löpande/flerårigt avtal kring skolprojektet? Det vore tacksamt, så vi får mer framförhållning och kontinuitet kring uppdraget.

3. Hopajolas tillgänglighetsguidningar 2021

Våra tillgänglighetsanpassade guidningar har finansierats med VONK-medel sen starten år 2015. Jag skulle vilja diskutera möjlighet till att istället utforma ett löpande uppdrag/avtal för dessa guidningar. *Bifogat finns en ansökan gällande nästa år.*

4. Naturvårdsansökan & webbinformationen

Jag har meddelat Johan att blanketten för ansökan strular (alla fält är inte skrivbara) samt att informationen gällande den historiska bakgrunden för vilt- och naturvårdsbidraget fortfarande är "bortstädat" på regionens webb. Hoppas det går att lösa.

5. Råd för RÖL-ansökningar

Har Regionen/Johan fastställt det råd som ska bistå nämnden kring naturvårdsansökningar framöver? Jag medverkar gärna men har inte hört något mer om "uppdraget". Vilka kriterier och prioriteringar har nämnden tänkt sig? Kanske ska de kriterier som användes inom VONK ses över och "dammas av" igen?

Oj! Många frågor blev det... Flera av dessa hoppas jag vi slipper återkomma till nästa höst. Det vore tacksamt 😊.

Med vänlig hälsning,

Ankie Rauséus

Verksamhetsledare på Hopajola

natur@hopajola.se

Tel. 072-546 01 05

Hopajola – unikt samarbete för naturen i Örebro län!

Hopajola har ända sen föreningen bildades år 1994 samlat in pengar för att skydda värdefull natur i länet. Vi stimulerar till lokala naturvårdsinsatser, samordnar länets naturguider och informerar om naturen i Örebro län. Vi ansvarar även för uteteket.se - länets digitala naturvårdsbibliotek. Läs mer & stöd länets naturvårdsarbete på www.hopajola.se.

Besöksadress:Eklundavägen 1
70217 Örebro**Kontaktperson:**

Johan Karlström

Ansökan skickas till:Johan Karlström
johan.karlstrom@regionorebrolan.se**Ansökan avser**

År 2021

Information om sökande

Namn HOPAJOLA		Kontaktperson Ankie Rauséus	Telefon 072-546 01 05
Organisationsnummer 875002-5994	Telefon dagtid 072-546 01 05	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid	Adress Slottsgatan 13 A	
Bankgiro	E-post natur@hopajola.se	Postnummer 703 61	Postort ÖREBRO
Bankkonto 8452-5,833 512 715-8		Ev referens vid utbetalning tillgänglighet	

Ansökt belopp**84 500 kr****Ansökan avser (obligatorisk uppgift)** Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga**Tillgänglighetsguidningar år 2021****Bakgrund**

Sen år 2015 har Hopajola tillsammans med bl a handikapporganisationer i länet (DHR, Neuroförbundet, Synskadades riksförbund Örebro, RTP) arrangerat naturguidningar med tema tillgänglighet, med finansiering från Region Örebro län. Det har tagit tid att bygga upp kontaktnätet men vi har nu utvecklat ett gott samarbete, och vill fortsätta utveckla tillgänglighetsguidningarna framöver. Inför år 2020 planerades sju guidningar, men några ställdes in i våras p g a corona. De genomförda guidningarna har dock varit mycket uppskattade även om färre ur målgruppen har kunnat delta. *Se separat redovisning.*

Mål och syfte

Syftet är att personer med funktionsvariationer ska få information om de tillgänglighetsanpassade naturområden som finns i länet, och erbjudas att komma ut till några av dessa genom organiserade utflykter.

Målet är att kunna erbjuda sju nya tillfällen för naturguidningar med olika tillgänglighetsteman även under 2021.

I samråd med handikapporganisationerna kombinerar vi även naturguidningarna med kulturella inslag som tex besök i Måltiden hus, Olshammars gård, Ostbutiken, Lillsjöstrand, Kumla Sjöpark m m.

Genomförande, tidsplan

Hopajola planerar för minst sex guidetillfällen under sommarperioden 2021 (april-sep) i samarbete med bl a föreningarna DHR, Neuroförbundet och Synskadades riksförbund Örebro. Datumen planeras tillsammans med föreningarna redan hösten innan, då vi kontaktar och för dialog med dem. Hopajola har samordningsansvaret, bokar guider och sköter en stor del av marknadsföringen. I år planerar vi även att filma några av guidningarna och lägga upp i Hopajolas olika kanaler, med möjlighet till vidare spridning. Detta för att synliggöra naturområden i länet som tillgängliggjorts för t ex synskadade och personer i rullstol.

Målgrupp

Personer med funktionsvariationer, främst rörelsehindrade. En grupp som av olika skäl kan ha svårt att komma ut i naturen själva.

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan
Att fler får kunskap om naturvård, vilka skyddade naturområden som finns i länet och varför dessa naturreservat bildats.
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa
Att grupper som har svårt att komma ut i naturen nu får möjligheten att komma ut tillsammans med andra. Att vistas i naturen har påvisad hälsoeffekt, det gäller inte bara denna grupp. Därför är alla våra tillgänglighetsguidningar öppna även för allmänheten.
Omfattning av ideellt arbete i timmar
ca 10 timmar plus de timmar som föreningarna hjälper oss med.
Ev samarbetspartner
Neuroförbundet, DHR, Synskadades riksförbund Örebro, RTP, Studieförbundet

Budget	
Beskrivning av kostnader	i kr
Arvoden för guider för 6 tillfällen, inkl planering, rekning	27 500 kr
Reseersättning för guider	2 500 kr
Planering, marknadsföring, genomförande, redovisning. ca 4 veckor totalt =50 000 kr. Ansökan avser 75% av kostnaden.	37 500 kr
FB-annonsering m m	2 000 kr
Filmning, intervjuer vid minst 3 guidningar	15 000 kr
Summa totalt	84 500 kr

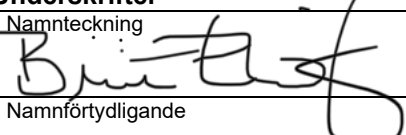
Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

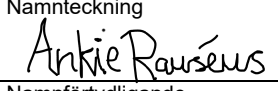
Egen insats Arbetstid inom Hopajola, 25%	Belopp 12 500 kr
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor

Underskrifter

Namnsteckning 	Funktion Ordförande	Ort och datum Örebro 2020-09-29
Namnförtydligande Britt Eklöf	Telefon	Mobiltelefon 070-367 78 50

Namnsteckning 	Funktion Verksamhetsledare	Ort och datum Örebro 2020-09-29
Namnförtydligande Ankie Rauséus	Telefon 116 (283)	Mobiltelefon 072-546 01 05

HOPAJOLAS SKRIVELSE TILL REGION ÖREBRO LÄN

Till nämnden för regional tillväxt, 2020-09-28

Hopajola är en unik naturvårdsorganisation för Örebro län.

Huvudmän (medlemmar) för Hopajola är länets tolv kommuner, Region Örebro län, Naturskyddsföreningens lokala kretsar samt länsförbundet i Örebro län. Alla kommuner och regionen har som medlemmar i Hopajola beslutat att vara med i samverkan kring Hopajola och att medfinansiera kärnverksamheten. Naturskyddsföreningens bidrag är ideell tid, arbetsgivaransvar, kansliansvar och ansvar att söka ytterligare medel för att bedriva verksamheten.

År 2020 beräknas förvaltningen av Hopajola till 505 000 kr. I detta ingår lön för en 80 % tjänst i Hopajola, lokalhyra, telefon, kopior, IT-tjänster m m. Föreningens verksamhetsledare sköter hantering av bidragsansökningar till Hopajola, underlag inför/efter styrelsemöten, övrig administration, marknadsföring, fakturering, bokföring. Hen tar emot guideuppdrag och anordnar guidningar året runt, sammanställer guideprogram, samordnar länets nätverk för naturguider, anordnar guideutbildningar, skriver projektansökningar, medverkar i olika forum/samverkansråd m m.

Ansökan om medfinansiering år 2021

Hopajola söker medfinansiering från sina offentliga huvudmän på 412 516 kr av förvaltningskostnader år 2021, med samma fördelning och indexuppräknning (2,8%) som skett sedan år 2015 (se bakgrund). **För Region Örebro län blir summan 206 258 kr år 2021.** Medlemmarnas finansiering täcker inte hela förvaltningskostnaden så Hopajola söker även medel för olika projekt/uppdrag inom naturvård och naturvägledning. Läs mer om Hopajolas verksamhet under rubriken "Sammanfattning av verksamhetsberättelsen" eller i bifogad verksamhetsberättelse för 2019.

Bakgrund

På Hopajolas årsmöte år 2014 beslutades enhälligt att styrelsen för Hopajola skulle föra samtal med medlemmarna (däribland Region Örebro län) om en bidragsnivå som säkrar Hopajolas verksamhet framöver. Detta bedömdes innebära minst 350 000 kr med en årlig indexuppräknning på 2,8%.

Sedan år 2015 betalar Region Örebro län hälften av verksamhetsbidraget och kommunerna resterande summa baserat på invånarantal. År 2020 var verksamhetsstödet som medlemmarna skulle dela på 401 372 kr. RÖL valde som enda medlem att inte betala indexuppräknningen för år 2020 utan stod kvar på 2019 års nivå.

Sammanfattning av verksamhetsberättelsen 2019

Hopajola är en ideell naturvårdsorganisation i Örebro län som samlar in pengar till skydd och vård av värdefull natur i länet. Under jubileumsåret 2019 beviljade styrelsen drygt 660 000 kronor till 16 olika naturvårdsprojekt, varav fem ansökningar kom från länets kommuner. Föreningen förenar naturvård, naturvägledning och naturpedagogik genom samverkan med olika aktörer. Under 2019 genomfördes drygt 40 naturguidningar med olika uppdragsgivare, varav hälften öppna för allmänheten.

I Hopajola möts ideella naturvårdare, politiker och biologer/ekologer inom offentlig förvaltning. Här möts naturpedagoger och naturguider. Hopajola är på så sätt ett viktigt nav för naturvård och naturvägledning i länet. Arbetet med att skydda natur och bevara förutsättningar för en rik biologisk mångfald är oerhört viktigt även för vår egen överlevnad...

Under flera år har Hopajola arbetat aktivt med tillgänglighet i naturen för personer med funktionsnedsättning. Hopajola har även erbjudit skolelever en möjlighet att komma ut i naturen och lära sig mer om ekologi, allemansrätt och länets natur. Båda dessa verksamheter har skett med finansiering av Region Örebro län. Intentionen är att arbeta vidare med detta även framöver.

Hopajola är en insamlingsorganisation med 90-konto. De medel som inkommer till Hopajola används för naturvårdsinsatser i länet. Medlemmarna, andra föreningar och aktörer kan söka bidrag för att:

- säkerställa skydd av ekologiskt känsliga miljöer t ex orörd natur, områden som hyser utrotningshotade arter, variationsrika marker, ängs- och hagmarker samt andra områden som på olika sätt bör bevaras och skyddas för att förstärka flora och fauna i Örebro län.
- säkerställa förvärv av värdefulla naturområden för bildande av naturreservat och liknande.
- genomföra biotopvård, restaurering av intressanta fauna- och floralokaler och liknande åtgärder.
- underlätta allmänhetens tillgång till och förståelse för naturvärden i länet. Detta sker bl a genom informationsinsatser, naturguidningar och olika former av mottagarservice.
- stödja inventeringar och kartläggningar i egen eller samverkande regi.

Planerade/upskattade intäkter och bidrag år 2021

Länets alla kommuner och Region Örebro län	412 516 kr
Guideuppdrag för Länsstyrelsen i Örebro län	150 000 kr
Ev RÖL-uppdrag: Naturäventyr för skolklasser	300 000 kr
Ev RÖL-uppdrag: Tillgänglighetsguidningar	84 500 kr
Enskilda givare, sponsorer, donationer	100 000 kr
Medlemsavgifter, övriga intäkter	25 000 kr

Ankie Rauséus

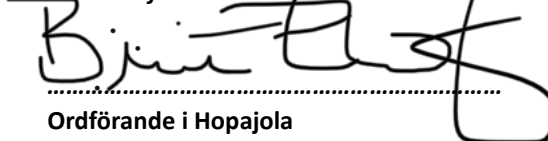
Verksamhetsledare Hopajola

natur@hopajola.se

Tel. 072-546 01 05

Org.nr. 875002-5994

Britt Eklöf

Ordförande i Hopajola

britteklof00@gmail.com

Tel. 070-367 78 50

Verksamhetsplan år 2020-2021

Det primära målet och verksamhetsplanen för Hopajola är att arbeta med naturvårdsfrågan i enighet med föreningens stadgar. Hopajola har ett 90-konto vilket innebär att minst 75% av alla insamlade medel ska gå till ändamålet.

Benämning och ändamål

§ 1

Föreningen benämns Hopajola vilket är ett gammalt uttryck för den jord man förr ägde tillsammans, d v s byallmanningen.

Hopajola ska fungera som en naturlig mötesplats mellan Region Örebro län, länets kommuner, statliga myndigheter och civilsamhället vad gäller natur, naturvård och naturvägledning.

Hopajolas ändamål är att, med ekonomiska och andra resurser, stödja, aktivera, stimulera och informera om naturskydd och naturvårdsinsatser i Örebro län.

Hopajola samlar in medel från allmänheten, företagare och organisationer. De medel som inkommer till Hopajola skall användas för bland annat följande naturvårdsinsatser:

- Säkerställa skyddet av ekologiskt särskilt känsliga miljöer t ex orörd natur, områden som hyser utrotningshotade arter, variationsrika marker, ängs- och hagmarker samt andra områden som på olika sätt bör bevaras och skyddas för att förstärka flora och fauna i Örebro län.
- Säkerställa förvärv av värdefulla naturområden för bildande av naturreservat och liknande.
- Genomföra biotopvård, restaurering av intressanta fauna- och floralokaler och liknande åtgärder.
- Underlätta allmänhetens tillgång till och förståelse för naturvärden i länet. Detta sker genom folkbildning, informationsinsatser, naturguidningar och olika former av mottagarservice.
- Stödja inventeringar och kartläggningar i egen eller samverkande regi.

Hopajola skall ge ekonomiskt och annat stöd till naturvårdsprojekt som genomförs av föreningens medlemmar eller andra berörda intressenter. Stödet skall utgå från en samlad strategi för de gemensamma insatserna för naturvård och naturskydd i länet.

Föreningen har även möjlighet att driva naturskyddsarbete, projektinsatser för naturskyddet och liknande, i egen regi.

Konkreta mål

Naturguidning och naturvägledning

Att arrangera naturguidningar till allmänheten i länet (månadens reservat, tillgänglighet).

Att erbjuda våra sponsorer naturguidningar.

Att erbjuda minst en guideutbildning under året.

Att bjuda in till en guidenätverksträff under året.

Att sprida guideprogrammen i länet.

Sponsorer och samarbetspartner

Att bibehålla och teckna avtal med minst en ny sponsor.

Naturvårnare och övriga bidrag

Att få in minst 60 000 kr från naturvårnare, kondoleanser och övriga gåvor under året.

Bidrag

Att minst 75% av årets insamlade medel ska gå till ändamålskostnader.

Samverkan med andra aktörer

Att erbjuda och delta i naturvårds- och friluftslivsträffar med olika aktörer.

Att vara med i samverkansprojekt kring integration och natur.

Att driva på arbetet med tillgänglighet i naturen.

Att vara med i Partnerskap för sociala innovationer.

Hemsidan och sociala medier

Hemsidan ska uppdateras löpande.

Vara aktiv med naturvårdsfrågorna på sociala medier.

Utskick, trycksaker

Nr 1 2020 Guideprogram del 1

Nr 2 2020 Guideprogram del 2

Nr 3 2020 Tryckt information om gåvor & kondoleanser

HOPAJOLA
25 ÅR
FÖR NATUREN

Årsredovisning 2019

Foton: Ankie Rauséus

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	1
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	2
ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN	2
UTVECKLINGEN AV FÖRENINGENS VERKSAMHET, RESULTAT OCH STÄLLNING	2
VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET	2
VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG	3
EGET KAPITAL	3
FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING.....	3
HUVUDMÄN FÖR HOPAJOLA.....	3
ÅRSMÖTE	3
REVISORER.....	4
VERKSAMHETSBERÄTTELSE	4
SAMARBETSPARTNERS	4
NATURVÄRNET	4
SKOGSDONATIONEN	4
SVENSK INSAMLINGSKONTROLL	5
HOPAJOLA OCH NATURSKYDDSFÖRENINGEN I ÖREBRO LÄN.....	5
SAMVERKAN MED KOMMUNERNA	5
SAMVERKAN MED LÄNSSTYRELSEN OCH SKOGSSTYRELSEN	5
SAMVERKAN MED REGION ÖREBRO LÄN	5
PUBLIKATIONER	6
NATURGUIDNING.....	6
NATUREN TILLGÄNGLIG FÖR FLER	10
PROJEKT SOM BEVILJATS EKONOMISKT STÖD FRÅN HOPAJOLA 2019.....	10
HOPAJOLAs HEMSIDA.....	11
SOCIALA MEDIER	11
MARKNADSFÖRING, PRESS, RADIO OCH TV	12
RESULTATRÄKNING	14
BALANSRÄKNING	15
NOTER.....	16
UNDERSKRIFTER	21
REVISIONSBERÄTTELSE.....	21

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Hopajola är en ideell naturvårdsorganisation i Örebro län som förenar naturvård, naturvägledning och naturpedagogik genom samverkan med olika aktörer. I Hopajola möts ideella naturvårdare och biologer/ekologer inom offentlig förvaltning. Här möts naturpedagoger och naturguider. Hopajola är på så sätt ett samarbete i länet för arbete med naturvård och naturvägledning.

Hopajola är också en insamlingsorganisation med 90-konto. De medel som inkommer till Hopajola används för naturvårdsinsatser i länet. Medlemmarna, andra föreningar och aktörer kan söka bidrag för att:

- säkerställa skyddet av ekologiskt särskilt känsliga miljöer t ex orörd natur, områden som hyser utrotningshotade arter, variationsrika marker, ängs- och hagmarker samt andra områden som på olika sätt bör bevaras och skyddas för att förstärka flora och fauna i Örebro län.
- säkerställa förvärv av värdefulla naturområden för bildande av naturreservat och liknande.
- genomföra biotopvård, restaurering av intressanta fauna- och floralokaler och liknande åtgärder.
- Underlätta allmänhetens tillgång till och förståelse för naturvärden i länet. Detta sker genom informationsinsatser, naturguidningar och olika former av mottagarservice.
- Stödja inventeringar och kartläggningar i egen eller samverkande regi.

Hopajola driver också naturvård- och naturvägledningsarbete i egen regi. Ett exempel på detta är samordning av länets naturguidning.

UTVECKLINGEN AV FÖRENINGENS VERKSAMHET, RESULTAT OCH STÄLLNING

Verksamheten drivs i likhet med tidigare år.

Ekonomisk översikt (tkr)	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Balansomslutning	2 228	2 330	2 202	2 292	2 542	3 405
Intäkter (inkl. finansiellt netto)	1 145	1 265	977	735	744	615
Kostnader	1 025	909	875	591	593	444
Årets resultat	121	356	102	143	151	172
Lämnade bidrag	564	54	86	377	156	73

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Föreningen Hopajola bildades för 25 år sedan. Under hösten 2019 firades det med en 25-årsfest för medlemsorganisationer, samarbetspartners, sponsorer och naturguider. Styrelsen har under året beslutat om bidrag för 660 500 kronor.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Under hösten gjorde styrelsen en skrivelse till länets kommuner och Region Örebro län om behovet av utökat verksamhetsstöd. Få kommuner gav bifall så stödet ligger därför kvar på samma nivå som tidigare. Ekonomisk minskning av andra uppdrag har också skett.

EGET KAPITAL

	Donation för skydd av skog	Övrigt fritt eget kapital
Ingående balans	1 565 731	256 785
Lämnade bidrag	-300 000	-264 225
Erhållen donation redovisad i årets resultat	1 000	
Årets resultat exkl donation		119 575
Utgående balans	1 266 731	112 135

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

De närmaste åren skulle vi behöva utöka verksamheten för att kunna samla in mer medel för naturvård och få ut fler länsinvånare ut i naturen. Hopajolas guideverksamhet och stöd till andra aktörer kan bidra till det hälsoförebyggande arbetet och ge minskade kostnader för kommunerna och Region Örebro län.

HUVUDMÄN FÖR HOPAJOLA

Huvudmän för Hopajola är samtliga tolv kommuner i Örebro län, Region Örebro län, Naturskyddsföreningens länsförbund och lokala kretsar i länet. Länets kommuner och Region Örebro län hjälper till att finansiera Hopajolas kansli. Naturskyddsföreningen står formellt som arbetsgivare för Hopajolas verksamhetsledare. Årsavgiften till Hopajola har betalats in av samtliga huvudmän.

ÅRSMÖTE

Föreningens årsmöte genomfördes den 14 maj i Djerfstugan på Fuxboudden, i Karlskoga kommun. Liv Hellqvist från Karlskoga kommun medverkade och berättade om processen kring att köpa loss och bilda ett kommunalt naturreservat i området.

STYRELSEN

Styrelsen för Hopajola har under året haft fem protokollförda sammanträden. Styrelsen har bestått av:

Från Region Örebro län

Ordinarie

Ewa-Leena Johansson (S) vice ordförande
Ingrid Fries Hansson (MP)

Ersättare

Tina Fingal Swen (C)
Larz Lundberg (L)

Från Naturskyddsföreningen i Örebro län

Ordinarie

Britt Eklöf (ordförande)
Örjan Fredriksson
Tomas Bergqvist

Ersättare

Margareta Widell
Christer Klingberg
David Tverling

Föreningens verksamhetsledare, sekreterare och ekonomiansvarig har varit Ankie Rauséus.

Adjungerade ledamöter i Hopajolas styrelse har varit Anne Eriksson från Skogsstyrelsen och Daniel Gustafson från Länsstyrelsen. Per Wedholm har varit sakkunnig från Örebro kommun i Hopajola.

REVISORER

Revisorer i föreningen har varit auktoriserade revisor Ann-Christine Björnram-Evensen, KPMG samt förtroendevalde revisor Åke Teljå. Ersättare för Ann-Christine Björnram-Evensen har varit Charlotta Ekman samt för Åke Teljå, Sture Hermansson.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

SAMARBETSPARTNERS

Under året har olika intressenter i form av företag och organisationer lämnat bidrag av olika slag. Dessa är Hopajolas samarbetspartners 2019:

AB Kontorsrutin
Hasselberga Sport & Reklam
Lahall Fotografi
Lekebergs Sparbank
Lindbergs Buss
Länets alla kommuner
Länets natur- och friluftorganisationer
Länsstyrelsen Örebro län
Pennybridge
Region Örebro län
Studiefrämjandet
Tivedens guider
Örebrobostäder (ÖBO)
Örebro läns naturguider

NATURVÄRNET

Enskilda personer och organisationer som vill lämna ett bidrag till Hopajolas naturskyddsverksamhet kallas naturvårdare. Under 2019 har vi fått in närmare 59 000 kr till naturskyddsarbetet i länet genom naturvårdare. Naturvårdarna har under året inbjudits till olika aktiviteter genom att guideprogrammet har skickats ut med posten.

SKOGSDONATIONEN

Under året har styrelsen fortsatt dela ut medel ur skogsdonationen. Karlskoga kommun beviljades 300 000 kr i bidrag från Hopajola för inköp av mark vid Fuxbouden, under förutsättning att området blir naturreservat. Reservatet är nu beslutat och invigning planeras under år 2020.

SVENSK INSAMLINGSKONTROLL

Hopajola är ansluten till Svensk Insamlingskontroll. Det innebär att givarna kan vara trygga att pengarna går till de tänkta ändamålen enligt stadgarna och att Hopajola granskas av oberoende revisor.

Hopajola har även ett swishnummer som är knutet till 90-kontot, 123 90 11 02 4.

HOPAJOLA OCH NATURSKYDDSFÖRENINGEN I ÖREBRO LÄN

Föreningen Hopajola bildades för 25 års sen (år 1994) med länets kommuner, dåvarande landstinget, Naturskyddsföreningens länsförbund och kretsar som medlemmar. De administrativa uppgifterna sköttes då av Fritid T-län. Sedan 2007 har Naturskyddsföreningen i Örebro län majoritet i styrelsen genom sina tre ledamöter, till skillnad från det offentliga som genom politiker har två ledamöter i styrelsen. Naturskyddsföreningen i Örebro län har ansvaret för kansliadministrationen och löne- och personalfrågor för verksamhetsledaren. För att kunna driva detta ger länets alla kommuner och Region Örebro län bidrag för att täcka en del av tjänsten och kansliet.

Naturskyddsföreningen och Hopajola samverkar också i olika projekt i länet. Framförallt samarbetar vi i guidenätverket, skogs nätverket och med inventeringar.

SAMVERKAN MED KOMMUNERNA

Under jubileumsåret har flera kommuner samarbetat och medverkat kring några av månadens reservatsguidningarna, bl a i Nora, Lindesberg, Karlskoga och Örebro. Sydnärkes miljöförvaltning har dessutom ordnat egna guidningar i sex naturreservat som Hopajola varit med att finansiera; i Askersund, Laxå och Lekebergs kommun. Örebro kommun har gjort liknande guidningar/aktiviteter för att lyfta fram vad Hopajola bidragit till.

Hopajola har bidragit med pengar till ett integrationsprojekt mellan Naturskyddsföreningen och Karlskoga kommun kring naturguidning på andra språk. Projektet har avslutats men ett nytt projekt pågår som heter "Grön i naturen/Språka mellan tallarna 2" och nu inkluderar aktiviteter i hela länet.

Hopajola har deltagit i den årliga naturvårdsträffen som i år hölls vid Fuxbouden, i Karlskoga kommun. Där träffar representanter från Länsstyrelsen Örebro länets alla kommunekologer och diskuterar gemensamma naturvårdsfrågor.

SAMVERKAN MED LÄNSSTYRELSEN OCH SKOGSSTYRELSEN

Hopajola har haft ett nära samarbete med både Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen i Örebro län. Dessa myndigheter utser adjungerade sakkunniga till Hopajolas styrelse. Hopajola har också ett nära samarbete vad gäller naturguidningar i reservaten i länet. Se kapitlet om naturguidning.

SAMVERKAN MED REGION ÖREBRO LÄN

Verksamhetsledaren i Hopajola har under året fungerat som administratör av Region Örebro läns vilt- och naturvårdsbidrag. Bidraget har sen slutet av 50-talet hanterats av

Regionens (tidigare Landstingets) vilt- och naturvårdskommitté, men sedan 2019 fattas besluten i nämnden för regional tillväxt. Den administrativa tjänsten köper Region Örebro län, eftersom Hopajola verkar i ett större nätverk av ideella naturvårdare.

Hopajola får verksamhetsstöd från Region Örebro län. Hopajola har i år haft i uppdrag av Region Örebro län att erbjuda friluftsdagar för skolklasser i länet. Dessutom finansierar de publika tillgänglighetsanpassade naturguidningar under sommarhalvåret.

PUBLIKATIONER

Under 2019 har Hopajola producerat två guideprogram, en per halvår. I år har båda guideprogrammen haft jubileumsprägel och varit 12-sidiga. I programmen har både Hopajola, kommuner och föreningar erbjudit guidningar och andra aktiviteter för att lyfta fram vad Hopajola har bidragit till under sina första 25 år.

Publikationerna har delats ut i samband med guidningar och arrangemang som anordnats för olika målgrupper och allmänheten. De har också skickats ut till naturvårdare, sponsorer, samarbetspartners, kommuner (turistbyråer och bibliotek), Länsstyrelsen, Region Örebro län samt Naturskyddsföreningarnas lokala kretsar.

NATURGUIDNING

Arbetet med länets guidenätverk sker genom samarbete mellan Hopajola, Naturskyddsföreningen, andra natur- och friluftsföreningar samt Studieförbundet.

Under jubileumsåret 2019 har Hopajola samarrangerat guidningar och firats vid 37 olika tillfällen. Örebro kommun, Sydnärkes miljöförvaltning, Östernärkes naturvårdsförening och flera av naturskyddsföreningens kretsar har blivit initierat till egna guidningar och aktiviteter för att lyfta fram naturområden och åtgärder som Hopajola har bidragit till.

Hopajola har på uppdrag av Länsstyrelsen genomfört guidningar i "månadens reservat" i samarbete med Länsstyrelsen, Studieförbundet, Naturskyddsföreningen, kommuner och lokala föreningar. Under sommarhalvåret har Hopajola även erbjudit tillgänglighetsanpassade guidningar öppna för allmänheten. Dessa guidningar har genomförts med ekonomiskt stöd av Region Örebro län.

För andra året i rad har Hopajola arrangerat friluftsdagar för skolklasser i länet på uppdrag av Region Örebro län. I år fick elever i årskurs 5 lära sig om Bergslagsleden, allemansrätten, naturkunskap, naturvård, samt att göra upp eld. Bussar hämtade upp och lämnade klasserna på respektive skola.

Totalt deltog 475 elever från sju olika kommuner i länet. Detta skolprojekt var mycket uppskattat av både lärare och flertalet elever.

Guideprogrammet

Det årliga guideprogrammet för länet samordnas av Hopajola i samarbete med Studieförbundet, Länsstyrelsen och länets natur- och friluftsföreningarna. I guideprogrammet marknadsförs Naturskyddsföreningen, Närkes ornitologiska förening, Svenska Turistföreningen, Friluftsförbundet, Örebro läns botaniska sällskap, Närkes insektsförening med flera. 2019 års guideprogram utkom i januari och i juni. Guideprogrammen har skickats som bilaga i Sveriges Natur (vårprogrammet), till Hopajolas naturvårdare samt till alla länets turistbyråer, bibliotek och kommuner m fl. Vårprogrammet spreds även på naturfoto & filmfestivalen i Hasselfors i februari där Hopajola var en av utställarna och höll ett föredrag. På detta sätt har vi fått mycket bra spridning av programmet.

Under 2019 har Hopajola och föreningarna i länet marknadsfört över 220 arrangemang i de två utgivna guideprogrammen. År 2018 var samma uppgift 192 st, år 2017 – 180 st, år 2016 – 197 st, år 2015 – 159 st, år 2014 – 144 st.

Guideutbildning och träffar

Under våren genomfördes en guideutbildning för blivande fågelguider. Vi har även erbjudit guideutbildning inom hälsa och natur. Den har tyvärr ej kunnat genomföras utan flyttas fram till år 2020.

Månadens reservatguidningar 2019

På uppdrag av Länsstyrelsen har vi anordnat guidningar under hela året och marknadsfört dessa som "månadens reservat".

27 jan. Spana vinterfåglar i Oset. Guidning med Lars Johansson som avslutades med fika och fågelräkning vid Erik Rosenbergsstugan. Guidningen skedde i samarbete med Naturskyddsföreningen Örebro och Örebro kommun. 26 personer deltog, varav 2 barn.

24 feb. Upptäck djurens spår i skogen. Guidning i Garphyttans nationalpark där de som ville fick prova snöskor på slutet. Det blev en spännande och uppskattad dag. Naturskyddsföreningen i Västernärke medverkade. 16 personer deltog, varav 6 barn.

24 mars. Bland tallar och myrmarker i Getapulien. Snöskorna uteblev då det knappt fanns snö, och mossen var frusen och lätt att gå över. 19 personer deltog, varav 2 barn. Merparten hade aldrig varit där tidigare. Ingrid Andrén från SBB och Per Ahlqvist (Lst) medverkade också under dagen.

28 april. Bland smålom, mossar & vildmark i Knuthöjdsmossen*. Två guider mötte upp och delade på gruppen efter fika ute på plattformen, så de som ville kunde fortsätta lite längre ut på mossen. 49 personer deltog, varav ca hälften kom med buss som Neuroförbundet erbjöd.

19 maj. Cykelguidning i Kumla - På lätta vingar genom landskapet.

Guidning med Helena Rygne och Erik Göttlin från Länsstyrelsen på temat grön infrastruktur. 14 personer samt en NA-reporter mötte upp vid Kumla torg för en cykeltur till Lekebacken, Hällkistan och norra Mossby. Matilda Hjelte från Kumla kommun och Sture Hermansson från Närkes insektsförening mötte upp efter vägen. Det blev ett fint bildreportage i NA från dagen.

16 juni. Vilda blommornas dag i Fibbetorp - tema invasiva arter.

Blomsterguidning med Inger Holst från Länsstyrelsen som informerade om olika invasiva arter och hur myndigheterna arbetar med dem.

Samtliga deltagare (9 pers) hjälptes även åt att rycka upp och samla in lupiner på ängen.

21 juli. Näckrosor och trollsländor i Fagertärn*. Sommarguidning för både gående, rullstolsburna och familjer med barnvagn. En gråmulen dag men 24 personer deltog, varav två barnfamiljer och några personer i rullstol. Inte så många trollsländor i farten dock.

31 aug. Invigning av Meshattsbäckens naturreservat.

Fin dag med vattentema där Länsstyrelsens personal berättade om arbetet med att gynna flodpärlmusslan. Ett 20-tal personer deltog i guidningarna i reservatet samt djurspanings-aktiviteter vid sjön. Kommunalråd Tom Rymoén invigningstalade och Hopajola bjöd på fika.

15 sep. Familjedag vid Jättebergets grottor & vackra natur. Gratis bussresa erbjöds från Örebro resp Karlskoga till Fasaskogen med skogsguidning, skogsbad och roliga barnaktiviteter. 22 deltagare kom samt medverkan från NF Karlskoga och Karlskoga kommun.

5 okt. Naturdag vid Nittälven - I elden och vattnets tecken. Familjedag med gratis buss från Örebro/Nora/Linde/Kopparberg. Guidningar om de naturvårdsbränningar som skett samt restaureringen av bl a Kaggabäcken. 35 personer deltog varav 8 barn som glatt deltog i det praktiska arbetet med att skyffla ner grus och sten i bäcken. Hopajola ordnade med barnaktiviteter, lunch över eld samt fika innan dagens slut. Representanter från Ställbergs naturstudieklubb fanns också på plats.

2 nov. Ljusvandring i Vargavidderna.

Stämningfull guidning i skymningen till Högskogs stormosse för spaning i fågeltornet och mat/korvgrillning vid eldstaden. 32 personer deltog, varav 8 barn.

Foto Vargavidderna (till höger): Lovisa Larsson

26 dec. Annandagsvandring vid Finkullberget.

Vintrig dag med litet snötäcke på backen. Efter info om reservatet av Hopajolas vice ordf. Ewa-Leena Johansson blev det guidning av natur- och kulturvärden efter Laxbroslingen, med korvgrillning som avslutning. 16 personer deltog, varav 3 barn.

Foto Finkullberget (nedan): Bengt Lundell

Externa guideuppdrag åt företag och organisationer

Under året har Hopajola arrangerat följande externa uppdrag:

- Månadens reservats-guidningar åt Länsstyrelsen
- Guidning för Region Örebro läns hälsoinspiratörer.
- Guideutbildning för personal inom Örebro kommun.
- Guidning för ÖBOs hyresgäster med tema "biologisk mångfald" i Älvhyttan.
- Tillgänglighetsguidningar (Se kapitlet om tillgänglighet nedan)
- Naturäventyr för länets skolklasser i årkurs 5

NATUREN TILLGÄNGLIG FÖR FLER

Under 2019 har vi fortsatt vårt samarbete med länets handikapporganisationer för att arrangera naturguidningar på temat tillgänglighet. Genom sina olika nätverk har föreningarna hjälpt till att sprida information om guidningarna till medlemmar. Rikard Södergren som själv sitter i rullstol har arbetat i projektet.

14 april.	Vårgrönka i Trystorps ekäng. Samarr: DHR distrikt, 76 pers
28 april.	Fåglar & vildmark i Knuthöjdsmossen. Samarr: Neuro Örebro, 49 pers
19 maj.	Familjedag med sinnestema i Herrfallsäng. Samarr: SRF Örebro län, 13 pers
2 juni.	Blomstervandring i Garphyttans NP. Samarr: Neuro Kga-Dgf, 16 pers
21 juli.	Näckrosor & trollsländor i Fagertärn. Samarr: DHR Askersund, 24 pers
18 aug.	Guidning i Tivedens nationalpark. Samarr: RTP Örebro, 41 pers. BILDEN.
22 sep.	Bland tranor & gäss i Kvismaren. 13 pers

Totalt deltog 232 personer i år, varav 108 var från någon av handikappföreningarna som vi samarbetar med. Det är en glädjande utveckling från tidigare år. Men relationer och goda samarbeten tar tid att utveckla - och att bibehålla.

PROJEKT SOM BEVILJATS EKONOMISKT STÖD FRÅN HOPAJOLA 2019

Hopajolas styrelse har under året beviljat bidrag till naturskyddsprojekt och därigenom uppfyllt vår verksamhet enligt stadgarna.

Användningsområde	Mottagare	Belopp
Karlskoga kommun	Markinköp Fuxbouden	300 000
Naturskyddsföreningen Örebro län	Uppstart av Fältbiologer	50 000
Naturskyddsföreningen Örebro län	Språka mellan tallarna	50 000
Lindesbergs kommun	Renovering/inventering salamanderdammar	27 500
Hällefors kommun	Ätbara förskolegårdar	10 000

Naturskyddsföreningen i Västernärke	Åtgärd raststugan vid Olstorp	6 000
Naturskyddsföreningen Örebro län	Skolprojektet Lärande vatten	45 000
Föreningen Skydda Skogen	Inventering av skog i S. Närke	20 000
Närkes insektsförening	Bok om trollsländeinventering - stödköp	5 000
Föreningen Vibybygden	Mångfaldens landskap runt Vibysjön	27 000
Hällefors ornitologiska förening	Anläggning handikappramp vid fågeltorn	15 000
Jesper Hansson	Inventering svampmyggor Hallforsmossen	20 000
Föreningen Kilsbergstugan	Återskapande av biologisk mångfald på äng	20 000
Degerfors kommun	Framtagande av naturvårdsplan	25 000
Örebro kommun	Utvecklande av skogsbadplatser	35 000
PRO Hjortkvarn	Åtgärd vid sjön Avern	5 000
		<hr/>
		660 500

Hopajola har arbetat med informationsarbete kring naturvården i Örebro län, genom sammanställning av guideprogram, spridning av information via hemsidan, facebook, instagram, egen YouTube-kanal och att erbjuda naturguidningar runt om i länet.

HOPAJOLAS HEMSIDA

Hopajolas hemsida www.hopajola.se ligger på Studieförbundets server. På sidan finns även "naturkalendern" där föreningarnas naturaktiviteter i länet samlas i en gemensam kalender. Kalendern administreras av Studieförbundet eftersom funktionen är sammankopplat till deras rapporteringssystem.

Hopajola administrerar även webbplatsen uteteket.se – länets digitala naturvårdsbibliotek. Här samlas naturguider, naturprylar, utomhuspedagogiskt material och annat som man kan hyra eller låna av varandra.

SOCIALA MEDIER

Hopajola finns på facebook sedan år 2010. Där berättar vi bland annat om våra guidningar och kommunicerar naturvårdsfrågor. Via Facebook når vi över 1 400 personer med olika inlägg. 65 % är kvinnor och 34 % är män. Den största gruppen är mellan 45-64 år. Vi har gillare/följare från många olika länder, men den största delen bor i Sverige och flest är från Örebro län. Under 2019 har vi köpt kampanjer på facebook för att öka räckvidden. Det har gett gott resultat.

Antal följare per 31 dec och år.

2019: 1 426

2018: 988

2017: 746

2016: 687

2015: 629

MARKNADSFÖRING, PRESS, RADIO OCH TV

Under 2019 har Hopajola synts i lokal press och media. Flera guidningar har annonserats i lokal press och i "händer idag-spalter".

Några inslag i pressen:

9 april. Intervju med Åke Teljå, en av eldsjälarna i Kumla Naturskyddsförening och revisor i Hopajola. Publicerat på Hopajolas [YouTube-kanal](#).

18 april. Intervju med Kenth Harryson, Hopajolas första verksamhetsledare. Publicerat på Hopajolas [YouTube-kanal](#).

29 april. Intervju med Örjan Fredriksson från guidning på Knuthöjds mossen. Publicerat på Hopajolas [YouTube-kanal](#).

14 maj. Hopajola 25 år - uppmärksammas på söndag med cykelguidning och familjedag med sinnestema. Till helgen kan den naturintresserade hänga med ut på en cykelguidning till Närkes "lilla Öland" eller låta sinnena få sitt lystmäte ute på ängsmarker. Publicerat i [NA](#).

19 maj. Bildspecial: På cykeltur i Kumlas gröna och kalkrika natur: "Kvarntorpsområdet har starka intressen som står mot varandra". När naturen är som vackrast vill Hopajola, Länsstyrelsen och Kumla kommun guida intresserade på en cykeltur till Hällabrottet. Publicerat i [NA](#).

21 maj. Hopajola hade årsmöte vid Djerfstugan. Länets naturvårdsorganisation, Hopajola, har nyligen haft sitt årsmöte i Djerfstugan öster om Karlskoga. Publicerat av [Karlskoga tidning](#).

23 maj. Länets natur ska tillgängliggöras. 225 000 kronor till vilt- och naturvård som till stor del ska prioriteras till barn och unga, och 250 000 kronor till ett skolprojekt för att tillgängliggöra Bergslagsleden. Så valde regionala tillväxtnämnden att fördela huvuddelen av årets ekonomiska medel för vilt- och naturvårdsinsatser när de sammanträdde den 22 maj. [Pressmeddelande via TT](#).

14 juni. Intervju med Harriet Arnold och Anita Larsson på Örebrobostäder (ÖBO) som har varit en trogen sponsor ända sen Hopajola bildades år 1994. Publicerat på Hopajolas [YouTube-kanal](#).

25 juli. Sommarutflykt för ÖBO hyresgäster. I år gick resan till Gyttorps skolträdgård och Älvhyttan med två av dess vackra naturreservat, Venakärret och Älvhytteängen. Publicerat av ÖBO.

6 sep. Filmklipp: Länsstyrelsens inbjudan till Nittälven den 5 oktober. Publicerat på bl a Länsstyrelsens webb, FB och Hopajolas [YouTube-kanal](#).

2 okt. Gratis buss till bränd skog som ger nytt liv – det bjuds på eld och vatten när länsstyrelsen ordnar familjedag vid Römyren. Publicerat i [NA](#)

7 okt. Vackert väder på guidning i naturvårdsbränd skog. Publicerat på [LifeTaigas webb](#).

14 nov. Hopajola - 25 år i naturens tjänst. Intervju med Ankie Rauséus om Hopajola 25 år. (3.10 min in). Publicerat av [Radio Örebro](#).

23 dec. I år firar naturvårdsorganisationen Hopajola 25 år och vi vill uppmärksamma deras arbete för naturen i Örebro län med en julgåva på 10 000 kronor. ÖBO har samarbetat med Hopajola sedan starten och tillsammans har vi varje år bjudit med hyresgäster på naturutflykter runt om i länet. Publicerat på [ÖBOs facebook](#).

26 dec. Tur i naturen på annandagen. "Skönt efter all julmat att komma ut och röra på sig". Mellandagsrea och annandagsbandy eller soffhäng med pizza efter hemvändarkväll. Jovars, det funkar ju också, men att komma ut i naturen tillsammans och njuta av tystnaden och lugnet är också ett val man kan göra på

annandag jul. Det valet gjorde ett dussin Kopparbergsbor.– Det är otroligt att vi har så nära till den här naturen, säger Thyra Lundell, ordförande i Ställdalens naturstudieklubb. Publicerat i [NA](#) .

26 dec. Artikel i [Kopparbergarn](#), liknande ovan. Länk till [Kopparbergarn](#).

GÖR SOM JAPANERNA - SKOGSBADA

Att vara i skogen och krama ett träd förbättrar koncentrationen, kan lindra ångest och hjälper till att frigöra negativa tankar. Begreppet shinrin yoku eller "skogsbad" myntades i Japan på 1980-talet och betyder bokstavligt talat att bada i den atmosfär som finns i skogen. Bilden är tagen vid en av de inventeringsdagar som länets skogsgrupp haft.

RESULTATRÄKNING

		2019	2018
		Kr	Kr
INTÄKTER			
Penninginsamling från naturvårnare		35 944	38 025
Bidrag från sponsorer		92 583	47 500
Naturguidning	Not 1b	207 160	302 860
Övriga bidrag från allmänheten		22 901	12 072
Donation från Örebro läns NF		1 000	167 433
Hopajolas 25-årsfest		16 300	-
Bidrag	Not 1a	290 000	235 065
Medlemsavgifter		12 000	12 500
Övriga intäkter		390	4 787
Ersättning som sekreterare i Region Örebro läns Vilt- och naturvårdskommitté		80 000	72 000
Kommunala/regionala bidrag för kanslitjänst	Not 8	390 348	379 616
SUMMA INTÄKTER		1 148 626	1 271 858
KOSTNADER			
Adm.- och förvaltningskostnader	Not 2-3	-39 541	-48 551
Kostnader för naturguidning		-471 527	-173 387
Sekreterare Vilt- och naturvårdskommittén		-80 000	-72 000
Kanslitjänst Hopajola		-401 182	-379 616
Kostnader Uteteket och tillgänglighet		-	-235 065
Kostnader Hopajolas 25-årsfest		-33 104	-
SUMMA KOSTNADER		-1 025 354	-908 619
RESULTAT FÖRE FINANSIELLA POSTER		123 272	363 239
Värdeförändring penningmarknadsfond		-2 697	-6 849
ÅRETS RESULTAT		120 575	356 390

BALANSRÄKNING

	2019-12-31	2018-12-31
	Kr	Kr
TILLGÅNGAR		
Omsättningstillgångar		
Kundfordringar	-	312 250
Penningmarknadsfond	-	1 702 873
Kassa och bank	2 228 500	315 253
SUMMA TILLGÅNGAR	2 228 500	2 330 376
 EGET KAPITAL OCH SKULDER		
EGET KAPITAL		
Fritt eget kapital		
Balanserade medel	Not 4 1 822 516	1 519 962
Årets resultat	120 575	356 390
Lämnade bidrag	Not 5 -564 225	-53 836
SUMMA EGET KAPITAL	1 378 866	1 822 516
 KORTFRISTIGA SKULDER		
Övriga skulder	492 158	127 101
Förutbetalda intäkter	42 000	40 000
Beviljade bidrag för naturprojekt	Not 6 315 476	340 759
SUMMA SKULDER	849 634	507 860
 SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	2 228 500	2 330 376
 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE		
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Eventualförpliktelser	Inga	Inga

NOTER

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i kr om inget annat anges.

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd om inte annat följer nedan.

Redovisningen är upprättad enligt K3

Värderingsprinciper mm

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Under året erhållna räntor m.m gällande donationen redovisas bland finansiella intäkter och eget kapital.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Penningmarknadsfond

Denna är upptagen till marknadsvärdet på balansdagen

Anslag till naturobjekt

Beviljade anslag redovisas direkt mot eget kapital. Anslagen skuldförs vid beslutstillfället.

	2019	2018
Not 1 a. Bidrag		
Länsstyrelsen i Örebro, till naturguidning	Se 1 b	Se 1 b
LONA slutrapport av uteteket och tillgänglighet (Länsstyrelsen, Karlskoga kommun resp Ljusnarsbergs kommun) inkl eget bidrag	-	147 619
VONK Skolprojekt	250 000	-
VONK tillgänglighet	40 000	87 446
Summa	290 000	235 065

Not 1 b. Naturguidning

Bidrag Länsstyrelsen (naturvård, Life Taiga)	173 770	230 760
Bidrag Region Örebro län för guideutbildning	-	30 000
Övrigt	8 890	-
Övriga fakturerade guidningar	24 500	42 100
Summa	207 160	302 860

Not 2. Revisionsarvoden

Ann-Christine Björnram-Evensen, KPMG	5 000	5 000
Åke Teljä	0	0

Not 3. Adm. och förvaltningskostnader

Resekostnader/transport	-	1 198
Reklam och sponsorkostnader	5 290	-
Kontorsmaterial	2 827	2 248
Porto	3 690	2 367
Revisionsarvode	5 000	5 000
Årsmöte	6 218	8 642
Övriga möten	4 338	5 736
Kostnader för SFI	5 000	6 250
IT-tjänster mm	4 721	13 108
Bankkostnader	1 959	1 992
Avtackningar och representation	-	1 610
Övriga kostnader	500	400
Summa	39 541	48 551

Not 4. Fritt eget kapital	2019-12-31	2018-12-31
Ingående eget kapital	1 822 516	1 519 962

Årets resultat

Består av donation som endast kan användas för skydd av skog enligt donationens föreskrift.

	0	167 433
Övrig del av årets resultat	120 575	188 957
Summa	120 575	356 390

Lämnade bidrag (not 5)

Utgående eget kapital

Kapitalet består av;

Donation för skydd av skog enligt donatorns föreskrift, not 7	1 266 731	1 565 731
Övrigt fritt eget kapital	112 135	256 785
Summa utgående eget kapital	1 378 866	1 822 516

Not 5. Lämnade bidrag år 2019

Mottagare	Användningsområde	Belopp
Karlskoga kommun	Markinköp Fuxbouden	300 000
Naturskyddsföreningen Örebro län	Uppstart av Fältbiologer	50 000
Naturskyddsföreningen Örebro län	Språka mellan tallarna	50 000
Lindesbergs kommun	Renovering/inventering salamanderdammar	27 500
Hällefors kommun	Ätbara förskolegårdar	10 000
Naturskyddsföreningen i Västernärke	Åtgärd raststugan vid Olstorp	6 000
Naturskyddsföreningen Örebro län	Skolprojektet Lärande vatten	45 000
Föreningen Skydda Skogen	Inventering av skog i S. Närke	20 000
Närkes insektsförening	Bok om trollsländeinventering - stödköp	5 000
Föreningen Vibybygden	Mångfaldens landskap runt Vibysjön	27 000
Hällefors ornitologiska förening	Anläggning handikappramp vid fågeltorn	15 000

Jesper Hansson	Inventering svampmyggor Hallforsmossen	20 000
Föreningen Kilsbergstuga	Åteskapande av mångfaldsäng	20 000
Degerfors kommun	Naturvårdsplan för Degerfors kn	25 000
PRO Hjortkvarn	Åtgärd vid sjön Avern	5 000
Örebro kommun	Utvecklande av skogsbadplatser	35 000
Summa lämnade bidrag		660 500

Återföring av bidrag från gamla projekt

Flytt av Tivedstugan	-10 000
Naturum	-25 000
Projekt Pilgrimsfalk	-4 650
Bok om Svartån	-6 625
Döbergs våtmark	-50 000
Summa återförda medel	-96 275

Slutsumma lämnade bidrag efter återföring 564 225

Not 6. Skulder för beviljade naturprojekt	2019-12-31	2018-12-31
Munkhyttan, Lindesberg	7 500	7 500
Författarafton skog	-	10 000
Ungdomens naturstipendium till stadsodlig, Lindesberg	6 608	6 608
Dammar, Kumla naturskola	20 000	20 000
Våtmark Hammarsjön, Laxå kommun	50 000	50 000
Pilgrimsfalk, Naturskyddsföreningen Örebro län	-	4 650
Integration och naturguidning, Naturskyddsföreningen Örebro län	-	50 000
Flytt av Tivedsstuga, Naturskyddsföreningen Örebro län	-	10 000
Naturens Teater, Rånnesta	17 368	22 000
Bok om Svartån, stödköp, Mats Grimfoot	-	6 625
Skogs nätverket, Naturskyddsföreningen Örebro län	-	25 000
Naturguide Laxå, Laxå kommun	-	5 000
Naturum regionalt perspektiv, Örebro kommun, Region Örebro län	-	25 000
Atlasbok, NOF	7 000	7 000
Naturvård för torpare, Örebro kommun	-	1 500
Naturstig Hjärta	-	4 876
Våtmark i Döberg, Askersunds kommun	-	50 000
Hjärta och jordfestival	-	5 000
Södra Hyttan	30 000	30 000
Mångfaldens landskap	27 000	-
Handikappramp Hällefors	15 000	-
Mångfaldsäng Kilsbergsstugan	20 000	-
Inventering svampmyggor	20 000	-

Skogsbad Örebro kn	35 000	-
Naturvårdsprogram Degerfors kn	25 000	-
Ätbara förskolegårdar Hällefors kn	10 000	-
Skogsinventering södra Närke	20 000	-
Stödköp trollsländebäcker	5 000	-

Summa skuld	315 476	340 759
--------------------	----------------	----------------

Not 7. Donationen

Under 2007 erhållen donation avsedd för skyddande av skog	3 095 232
Under året 2008 tillkommen skatteåterbäring gällande donation	1 218
2008 års utdelning på Penningmarknadsfond	257 061
2008 års värdeförändring på fonden efter utdelning	-112 773
2009 års utdelning på Penningmarknadsfond	139 653
2009 års värdeförändring på fonden efter utdelning	-66 428
Avsättningar till reservat under 2009 (NR Vinterårarsen och NR Råhöjden)	-1 000 000
Avsättningar till reservat under 2010 (Gålsjö)	-1 000 000
2010 års värdeförändring på fonden efter utdelning (netto)	20 392
2011 års värdeförändring på fonden inkl. utdelning (netto)	67 663
2012 års värdeförändring på fonden inkl. utdelning (netto)	59 631
Avsättning till naturvårdsavtal under 2012 (Göksholm)	-75 000
2013 års värdeförändring på fonden inkl. utdelning (netto)	35 222
Återföring Gålsjö (blev ej av)	1 000 000
Avsättning Hyttebacken	-200 000
Avsättning till Torphyttan	-700 000
2014 års värdeförändring på fonden inkl. utdelning (netto)	16 066
2015 års värdeförändring på fonden inkl. utdelning (netto)	1 603
Avsättning getbete Tåsta	-25 000
Avsättning Hyttebacken	-150 000
Avsättning buffertzonen Tiveden	-50 000
2016 års värdeförändring på fonden	-1 387
2017 års värdeförändring på fonden	-4 519
Återföring Hyttebacken	14 664
Återföring naturvårdsavtal Göksholm	75 000
Donation Örebro läns Naturskyddsförening	168 433
Utbetalning Fuxbouden	-300 000
Summa	1 266 731

Not 8. Kommunalt bidrag för kanslitjänst

Inbetalt 2012	147 594
Inbetalt 2013	327 594

Inbetalt 2014	128 263
Inbetalt 2015	268 054
Inbetalt 2016	273 900
Inbetalt 2017	369 374
Inbetalt 2018	379 616
Inbetalt 2019	390 348
Delsumma	2 284 743
Utnyttjat till kanslitjänst, utbetalning till NF Örebro län 2013	- 350 000
Utnyttjat till kanslitjänst utbetalning till NF Örebro län 2014	-253 451
Utnyttjande till kanslitjänst utbetalning till NF Örebro län 2015	-268 054
Utnyttjande till kanslitjänst utbetalning till NF Örebro län 2016	-273 900
Utnyttjande till kanslitjänst utbetalning till NF Örebro län 2017	-369 374
Utnyttjande till kanslitjänst utbetalning till NF Örebro län 2018	-379 616
Utnyttjande till kanslitjänst utbetalning till NF Örebro län 2019	-390 348
Återstår balanserad del	0
Efter detta återstår en balanserad avsättning på 250 000 kr hos Naturskyddsföreningen för Hopajolas kanslitjänst.	

UNDERSKRIFTER

Örebro den 12 maj 2020

.....
Britt Eklöf
Ordförande

.....
Ewa-Leena Johansson
Vice ordförande

.....
Ingrid Fries Hansson

.....
Örjan Fredriksson

.....
Tomas Bergqvist

Vår revisionsberättelse har avgivits den 26 maj 2020

.....
Ann-Christine Björnram-Evensen
Auktoriserad revisor

.....
Åke Teljä
Revisor

7

Vilt- och naturvårdsbidrag
2021

20RS11180

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministrationärlingslivsutveckling, Kristina Eklöf

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS11180

Organ
Regional tillväxtnämnd

Vilt- och naturvårdsbidrag 2021

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att tilldela Hopajola 300 000 kronor för genomförande av skolprojekt 2021 samt

att avsätta 263 000 kronor för projekt kopplat till vilt- och naturvård.

Sammanfattning

Regional tillväxtnämnd har i sin budget 563 000 kronor avsatta för vilt- och naturvård.

Dessa föreslås att fördelas enligt följande:

300 000 kronor för genomförande av skolprojekt naturvård

263 000 kronor för projekt kopplade till vilt- och naturvård.

De två senaste åren har klasser på länets skolor bjudits in för att på plats i naturen få en information om vilt och naturvård. Syftet har, förutom att förmedla kunskap, varit att skapa intresse för natur och naturvård. Hopajola har under 2020 drivit skolprojektet. Förslaget inför 2021 är att Hopajola tilldelas 300 000 kronor för att driva skolprojektet under liknande former som under 2020, enligt särskild redovisning.

Under många år har föreningar och organisationer haft möjligt att söka stöd för projekt inom vilt- och naturvård. Tidigare handlades dessa ärenden av en Vilt- och naturvårdskommitté. Sedan valet 2018 handläggs dessa beslut av nämnden för regional tillväxt. Förslaget är att avsätta 263 000 kronor i en utlysning för projekt inom vilt- och naturvård. Sökande ska vara en juridisk person och ansökan ska vara Region Örebro län tillhanda senast 1 april. Regional tillväxtnämnd fattar beslut om vilka projekt som får finansiering vid sitt möte i maj 2021.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet förväntas påverka miljö- och barnperspektiven positivt. En tydlig målgrupp för delar av beslutet är barn.

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministrationärlingslivsutveckling, Kristina Eklöf

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS11180

Ekonomiska konsekvenser

Insatser ryms inom budgeten för Vilt- och naturvård.

Uppföljning

Regional tillväxtnämnd får information om skolprojektet och om beviljade projekt vid ett nämndsammanträde under hösten 2021.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regional tillväxtnämnd den 10 december 2020.

Redovisning av skolprojektet 2020.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Hopajola

Summering av Hopajolas Naturäventyr på Bergslagsleden 2020

18 klasser från 7 av länets kommuner deltog i årets Naturäventyr för åk 5:or, som genomfördes under perioden augusti-oktober. 31 klasser från 22 skolor hade anmält sig, varav vi prioriterade de skolor som inte varit med tidigare. På grund av corona blandade vi inte klasser från olika skolor.

Planeringen av årets Naturäventyr startade redan i april-maj med förfrågan till länets naturguider om medverkan i skolprojektet. Sex guider valdes ut för uppdraget; tre kvinnor, tre män. Projektledare Lotta Sörman har tillsammans med naturguiderna och Ankie Rauséus på Hopajola planerat årets upplägg samt genomfört aktiviteterna under hösten. I början av maj gick utskicket till länets rektorer om erbjudande för deras åk 5:or att delta helt kostnadsfritt. Detta tack vare att Region Örebro län finansierar Naturäventyret med projektledare, naturguider, hämtning i buss och visst pedagogiskt material till aktiviteterna.

Deltagande skolor år 2020:

- Fröviskolan (Lindesberg) - 2 klasser
- Åsbro skola (Askersund) - 1 klass
- Lundbyskolan (Örebro) - 2 klasser
- Centralskolan (Laxå) - 2 klasser
- Engelbrektskolan (Örebro) - 2 klasser
- Grythyttans skola (Hällefors)- 1 klass
- Adolfsbergsskolan (Örebro) - 3 klasser
- Waldorfskolan (Örebro) - 1 klass
- Odenskolan - 1 klass
- Folkaboskolan (Hallsberg) - 1 klass
- Hagaskolan (Kumla) - 1 klass
- Lillhedens skola (Kumla) - 1 klass

I årets Naturäventyr har guiderna pratat om allemansrätt, friluftsliv, ekologi och biologisk mångfald. Eleverna fick använda kikare, lupp, inventera struktur i skogen, leta spår efter djur, träna på karta och kompass, göra upp eld med tändstål och uppskatta höjd och ålder på träd. Vi åt mat och fikade ute också. Inför äventyret hade pedagogerna uppmanats till att arbeta med karta, kompass och allemansrätt då eleverna skulle få ut mer av utevistelsen.

Liksom förra året hade vi två olika platser efter Bergslagsleden att alternera mellan beroende varifrån klasserna kom. Platserna var Lilla Tväggelåten nära Leken och Dammsjön vid Pershyttan. Vandringsen under dagen blev ca 3 km på Bergslagsleden och genom naturreservat. Baslägret på båda platserna var vid sjö med vindskydd/stuga och eldstad.

Utvärdering

I den utvärdering som skickades ut svarade 11 pedagoger. De var överlag mycket positiva och tyckte vandringen var lagom lång, guiderna var kunniga och kunde fånga elevernas intresse. De lärde sig saker som finns med i läro- och kursplaner, och det var en rolig dag där många fick uppleva nya saker. Någon hade lite sämre erfarenhet av busstransporten som blev försenad och chauffören hittade inte. Som utvecklingsförslag hade några önskemål om mer praktiska övningar och längre tid.

I vissa grupper hann eleverna utvärdera dagen direkt på plats. Genomgående tyckte många att det roligaste var att göra upp eld med tändstål, det lärorikaste var att det fanns flera olika hackspettar och att titta på djur i kikare. "Att få vara här" tyckte någon var det bästa! Några tyckte även att det var spännande att höra om livet i kolarkojan och hur järnet kommer fram ur berget. "Tänk att den här hinken har legat här i 100 år!" var en annan kommentar från några elever.

Våra erfarenheter & reflektioner

Guiderna upplevde lugn och intresse hos eleverna, vilket de ansåg berodde på en tydlig planering och struktur för dagen. Guidernas trygghet och kunskap bidrog även det till den positiva upplevelsen. Om vi får möjlighet att genomföra projektet igen borde vi byta plats från Tväggelåten. Det börjar bli slitet där. Annars passade platserna bra för syftet, med skyddad natur, olika struktur på naturen och en sjö som avslutning. Vi pratade även om att fiska/håva smådjur vid baslägret som en utveckling framöver.

Ekonomi

Kostnader 2020	Utfall
Projektledare, handledn, lönehantering, resor	116 874
Guidearvodet, resor	60 876
Busshyra, 14 tillfällen	56 632
Material (inkl stulet mtrl...)	15 844
Administration innan/efter	50 000
Summa:	300 226

8

Östra Mellansveriges program och handlingsplan för EU:s regionalfond respektive socialfond ESF+ 20RS11397

Organ
Regionala tillväxtnämnden

Östra Mellansveriges program och handlingsplan för EU:s regionalfond respektive socialfond ESF+

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att innehåll och inriktning av Östra Mellansveriges operativa program för regionalfonden och regionala handlingsplan för Socialfonden 2021-2027 godkänns samt

att nämndens ordförande får i uppdrag att efter hörande av nämndens presidium och i samråd med och övriga regionalt tillväxtansvariga samt förvaltande myndigheter i Östra Mellansverige fatta beslut om den slutgiltiga versionen av ovan nämnda program och handlingsplan.

Sammanfattning

EU:s strukturfonder är en del av EU:s sammanhållningspolitik där fonderna ska bidra till att finansiera politikens mål. Sammanhållningspolitiken och fonderna verkar utifrån en sjuårig arbetscykel där den innevarande programperioden avslutas vid årsskiftet 2020-2021 och en ny sjuårig programperiod för 2021-2027 tar vid. Politikens övergripande mål är skapa en hållbar tillväxt och minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europa. De fonder som är aktuella för detta beslut är Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF+). I Sverige ligger det förvaltande ansvaret för fonderna på Tillväxtverket och ESF-rådet. Strukturfondsregionen Östra Mellansverige (ÖMS) är en storregional geografi där regionerna har ett gemensamt ansvar att genomföra EU:s sammanhållningspolitik. I ÖMS ingår regionerna Sörmland, Uppsala, Västmanland, Örebro och Östergötland. Dessa fem regioner har sedan 2007 samarbetat kring båda fonderna. Inför den nya programperioden har regionerna, i en sammanhållen process, tagit fram förslag på nytt regionalt program för Regionalfonden och en ny handlingsplan för Socialfonden. Uppdraget att skriva Regionalfondsprogrammet kommer från Näringsdepartementet. Vad gäller handlingsplanen för Socialfonden har uppdraget ännu inte formellt tilldelats regionerna från Arbetsmarknadsdepartementet. Regionerna

har trots detta valt att synka de båda skrivprocesserna för de två styrdokumenterna för att ta tillvara mervärden inom de insatsområden som båda fonderna täcker in. Efter att ett politiskt beslut fattats i ÖMS gällande Regionalfondens program och Socialfondens handlingsplan kommer båda dokumenten att lämnas vidare. Regionalfondsprogrammet ska skickas till Näringsdepartementet senast den 31 december 2020. Därefter kommer programmet bli föremål för förhandling mellan regeringen och EU-kommissionen där ett beslut förväntas under första kvartalet 2021. Arbetsmarknadsdepartementet har inte kommunicerat ett motsvarande slutdatum för leverans av handlingsplanen då det nationella programmet ännu inte är färdigförhandlat. Den fortsatta beslutsprocessen är heller inte tagen men utifrån den innevarande programperiodens beslutsgång bedömer Arbetsmarknadsdepartementet att handlingsplanen skickas till ESF-rådet för granskning och därefter till Övervakningskommittén för fastställande.

Program för regionala utvecklingsfonden

Regionalfondsprogrammet för ÖMS tar sin utgångspunkt i de fem regionernas regionala utvecklingsstrategier och strategier för Smart Specialisering. Detta har i sin tur inneburit att programmet omfattar två politiska mål: Ett smartare ÖMS med särskilt fokus på innovation, digitalisering, tillväxt och ökade färdigheter inom smart specialisering, samt Ett grönare och ett koldioxidsnålare ÖMS med särskilt fokus på energieffektivisering, förnyelsebar energi, smarta nät och cirkulär ekonomi. Programmet har en tydlig inriktning mot ÖMS fyra utmaningsområden utifrån smart specialisering, andra särskilt prioriterade områden för att nå hållbar tillväxt samt fyra prioriterade områden för en grön och fossiloberoende region. Programmet förväntas bidra till att ÖMS år 2027 har kunnat utveckla en innovationsförmåga och omställningskapacitet som skapat både bredd och spets och därigenom positionerat regionen internationellt.

Handlingsplan för socialfonden

Den regionala handlingsplanen för Socialfonden i ÖMS tar sin utgångspunkt i det nationella programutkastet för ESF+ samt de fem regionernas regionala utvecklingsstrategier. Utifrån en socioekonomisk analys har ÖMS fem regioner i handlingsplanen prioriterat insatser som underlättar för utsatta målgrupper att klara sin livssituation, nå arbetsmarknaden alternativt få en stabilare ställning på arbetsmarknaden. Insatserna i handlingsplanen riktar in sig på att underlätta för personer i de så kallade tematiska målområden. Dessa är ekonomisk utsatthet, etablering på arbetsmarknaden, återinträde på arbetsmarknaden, instabil ställning på arbetsmarknaden samt stabil ställning på arbetsmarknaden.

Handlingsplanen förväntas bidra till att ÖMS år 2027 kännetecknas av arbetsmarknadsregioner bestående av väl integrerade lokala arbetsmarknader med en struktur för kompetensförsörjning som är efterfrågestyrd, arbetsgivarorienterad och samtidigt utgår ifrån individens behov av stöd och kompetensutveckling.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Den nuvarande perioden för EU:s strukturfonder löper ut vid årsskiftet 2020-2021 och en ny sjuårig programperiod startar. EU:s strukturfonder finns till för att nå EU:s sammanhållningspolitiska mål. De handlar om att skapa hållbar tillväxt och minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europa. De fonder som är aktuella för Östra Mellansverige, ÖMS är Europeiska regionala utvecklingsfonden och socialfonden. I Sverige ligger det förvaltande ansvaret för fonderna på Tillväxtverket och ESF-rådet.

Strukturfondsregionen ÖMS har sedan 2007 samarbetat kring strukturfonderna. I ÖMS ingår länen Sörmland, Uppsala, Västmanland, Örebro och Östergötland. Förslag på nytt regionalt program för ERUF och en ny handlingsplan för ESF har tagits fram i en sammanhållen process för Östra Mellansverige för programperioden 2021-2027. Uppdraget att skriva regionalfondsprogrammet kommer från Näringsdepartementet. Vad gäller handlingsplanen för socialfonden har uppdraget inte formellt tilldelats regionerna från ESF-rådet. Trots det har beslut tagits att synka processen med framtagandet av de två styrdokumenterna då de två utvecklingsområdena i denna period tangerar varandra på ett tydligt sätt.

Europeiska Regionalfonden ERUF

Näringsdepartementet har tilldelat Tillväxtverket ett uppdrag att samordna och underlätta för regionerna i skrivarbetet. I detta har Tillväxtverket haft ett flertal seminarier under temat programmeringssynk. Tillväxtverket har också erbjudit ÖMS två tillfällen med Peer review av dokumentet under skrivningarna av programmet.

ERUF programdokument ska vara inlämnat till näringsdepartementet den 31/12 2020.

Framtagande

I januari 2020 inleddes ett gemensamt arbete i hela ÖMS att ta fram de två styrdokumenterna för regionalfonden och socialfonden. En organisation bestående av en politisk styrgrupp, regionala utvecklingsdirektörer i en ledningsgrupp, enhetschefer i programgrupper och strateger i arbetsgrupper bildades.

En utgångspunkt i arbetet med att ta fram ett gemensamt program har varit att ta sin utgångspunkt i prioriteringar som finns i länsens regionala utvecklingsstrategier och strategier för Smart Specialisering. Dessa har tagits fram i samverkan mellan olika aktörer såsom kommuner, regioner, näringsliv, universitet, högskolor, intresseorganisationer och det civila samhället (ett s.k. Quadruple-Helixperspektiv). I ÖMS har Smart Specialiseringsarbetet drivits gemensamt sedan innevarande programperiods start. Detta har inneburit att vi kartlagt och investerat i starka forsknings- och innovationsmiljöer, starka koncentrationer av företag och industrier

samt framåtsyftande projekt och initiativ. Dessa initiativ vill vi accelerera och bygga starkare i kommande programperiod. Satsningarna på smart specialisering är dessutom prioriterat av EU-kommissionen. På motsvarande sätt har ÖMS, drivit gemensamma regionala utvecklingsprocesser mot en koldioxidsnål och giffri ekonomi. Detta arbete har utvecklat omställningsplattformar, skapat regional samsyn runt en gemensam utvecklingsagenda samt utformat projekt och utvecklingsinitiativ.

Smart specialisering är en strategisk metod för specialisering av utvecklingsaktiviteter som ska bidra till ekonomisk utveckling och omställningsförmåga. Den pekar ut riktningar för hur betydelsefulla nischer i det regionala produktionssystemet kan utvecklas, exempelvis genom att koppla ihop dem med ledande regionala kunskapsområden. Det handlar om att stötta konkreta aktiviteter som kan bidra till nytta, förnyelse, utveckling och synergier för flera sektorer. Utgångspunkten för Smart specialisering är att nå en regional kraftsamling bakom de områden som har högst potential för innovation, entreprenörskap och tillväxt. I programmet fungerar utmaningsområdena som drivare av samtliga särskilda mål inom politiskt mål 1, ”Ett smartare Europa” och understödjare av de särskilda målen i politiskt mål 2, ”Ett grönare och koldioxidsnålare Europa”.

Inom regionalt utvecklingsansvarigas organisation har alla enheter med koppling till de målgrupper som ERUF riktar sig till involverats. Detta gjordes för att fånga utmaningar och behov. De enheter inom RUA som berörs av ESF har också involverats för att fånga upp fondövergripande utmaningar. Kontinuerlig dialog med Tillväxtverket har förts för att stämma av arbetet. Länsvisa workshops och seminarier med lokala och regionala aktörer för att få insikt om deras relaterade utmaningar har genomförts.

Innehåll

Under de två övergripande politiska målen, ett smartare Europa och ett grönare och koldioxidsnålare Europa har ÖMS samlat följande utmaningar som programmet ska vara till för att lösa.

- **Smart industri**
Näringsliv och innovationsaktörer inom ÖMS står inför utmaningar och har stora utvecklingsbehov i relation till digitalisering, innovations- och teknikutveckling och dess möjligheter. Ökade krav på hållbar produktion och ökad konkurrens ställer krav på investeringar i innovations- och produktionsprocesser.
- **Morgondagens energilösningar**
Övergången mot innovativa och nya produktions- och distributionssätt för energi ställer krav och reser nya behov runt utveckling av teknologi, ökad och ny kompetens och hållbarhet. Digitaliseringen medger lösningar inom områden som hastighet, byggnation, transport och industriproduktion.

- **Hållbar Livsmedelsförsörjning**
En hållbar livsmedelsförsörjning och stärkt konkurrenskraft inom livsmedelskedjan inom ÖMS måste kunna hantera och möta de utmaningar som finns i form av vikande lönsamhet, behov av ny kompetens och nya affärsmodeller.
- **Life Science, välfärdsteknik och e-hälsa**
Vård- och omsorgsorganisationer står inför betydande utmaningar, där bl.a. demografiska förändringar kräver innovation och nytänkande, utveckling av kompetens, implementering av digitaliseringslösningar, välfärdsteknik och nytänk i organiseringen av välfärdssektorn. Området kräver både förnyelse och innovationsutveckling i verksamheter och näringslivet, såväl som inom de verksamheter som beställer och levererar vård och omsorg och därigenom skapar nya marknader.
- **Andra särskilt prioriterade områden för hållbar tillväxt**
ÖMS ser även behov av insatser mot näringslivet vilka behöver prioriteras för att nå en hållbar tillväxt. Under programperioden kommer det finnas insatsområden med bärighet på omställning och innovation som inte självklart inryms inom identifierade utmaningsområden.
- **Klimatpositiv bebyggelse**
Målsättningen om klimatneutralitet 2045 medför ett övergripande behov av att minska energianvändningen förbrukning och utsläpp, samtidigt som det uppstår ett lika stort behov av alternativa, mer energieffektiva, lösningar på hushålls-, fastighets- både individ och samhällsnivå
- **Fossilfria transporter**
Omställningen mot användandet av förnybar energi accelereras när stora offentliga och privata aktörer som kommuner, regioner och andra offentliga myndigheter ställer om till fossilfria transporter och de mindre kan följa efter.
- **Smarta samhällstekniska system**
Omställningen till smartare energisystem innebär ökade krav på en långsiktig och samordnad utveckling av infrastruktur som är styrande för utvecklingen inom transportområdet, transporter, energiförsörjning och övriga samhällstekniska system.
- **En cirkulär och giftfri ekonomi**
För att kunna bidra till att uppnå klimat- och energimål och samtidigt möta globala utmaningar måste den linjära ekonomins produktionssystem utvecklas regenerativt och cirkulärt. Cirkulär ekonomi innefattar bl.a. effektivare materialflöden, hållbar energianvändning, längre förädlingskedjor och cirkulära affärsmodeller.

Regional handlingsplan socialfonden, ESF+

Arbetsmarknadsdepartementet har ännu inte kommunicerat ett slutdatum för leverans av handlingsplanen då det nationella programmet ännu inte är färdigförhandlat. Den fortsatta beslutsprocessen är heller inte tagen men utifrån den innevarande

programperiodens beslutsgång bedömer Arbetsmarknadsdepartementet att handlingsplanen skickas till ESF-rådet för granskning och därefter till Övervakningskommittén för fastställande.

Framtagande

En utgångspunkt i arbetet med handlingsplanen har varit att den ska sätta ramen för samspelet mellan de regionalt utvecklingsansvariga, de stödjande aktörerna, ESF-rådet och Strukturfondspartnerskapet. Ett annat mål har varit att skapa en tydlig koppling mot Europeiska regionalutvecklingsfonden i frågor som rör kompetensförsörjning. Därför har processen kring framtagandet involverat många olika personer på olika platser och nivåer i regionerna.

Innehåll

Många människor har en svag ställning på arbetsmarknaden i dag – eller befinner sig helt utanför den. Det nationella socialfondsprogrammet ESF+ ska bidra till att stärka arbetsmarknadspolitiken och ge människor en starkare ställning på arbetsmarknaden.

Några av förutsättningarna för handlingsplanen är ESF-rådets tematiska målområden och de olika nivåer ESF anger att arbetet behöver bedrivas inom. Det nationella socialfondsprogrammet för 2021-2027 utgår från fem tematiska målområden där behoven av åtgärder är som störst. Inom dessa områden kan det finnas personer från olika målgrupper. De tematiska målområdena är: Ekonomisk utsatthet, Etablering på arbetsmarknaden, Återinträde på arbetsmarknaden, instabil ställning på arbetsmarknaden och stabil ställning p arbetsmarknaden.

Utifrån den socioekonomiska analysen samt de fem länens regionala utvecklingsstrategier lyfter ÖMS fram följande övergripande betydelsefulla utmaningar som handlingsplanen kommer att fokusera på.

- Arbetslösheten ökar
- Ökad ungdomsarbetslöshet
- Många av de som står utanför arbetsmarknaden har låg utbildningsnivå
- Många arbetslösa bland utrikes födda
- En redan ökande långtidsarbetslöshet förstärks av pandemin
- Omställningen på arbetsmarknaden kräver ny kompetens vad gäller globalisering, digitalisering och automatisering

Fortsatt arbete

De fem regionerna i ÖMS har för avsikt att fortsätta sitt gemensamma arbete med att verkställa regionalfondsprogrammet och den regionala handlingsplanen för ESF+ i den ordinarie organisationen. I detta ingår både internt arbete i regionen och mellan de fem regionerna i ÖMS.

Tjänsteställe, handläggare
Utbildning och arbetsmarknad, Ewa Lindberg

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS11397

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Såväl handlingsplanen som programmet har i sin utformning tagit hänsyn till perspektiven och även vävt in dem i förutsättningarna för projekt inom områdena.

Ekonomiska konsekvenser

Projekten finansieras med 40 % inom handlingsplanen och programmet. Övrig medfinansiering förväntas ske av andra parter där Region Örebro län kan vara en sådan part. Beslut om medfinansiering beslutas separat i samband med varje enskilt projekt.

Uppföljning

Uppföljning av handlingsplan och program kommer att ske inom ordinarie styr-och ledningssystem för Östra Mellansverige.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regional tillväxtnämnd den 10 december 2020.

Bilaga Regionalfondsprogram Östra Mellansverige 2021-2027

Bilaga Beskrivning av framtagande av handlingsplan Östra Mellansverige 2021-2027

Bilaga ERUF Regionalt program för ÖMS 2021-2027

Bilaga Utkast ESF+ Regional handlingsplan ÖMS 2021-2027

Petter Arneback
Regional Utvecklingsdirektör

Skickas till:

Regional utveckling – Utbildning och arbetsmarknad

Regionalt program för Regionalfonden
för
Östra Mellansverige
2021-2027

2020-11-03

Innehåll

Programstrategi.....	3
Strukturfondsregionen Östra Mellansverige	3
Bakgrundsfaktorer och förutsättningar för Östra Mellansverige	3
Administrativ kapacitet, styrning och erfarenheter ur innevarande programperiod.....	5
Smart Specialisering som utgångspunkt för innovation och omställningsförmåga	6
Andra särskilt prioriterade områden för hållbar tillväxt.....	9
Prioriteringar för ett grönt och fossilt oberoende Östra Mellansverige	10
Mål och förväntade effekter av programmet.....	11
Strategi för att omsätta programmet.....	12
Relevanta strategier och dokument	13
Integrerade hållbarhetsdimensioner.....	14
Prioriteringar	19
Prioritering 1 Politiskt mål 1 (PO1) Ett smartare Östra Mellansverige	20
Särskilt mål 1 – Förbättrad forsknings och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik	20
Särskilt mål 2 – Säkra nyttan av digitalisering för invånare, företag och myndigheter	24
Särskilt mål 3 – Förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.....	26
Särskilt mål 4 – Utveckla färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap.....	30
Underlag som visar hur olika delmål ska uppnås 2024- 2029	33
Vägledande fördelning av anslagna medel efter typ av intervention	36
Prioritering 2 Politiskt mål 2 (PO2) Ett grönare och koldioxidsnålare Östra Mellansverige	37
Särskilt mål 1 – Främja energieffektivitetsåtgärder	37
Särskilt mål 2 – Främja förnybar energi.....	40
Särskilt mål 3 – Utveckla smarta energisystem, smarta nät och smart lagring på lokal nivå.	43
Särskilt mål 6 – Främja övergången till en cirkulär ekonomi.....	46
Underlag som visar hur olika delmål ska uppnås 2024- 2029	49
Vägledande fördelning av anslagna medel efter typ av intervention	52
Finansieringsplan.....	53
Nödvändiga villkor	55
Programmyndigheter	59
Partnerskap.....	60
Kommunikation och synlighet	62
Kostnader	65

Programstrategi

Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder

Referens: Artikel 17(3)(a) (i)-(vi) samt 17(3)(b) CPR

Strukturfondsregionen Östra Mellansverige

NUTS-II och tillika strukturfondsregionen Östra Mellansverige (ÖMS) består av Uppsala, Västmanland, Sörmland, Östergötland samt Örebro län. Länens gemensamma innovationsarbete tar, liksom detta operativa EU-program, sin utgångspunkt i prioriteringar som finns i länens regionala utvecklingsstrategier (RUS) och strategier för Smart Specialisering (RIS3). Dessa har tagits fram i samverkan mellan olika aktörer såsom kommuner, regioner, näringsliv, universitet, högskolor, intresseorganisationer och det civila samhället.

I ÖMS har ett gemensamt arbete med Smart Specialisering som utgångspunkt drivits gemensamt sedan 2014. Detta har inneburit att vi kartlagt och investerat i starka forsknings- och innovationsmiljöer, starka koncentrationer av företag och industrier samt framåtsyftande projekt och initiativ. Dessa initiativ vill vi accelerera och bygga starkare i perioden för detta program.

På motsvarande sätt har ÖMS, 2014-20, drivit gemensamma regionala utvecklingsprocesser mot en koldioxidsnål och giftfri ekonomi, i linje med globalt mål. Detta arbete har utvecklat omställningsplattformar, skapat regional samsyn runt en gemensam utvecklingsagenda samt utformat projekt och utvecklingsinitiativ.

Bakgrundsfaktorer och förutsättningar för Östra Mellansverige

ÖMS fem regioner består av totalt 45 kommuner med olika karaktäristik, utvecklingsmöjligheter och utmaningar. I flera avseenden delar ÖMS demografiska, strukturella och till del geografiska utmaningar med hela landet. Bland Sveriges tio största kommuner återfinns sex inom ÖMS. Dessa kommuner utgör ÖMS självklara noder för tillväxt, innovation och nischad domänkunskap.

Runt dessa finns kommuner av pendlings- och landsbygdskaraktär som kännetecknas av högre inkomster, lägre ohälsotal och en större andel SMF per capita än vad som genomsnittligt finns i övriga små och medelstora kommuner i ÖMS.

Därutöver finns ett antal kommuner med tydliga ekonomiska och sociala utmaningar utifrån en åldrande befolkning, vikande skattebas, låga inkomster och högre ohälsotal. Strukturella,

demografiska och sociala utmaningar riskerar därför att skapa stora utmaningar för en långsiktigt hållbar utveckling.

EU-kommissionen har i sina landspecifika rekommendationer för Sverige (2020-2021) pekat ut utmaningar med relevans för ÖMS. Här listas övergripande åtgärder som berör svenska regioner, varav ”Främja innovation och stödja utbildning och färdighetsutveckling” ligger helt i linje med ambitionerna i detta operativa program.

När EU-kommissionen beaktar förutsättningarna i medlemsländerna, vad den anser att länderna bör fokusera på inom ERUF-programmet under denna programperiod (2021–2027), rekommenderas Sverige specifikt att prioritera det som kallas politiskt mål 1 (PO1): ”*Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling*”. Mer specifikt poängterar kommissionen behovet av att (PO1:1) förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik, (PO1:3) öka de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft, (PO1:4) utveckla färdigheter för Smart Specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap.¹

ÖMS har stora utvecklingsmöjligheter och besitter eftersträvansvärda förmågor och är del av denna skara som betecknas Innovation Leaders i EUs Regional Innovation Scoreboard (RIS)².

Här finns några av Sveriges stora innovationsföretag och flera universitet som har bidragit till att ett betydande antal högteknologiska företag vuxit fram de senaste decennierna. I regionen finns ett till del utvecklat innovationsstödsystem med universitet och högskolor, inkubatorer och företagsacceleratorer, science parks, forskningsinstitut, kluster och innovationsplattformar. Samtidigt finns betydande utmaningar kopplat till ÖMS innovationssystem och företags förmåga att fortsatt;

- tillvarata digitaliseringens möjligheter - inte minst kopplat till förväntningar om ökad datadriven samhällsutveckling genom Artificiell Intelligens (AI)
- säkra tillgång till marknadskompletterande finansiering
- utveckla nya och hållbara affärsmodeller
- kommersialisera ny kunskap ur forskning vid lärosäten och utvecklingsinitiativ i näringslivet
- nå tillgång till långsiktig kompetensförsörjning och utveckling av förmågor
- utveckla företagens internationaliseringsambitioner
- utveckla nätverk, kluster, innovationsmiljöer och hubbar
- genom innovation, samverkan och utvecklingsinsatser utveckla Hälso- och sjukvården

ÖMS behöver i likhet med EU, Sverige och dess regioner även fortsatt kunna kombinera insatser med fokus på ekonomisk tillväxt som är hållbar för miljö och samhällsutveckling. Dessa insatser för hållbar tillväxt kräver innovation och förnyelse inom flera områden. För att detta ska kunna uppnås är det viktigt att insatser som idag görs på forskning och utveckling möts upp av satsningar som främjar nyttiggörande och kommersialisering av idéer, entreprenörskap och som attraherar investeringar. Satsningarna bör ske med

¹ Europeiska kommissionen (2019) Landrapport Sverige 2019, Bilaga D.

² https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/innovation/regional_en

utgångspunkten att nå ett mer effektivt nyttjande av såväl naturresurser som humankapital. Detta för att nå målformuleringar runt samtliga tre hållbarhetsdimensioner.

Sammantaget är ÖMS väl positionerat med en uppenbar möjlighet och därtill förmåga att ta oss an viktiga utvecklingsområden och utmaningar som vi står inför. Investeringsbehovet är dock fortsatt stort med avseende på att adressera marknadsmisslyckanden, skapa synergier mellan miljöer och med andra typer av offentliga investeringar för att förmera och effektivisera erbjudandet till ÖMS-företag. På det sättet kan förutsättningarna för hållbar tillväxt, stärkt konkurrenskraft, innovationskraft och omställningsförmåga stärkas.

Administrativ kapacitet, styrning och erfarenheter ur innevarande programperiod

Ansvar för att förvalta arbetet med ERUF-programmet i ÖMS ligger på fem Regionorganisationer, som en del i uppdraget som regionalt utvecklingsansvariga. Regionorganisationernas samlade kapacitet att genomföra ERUF-programmet uppfattas som god men samtidigt utvecklingsbar. Sedan 2007 har länen i ÖMS haft ett fördjupat samarbete kring EU:s sammanhållningspolitik och den gemensamma administrativa kapaciteten har av det vuxit sig allt starkare. Utifrån tidigare erfarenheter där enskilda projekt oftast haft begränsat avtryck över tid, valde ÖMS inför programperioden 2014-2020 att göra gemensamma satsningar på uppbyggnad av innovationsstrukturer och projekt. En gemensam process har drivits med Smart Specialisering som utgångspunkt; ECS-The Smart Innovative Region. Arbetet har inneburit att de fyra utmaningsområden som är i fokus för vår gemensamma logik runt Smart Specialisering³ i denna programskrivning har drivits framåt genom investeringar och gemensamma satsningar.

Under kommande period ser ÖMS en möjlighet att fortsätta och vidareutveckla detta arbetssätt genom att systematiskt stärka de gemensamma innovations- och omställningsstrukturerna.

ÖMS kommer fortsatt driva omvärldsbevakning och nätverksarbete i de existerande sammanhang som redan idag är viktiga, t.ex. det upprättade nationella S3-nätverket, samt tematiska nätverk och forsknings- och policynätverk på Europeisk nivå. I det avseendet kommer samarbetet med i ÖMS ingående Brysselkontor utgöra en viktig strategisk parameter.

Lärdomar från den föregående programperioden är bl.a. följande;

- Förutsättningarna för kompetensförsörjning och den digitala mognaden är avgörande för den nödvändiga innovations- och omställningsförmågan i näringslivet.
- Insatser i ERUF-programmet måste omfatta satsningar på uttalade tematiska

³ Ett utvecklande avsnitt om logiken bakom Smart Specialisering, Östra Mellansveriges uttolkning av begreppet och operationaliseringen av detsamma i kontexten av detta program återfinns i kommande kapitel.

spetsområden såväl som insatser med en bredare ambition med generella insatser för att stärka konkurrenskraften i näringslivet.

- De näringslivsfrämjande stöd- och innovationssystemen är fragmenterade och upplevs ej fullt möta krav om mer sammanhållna insatser.
- Förutsättningar bör ges för investeringar i kompetenshöjande insatser hos SMF som skapar möjligheter för satsningar inom såväl ERUF som ESF+ och eftersträvar kopplingar mellan dessa två.
- Omställning med fokus på energi, miljö och klimat kräver ett nära samarbete med offentliga aktörer och privata som äger och styr större systemlösningar inom dessa områden. Ett närmare samarbete mellan SMF, offentliga systemaktörer och akademien behöver upprättas.

För att tydligt förankra och öka legitimiteten i satsningar samt göra kopplingar mot relevanta initiativ och fonder vill ÖMS sätta ett gemensamt arbetssätt under hela den kommande programperioden. Det bedöms utveckla den administrativa kapaciteten och styrningen samt möjliggöra uppföljning av de satsningar som görs inom ERUF 2021-2027.

Smart Specialisering som utgångspunkt för innovation och omställningsförmåga

Smart Specialisering är en strategisk metod för specialisering av utvecklingsaktiviteter som ska bidra till ekonomisk utveckling och omställningsförmåga⁴. Den pekar ut riktningar för hur betydelsefulla nischer i det regionala produktionssystemet kan utvecklas, exempelvis genom att koppla ihop dem med ledande regionala kunskapsområden. Det handlar om att stötta konkreta aktiviteter som kan bidra till nytta, förnyelse, utveckling och synergier för flera sektorer. Utgångspunkten för Smart Specialisering är att nå en regional kraftsamling bakom de områden som har högst potential för innovation, entreprenörskap och tillväxt. I programmet fungerar utmaningsområdena som drivare av samtliga särskilda mål inom PO1 och understödjare av de särskilda målen i PO2.

Syftet med Smart Specialisering är att med utgångspunkt i tydligt definierade regionala kunskapsområden och resurser främja utvecklingen av existerande branscher och strukturer, samt stimulera framväxten av nya. Att ekonomin förnyas genom kunskapsspridning mellan närliggande verksamheter, benämns "relaterad variation" och har uppmärksammats av forskare som en drivkraft för regional utveckling genom utveckling av etablerade branscher och kunskapsområden^{5 6}. Centralt blir därför att stötta innovation och utvecklingsaktivitet

⁴ Europeiska kommissionen (2014). National/regional innovation strategies for smart specialisation (RIS3).

⁵ Asheim, Boschma, och Cooke (2011). Constructing Regional Advantage: Platform Policies Based on Related Variety and Differentiated Knowledge Bases. *Regional Studies*, 45:7, 893-904.

⁶ Boschma, Heimeriks och Balland (2014). Scientific knowledge dynamics and relatedness in biotech cities. *Research Policy* 43.1: 107-114.

med anknytning till branscher och utvecklingsstråk som har förankring och band till annan verksamhet i regionen⁷.

Smart Specialisering i Östra Mellansverige – samling runt utmaningsområden

I ÖMS arbetar vi tillsammans med Smart Specialisering för stärkt tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga. Genom att arbeta med Smart Specialisering kan ÖMS med satsningar inom PO1 även underbygga satsningar i PO2 genom att:

- skapa förutsättningar för ett starkt och innovativt näringsliv som möter samhällsutmaningar.
- skapa starka forsknings- och innovationsmiljöer i tvärspektoriella områden.
- skapa ett länsöverskridande samarbete inom gemensamma innovationsprioriteringar.
- stärka ÖMS- regionens ställning nationellt och internationellt.
- arbeta proaktivt med finansieringsformer och grunda för en framgångsrik implementering .

Med Smart Specialisering som utgångspunkt har ÖMS gjort gemensamma satsningar under innevarande EU-programperiod. Resultaten har varit relevanta för ett antal aktörer, industrier, branscher och sektorer. Under kommande programperiod är ambitionen fortsatt högt ställd runt att utveckla samarbetet och göra gemensamma prioriteringar.

De fem länen i ÖMS har tillsammans identifierat fyra områden inom vilka det finns samlad domänkompetens, starka strukturer och förmåga att adressera utmaningar, behov och utvecklingsriktningar i näringslivet och samhället. Utöver dessa områden, uppbyggda av starka tematiska kompetenser, vill programmet även bejaka möjligheten till att de fyra områdena ska kunna berika varandra genom kopplingar som driver nya utvecklingsspår. Nedan beskrivs de utifrån de fyra särskilda målen inom PO1.

- Smart Industri

Industrin aktörer inom ÖMS står inför utmaningar och har stora utvecklingsbehov i relation till digitalisering, innovations- och teknikutveckling och dess möjligheter. Ökade krav på hållbar produktion och ökad konkurrens ställer krav på investeringar i innovations- och produktionsprocesser. Omställningsförmåga kräver även utveckling av nya hållbara affärsmodeller, att företaget kan nå nya marknader och med nya arbetsprocesser kommer krav på ny kompetens och nya färdigheter. Investeringar i innovationsstrukturer för att omsätta ÖMS starka domänkunskaper inom AI, visualisering, produktionsteknik, automation, materialutveckling och tillverkning inom life-science, mm. till nytta inom industrin är nödvändiga.

⁷ McCann och Ortega-Argilés (2013). Smart Specialization, Regional Growth and Applications to European Union Cohesion Policy. Regional Studies.

- **Morgondagens energilösningar**

Övergången mot innovativa och nya produktions- tjänsteleverans- och distributionssätt för energi ställer krav och reser nya behov runt utveckling av teknologi, ökad och ny kompetens och hållbarhet. Digitaliseringen medger nya lösningar inom områden som fastighet, byggnation, transport och industriproduktion. Utmaningen för näringslivet inom ÖMS är att kunna visa hur integrationen av fristående teknologier och produkter bidrar till framtida energi- och resurseffektiviseringslösningar, samtidigt som affärsnyttan påvisas för kunder och leverantörer på befintliga och nya marknader.

- **Hållbar Livsmedelsförsörjning**

En hållbar, konkurrenskraftig livsmedelskedja inom ÖMS måste kunna möta de utmaningar som finns i form av t.ex. lönsamhet och stort behov av säkrad kompetensförsörjning. Konkurrenskraften behöver stärkas, ny teknologi omfamnas i utvecklingen av nya affärsmodeller och hållbar produktion och innovativ förädling av livsmedel uppmuntras. Då kan även efterfrågan stärkas på nya marknader. Livsmedelskedjan står inför utmaningar men utveckling medger även nya möjligheter t.ex. genom digitalisering, ökad forskning och innovation. ÖMS har stora tillgångar inom hela kedjan från primärproduktion, via förädling och förpackning, till handel- och konsumentledet samt ett utvecklat innovationssystem. ÖMS har flera forskningsfält som kan kopplas mot varandra och länken mot utvecklingsinitiativ relaterade till t.ex. Smart Industri är uppenbara.

- **Life Science, välfärdsteknik och e-hälsa**

Vård- och omsorgsorganisationer står inför betydande utmaningar, där bl.a. demografiska förändringar kräver innovation och nytänkande, utveckling av kompetens, implementering av digitaliseringslösningar/välfärdsteknik och nya sätt att organisera välfärdssektorn. Området kräver förnyelse och innovationsutveckling och här kan den industriella Life-Sciencesektorn som är framträdande inom ÖMS bidra. Branschen inkluderar ledande företag inom utveckling, produktion och distribution av läkemedel och medicinteknik, grundforskning och klinisk forskning. Dess bidrag gäller både i verksamheter som generellt i näringslivet, såväl som inom de verksamheter som beställer och levererar vård och omsorg och därigenom skapar nya marknader. Inom vård- och omsorgssektorn är även behovet av en välfungerande informationsförsörjning mellan olika nivåer och aktörer helt avgörande.

Utmaningsområdena är definierade med utgångspunkt i ÖMS respektive inomregionalt prioriterade Smarta Specialiseringsområden. Dessa hittar en tematisk hemvist i någon av de fyra uttalade utmaningsområdena. På så sätt bygger detta en logik runt hur vi skapar gemensam genomförandekapacitet i kommande programperiod; varje läns inomregionala satsningar bidrar till lösningar inom de gemensamma utmaningsområdena.

Andra särskilt prioriterade områden för hållbar tillväxt

ÖMS ser även behov av insatser inom andra delar av näringslivet som behöver prioriteras för att nå en hållbar tillväxt. Under programperioden kommer det finnas insatsområden med bärighet på omställning och innovation som inte självklart inryms inom identifierade utmaningsområden. Dessa insatser ska inom ERUF ses som ett verktyg som syftar till att stärka näringslivets bas och därigenom skapa förutsättningar för att bibehålla och utveckla nya spetsområden.

ÖMS satsningar på insatser som utvecklar bredd och konkurrenskraft i näringslivet kombineras med satsningar på en rad framväxande spetsområden och ändamålsenliga stödstruktursinsatser. Det är ett sätt att försöka säkerställa uthållighet och hållbarhet för näringslivet samt bidra till en utvecklad resiliens i tider av kriser och utfasningar av hela branscher.

Insatser för att främja ett mer diversifierat näringsliv

Samspelet mellan bredd och spets är avgörande då regional konkurrenskraft och attraktivitet är beroende av hur sammansättningen i de bolag som utgör i ÖMS näringsliv kan komplettera varandra. Här behövs insatser som säkerställer en långsiktigt hållbar näringslivsstruktur, ger tillgång till internationella marknader och långsiktiga finansieringsförutsättningar genom kapital liksom ändamålsenliga kompetensförsörjningsstrukturer.

Stödinsatser för att utveckla Smart Specialisering

Det kommer finnas ett kontinuerligt och växande behov att vidareutveckla stödstrukturerna, både i aktörsledet och hos Regionorganisationerna själva, utifrån logiken runt Smart Specialisering.

Nya näringsgrenar inom potentiella och/eller framväxande länsvisa nischer

Näringsgrenar av olika slag och i nya kombinationer växer fram och utvecklas. Dessa kan stärka de av ÖMS nu prioriterade fyra utmaningsområdena, inte minst i kopplingen mellan desamma.

I likhet med näringslivet kopplat till de fyra förstnämnda utmaningsområdena så föreligger ett behov av att utveckla insatser genom digitalisering, affärsutveckling och investeringskapital. Här fångas de långsiktiga kompetensförsörjningsutmaningarna in som tillhör något av de tre ovan nämnda områdena behöver säkerställas vilket sker via insatser inom SM4 under PO1.

Prioriteringar för ett grönt och fossilt oberoende Östra Mellansverige

För att möta utmaningarna inom energi-, miljö och klimatområdet står vi inför övergripande samhällsomställningar. Koordinerade insatser måste genomföras i civilsamhället, i företag och i offentliga verksamheter. Näringslivet har en mycket viktig roll i detta sammanhang varför företagsstödjande åtgärder som bidrar till omställning ges utrymme i programmet.

Insatser som skapar marknadsmässiga lösningar för samhällsomställning är eftersträvansvärda. Kombinerade PO1 och PO2 initiativ ses som en viktig förutsättning för att nå en större sammantagen omställningseffekt.

Utmaningsområden inom klimat- och energiområdet

Satsningar och initiativ i PO2 ska bidra till energi- och resurseffektivitet samt omställningen till ett fossilfritt samhälle. ÖMS har inom Politiskt Mål 2 enats om att fokusera på fyra klimatutmaningar;

Klimatpositiv bebyggelse

Målsättningen om klimatneutralitet 2045 medför ett övergripande behov av att minska energianvändning och utsläpp, samtidigt som det uppstår ett lika stort behov av alternativa, mer energieffektiva, lösningar på hushålls-, fastighets- och samhällsnivå.

Insatser för energieffektivisering och utveckling av nya lösningar utgör en viktig drivkraft, inom industrin, och alla andra typer av fastighetsbestånd. Digitalisering och användandet av data som resurs för t.ex. styr- och reglersystem, samt visualisering av effekter av olika beteenden kommer bidra till en effektivare energianvändning.

Fossilfria transporter

Omställningen mot användandet av förnybar energi accelereras när stora offentliga och privata aktörer ställer om till fossilfria transporter och de mindre kan följa efter. Effektivisering av transporter måste takta med omställningen till hållbart producerad förnybar energi. Tillgänglig och ändamålsenlig infrastruktur för biobaserade energibärare och el är avgörande för omställningsarbetet. Samhällets transporter behöver energieffektiviseras. I ÖMS finns det en rad aktörer som kan stötta offentliga organisationer i deras omställning genom t.ex. tester och piloter samt utformning av upphandlingskriterier och rutiner.

Smarta samhällstekniska system

Omställningen till smartare energisystem innebär krav på en långsiktig och samordnad utveckling av infrastruktur som är styrande för utvecklingen inom transportområdet, energiförsörjning och övriga samhällstekniska system. Denna omställning kommer innebära stora infrastrukturella tröskelinvesteringar, nya aktörsstrukturer samt nya affärs- och marknadsmodeller. Ökad elektrifiering och digitalisering ingår som en viktig del i samhällsutvecklingen vilket komplicera en redan ansträngd situation ytterligare. Effekt- och tillgångsfrågan avseende el är därför central. Effektiv samverkan och samordning med andra

offentliga aktörer och näringslivet är avgörande för att klara av att genomföra dessa stora infrastrukturella omställningar.

En cirkulär och giftfri ekonomi

För att bidra till att uppnå klimat- och energimål och samtidigt möta globala utmaningar måste den linjära ekonomins produktionssystem utvecklas mot ett regenerativt och cirkulärt. Cirkulär ekonomi innefattar bl.a. effektivare materialflöden, hållbar energianvändning, längre förädlingskedjor och cirkulära affärsmodeller.

Området en cirkulär och giftfri ekonomi har tydliga synergier i det operativa genomförandet mellan de olika särskilda målen inom PO2. Möjligheten till innovationer och nyföretagande inom cirkulärekonomin bedöms stor med möjlighet till starka kopplingar till den biobaserade ekonomin. Genom att öka biobaserade råvarors förädlingsvärde kan de i princip ersätta fossila. Cirkulära affärsmodeller kan dessutom bidra till ökad resurseffektivitet genom att restprodukter och avfall i högre grad tas tillvara från industri, jordbruk och hushåll. Samhällets materialvärdesförluster är omfattande och många olika material som idag betraktas som "avfall" kan med fördel omvandlas till insatsvaror i andra cirkulära värdekedjor.

Teknikutveckling kan driva på nya lösningar, vilket möjliggör för innovationsstrukturer inom ÖMS att bli en integrerad del i utvecklingen av teknik som kan implementeras bredare inom både näringslivet och offentlig sektor. Inom vissa områden behöver stödsystem och demonstrationsmiljöer utvecklas i samverkan för att öka kunskap och sprida resultat som accelererar omställningsarbetet. I det avseendet finns relevanta kopplingar att göra till de förmågor som idag bygger utmaningsområdena inom PO1.

Mål och förväntade effekter av programmet

För att ytterligare stärka innovations- och utvecklingsfrämjande kapaciteten i ÖMS behöver möjligheten ges att fortsatt utveckla investeringar gjorda i gemensamma strukturer. Detta kan bidra till att öka genomförandekapaciteten, både hos SMF och i de stödjande strukturerna. För att realisera detta krävs tydliga målbilder och långsiktiga finansieringslösningar, vilket kommande programperiod ger möjligheter till. Med ökad tillgänglighet till och effektivitet i gemensamma satsningar i innovationssystemet kan ÖMS öka effektiviteten till stöd för företag, öka utbytet mellan forskningsmiljöer samt skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar struktur för kontinuerligt interregionalt samarbete.

Länen i ÖMS har genom ERUF till 2027;

- Mobiliserat för innovation och omställningsförmåga inom prioriterade näringslivs- och samhällssektorer där ÖMS har unika förmågor och kompetenser kopplat till sina samtliga identifierade utmaningsområden.
- Utvecklat och stärkt ett väl fungerande innovations-eko-system som bidrar till hållbar tillväxt genom innovation och omställningsförmåga. Detta har positionerat ÖMS som en

är en stark partner nationellt och internationellt.

- Skapat drivkrafter för såväl en spetsig som en bredare innovations och näringslivs- som samhällsutveckling.
- Stärkt ett samarbete som bidrar till lokal utvecklingskapacitet, regional attraktionskraft för investeringar, kapital och talanger, nationell lyskraft och global konkurrenskraft som i alla delar bidrar till hållbar tillväxt.

Innovationssystemet i ÖMS kännetecknas av att;

- Vi länkar samman forskning med utveckling av nya och befintliga innovativa tillväxtföretag. Aktörers erbjudande om affärsutveckling, inkubation och finansiering är kända erbjudanden.
- Vi har ett nytänkande sätt att organisera stödet till innovationer i ÖMS. Innovationsstödsystemet involveras kontinuerligt i en nära dialog med Regionerna runt gemensamma utvecklingsambitioner.
- Internationell samverkan är självklar, inte minst mot EU-nivå där ÖMS är uppkopplat mot andra regioner via sina innovationsmiljöer.
- ÖMS är en relevant partner när det gäller att stärka Sverige position som drivande inom innovation och omställningsförmåga inom såväl industriella som bredare samhällsutmaningar.

Strategi för att omsätta programmet

Strategin för att omsätta ERUF programmet är att utifrån fyra särskilda mål i PO1 och fyra särskilda mål i PO2 göra direkta och indirekta insatser till företag och innovationsmiljöer med ambitionen att stärka konkurrenskraft och bidra till hållbar tillväxt i ÖMS. Vi vill utifrån logiken bakom Smart Specialisering driva en transformation av näringslivet samt, en aktiv energi-, miljö och klimatomställning i samhället.

Den strategiska utgångspunkten i PO1 är Smart Specialisering där den övergripande ambitionen är att bidra till ett smartare EU genom innovation, digitalisering, ekonomisk omvandling och stöd till småföretag. I PO2 läggs satsningarna mot strategiska insatser för ett grönare, koldioxidsnålare Europa som investerar i energiomställning, resurseffektivitet, förnybara energikällor och smarta energinät.

Programmet bidrar till innovationsutveckling, strukturomvandling och stärkt innovations- och konkurrenskraft genom en aktiv energi-, miljö och klimatomställning i samhället. Det skapar flexibilitet för riktade insatser inom ett specifikt område samt genom kombinationer vilket bidrar till ökad ÖMS-kapacitet för innovation och omställning.

För att tydliggöra insatsers logik och beroenden kommer specifika handlingsplaner upprättas. Dessa adressera strategiska frågor i det regionala utvecklingsarbetet med utlysningar som omfattar samarbeten med andra regioner och nationella program.

Platsbundna förutsättningar, förmågor och produktionsfaktorer är i centrum för programmet. Detta är grunden för de inomregionala strategier som i varje län ger strategisk riktning åt arbetet. Detta bidrar i sin tur till samtliga åtta utmaningsområden, inom vilka vi förväntar oss bidrag ett ÖMS-perspektiv på den regionala utvecklingen. Insatser som genomförs för att möta samhällsutmaningar kopplat till ett ”grönare och koldioxidsnålare ÖMS” skapar förutsättningar för en bred teknik- och näringslivsutveckling.

Relevanta strategier och dokument

Smart Specialisering som metod betonar vikten av att vara blicka utåt för att nå effekt. Utifrån detta behöver vi förhålla oss till och förstå innebörden av ett antal övergripande strategier. Det tydliggör sambanden mellan det regionalt platsbundna perspektivet i relation till nationella och globala förhållanden. I flera avseenden finns tangenter till programmet.

Östersjöstrategin

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR)⁸ kan ge vägledning i val av insatser och möjliggör för programmet att möta upp samma utmaningar som hela Östersjöregionen står inför. Det kan handla om insatser där tangenten är uppenbar; ökad konkurrenskraft, koppling mellan regioner, arbete för ökat välstånd och positionering av ÖMS i ett internationellt perspektiv.

Nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020⁹

Regeringen omnämner i denna strategi särskilt regionernas arbete med Smart Specialisering för hur regional tillväxtpolitik kan skapa utvecklingskraft i alla delar av landet genom stärkt regional konkurrenskraft. I den kommande nationella strategin för regional utveckling, 2021-2030, pekas bl.a. klimat, miljö och energi, globalisering och digitalisering ut som övergripande utmaningsområden av relevans. Strategin är under framtagande och ÖMS beaktar nämnda nationella prioriteringar.

Sveriges nationella energi och klimatplan

Sverige har en Nationell energi- och klimatplan som antogs i början av år 2020¹⁰ där kommuner och regioner framhålls som viktiga i Sveriges klimatarbete. I och med närheten till medborgarna, deras roller för fysisk planering och som stora arbetsgivare är de betydelsefulla klimataktörer i arbetet mot uppsatta klimatmål. Samverkan med företag, organisationer och andra aktörer bidrar därigenom till att nå uppsatta nationella och regionala målsättningar.

⁸ <https://www.regeringen.se/sverige-i-eu/eus-ostersjostrategi/>

⁹ Regeringen (2015) En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020. Dnr N2015.31

¹⁰ <https://www.regeringen.se/48edd1/globalassets/regeringen/dokument/sveriges-integrerade-nationella-energi-och-klimatplan-enligt-forordning-eu-2018-1999.pdf>

Integrerade hållbarhetsdimensioner

Programmets mål är att genom investeringar bidra till innovations- och omställningsprocesser som leder till en långsiktigt hållbar utveckling ur samtliga tre hållbarhetsdimensioner (ekonomisk, miljömässig, social). På ett övergripande plan vill programmet använda sig av en sammankopplad logik mellan de två politiska målen. Den tillväxtdrivna agendan inom PO1 ska bidra till utveckling i linje med PO2s omställningsmål och PO2s klimat- och energifokus kan gynna PO1s tillväxtagenda genom att bidra till näringslivets konkurrenskraft på lång sikt. Detta bidrar i sin tur till en ökad konkurrenskraft och attraktivitet inom ÖMS. Innovation och teknikutveckling driver på ekonomiska och ekologiska hållbarhetsdimensionerna genom tillskapandet av nya tekniska lösningar, nya marknader, nya produktionsmetoder, nya värdekedjor och utvecklade affärsmodeller.

I målbilden för programmet ingår även en väl fungerande och etablerad kompetensförsörjning till berörda branscher och strukturer. Denna ambition kan kopplas mot den Europeiska pelaren för sociala rättigheter som är antagen och integrerad i en rad EU-program och fonder och utgör därigenom en del av EU:s sammanhållningspolitik. Programmet berörs genom PO1:SM4 med fokus på färdigheter knutna till Smart Specialisering. Fokus läggs på utmaningar kopplade till den långsiktiga kompetensförsörjningen i näringslivet och specifikt de prioriterade utmaningsområdena.

Programmet kommer även drivas med ambitionen att bidra till ökad social hållbarhet. Detta kan uppnås genom att man inom de prioriterade insatserna anlägger ett perspektiv som strävar mot inklusion och mobilisering¹¹, vilket i sig breddar perspektivet av såväl innovationsbegreppet- som innovationssystemets omfattning. Näringslivet och innovationssystemet bidrar därigenom sammantaget till att aktivt utveckla såväl andra sektorer som hållbarhetsarbetet som sådant.

¹¹ För referens och idéutveckling i relation till ett likalydande genomsyrandeperspektiv se avsnitt "Inkluderande och Mobiliserande Innovation" i Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering; <https://www.regionorebrolan.se/Files-sv/%C3%96rebro%20%C3%A4ns%20landsting/Regional%20utveckling/N%C3%A4ringslivsutveckling/Dokument/Innovationsstrategi%20%C3%96rebroregionen.pdf?epslanguage=sv>

Referens Artikel 17(3)(b)

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering
PO1	SM1: Förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik	<p>ÖMS vill genom detta särskilda mål stärka kapaciteten och den samlade genomförandeförmågan i innovations-ekosystemen med fokus på näringslivets fortsatta utveckling. ÖMS små- och medelstora företag har behov av att växla upp sin förmåga att kommersialisera/nyttiggöra ny kunskap och öka sin innovationskapacitet för att bidra till ökad omställningsförmåga.</p> <p>Det är därför viktigt att uppmuntra insatser för att stärka små- och medelstora företags engagemang i forsknings-, verifierings- och kommersialiseringsprocesser, att lärosäten och forskningsinstitut engagerar sig i olika typer av regional samverkan, tillämpad forskning utveckling av testbäddar och demonstrationsmiljöer.</p> <p>Befintliga innovationsstrukturer behöver stärkas, tillgängliggöras och vidareutvecklas. Identifierade spetskompetenser inom företag och näringslivet behöver kopplas samman med ny och pågående forskning och utveckling och därigenom öka innovationstakten.</p> <p>Mötesplatser, i form av fysiska test- och demonstrationsmiljöer och nätverk mellan näringsliv och akademien behöver etableras och av alla uppfattas som lättillgängliga för att det enskilda företaget och det aktuella lärosätet ska enkelt kunna ta tillvara de möjligheter som finns.</p>
PO1	SM2: Säkra nyttan av digitaliseringen för invånare, företag och myndigheter	<p>Näringslivet och de kringliggande samhällsstrukturerna i hela ÖMS måste ges förbättrade förutsättningar att nyttja digitaliseringens möjligheter genom väl fungerande stödstrukturer utifrån vilka digitaliseringens potentialer kan utvecklas.</p> <p>SMF förmåga att omfamna digitaliseringens möjligheter måste utvecklas och stärkas. ÖMS behöver skapa förutsättningar för att fullt ut ta tillvara digitaliseringens möjligheter genom att utveckla stödstrukturer för nyttjande av digitala tjänster samt utveckla företagens verksamheter och ta tillvara nya marknadsmöjligheter.</p> <p>ÖMS behöver även fortsatt en bredare datadriven samhällsutveckling (exempelvis inom Artificiell Intelligens) och satsningar mot ökad digitaliseringsmognad inom ÖMS gemensamma utmaningsområden. Detta för att stärka redan existerande initiativ inom tematiska spetsar, bygga kapacitet mellan näringsliv och offentliga strukturer, samt för att accelerera digitaliseringsomställningen i ÖMS innovationssystem</p> <p>Likaså finns behov inom andra delar av samhället, där möjligheterna att absorbera nya digitala lösningar som måste utvecklas. Offentliga aktörer behöver göra insatser för att underlätta tillgången till digitala lösningar inom prioriterade områden.</p> <p>Ett uttryck för initiativ inom detta är att stötta regionala noder i relation till EU:s program för Europeiska Digitala Innovationshubbar (EDIH).</p>
PO1	SM3: Förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft	<p>De små och medelstora företagen är avgörande för ÖMS ekonomi i egenskap av jobbskapare och genom sina bidrag till dynamik och förnyelse av näringslivet. För att nå ökad och långsiktigt hållbar tillväxt är dessa företag och tillblivelsen av nya företag samt relationen mellan</p>

		<p>mindre företag och stora företag avgörande.</p> <p>För att stärka entreprenörskapet relaterat till ÖMS utmaningsområden, öka företagens möjlighet att utvecklas och fortsatt vara konkurrenskraftiga finns behov av direkta och indirekta insatser mot företag genom affärsutvecklingsinsatser som innefattar kunskap, rådgivning, coaching och tillgång till olika nätverk.</p> <p>Det handlar också om breddad tillgång till och användningen av finansiella instrument och annan marknadskompletterande kapitalförsörjning i tidiga skeden, inte minst för bolag som har ambitioner att växa och expandera. Här är det även viktigt med rådgivning och stöd för affärsutveckling och internationalisering inom ÖMS utmaningsområden (Smart Specialisering).</p> <p>Samhällsutvecklingen visar att omställningsförmåga är ett avgörande område där företag måste vara följsamma. Det kan gälla att främja övergången från en linjär till en cirkulär ekonomi vilket kräver förändring av hela värdekedjor där innovativa hållbara produktionsätt, återvinningstekniker och affärsmodeller. Ytterligare ett prioriterat område handlar om att utveckla och samordna metoder, samverkan och arbetssätt mellan aktörer inom stödsystemet.</p> <p>Ytterst handlar detta om att utveckla ett regionalt innovations- och företagsfrämjande system med tydliga roller och en långsiktig finansiering.</p>
PO1	SM4: Utveckla färdigheter för Smart Specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap	<p>Kompetensomställning behövs för att möta teknikskiften och omställningsskeenden inom alla samhällssektorer. Kompetensbrist riskerar att försvåra möjligheterna till innovation och tillväxt inom näringslivet och i de av ÖMS utpekade utmaningsområden. För att realisera strategiska satsningar behövs en starkt samverkan mellan lärosäten, utbildningsaktörer och ÖMS näringsliv, för att utveckla utbildningar som matchar näringslivets behov, fördjupa kunskapen om näringslivets kompetensbehov och stärka företagens förmåga i dess kompetensförsörjningsarbete.</p> <p>Höjd kompetens och stärkt entreprenörskap inom strategiska näringsgrenar och prioriterade utmaningsområden kräver insatser för att identifiera kompetensbehov inom ÖMS utmaningsområden, utveckla och erbjuda kompetenshöjande relevanta insatser på olika nivåer.</p> <p>Outnyttjad potential finns i främjandesystemens förmåga att utveckla gemensamma erbjudanden som förstärker kompetensförsörjningsstrukturerna.</p> <p>Det finns även ett behov av att stärka kopplingar mellan lärosäten som kan möjliggöra gemensamma erbjudanden för stärkt kompetensutveckling i relation till ÖMS utmaningsområden. Då kan kompetens till regionens forsknings- och innovationsmiljöer genom gemensam kunskapsbildning mellan universitet och högskolor, näringsliv och samhälle.</p> <p>Vidare har även ÖMS fem regionorganisationer behov av att höja kunskapen om ett effektivt sätt driva och utveckla arbetet med Smart Specialisering under programperioden. ÖMS behöver även göra</p>

		<p>generella insatser för att stärka kunskapen om Smart Specialisering som utvecklande kraft i innovationssystemet.</p> <p>Strategisk samordning och samhandling över politikområden, inklusive policyutveckling kan bidra till en förstärkt lokal utvecklingskapacitet, bidragit till investeringar, regional attraktionskraft, nationell lyskraft och en global konkurrenskraft som i alla delar bidrar till en hållbar tillväxt.</p>
PO2	SM1: Energieffektivisering	<p>Industrin, bostäder och lokaler samt transportsektorn står för huvuddelen av energianvändningen i Sverige. Denna energi-användning innebär stora kostnader för SMF samtidigt som kapaciteten för el-distribution är ansträngd på flera platser inom ÖMS. Det är därför oerhört viktigt att genomföra åtgärder inom energieffektivisering inom hela näringslivet, offentlig sektor och andra sektorer.</p> <p>En av utmaningarna inom detta särskilda mål är att bland annat att energieffektivisering i näringslivet vanligen inte har någon prioriterad ställning. Konkurrens om begränsade resurser i företaget, otillräcklig kunskap om energieffektivisering, ekonomiska kalkyler som inte styr mot insatser inom energieffektivisering (exempelvis avsaknad av livscykelerspektiv) är några orsaker.</p> <p>Insatser ska möjliggöra att företag kan driva en bredd av olika energieffektiviseringsinsatser som ex. minskar "svinnet" i hela energiförädlingsprocessen (primärenergiutvinning, -produktion, -distribution), prognos- och effektstyrning av produktions- och fastighetsenergi samt cirkulära möjligheter inom värme- kyla.</p>
PO2	SM2: Främja förnybar energi	<p>Det finns ett stort behov av mer förnybar energi i omställningsarbetet. Det räcker dock inte att energin är förnybar utan den måste samtidigt vara hållbar.</p> <p>Bioekonomin där t.ex. biogasen bidrar med flera olika samhällsnyttor. Att främja en ökad produktion och användning av detta blir en viktig faktor i att uppnå klimat- och andra miljömål.</p> <p>Bioetanol kan med fördel produceras i ÖMS och det finns flera synergier mellan energi- och livsmedelsproduktion där dessa sektorer stödjer varandra. Sol och vind kommer fortsatt vara viktiga för det hållbara energisystemet, hållbar vätgas (som energibärare) kommer också att spela en större roll framöver än vad den gör idag och EU storsatsar inom detta område under kommande programperiod.</p> <p>Förutom hållbarhetsutmaningen enligt ovan finns även andra utmaningar inom detta område. För SMF finns utmaningar kring på vilka grunder de ska fatta långsiktiga investeringsbeslut då det ofta finns flera alternativ att välja mellan där de måste ta hänsyn till teknik, ekonomiska incitament samt regulatoriska förutsättningar.</p> <p>En viktig drivkraft i omställningen är när stora offentliga aktörer ställer om till fossilfria transporter och förnyelsebar energi för verksamhet och uppvärmning. I ÖMS finns det en rad aktörer som kan stötta offentliga organisationer i deras omställning genom t.ex. tester och piloter samt utformning av upphandlingskriterier och rutiner. Förutom teknikutveckling så kommer näringslivets möjlighet att kommersialisera olika miljölösningar vara ett viktigt verktyg i omställningsarbetet.</p>
PO2	SM3: Utveckla smarta	Omställningen till smartare energisystem inom ÖMS innebär ökade

	<p>energisystem, smarta nät och smart lagring på lokal nivå.</p>	<p>krav på en långsiktig och samordnad utveckling av infrastruktur som är styrande för utvecklingen inom transportområdet, energiförsörjning och övriga samhällstekniska system.</p> <p>Denna omställning kommer innebära stora infrastrukturella tröskelinvesteringar, nya aktörsstrukturer samt nya affärs- och marknadsmodeller. Elektrifiering och digitalisering skapar snabbt nya och ökade infrastrukturella utvecklingsbehov.</p> <p>Energisystemet utgör ett viktigt "nav" för att skapa samhällsviktiga synergier mellan dessa flöden och omvärlden. Detta innebär ökade krav på en långsiktig och samordnad utveckling av den infrastruktur som är styrande för transporter, energiförsörjning och övriga samhällstekniska system.</p> <p>Näringslivet och offentlig sektor kan i större utsträckning bli del av smarta energisystem samt själva utveckla produkter och tjänster inom området. En effektiv samverkan och samordning med andra offentliga aktörer och näringslivet är avgörande för att klara av att genomföra dessa stora infrastrukturella omställningar.</p>
PO2	SM6: Cirkulär ekonomi	<p>Att jobba med enbart energiåtgärder räcker inte för att uppnå nationella klimat- och energimål. För att kunna uppnå dessa mål och samtidigt möta globala utmaningar måste den linjära ekonomins produktionssystem utmanas för att undvika att resursförbrukningen leder till negativa miljökonsekvenser</p> <p>Cirkulär ekonomi utgör ett eget område inom programmet, men har samtidigt tydliga förgreningar mot övriga särskilda mål (t.ex. förnybar energi). Detta innebär tydliga synergier i det operativa genomförandet mellan de olika särskilda målen.</p> <p>Utmaningarna på samhällsnivå omfattar bland annat om att dagens begrepp rörande avfall i vissa fall försvårar möjligheten att nyttja detta som resurs. En viktig förutsättning för att uppnå cirkulära system är att säkerställa att ett sådant system är giftfritt och inte bidrar till nya miljöutmaningar.</p> <p>För SMF finns också flera utmaningar, bland annat att de vid införande av cirkulära affärsmodeller i många fall måste ändra sin verksamhet i grunden, inte bara när det gäller industriella processer utan även i relationer till kund och leverantörer.</p> <p>Möjligheten till innovationer och nyföretagande inom cirkulärekonomin bedöms vara stor med möjlighet till starka kopplingar till den biobaserade ekonomin. Genom att öka biobaserade råvarors förädlingsvärde kan de i princip ersätta fossila. Cirkulära affärsmodeller kan dessutom bidra till ökad resurseffektivitet genom att restprodukter och avfall i högre grad tas tillvara från industri, jordbruk och hushåll.</p>

Prioriteringar

ÖMS väljer i detta ERUF program två prioriteringar med respektive tillhörande särskilda mål;

1. Politiskt mål 1 (PO1) Ett smartare Europa
2. Politiskt mål 2 (PO2) Ett grönare och koldioxidsnålare Europa

Fördelningen av medel mellan dessa två prioriteringar är följande: 70% till PO1 och 30% till PO2.

ID	Prioritering	Tekniskt stöd	Beräknings grund	Fond	Stöd region kategori	Särskilt mål
1	Ett smartare Europa	Nej		ERUF	Mer utvecklade	1
1	Ett smartare Europa	Nej		ERUF	Mer utvecklade	2
1	Ett smartare Europa	Nej		ERUF	Mer utvecklade	3
1	Ett smartare Europa	Nej		ERUF	Mer utvecklade	4
2	Ett grönare och koldioxid snålare Europa	Nej		ERUF	Mer utvecklade	1
2	Ett grönare och koldioxid snålare Europa	Nej		ERUF	Mer utvecklade	2
2	Ett grönare och koldioxid snålare Europa	Nej		ERUF	Mer utvecklade	3
2	Ett grönare och koldioxid snålare Europa	Nej		ERUF	Mer utvecklade	6

Prioritering 1 Politiskt mål 1 (PO1) Ett smartare Östra Mellansverige

Valda interventioner

Namn på prioriteringarna

ÖMS har valt två prioriteringar vilka motsvaras av politiskt mål 1 och politiskt mål 2. Namnen för ÖMS två prioriteringar är motsvarande namnen på de två politiska målen; Ett smartare Östra Mellansverige respektive Ett koldioxidsnålare Östra Mellansverige.

Särskilda mål

ÖMS avser välja följande särskilda mål kopplade till valda prioritering.

Prioritering 1: Ett smartare Europa

- Särskilt mål 1 – Förbättrad forsknings och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik
- Särskilt mål 2 – Säkra nyttan av digitalisering för invånare, företag och myndigheter
- Särskilt mål 3 – Förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.
- Särskilt mål 4 – Utveckla färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap.

Fondens interventioner

Särskilt mål 1 – Förbättrad forsknings och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik

ÖMS vill genom detta särskilda mål stärka kapaciteten och den samlade genomförandeförmågan i innovationsekosystemen med fokus på näringslivets fortsatta utveckling. SMF i ÖMS har behov av att växla upp sin förmåga att kommersialisera / nyttiggöra ny kunskap och öka sin innovationskapacitet för att bidra till ökad omställningsförmåga. Det är därför viktigt att uppmuntra insatser för att stärka små- och medelstora företags engagemang i forsknings-, verifierings- och kommersialiseringsprocesser, att lärosäten och forskningsinstitut engagerar sig i olika typer av regional samverkan, tillämpad forskning utveckling av testbäddar och demonstrationsmiljöer.

Befintliga innovationsstrukturer behöver stärkas, tillgängliggöras och vidareutvecklas. Identifierade spetskompetenser inom företag och näringslivet behöver kopplas samman med ny och pågående forskning och utveckling och därigenom öka innovationstakten. De delar av ÖMS som idag har svaga förutsättningar behöver stärkas och få del av de läns- och

regionövergripande innovationssystemen, som idag är starkt koncentrerade till ett relativt fåtal områden och orter.

Mötesplatser, i form av fysiska test- och demonstrationsmiljöer och nätverk mellan näringsliv och akademin behöver etableras och av alla uppfattas som lättillgängliga för att det enskilda företaget och det aktuella lärosätet ska enkelt kunna ta tillvara de möjligheter som finns.

Direkta insatser till företag

020: Innovationsprocesser i små och medelstora företag

ÖMS ser behov av att stärka företagens innovationsförmåga. Programmet stödjer insatser som möjliggör en utökad samverkan mellan akademi och SMF med utgångspunkt i Smart Specialisering. Åtgärden stödjer även strukturbyggande aktiviteter som underlättar steget från forskning till kommersialisering men även satsningar på acceleratorer samt nya innovativa affärsmodeller för att skala upp verksamheter. Programmet stödjer även insatser kring nya samverkansformer mellan akademi och SMF för ökad kunskap och tekniköverföring för ökad innovationsförmåga.

Utveckling av stödstrukturer

009: Forskning och innovation i offentliga forskningscentrum, högre utbildning och kompetenscentrum, inklusive nätverkande

019: Stöd till innovationskluster och företagsnätverk

021: Tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och sektorn för högre utbildning

Med denna åtgärd vill ÖMS ge stöd åt utvecklingen av innovationsprocesserna och innovationsstrukturen i hela regionen. Programmet stödjer insatser som skapar samverkan mellan näringslivet, akademin och institut inom ex. avancerad teknik och affärsutveckling för att få ut forskning och nya idéer ut i samhället för ökad kommersialisering.

Programmet stödjer samverkan mellan akademi och näringsliv genom

- kunskaps-/innovationsmiljöer med aktiviteter som tillämpad forskning, teknik-/tjänsteutveckling, tester, tekniköverföring, verifiering och demonstration,
- entreprenörskaps-/företagsfrämjande miljöer såsom kluster, science parks och inkubatorer
- direkt kunskapsförmedling till företag genom rådgivning, coaching och seminarier

Stöd från programmet ska kunna användas till att stärka stödstrukturer som öppnar för en effektivare användning av de förmågor, tillgångar och resurser som finns kring testning, verifiering och större demonstratorer. Här öppnas även för åtgärder som kan öka samverkan

mellan olika tillämpningsområden. Satsningar ska också kunna göras för att vidareutveckla de interregionala och transnationella strukturer som är eller kan kopplas till ÖMS prioriterade utmaningsområden.

Uppbyggnad av miljöer / infrastruktur

005: Investeringar i immateriella tillgångar i små och medelstora företag, direkt kopplade till forskning och innovation

006: Investeringar i immateriella tillgångar i offentliga forskningscentrum, direkt kopplade till forskning och innovation

Med denna åtgärd vill ÖMS ge möjligheter för stöd till immateriella tillgångar. Stöd från programmet kan exempelvis användas till de olika typer av immateriella investeringar som krävs för att initiera, färdigställa, utveckla eller skapa förutsättningar för drift och utveckling av en labbmiljö / testcentrum eller motsvarande. Detta skulle kunna inkludera stöd för patentregistrering eller intellectual property rights (IPR). Programmet kan även stödja insatser som syftar till att koppla ihop olika innovationsmiljöer, akademi eller institut kan också inkluderas såsom ex. programvaror eller licenser.

De huvudsakliga målgrupperna

ÖMS prioriterar följande målgrupper, vilka är föremål för de ovan nämnda interventioner:

- Idébärare inom innovationssystemet
- Företag
- Aktörer inom innovationssystemen
- Samverkanplattformar
- Offentlig sektor

Valda interventioners påverkan på samtliga hållbarhetsaspekter (Agenda 2030 samt jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering)¹²

Interventionerna i alla resultatkedjor syftar till att tillvarata hållbarhetskriterierna och jämställdhet, inkludering samt icke-diskriminering som resurser och tillgångar i utvecklingen av exempelvis målbilder, affärsmodeller, utveckling och design av produkter och tjänster, rekryteringsstrategier, organisering etc.

ÖMS vill här framförallt peka på programmets positiva påverkan på följande mål inom Agenda 2030: 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13 och 15.

ÖMS avser att tydligt styra mot ökad hållbarhet i sina mobiliseringsinsatser, i möten med berörda parter och aktörer som ämnar söka ERUF medel samt i dialog med förvaltande

¹² Denna bedömning ligger i linje med den förhandsbedömning som Anthesis gjort för Tillväxtverkets räkning.

myndighet och Strukturfondspartnerskapet gällande utlysningförfaranden. För ÖMS är fokus och högsta prioritet att styra programmet mot satsningar vilka tydligt strävar efter och uppfyller nämnda mål i Agenda 2030. Här omfattas även satsningar som aktivt synliggör och tar sig an eventuella målkonflikter nämnda mål i Agendan 2030.

Indikation på särskilda territorier som fokuseras , inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Inget särskilt territorium fokuseras och ÖMS planerar inte att använda territoriella verktyg.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder

ÖMS ska aktivt stödja och uppmuntra interregionalt samarbete utifrån ett tydligt fokus på Smart Specialisering och valda utmaningsområden, inklusive näringar på framväxt och av strategisk betydelse. Insatser som avser utbyte av goda exempel och strategisk samverkan mellan regioner med likalydande prioriteringar, t.ex. genom EU-kommissionens plattform för Smart Specialisering och andra tematiska initiativ, ska prioriteras. Samma sak gäller insatser för att vidareutveckla de interregionala och transnationella kontaktytor som redan är etablerade. ÖMS avser också att undersöka förutsättningarna att nyttja kommande möjligheter till finansiering av inter-regionala samarbeten (den s.k. ”komponent 5”) i detta sammanhang.

ÖMS ska även prioritera möjlig samverkan med t.ex. andra regionalfondsprogram i Sverige med liknande inriktning i sitt arbete med Smart Specialisering. Det finns även andra funktionella, tematiska samarbeten över regiongränser som kan dockas ihop med kommande ERUF satsningar varav flera idag uppbär nationell finansiering.

Vidare kan ÖMS inom detta ERUF program, söka samarbeten inom andra åtgärdsprogram, såsom Östersjöstrategin och Interreg-programmet Central Baltic undersökas.

Den planerade användningen av finansieringsinstrument och finansieringsverktyg

ÖMS avser inte att använda sig av några finansieringsinstrument under särskilt mål 1.

Särskilt mål 2 – Säkra nyttan av digitalisering för invånare, företag och myndigheter

Näringslivet och de kringliggande samhällsstrukturerna i hela ÖMS måste ges förbättrade förutsättningar att nyttja digitaliseringens möjligheter genom väl fungerande stödstrukturer utifrån vilka digitaliseringens potentialer kan utvecklas.

SMF förmåga att omfatta digitaliseringens möjligheter måste utvecklas och stärkas. ÖMS behöver skapa förutsättningar för att fullt ut ta tillvara digitaliseringens möjligheter genom att utveckla stödstrukturer för nyttjande av digitala tjänster samt utveckla företagens verksamheter och ta tillvara nya marknadsmöjligheter. ÖMS behöver även fortsatt en bredare datadriven samhällsutveckling (exempelvis inom Artificiell Intelligens) och satsningar mot ökad digitaliseringsmognad inom ÖMS gemensamma utmaningsområden. Detta för att stärka redan existerande initiativ inom tematiska spetsar, bygga kapacitet mellan näringsliv och offentliga strukturer, samt för att accelerera digitaliseringsomställningen i ÖMS innovationssystem

Näringslivet inom de utpekade utmaningsområdena behöver ges förbättrade förutsättningar att nyttja digitaliseringens möjligheter genom väl fungerande stödstrukturer utifrån vilka digitaliseringens potentialer kan utvecklas.

Likaså finns behov inom andra delar av samhället, där möjligheterna att absorbera nya digitala lösningar som måste utvecklas. Offentliga aktörer behöver göra insatser för att underlätta tillgången till digitala lösningar inom prioriterade områden. Ett uttryck för initiativ inom detta är att stötta regionala noder i relation till EU:s program för Europeiska Digitala Innovationshubbar (EDIH).

Direkta insatser till företag

010: Digitalisering av små och medelstora företag

ÖMS vill skapa förutsättningar för näringslivet och de kringliggande samhällsstrukturerna att nyttja digitaliseringens möjligheter. Programmet stödjer därför utveckling av ändamålsenliga stödinsatser inom digitalisering för att utveckla digitala lösningar, affärsmodeller och koncept för uppskalning samt korsbefruktningar mellan olika digitala lösningskoncept.

Utveckling av stödstrukturer

012: IT-tjänster och tillämpningar för digitala färdigheter och digital integration.

De stödstrukturer som finns idag inom digitalisering med fokus på SMF är dels fragmenterade, dels fokuserade på att utveckla verksamheter. Behoven av en mer genomgripande digital omställning, specifikt inom etablerade näringar, kan inte tas om hand i dessa stödstrukturer. Befintliga stödstrukturer med fokus på digitalisering är i ÖMS inte geografiskt heltäckande samt att samarbetet dem emellan behöver vidareutvecklas. Programmet stödjer insatser som förstärker nämnda stödstrukturer och innovationssystem.

Syftet bör vara att utveckla stödsystemets egna digitala lösningar och erbjudanden för att snabbare och effektivare nå ut till de SMF som inte nås eller täcks in av befintliga tjänster.

Programmet kan stötta satsningar som syftar till att samla stödstrukturerna och innovationssystemen för att SMF ska kunna erbjudas ett mer sammanhållet och ändamålsenligt utformat stöd. Programmet kan även stötta:

- satsningar som syftar till att utveckla koncept av stödinsatser där digitaliseringen används för ökad konkurrenskraft och omställningsförmåga både inom näringslivet och offentlig sektor.
- initiativ som öppnar för SMF att delta i befintliga hubbar och nätverk och som bidrar till utveckling och konkurrenskraft.

Även i de offentliga strukturerna finns stora behov av att utveckla digitaliseringens möjligheter. Det finns ex. stor potential att förbättra och optimera ex. flöden av energi, transporter, avfall men även vårdflöden, medicinteknik och hälsodata. Programmet stödjer insatser som bidrar till utvecklingen av nya tillämpningar och system för optimering, effektivisering och omställning i offentlig sektor.

De huvudsakliga målgrupperna

ÖMS prioriterar följande målgrupper, vilka är föremål för de ovan nämnda interventioner:

- SME
- Företagsfrämjande aktörer
- Offentlig sektor
- Samarbetsplattformar
- FoU miljöer

Valda interventioners påverkan på samtliga hållbarhetsaspekter (Agenda 2030 samt jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering)¹³

Interventionerna i alla resultatkedjor syftar till att tillvarata hållbarhetskriterierna och jämställdhet, inkludering samt icke-diskriminering som resurser och tillgångar i utvecklingen av exempelvis målbilder, affärsmodeller, utveckling och design av produkter och tjänster, rekryteringsstrategier, organisering etc. ÖMS vill här framförallt peka på programmets positiva påverkan på följande mål inom Agenda 2030: 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13 och 15.

ÖMS avser att tydligt styra mot ökad hållbarhet i sina mobiliseringsinsatser, i möten med berörda parter och aktörer som ämnar söka ERUF medel samt i dialog med förvaltande myndighet och Strukturfondspartnerskapet gällande utlysningförfaranden. För ÖMS är fokus och högsta prioritet att styra programmet mot satsningar vilka tydligt strävar efter och

¹³ Denna bedömning ligger i linje med den förhandsbedömning som Anthesis gjort för Tillväxtverkets räkning.

uppfyller nämnda mål i Agenda 2030. Här omfattas även satsningar som aktivt synliggör och tar sig an eventuella målkonflikter nämnda mål i Agendan.

Indikation på särskilda territorier som fokuseras , inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Inget särskilt territorium fokuseras och ÖMS planerar inte att använda territoriella verktyg.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder

Åtgärder som kan komma i fråga är utbyte av goda exempel och samverkan mellan ledande S3 regioner. ÖMS avser att prioritera samt vidareutveckla de interregionala och transnationella kontaktytor som redan är etablerade. Till dessa ska läggas de samarbetsytor som redan finns eller är på väg att upparbetas mellan ÖMS och de angränsande strukturfondsregionerna. ÖMS avser dessutom att undersöka möjligheterna att nyttja komponent 5 i detta sammanhang.

Den planerade användningen av finansieringsinstrument och finansieringsverktyg

ÖMS avser inte att använda sig av finansiella instrument under särskilt mål 2.

Särskilt mål 3 – Förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.

De små och medelstora företagen är avgörande för ÖMS ekonomi i egenskap av jobbskapare och genom sina bidrag till dynamik och förnyelse av näringslivet. För att nå ökad och långsiktigt hållbar tillväxt är dessa företag och tillblivelsen av nya företag samt relationen mellan mindre företag och stora företag avgörande.

För att stärka entreprenörskapet relaterat till ÖMS utmaningsområden, öka företagens möjlighet att utvecklas och fortsatt vara konkurrenskraftiga finns behov av direkta och indirekta insatser mot företag genom affärsutvecklingsinsatser som innefattar kunskap, rådgivning, coachning och tillgång till olika nätverk. Det handlar också om breddad tillgång till och användningen av finansiella instrument och annan marknadskompletterande kapitalförsörjning i tidiga skeden, inte minst för bolag som har ambitioner att växa och expandera. Här är det även viktigt med rådgivning och stöd för affärsutveckling och internationalisering inom ÖMS utmaningsområden (Smart Specialisering).

Samhällsutvecklingen visar att omställningsförmåga är ett avgörande område där företag måste vara följsamma. Det kan gälla att främja övergången från en linjär till en cirkulär ekonomi vilket kräver förändring av hela värdekedjor där innovativa hållbara produktionssätt, återvinningstekniker och affärsmodeller. Ytterligare ett prioriterat område

handlar om att utveckla och samordna metoder, samverkan och arbetssätt mellan aktörer inom stödsystemet. Ytterst handlar detta om att utveckla ett regionalt innovations- och företagsfrämjande system i hela ÖMS med tydliga roller och en långsiktig finansiering.

Direkta insatser till företag

015 – Affärsutveckling och internationalisering för små och medelstora företag.

017 - Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag inklusive ledning, marknadsföring och design.

022: Forskning och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, resiliens och anpassning till klimatförändringar

Programmet stödjer insatser som gör det möjligt för SMF att kunna utveckla och vidga sin affärsverksamhet i linje med Smart Specialisering och ett diversifierat näringsliv i ÖMS. Detta skulle exempelvis kunna innebära insatser kring affärsmodeller, uppskalning av verksamheter, innovativ offentlig upphandling, långsiktig kapitalförsörjning och åtgärder mot en bredare tillväxt agenda kring resursutnyttjande, motståndskraftiga leveranskedjor eller socialt ansvar.

Innovationssystemet måste göras mer tillgängligt för SMF i ÖMS. Exempelvis är akademisamverkan via studentarbeten är ett bra sätt att sprida aktuell kompetens även till de mindre företagen. Programmet stödjer insatser för att SMF att involvera sig i innovationsprocesserna, vilket också kan bidra till att öka företagets investeringar i FoU. Programmet stödjer även stödda insatser som inkluderar innovations-, export-affärsutvecklingscheckar. Programmet stödjer även användningen av finansiella instrument.

Utöver enskilda insatser är SMF i särskilt behov av att de egna behoven möts på ett mer samlat sätt. Programmet stödjer insatser som minskar fragmentering och ökar samverkan mellan befintliga näringslivsfrämjandeaktörer för bättre koordinerade och paketerade erbjudanden till SMF i ÖMS. SMF behöver även nås av insatser inom Smart Specialisering som öppnar för branschöverskridande-, tematiska- och klustersamarbeten. Programmet stödjer även insatser som bidrar till en ökad tillgång till test- och demonstrationsanläggningar, även de som är lokaliserade i andra strukturfondsregioner.

Programmet stödjer även insatser som bidrar till att skapa förutsättningar för ökad korsbefruktnings mellan olika branscher och kompetenser. Insatserna kan även avse stöd i tidiga kommersialiseringsfaser och tillgång till testbäddar och FoI-infrastrukturer (inkl verifieringsmedel), liksom stöd för kliniska prövningar och öppen hälsodata.

Utveckling av stödstrukturer

017 - Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive ledning, marknadsföring och design)

022: Forskning och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, resiliens och anpassning till klimatförändringar

De näringslivsstödjande strukturerna i ÖMS behöver fortsätta utvecklas, med fokus på att utveckla mer ändamålsenliga erbjudanden inom affärs- och företagsutveckling, speciellt inom områden där spets- och områdeskompetens är avgörande. Företagen i ÖMS behöver vara rustade med specifik kompetens kopplat till regionens utmaningsområden.

Programmet stödjer insatser som främjar samarbeten mellan olika slags aktörer för att utveckla nya erbjudanden med fokus på att stödja en mer djupgående strukturomvandling av företagens hela verksamhet. Detta kan även inkludera verksamheter i andra strukturfondsregioner eller internationellt. Nya erbjudanden ska svara upp mot utmaningsområdena eller näringar i ÖMS med tydlig tillväxtpotential.

Programmet ska även kunna bidra till att utvecklingsresurser skapas för att aktörer och samarbetsplattformar ska kunna underlätta korsbefruktningar mellan branscher och kompetenser, kompetensutveckling, bättre kunskap om- och tillgång till behovsägare samt stöd i tidiga kommersialiseringsfaser.

ÖMS vill stärka den delen av SMF som genom innovation och klustersamverkan kan bidra till nya systemlösningar gällande både produkter, tjänster och affärsmodeller. Programmet stödjer insatser där SMF kan erbjudas stöd för att kunna komma samman för utbyte av tekniklösningar och kompetenser, men också för att både kopplas upp och bättre nyttja existerande hubbar och testmiljöer där nya koncept och systempåverkande lösningar kan utvecklas, testas och kommersialiseras.

Nya krav om resiliens, som följd av klimatförändringarna, påverkar förutsättningarna för utvecklingen av nya koncept varför verklighetstroga testmiljöer exempelvis i städer, stadsdelar eller glest befolkade kan bli föremål för stöd.

De huvudsakliga målgrupperna

ÖMS prioriterar följande målgrupper, vilka är föremål för de ovan nämnda interventioner:

- SME
- Samarbetsplattformar
- Näringslivsstödjande aktörer
- Offentliga aktörer
- Fol miljöer

Särskilt mål 3 omfattar även målgrupper vilka stärker förmågan till entreprenörskap och utveckling där innovationer bidrar till samhällsnyttiga lösningar inom de prioriterade utmaningsområdena.

Valda interventioners påverkan på samtliga hållbarhetsaspekter (Agenda 2030 samt jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering)¹⁴

Interventionerna i alla resultatkedjor syftar till att tillvarata hållbarhetskriterierna och jämställdhet, inkludering samt icke-diskriminering som resurser och tillgångar i utvecklingen av exempelvis målbilder, affärsmodeller, utveckling och design av produkter och tjänster, rekryteringsstrategier, organisering etc. ÖMS vill här framförallt peka på programmets positiva påverkan på följande mål inom Agenda 2030: 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13 och 15.

ÖMS avser att tydligt styra mot ökad hållbarhet i sina mobiliseringsinsatser, i möten med berörda parter och aktörer som ämnar söka ERUF medel samt i dialog med förvaltande myndighet och Strukturfondspartnerskapet gällande utlysningförfaranden. För ÖMS är fokus och högsta prioritet att styra programmet mot satsningar vilka tydligt strävar efter och uppfyller nämnda mål i Agenda 2030. Här omfattas även satsningar som aktivt synliggör och tar sig an eventuella målkonflikter nämnda mål i Agendan.

Indikation på särskilda territorier som fokuseras , inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Inget särskilt territorium fokuseras och ÖMS planerar inte att använda territoriella verktyg.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder

ÖMS ska aktivt stödja och uppmuntra inter-regionalt samarbete utifrån ett tydligt fokus på smart specialisering och valda utmaningsområden, inklusive näringar på framväxt och av strategisk betydelse för ÖMS. Insatser som avser utbyte av goda exempel och strategisk samverkan mellan regioner med likalydande prioriteringar, t.ex. genom EU-kommissionens plattform för Smart Specialisering och andra tematiska initiativ, ska prioriteras. Samma sak gäller insatser för att vidareutveckla de interregionala och transnationella kontaktytor som redan är etablerade. ÖMS avser också att undersöka förutsättningarna att nyttja kommande möjligheter till finansiering av inter-regionala samarbeten (den s.k. ”komponent 5”) i detta sammanhang.

ÖMS ska även prioritera möjlig samverkan med t.ex. andra regionalfondsprogram i Sverige med liknande inriktning i sitt arbete med Smart Specialisering. Det finns även andra funktionella, tematiska samarbeten över regiongränser som kan dockas ihop med kommande ERUF satsningar varav flera idag uppbär nationell finansiering.

Vidare kan ÖMS inom detta ERUF program, söka samarbeten inom andra åtgärdsprogram, såsom Östersjöstrategin och Interreg-programmet Central Baltic undersökas.

¹⁴ Denna bedömning ligger i linje med den förhandsbedömning som Anthesis gjort för Tillväxtverkets räkning.

Den planerade användningen av finansieringsinstrument

ÖMS avser att använda sig av finansiella instrument med medel från åtgärd 015. Dessa instrument ska möta specifika målgruppers behov av marknadskompletterande insatser inom området kapitalförsörjning. Bristen på kapital i flera regioner gör att det är många företag som inte erhåller nödvändig finansiering vilket hämmar den regionala tillväxten. Bedömningen är att behovet av riskkapital i tidiga faser är fortsatt stort vilket gör att ÖMS har för avsikt att använda finansiella instrument inom ramen för programmet. Målgrupp för detta är SME.

Särskilt mål 4 – Utveckla färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap

Kompetensomställning behövs för att möta teknikskiften och omställnings skeenden inom alla samhällssektorer. Kompetensbrist riskerar att försvårar möjligheterna till innovation och tillväxt inom näringslivet och i de av ÖMS utpekade utmaningsområden. För att realisera strategiska satsningar behövs en stärkt samverkan mellan lärosäten, utbildningsaktörer och ÖMS näringsliv, för att utveckla utbildningar som matchar näringslivets behov, fördjupa kunskapen om näringslivets kompetensbehov och stärka företagets förmåga i dess kompetensförsörjningsarbete.

Höjd kompetens och stärkt entreprenörskap inom strategiska näringsgrenar och prioriterade utmaningsområden kräver insatser för att identifiera kompetensbehov inom ÖMS utmaningsområden, utveckla och erbjuda kompetenshöjande relevanta insatser på olika nivåer. Outnyttjad potential finns i främjandesystemens förmåga att utveckla gemensamma erbjudanden som förstärker kompetensförsörjningsstrukturerna.

Det finns även ett behov av att stärka kopplingar mellan lärosäten som kan möjliggöra gemensamma erbjudanden för stärkt kompetensutveckling i relation till ÖMS utmaningsområden. Då kan kompetens till regionens forsknings- och innovationsmiljöer genom gemensam kunskapsbildning mellan universitet och högskolor, näringsliv och samhälle.

Vidare har även ÖMS fem regionorganisationer behov av att höja kunskapen om ett effektivt sätt driva och utveckla arbetet med Smart Specialisering under programperioden.

Direkta insatser till företag

016: Utveckling av färdigheter för smart specialisering, industriell omvandling och entreprenörskap

SMF behöver stöd för att skapa förutsättningar för ett livslångt lärande i syfte att säkerställa sin strategiska långsiktiga kompetensförsörjning i sina verksamheter.

Programmet stödjer insatser som bidrar till företagens långsiktiga kompetensförsörjning såsom behovs- och kompetenskartläggningar samt underlag för långsiktig planering och strategier. Här inryms även ledning- och styrningsfrågor, företags kulturella frågor som främjar innovation och entreprenörskap, kompetensutveckling kring innovationsprocesser samt nyttjandet av digitalisering.

SME skulle även kunna utvecklas genom nya och fördjupade samarbeten med större företag som sitter inne med vissa nyckelkompetenser som SME är i behov av. Programmet stödjer nya typer av samarbetsplattformar som underlättar möjligheterna för företag att dela på strategiska kompetenser.

Smart Specialisering och ÖMS utmaningsområden vänder sig mot internationella marknader. Programmet stödjer även insatser som bidrar till att en ökad andel SMF kan och förmår delta i exempelvis nätverk och är aktiva inom hubbar där nya kompetenser växer fram med tillhörande marknader och stärkt konkurrenskraft.

Utveckling av stödstrukturer

016: Utveckling av färdigheter för smart specialisering, industriell omvandling och entreprenörskap

De näringslivsstödjande strukturerna behöver utveckla stöd kring kompetensutveckling och kompetensförsörjning när andra affärsutvecklingsinsatser erbjuds. Här finns möjligheter för de stödjande aktörerna att utveckla koncept av erbjudanden som bättre möter upp mot företagets utvecklingsbehov. Programmet stödjer insatser som bidrar till aktörerna i de stödjande strukturerna, innovationssystemen och utbildningsaktörer tillsammans underlättar SME:s långsiktiga kompetensförsörjning och förmåga att verka utifrån Smart Specialisering. Här ingår även insatser som riktar sig till kluster av företag där utbyten av exempelvis best-practice, erfarenheter kring omställning och nyttjande av ny teknik och digitalisering kan öka företagets samlade färdigheter inom Smart Specialisering. Programmet stödjer även insatser för att stärka kunskapen om Smart Specialisering som utvecklande kraft i innovationssystemet.

Aktörerna i stödsystemen behöver tillsammans med utbildningssystemens aktörer hitta lämpade samarbetsformer och samarbetsplattformar. Här kan programmet stödja nya eller en uppväxling av befintliga gemensamma koncept som syftar till att möta företagets kompetensbehov. Det kan handla om anpassade lärmiljöer eller upplägg som är distans- och tidsberoende.

De huvudsakliga målgrupperna

ÖMS prioriterar följande målgrupper, vilka är föremål för de ovan nämnda interventioner:.

- SME
- Företrädare för gymnasieskolan
- Kommunal vuxenutbildning
- Yrkeshögskolan
- SME aktörer
- Bransch- och fackliga organisationer
- Industriella utvecklingscentrum
- Akademi

Valda interventioners påverkan på samtliga hållbarhetsaspekter (Agenda 2030 samt jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering)¹⁵

Interventionerna i alla resultatkedjor syftar till att tillvarata hållbarhetskriterierna och jämställdhet, inkludering samt icke-diskriminering som resurser och tillgångar i utvecklingen av exempelvis målbilder, affärsmodeller, utveckling och design av produkter och tjänster, rekryteringsstrategier, organisering etc. ÖMS vill här framförallt peka på programmets positiva påverkan på följande mål inom Agenda 2030: 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13 och 15.

ÖMS avser att tydligt styra mot ökad hållbarhet i sina mobiliseringsinsatser, i möten med berörda parter och aktörer som ämnar söka ERUF medel samt i dialog med förvaltande myndighet och Strukturfondspartnerskapet gällande utlysningförfaranden. För ÖMS är fokus och högsta prioritet att styra programmet mot satsningar vilka tydligt strävar efter och uppfyller nämnda mål i Agenda 2030. Här omfattas även satsningar som aktivt synliggör och tar sig an eventuella målkonflikter nämnda mål i Agendan.

Indikation på särskilda territorier som fokuseras , inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Inget särskilt territorium fokuseras och ÖMS planerar inte att använda territoriella verktyg.

¹⁵ Denna bedömning ligger i linje med den förhandsbedömning som Anthesis gjort för Tillväxtverkets räkning.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder

Åtgärder som kan komma i fråga är utbyte av goda exempel och samverkan mellan ledande S3 regioner. ÖMS avser att prioritera samt vidareutveckla de interregionala och transnationella kontaktytor som redan är etablerade. Till dessa ska läggas de samarbetsytor som redan finns eller är på väg att utvecklas mellan ÖMS och de angränsande strukturfondsregionerna. ÖMS avser dessutom att undersöka möjligheterna att nyttja komponent 5 i detta sammanhang.

Den planerade användningen av finansieringsinstrument och finansieringsverktyg

ÖMS avser inte att använda sig av några finansieringsinstrument under särskilt mål 4.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder för samtliga särskilda mål under PO1

En intervention får helt eller delvis genomföras i annat land, även utanför EU, under förutsättning att insatsen bidrar till det särskilda målet. Samarbete med aktörer i ett eller flera andra länder kan vara integrerat i ett projekt för att stärka arbetet mot projektmålet. Samarbete med aktörer i ett eller flera andra länder kan också läggas till ett redan pågående projekt i form av ett påbyggnadsprojekt, för att stärka arbetet mot projektmålet. Båda alternativen kan användas för insatser i linje med exempelvis smart specialiseringsstrategier, Agenda 2030 eller EU:s strategi för Östersjöregionen.

Underlag som visar hur olika delmål ska uppnås 2024- 2029

ÖMS val av aktivitetsindikatorer.

Prio	Särskilt mål	Fond	Region kategori	ID	Indikator	Mått-enhet	Delmål 2024	Mål 2029
1	1	Mer utvecklad	ERUF		Företag som får stöd via projekt eller finansieringsinstrument	Ftg		
1	1	Mer utvecklad	ERUF		Organisationer som får stöd	Organisationer		
1	1	Mer utvecklad	ERUF		Investeringar i MSEK	MSEK		
1	2	Mer utvecklad	ERUF		Företag som får stöd via projekt eller finansieringsinstrument	Organisationer		
1	2	Mer utvecklad	ERUF		Offentliga organisationer som får stöd att digitalisera tjänster och tillämpningar	Organisationer		

1	2	Mer utvecklad	ERUF		Investeringar i MSEK	MSEK		
1	3	Mer utvecklad	ERUF		Företag som får stöd via projekt eller finansieringsinstrument	Ftg		
1	3	Mer utvecklad	ERUF		Organisationer som får stöd	Organisationer		
1	3	Mer utvecklad	ERUF		Investeringar i MSEK	MSEK		
	4	Mer utvecklad	ERUF		SMF som investerar i färdigheter för smart specialisering, industriell omvandling och entreprenörskap	Ftg		
	4	Mer utvecklad	ERUF		Organisationer som får stöd	Organisationer		
	4	Mer utvecklad	ERUF		Investeringar i MSEK	MSEK		

ÖMS val av resultatindikatorer.

Pri o	Särskilt mål	Fond	Region kategori	ID	Indikator	Mått enhet	Baseline	Referens år	Mål 2029	Källa	Kommentar
1	1	ERUF	Mer utvecklad		Ftg som introducerar produkt, process och tjänste innovation (livsmedel) Ftg som introducerar marknads och org innovation (livsmedel)	Företag som får stöd		2020			
1	1				Organisationer som utvecklar produkter och processer och tjänster (livsmedel)	Organisationer som utvecklar produkter och processer och tjänster		2020			
						Alt					
					Användare av implementerade stödstrukturer						
1	1				Användare av miljöer / infrastruktur (livsmedel)	Investering i MSEK		2020			
						Alt					

						Antalet användare av färdigställd miljö					
	2	ERU F	Mer utveckl ad		Användare av nya upgraderade digitala tjänster, produkter och processer utvecklade av företag SME som utvecklar produkter, processer och tjänster	Företag		2020			
1	2	ERU F	Mer utveckl ad		Användare av nya och upgraderade offentliga digitala produkter, processer och tillämpningar			2020			
1	2	ERU F	Mer utveckl ad		Användare av miljöer och infrastruktur			2020			
1	3	ERU F	Mer utveckl ad		SME som utvecklar produkter, processer och tjänster	Företag		2020			
1	3	ERU F	Mer utveckl ad		Användare av stödstrukturer Organisationer som utvecklar produkter, processer och tjänster			2020			
1	3	ERU F	Mer utveckl ad		Användare av miljöer och infrastruktur			2020			
1	4	ERU F	Mer utveckl ad		Personal som avslutar vidare utbildning Antal lärlingsutbildningar som fått stöd i SMF	Företag		2020			
1	4	ERU F	Mer utveckl ad		Användare av stödstrukturer			2020			
1	4	ERU F	Mer utveckl ad		Användare av miljöer och infrastruktur			2020			

Vägledande fördelning av anslagna medel efter typ av intervention

Dimension 1 – interventionstyp

Prioritering	Fond	Särskilt mål	Kod	Belopp
1	ERUF	1	020	67 MSEK
1	ERUF	1	009	17 MSEK
1	ERUF	1	019	34 MSEK
1	ERUF	1	021	34 MSEK
1	ERUF	1	005	8 MSEK
1	ERUF	1	006	8 MSEK
1	ERUF	2	010	13 MSEK
1	ERUF	2	012	29 MSEK
1	ERUF	3	015	96 MSEK
1	ERUF	3	017	84 MSEK
1	ERUF	4	016	42 MSEK

Dimension 2 - finansieringsform

Prioritering	Fond	Särskilt mål	Kod	Belopp
1	ERUF	1	01	168 MSEK
1	ERUF	2	01	42 MSEK
1	ERUF	3	01	168 MSEK
1	ERUF	4	01	42 MSEK

Dimension 3 – territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Prioritering	Fond	Särskilt mål	Kod	Belopp
1	ERUF	1		0
1	ERUF	2		0
1	ERUF	3		0
1	ERUF	4		0

Prioritering 2 Politiskt mål 2 (PO2) Ett grönare och koldioxidsnålare Östra Mellansverige

Namn på prioriteringarna

ÖMS har valt att prioritera politiskt mål 2. Namnen för ÖMS prioritering är motsvarande namnen på det politiska målet; Ett grönare och koldioxidsnålare Östra Mellansverige.

Särskilda mål

ÖMS avser välja följande särskilda mål kopplade till prioritering 2: Ett grönare och koldioxidsnålare Östra Mellansverige:

- Särskilt mål 1 – Främja energieffektivitetsåtgärder
- Särskilt mål 2 – Främja förnybar energi
- Särskilt mål 3 – Utveckla smarta energisystem, smarta nät och smart lagring på lokal nivå
- Särskilt mål 6 - Främja övergången till en cirkulär ekonomi.

Fondens interventioner

Särskilt mål 1 – Främja energieffektivitetsåtgärder

Industrin, bostäder och lokaler samt transportsektorn står för huvuddelen av energianvändningen i Sverige. Denna energianvändning innebär stora kostnader för SME samtidigt som kapaciteten för el-distribution är ansträngd på flera platser inom ÖMS. Det är därför oerhört viktigt att genomföra åtgärder inom energieffektivisering inom hela näringslivet, offentlig sektor och andra sektorer. Utmaningen inom detta särskilda mål är att bland annat att energieffektivisering i näringslivet vanligen inte har någon prioriterad ställning. Konkurrens om begränsade resurser i företaget, otillräcklig kunskap om energieffektivisering, ekonomiska kalkyler som inte styr mot insatser inom energieffektivisering (exempelvis avsaknad av livscykelperspektiv) är några orsaker. Programmet stödjer även insatser i företag som möjliggör en bredd av olika energieffektiviseringsinsatser som ex. minskar ”svinnet” i hela energiförädlingsprocessen (primärenergiutvinning, -produktion, -distribution), prognos- och effektstyrning av produktions- och fastighetsenergi samt cirkulära möjligheter inom värme- kyla.

Direkta insatser till företag

047: Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

Att påverka energianvändningen är inte enkelt då stora delar av både produktions och konsumtionsmönstren är kopplade till större system och fasta infrastrukturer. Programmet stödjer därför insatser riktade mot de system som styr energiflöden där stor innovation och utvecklingspotential finns. Programmet stödjer exempelvis insatser som förstärker och utvecklar innovationskapaciteten och etableringen av testbäddsmiljöer.

Programmet stödjer även insatser såsom energikartläggningar, fallstudier och pilotprojekt som förstärker användningen av energieffektiva alternativ. Programmet stödjer insatser som bidrar till att förändra beteenden hos både individer och organisationer.

Insatserna kan medföra en potential i jämställdhetsmålen då olika perspektiv, på både befintliga varor och tjänster och hur vi kan välja att bruka dessa, i sin tur kan öppna för mer energieffektiva alternativ.

Detta särskilda mål har tydliga kopplingar till utmaningsområdet Smart industri, men också den del av industrin som avser Livsmedelsproduktion liksom Välfärdsteknik, samt givetvis Morgondagens energilösningar.

Utveckling av stödstrukturer

024: Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag samt stödåtgärder

026: Upprustning av offentlig infrastruktur för ökad energieffektivitet, demonstrationsprojekt och stödåtgärder

047: Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

Det finns en ökad aktivitet inom en rad olika sektorer där företagen söker efter lösningar för att ställa om sina verksamheter.. Gemensamt för dessa sektorer är att de saknar kapaciteten att själva göra den omställning som krävs. Befintliga system hindrar effektivt utvecklingen och användningen av önskvärda alternativ hos såväl företag som offentliga aktörer.

Programmet stödjer insatser där aktörer kan få stöd i sin omställningsprocess genom exempelvis erfarenhetsutbyte, kompetensutveckling, benchmarking med andra branscher samt möjligheterna till akademisk samverkan. För att detta ska ske krävs förmedlare (intermediärer) som kan samla in information, paketera budskapen och målgruppsanpassa samt sprida dessa i lämpliga kanaler. Samma förmedlare kan erbjuda nätverk och andra forum, samt i övrigt samordna och leda omställningsprocesser.

Programmet stödjer även samverkansinsatser mellan SME, exempelvis genom utvecklade demonstrationsmiljöer och

omställning i produktionsprocesser. Detta kan exempelvis innebära testbäddsmiljöer för ny energieffektiv teknik och demonstrationsmiljöer för att visualisera olika energieffektiva lösningar. Här kan stöd ges till att utveckla olika resurs- och energieffektiva processer som exempelvis industriell symbios och nyttjande av restvärme. De hållbara systemlösningar som regionen är framstående inom torde ha goda förutsättningar för export och här kan programmet stötta för att främja en sådan internationalisering.

Programmet stöttar även aktiviteter där offentliga stödstrukturer utgör en brygga mellan universitetens forskning och företagens behov av nya verktyg för att kunna implementera sitt omställningsarbete. I många fall kommer dessa möjligheter vara kopplade till den potential som finns i digitaliseringen.

Kopplingen till utmaningsområdena finns främst inom området Smart industri och den del av industrin som avser livsmedelsproduktion och har koppling till välfärdsteknik samt Morgondagens energilösningar.

För att en verklig transformativ omställning ska komma till stånd krävs nytänkande inom en rad områden. För att detta ska komma till stånd krävs en mångfald av kompetenser, vilket i sin tur ställer ökade krav på jämställdhet och andra mångfaldsfrågor. Det är därför viktigt att stödstrukturerna tar ett aktivt ansvar för att så sker i samband med planering och implementering av åtgärder.

De huvudsakliga målgrupperna

ÖMS prioriterar följande målgrupper, vilka är föremål för ovan nämnda interventioner:

- Företag
- Samverkansorganisationer
- Offentlig sektor
- Energikontor

Valda interventioners påverkan på samtliga hållbarhetsaspekter (Agenda 2030 samt jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering)¹⁶

Interventionerna i alla resultatkedjor syftar till att tillvarata hållbarhetskriterierna och jämställdhet, inkludering samt icke-diskriminering som resurser och tillgångar i utvecklingen av exempelvis målbilder, affärsmodeller, utveckling och design av produkter och tjänster, rekryteringsstrategier, organisering etc. ÖMS vill här framförallt peka på programmets positiva påverkan på följande mål inom Agenda 2030: 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13 och 15.

¹⁶ Denna bedömning ligger i linje med den förhandsbedömning som Anthesis gjort för Tillväxtverkets räkning.

ÖMS avser att tydligt styra mot ökad hållbarhet i sina mobiliseringsinsatser, i möten med berörda parter och aktörer som ämnar söka ERUF medel samt i dialog med förvaltande myndighet och Strukturfondspartnerskapet gällande utlysningsförfaranden. För ÖMS är fokus och högsta prioritet att styra programmet mot satsningar vilka tydligt strävar efter och uppfyller nämnda mål i Agenda 2030. Här omfattas även satsningar som aktivt synliggör och tar sig an eventuella målkonflikter nämnda mål i Agendan.

Indikation på särskilda territorier som fokuseras , inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Inget särskilt territorium fokuseras och ÖMS planerar inte att använda territoriella verktyg.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder

Åtgärder som kan komma i fråga är utbyte av goda exempel och samverkan mellan ledande smart specialisering regioner. ÖMS avser att prioritera samt vidareutveckla de interregionala och transnationella kontaktytor som redan är etablerade. Till dessa ska läggas de samarbetsytor som redan finns eller är på väg att utvecklas mellan ÖMS och de angränsande strukturfondsregionerna. ÖMS avser dessutom att undersöka möjligheterna att nyttja komponent 5 i detta sammanhang.

Den planerade användningen av finansieringsinstrument och finansieringsverktyg

ÖMS avser inte att använda sig av finansieringsinstrument under särskilt mål 1.

Särskilt mål 2 – Främja förnybar energi

Det finns ett stort behov av mer förnybar energi i omställningsarbetet. Det räcker dock inte att energin är förnybar utan den måste samtidigt vara hållbar. Bioekonomin är en möjliggörare i detta avseende, men det är viktigt att säkerställa att man inte löser en miljöutmaning genom att samtidigt skapa en ny sådan. Biogasen bidrar med flera olika samhällsnyttor, och att främja en ökad produktion och användning av detta, blir en viktig faktor i att uppnå klimat- och andra miljömål. Bioetanol kan med fördel produceras i regionen och det finns flera synergier mellan energi- och livsmedelsproduktion där dessa "näringar" stödjer varandra. Sol och vind kommer fortsatt vara viktiga för det hållbara energisystemet, hållbar vätgas (som energibärare) kommer också att spela en större roll framöver än vad den gör idag och EU storsatsar inom detta område under kommande programperiod. Förutom hållbarhetsutmaningen enligt ovan finns även andra utmaningar inom detta område. Utifrån ett samhällsperspektiv handlar det om att i varje givet ögonblick kunna balansera produktionen mot konsumtionen. För SMF finns bland utmaningar kring på vilka grunder de ska fatta långsiktiga investeringsbeslut då det ofta finns flera alternativ att

välja mellan där de måste ta hänsyn till teknik, ekonomiska incitament samt regulatoriska förutsättningar

En viktig drivkraft i omställningen är när stora aktörer som exempelvis kommuner, regioner och andra offentliga myndigheter ställer om till fossilfria transporter och förnyelsebar energi för verksamhet och uppvärmning. I ÖMS finns det en rad aktörer som kan stötta offentliga organisationer i deras omställning genom t.ex. tester och piloter samt utformning av upphandlingskriterier och rutiner. Förutom teknikutveckling kommer näringslivets möjlighet att kommersialisera olika miljölösningar vara ett viktigt verktyg i omställningsarbetet.

Direkta insatser till företag

047: Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

Bedömningen är att de ökade kraven på hållbarhet gällande "förnybar energi" kommer att öka snabbt. Detta kommer i sin tur innebära stora utmaningar för energibranschen. Energiaffärens direkta och indirekta påverkan på naturresurshushållningen kommer vara avgörande för en långsiktig hållbar affär. Samverkan över branscher krävs men även i samverkan mellan offentliga (kommun – region) och privata aktörer.

Programmet stödjer aktiviteter som syftar till att främja omställning till förnyelsebara energikällor och lokalt omhändertagande av resurser som kan förädlas till förnybar energi. Programmet stödjer även insatser för kapacitetshöjning, stöd vid upphandling och beteendepåverkan.

Utveckling av stödstrukturer

026: Upprustning av offentlig infrastruktur för ökad energieffektivitet, demonstrationsprojekt och stödåtgärder

024: Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag samt stödåtgärder

För att skapa långsiktiga hållbara lösningar behövs stöd i processarbetet. Programmet stödjer insatser som ger aktörer möjlighet till stöd i processerna men även möjlighet att utbyta erfarenheter och kompetens med andra aktörer; inom den egna branschen, benchmarking med andra branscher och akademien. De hållbara systemlösningar som regionen är framstående inom torde ha goda förutsättningar för export och här kan programmet stötta för att främja en sådan internationalisering.

Intermediärer behöver stöd att arbeta med kapacitetshöjande åtgärder gällande tillgängligheten av förnybara energikällor inom ÖMS. Programmet stödjer även kapacitetstärkande insatser för att utveckla och förstärka intermediärer i ÖMS för ex. ökad kunskapsspridning, samordning samt processledning. Dessa organisationer kan i samverkan

verka för olika stödåtgärder gentemot små och medelstora företag, exempelvis erbjuda test- och demonstrationsmiljöer för att visualisera olika lösningar för förnybar energi eller omställning i produktionsprocesser.

Kopplingen till utmaningsområdena finns främst inom området Smart industri , Hållbar livsmedelsproduktion och Morgondagens energilösningar.

De huvudsakliga målgrupperna

ÖMS prioriterar följande målgrupper, vilka är föremål för de ovan nämnda interventioner:

- Företag
- Samverkansorganisationer
- Kommunerna
- Regionerna
- Energikontoren

Valda interventioners påverkan på samtliga hållbarhetsaspekter (Agenda 2030 samt jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering)¹⁷

Interventionerna i alla resultatkedjor syftar till att tillvarata hållbarhetskriterierna och jämställdhet, inkludering samt icke-diskriminering som resurser och tillgångar i utvecklingen av exempelvis målbilder, affärsmodeller, utveckling och design av produkter och tjänster, rekryteringsstrategier, organisering etc. ÖMS vill här framförallt peka på programmets positiva påverkan på följande mål inom Agenda 2030: 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13 och 15.

ÖMS avser att tydligt styra mot ökad hållbarhet i sina mobiliseringsinsatser, i möten med berörda parter och aktörer som ämnar söka ERUF medel samt i dialog med förvaltande myndighet och Strukturfondspartnerskapet gällande utlysningförfaranden. För ÖMS är fokus och högsta prioritet att styra programmet mot satsningar vilka tydligt strävar efter och uppfyller nämnda mål i Agenda 2030. Här omfattas även satsningar som aktivt synliggör och tar sig an eventuella målkonflikter nämnda mål i Agendan.

Indikation på särskilda territorier som fokuseras , inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Inget särskilt territorium fokuseras och ÖMS planerar inte att använda territoriella verktyg.

¹⁷ Denna bedömning ligger i linje med den förhandsbedömning som Anthesis gjort för Tillväxtverkets räkning.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder

Åtgärder som kan komma i fråga är utbyte av goda exempel och samverkan mellan ledande S3 regioner. ÖMS avser att prioritera samt vidareutveckla de interregionala och transnationella kontaktytor som redan är etablerade. Till dessa ska läggas de samarbetsytor som redan finns eller är på väg att upparbetas mellan ÖMS och de angränsande strukturfondsregionerna. ÖMS avser dessutom att undersöka möjligheterna att nyttja komponent 5 i detta sammanhang.

Den planerade användningen av finansieringsinstrument och finansieringsverktyg

ÖMS avser inte att använda finansieringsinstrument under särskilt mål 2.

Särskilt mål 3 – Utveckla smarta energisystem, smarta nät och smart lagring på lokal nivå.

Omställningen till smartare energisystem innebär ökade krav på en långsiktig och samordnad utveckling av infrastruktur som är styrande för utvecklingen inom transportområdet, energiförsörjning och övriga samhällstekniska system. Denna omställning kommer innebära stora infrastrukturella tröskelinvesteringar, nya aktörsstrukturer samt nya affärs- och marknadsmodeller. Elektrifiering och digitalisering skapar snabbt nya-ökade infrastrukturella utvecklingsbehov. En effektiv samverkan och samordning med andra offentliga aktörer och näringslivet är avgörande för att klara av att genomföra dessa stora infrastrukturella omställningar.

Direkta insatser till företag

033: Smarta energidistributionssystem för medel- och lågspänning (inklusive smarta nät och IKT system) och relaterad lagring.

Även om energiområdet i dagsläget är hårt reglerad och "ägs/regleras" av offentliga aktörer-myndigheter så är näringslivets bidrag avgörande för utvecklingen mot ett "smartare" energisystem. Funktionen, med tillhörande roll och ansvarsfördelning och med uppgiften att integrera olika system kommer att bli allt viktigare. Anledningen är att nya lösningar kommer efterfrågas där det finns ett starkt ökat behov av integration mellan olika energiflöden (fysiskt-tekniskt, kommersiellt, digitalt).

Flera näringar och aktörer i Östra Mellansverige upplever idag en akut situation rörande effektfrågan och tillgången på el. Här spelar en ökad elanvändning in då problematiken bottenar i en infrastruktur som inte är anpassad vare sig till dagens energikonsumtion, eller morgondagens energiproduktion, där exempelvis andelen solelproduktion fortsätter att öka snabbt. Utmaningen för energiteknikföretagen är att utveckla lösningar som effektivt samverkar med övergripande energisystem medan övriga företag behöver utveckla sina

interna processer och i förekommande fall egna energiproduktion så de effektivare samverkar med energisystemen.

Digitaliseringen blir allt viktigare för koordinering styrning och integrering av nya och mer effektiva energisystem. Näten för el, energigas, värme/-kyla bedöms snabbt bli mer öppna, flexibla och robusta. Denna strukturförändring bedöms skapa förutsättningar för mindre och mer innovativa företag att komma in på marknaden.

Programmet stödjer direkta insatser till företag riktat mot FoU projekt för att utveckla och testa ny teknik i energisystemen. Vidare stödjer programmet insatser som stöttar samverkan och utveckling av funktioner och roller, bedömning av hållbart uttag av primärenergi och etablering av cirkulära lösningar för att nå resursflöden med minimerade spill- och rejektflöden.

Utveckling av stödstrukturer

026: Upprustning av offentlig infrastruktur för ökad energieffektivitet, demonstrations projekt och stödåtgärder

033: Smarta energidistributionssystem för medel- och lågspänning (inklusive smarta nät och IKT system) och relaterad lagring.

En stor utmaning för en mer transformativ¹⁸ omställning av energisystemen¹⁹ är att kunna testa och utveckla nya systemlösningar utan negativ påverkan i den löpande verksamheten. Bedömningen är att energisystemens omvandling kommer att ske över lång tid i samverkan mellan näringsliv, akademi och offentliga aktörer samt i olika nätstrukturer. Detta innebär att långsiktiga stödstrukturer för att i samverkan driva strategiskt utvecklingsarbete på systemnivå är mycket viktigt för att skapa kontinuitet, transparens och förtroende mellan samtliga parter.

Programmet stödjer strukturbyggande insatser som skapar förutsättningar för att näringsliv, akademi och offentliga aktörer i samverkan ska utveckla, testa och tillämpa ny teknik som bidrar till infrastrukturutvecklingen.

Förutom en utbyggnad av infrastruktur, som kommer att ta tid, krävs en rad olika åtgärder som bidrar till ett minskat effektbehov, exempelvis inom energilagring och energidelning. Programmet stödjer insatser som kan genomföras på konsumtionssidan för att minska, eller dela upp effektbehovet över dygnet. Insatser i form av kunskapsspridning om nya såväl som befintliga tekniska, kompetensmässiga och beteendemässiga lösningar är prioriterade.

¹⁸ Med transformativ avses större systemförändringar som kraftigt avviker från tidigare struktur, t.ex. genom ny teknologi, ändrade aktörsstrukturer, nya insatsresurser eller ändrade processer enskilt eller i kombination

¹⁹ Ex. vis Energiförsörjning, Vatten och Avloppsförsörjning, Avfallshantering, Samhällsviktiga transporter

De huvudsakliga målgrupperna

ÖMS prioriterar följande målgrupper, vilka är föremål för de ovan nämnda interventioner:

- Företag
- Samverkansorganisationer
- Offentlig sektor inklusive statliga bolag
- Energikontoren

Valda interventioners påverkan på samtliga hållbarhetsaspekter (Agenda 2030 samt jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering)²⁰

Interventionerna i alla resultatkedjor syftar till att tillvarata hållbarhetskriterierna och jämställdhet, inkludering samt icke-diskriminering som resurser och tillgångar i utvecklingen av exempelvis målbilder, affärsmodeller, utveckling och design av produkter och tjänster, rekryteringsstrategier, organisering etc. ÖMS vill här framförallt peka på programmets positiva påverkan på följande mål inom Agenda 2030: 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13 och 15.

ÖMS avser att tydligt styra mot ökad hållbarhet i sina mobiliseringsinsatser, i möten med berörda parter och aktörer som ämnar söka ERUF medel samt i dialog med förvaltande myndighet och Strukturfondspartnerskapet gällande utlysningförfaranden. För ÖMS är fokus och högsta prioritet att styra programmet mot satsningar vilka tydligt strävar efter och uppfyller nämnda mål i Agenda 2030. Här omfattas även satsningar som aktivt synliggör och tar sig an eventuella målkonflikter nämnda mål i Agendan.

Indikation på särskilda territorier som fokuseras , inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Inget särskilt territorium fokuseras och ÖMS planerar inte att använda territoriella verktyg.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder

Åtgärder som kan komma i fråga är utbyte av goda exempel och samverkan mellan ledande S3 regioner. ÖMS avser att prioritera samt vidareutveckla de interregionala och transnationella kontaktytor som redan är etablerade. Till dessa ska läggas de samarbetsytor som redan finns eller är på väg att utvecklas mellan ÖMS och de angränsande strukturfondsregionerna. ÖMS avser dessutom att undersöka möjligheterna att nyttja komponent 5 i detta sammanhang.

²⁰ Denna bedömning ligger i linje med den förhandsbedömning som Anthesis gjort för Tillväxtverkets räkning.

Den planerade användningen av finansieringsinstrument och finansieringsverktyg

ÖMS avser inte att använda finansieringsinstrument under särskilt mål 3.

Särskilt mål 6 – Främja övergången till en cirkulär ekonomi.

Att jobba med enbart energiåtgärder räcker inte för att uppnå nationella klimat- och energimål. För att kunna uppnå dessa mål och samtidigt möta globala utmaningar, exempelvis med en ökande befolkning, måste vi bryta den linjära ekonomins produktionssystem där resursförbrukningen redan idag leder till negativa miljökonsekvenser, och kommer leda till ännu större sådana i framtiden. I detta avseende kommer vi att behöva jobba med alla övre delar i avfallstrappan, dvs. minimera, återanvända och återvinna. Värt att notera är att cirkulär ekonomi utgör ett eget område inom programmet, men har samtidigt tydliga förgreningar mot övriga särskilda mål (ex. biogas – förnybar energi). Detta innebär tydliga synergier i det operativa genomförandet mellan de olika särskilda målen.

Utmaningarna på samhällsnivå omfattar bland annat om att dagens begrepp rörande avfall i vissa fall försvårar möjligheten att nyttja detta som resurs. En viktig förutsättning för att uppnå cirkulära system är att säkerställa att ett sådant system är giftfritt och inte bidrar till nya miljöutmaningar. För SMF finns också flera utmaningar, bland annat att de vid införande av cirkulära affärsmodeller i många fall måste ändra sin verksamhet i grunden, inte bara när det gäller industriella processer utan även i relationer till kund och leverantörer.

Möjligheten till innovationer och nyföretagande inom cirkulärekonomin bedöms vara stor med möjlighet till starka kopplingar till den biobaserade ekonomin. Genom att öka biobaserade råvarors förädlingsvärde kan de i princip ersätta fossila. Cirkulära affärsmodeller kan dessutom bidra till ökad resurseffektivitet genom att restprodukter och avfall i högre grad tas tillvara från industri, jordbruk och hushåll.

Direkta insatser till företag

047: Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

Inom bland annat industrin, kraftvärmeproduktion och avloppshantering genereras stora mängder restflöden som kan nyttjas effektivare än idag samtidigt som förädlingskedjor inom tex träindustrin kan förlängas. En strategisk utmaning är att cirkulär ekonomi kräver att nya affärsmodeller implementeras i företagen och alternativa finansieringslösningar i samhället. I många fall räcker det inte med att ta del av befintlig kunskap utan en helt ny förståelse för helheten och systemens samlade komplexitet, med tillhörande utmaningar och möjligheter, måste utvecklas inom olika branscher.

Programmet stödjer insatser som stöttar innovation- och affärsutveckling, men också sakkunskap kring flödena, dess beskaftenheter, och hur de skulle kunna nyttjas i andra industriella processer. Stöd kan även ges till aktiviteter för att skapa arenor där företag i

olika branscher och olika led i värdekedjorna kan mötas för att utveckla samverkan. Programmet stödjer insatser som förstärker hållbarhetsdimensionerna i företagen kopplat till en övergång från en linjär industriell process till en cirkulär dito.

Programmet stödjer även insatser för hållbara systemlösningar som till exempel fjärrvärmeproduktion och biogasproduktion som har förutsättningar för vidare kommersialisering och internationalisering.

Programmet kan även bidra med stöd i form av testbäddar, utveckling av processer och kapacitetsfrämjande åtgärder.

Utveckling av stödstrukturer

026 Upprustning av offentlig infrastruktur för ökad energieffektivitet, demonstrationsprojekt och stödåtgärder

047: Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

042: Hantering av hushållsavfall; förebyggande, minimering, sortering och återvinning

Den cirkulära ekonomin är ett förhållandevis oomött område som är viktigt att bygga upp i framtiden för att klara energi- och klimatmålen. Det finns ett behov av att bygga en stödstruktur av intermediärer. Intermediärerna behöver god kunskap om cirkulära affärsmodeller för att kunna ge företagen rätt rådgivning.

Om SME ska kunna skifta från linjära till cirkulära affärsmodeller behöver samhället också kunna erbjuda cirkulära samverkansstrukturer. Här blir det avgörande hur samspelet mellan aktörer liksom produktionssätt, konsumtionssätt och avfallshantering, växer fram och ges stabila förutsättningar, om företagens ska våga språnget. De nya sätten att samverka mellan aktörer kan handla om nya marknadslösningar, industriell symbios eller cirkulär infrastruktur. Kommunerna är också en viktig aktör när det gäller minimering av hushållsavfall inklusive matavfall, samt att stödja det lokala näringslivet i att minska uppkomsten av verksamhetsavfall.

Programmet stödjer insatser för att utveckla intermediärer att kunna bygga kapacitet i de nya systemen, främja samverkan kring nya värdekedjor samt ta fram nya verktyg för styrning och mätning. Programmet kan även ge stöd till nya samverkansmodeller som utvecklas utifrån triple- och quadruple helix där offentliga organisationer kan utgöra en brygga mellan forskning och företagens reella behov. Vidare stödjer programmet insatser för främjandesystemets kompetensutveckling men även insatser riktade mot offentliga aktörer.

Programmet stödjer insatser för att säkerställa hållbarheten över tid med hänsyn till miljö, ekonomi och sociala faktorer. Detta kan innebära interorganisatoriskt lärande och kompetensbyggande.

Inom detta särskilda mål finns den tydligaste kopplingen till utmaningsområdena Smart industri, via ex. industriell symbios, och Morgondagens energilösningar, via ex. biobränslen. Den cirkulära ekonomin har på motsvarande sätt en tydlig koppling till livsmedelsproduktion genom produktionssätt och nyttjande av restprodukter.

Åtgärder inom dessa särskilda mål behöver nyttja jämställdhets- och mångfaldsperspektiven för att fler resurser ska kunna tas i anspråk och bidra till mer hållbara systemlösningar som också inbegriper beteendeförändringar.

De huvudsakliga målgrupperna

ÖMS prioriterar följande målgrupper, vilka är föremål för de ovan nämnda interventioner:

- Företag
- Samverkansorganisationer
- Offentlig sektor
- Energikontoren

Valda interventioners påverkan på samtliga hållbarhetsaspekter (Agenda 2030 samt jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering)²¹

Interventionerna i alla resultatkedjor syftar till att tillvarata hållbarhetskriterierna och jämställdhet, inkludering samt icke-diskriminering som resurser och tillgångar i utvecklingen av exempelvis målbilder, affärsmodeller, utveckling och design av produkter och tjänster, rekryteringsstrategier, organisering etc. ÖMS vill här framförallt peka på programmets positiva påverkan på följande mål inom Agenda 2030: 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13 och 15.

ÖMS avser att tydligt styra mot ökad hållbarhet i sina mobiliseringsinsatser, i möten med berörda parter och aktörer som ämnar söka ERUF medel samt i dialog med förvaltande myndighet och Strukturfondspartnerskapet gällande utlysningförfaranden. För ÖMS är fokus och högsta prioritet att styra programmet mot satsningar vilka tydligt strävar efter och uppfyller nämnda mål i Agenda 2030. Här omfattas även satsningar som aktivt synliggör och tar sig an eventuella målkonflikter nämnda mål i Agendan.

Indikation på särskilda territorier som fokuseras , inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Inget särskilt territorium fokuseras och ÖMS planerar inte att använda territoriella verktyg.

²¹ Denna bedömning ligger i linje med den förhandsbedömning som Anthesis gjort för Tillväxtverkets räkning.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder

Åtgärder som kan komma i fråga är utbyte av goda exempel och samverkan mellan ledande smart specialiseringsregioner. ÖMS avser att prioritera samt vidareutveckla de interregionala och transnationella kontaktytor som redan är etablerade. Till dessa ska läggas de samarbetsytor som redan finns eller är på väg att utvecklas mellan ÖMS och de angränsande strukturfondsregionerna. ÖMS avser dessutom att undersöka möjligheterna att nyttja komponent 5 i detta sammanhang.

Den planerade användningen av finansieringsinstrument och finansieringsverktyg

ÖMS avser inte att använda finansieringsinstrument under särskilt mål 6.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder för samtliga särskilda mål under PO2

En intervention får helt eller delvis genomföras i annat land, även utanför EU, under förutsättning att insatsen bidrar till det särskilda målet. Samarbete med aktörer i ett eller flera andra länder kan vara integrerat i ett projekt för att stärka arbetet mot projektmålet. Samarbete med aktörer i ett eller flera andra länder kan också läggas till ett redan pågående projekt i form av ett påbyggnadsprojekt, för att stärka arbetet mot projektmålet. Båda alternativen kan användas för insatser i linje med exempelvis smart specialiseringsstrategier, Agenda 2030 eller EU:s strategi för Östersjöregionen.

Underlag som visar hur olika delmål ska uppnås 2024- 2029

ÖMS val av aktivitetsindikatorer.

Prio	Särskilt mål	Fond	Region kategori	ID	Indikator	Mått-enhet	Delmål 2024	Mål 2029
2	1	Mer utvecklad	ERUF		Företag som får icke ekonomiskt stöd	Ftg		
2	1	Mer utvecklad	ERUF		Organisationer som får stöd	Orga nisa tioner		
2	2	Mer utvecklad	ERUF		Företag som får icke ekonomiskt stöd	Orga nisa tioner		
2	2	Mer utvecklad	ERUF		Organisationer som får stöd	Orga nisa tioner		
2	3	Mer utvecklad	ERUF		Företag som får icke ekonomiskt stöd	Ftg		

					stöd					
2	3	Mer utvecklade	ERUF		Organisationer som får stöd	Organisationer				
2	6	Mer utvecklade	ERUF		Företag som får icke ekonomiskt stöd	Ftg				
2	6	Mer utvecklade	ERUF		Organisationer som får stöd	Organisationer				

ÖMS val av resultatindikatorer.

Prio	Särskilt mål	Fond	Region kategori	ID	Indikator	Mått enhet	Base line	Referens år	Mål 2029	Källa	Kommentar
2	1	ERUF	Mer utvecklade	47	SMF som utvecklar produkter, processer och tjänster	Ftg		2020		Projekt	Rapporteras vart tredje år
2	1	ERUF	Mer utvecklade	24	Organisationer som utvecklar produkter, processer och tjänster.	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år
2	1	ERUF	Mer utvecklade	26	Organisationer som utvecklar produkter, processer och tjänster.	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år
2	1	ERUF	Mer utvecklade	47	Organisationer som utvecklar produkter, processer och tjänster.	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år
2	2	ERUF	Mer utvecklade	47	SMF som utvecklar produkter, processer och tjänster	Ftg		2020		Projekt	Rapporteras vart tredje år
2	2	ERUF	Mer utvecklade	24	Organisationer som utvecklar produkter, processer	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år

					och tjänster.						
2	2	ERUF	Mer utvecklad	26	Organisationer som utvecklar produkter, processer och tjänster.	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år
2	3	ERUF	Mer utvecklad	33	SMF som utvecklar produkter, processer och tjänster	Ftg		2020		Projekt	Rapporteras vart tredje år
2	3	ERUF	Mer utvecklad	26	Organisationer som utvecklar produkter, processer och tjänster.	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år
2	3	ERUF	Mer utvecklad	33	Organisationer som utvecklar produkter, processer och tjänster.	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år
2	6	ERUF	Mer utvecklad	47	SMF som utvecklar produkter, processer och tjänster	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år
2	6	ERUF	Mer utvecklad	47	Organisationer som utvecklar produkter, processer och tjänster.	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år
2	6	ERUF	Mer utvecklad	42	Organisationer som utvecklar produkter, processer och tjänster.	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år
2	6	ERUF	Mer utvecklad	26	Organisationer som utvecklar produkter, processer och tjänster.	Ftg		2020			Rapporteras vart tredje år

Vägledande fördelning av anslagna medel efter typ av intervention

Dimension 1 – interventionstyp

Prioritering	Fond	Särskilt mål	Kod	Belopp
2	ERUF	1	047(res kedja 1)	16 440 000
2	ERUF	1	047 (res kedja 2)	3 720 000
2	ERUF	1	024	6 120 000
2	ERUF	1	026	18 720 000
2	ERUF	2	047	16 440 000
2	ERUF	2	024	9 840 000
2	ERUF	2	026	18 720 000
2	ERUF	3	033 (res kedja 1)	16 440 000
2	ERUF	3	033 (res kedja 2)	4 920 000
2	ERUF	3	026	23 640 000
2	ERUF	6	047 (res kedja 1)	10 000 000
2	ERUF	6	047 (res kedja 2)	20 000 000
2	ERUF	6	026	8 000 000
2	ERUF	6	042	7 000 000

Dimension 2 - finansieringsform

Prioritering	Fond	Särskilt mål	Kod	Belopp
2	ERUF	1	01	45 000 000
2	ERUF	2	01	45 000 000
2	ERUF	3	01	45 000 000
2	ERUF	6	01	45 000 000

Dimension 3 – territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Prioritering	Fond	Särskilt mål	Kod	Belopp
2	ERUF	1		0
2	ERUF	2		0
2	ERUF	3		0
2	ERUF	6		0

Finansieringsplan

Tabell nedan beräknas utifrån total EU budet om 600 MSEK d.v.s. samma belopp som under programperioden 2014-2020 och fördelas med 70% för PO1 och 30% för PO1. Inom PO1 fördelas budgeten mellan de särskilda målen (SM) utifrån följande fördelningsnyckel:

PO1, SM1; 40%, SM2; 10%, SM3; 40%, SM4; 10%.

PO2, SM1; 25%, SM2; 25%, SM3; 25%, SM6; 25%

Utifrån Tillväxtverkets rekommendation har ÖMS därtill beräknat upparbetningstakten för programmet utifrån den tidigare programperioden 2014-2020 där utgångspunkten varit beviljade medel under perioden 2014-2017. Detta innebär att ÖMS antar följande upparbetningstakt:

PO1, SM1; 97% utifrån Insatsområde 1a baserat på 168 MSEK

PO1, SM2; 53% utifrån Insatsområde 3b baserat på 42 MSEK

PO1, SM3; 75% utifrån Insatsområde 3a baserat på 168 MSEK

PO1, SM4; 53% utifrån Insatsområde 3b baserat på 42 MSEK

PO2, SM1; 54% utifrån Insatsområde 4b baserat på 45 MSEK

PO2, SM2; 54% utifrån Insatsområde 4b baserat på 45 MSEK

PO2, SM3; 54% utifrån Insatsområde 4b baserat på 45 MSEK

PO2, SM6; 54% utifrån Insatsområde 4b baserat på 45 MSEK

Beloppet är fördelat utifrån Om annat belopp från EU som sker omräkning utifrån den fördelningsnyckeln nedan.

Tabell 11 : Totalt anslag per fond och nationell medfinansiering Åren 2021-2025 (flate rate)

Pol mål	Tot off stöd	Beräk	Fond	Reg kat	EU bidrag tot	EU bidrag	EU bidrag	EU bidrag	Nat bidrag Tot	Nat bidrag	Nat bidrag	Tot	Med finans grad
						EU	EU (TA)	Flex		Off	Priv		
1		Off / tot	ERUF	Mer ut ut vecklade	163 MSEK				244 MSEK			407 MSEK	60%
1		Off / tot	ERUF	Mer ut ut vecklade	22 MSEK				33 MSEK			55 MSEK	60%
1		Off / tot	ERUF	Mer ut ut vecklade	126 MSEK				189 MSEK			315 MSEK	60%

1		Off / tot	ERUF	Mer ut ut vecklade	22 MSEK				33 MSEK			55 MSEK	60%
2		Off / tot	ERUF	Mer ut ut vecklade	24 MSEK				36 MSEK	35 MSEK	1 MSEK	60 MSEK	60%
2		Off / tot	ERUF	Mer ut ut vecklade	24 MSEK				36 MSEK	35 MSEK	1 MSEK	60 MSEK	60%
2		Off / tot	ERUF	Mer ut ut vecklade	24 MSEK				36 MSEK	35 MSEK	1 MSEK	60 MSEK	60%
2		Off / tot	ERUF	Mer ut ut vecklade	24 MSEK				36 MSEK	35 MSEK	1 MSEK	60 MSEK	60%

Nödvändiga villkor

Prioritering 1 – Ett smartare Östra Mellansverige

Tabell 11: Nödvändiga villkor

(1) Nödvändiga villkor (namn)	(2) Fond	(3) Särskilt mål	(4) Uppfylld av nödvändigt villkor	(5) Kriterier	(6) Uppfylld av kriterier	(7) Hänvisning till relevanta dokument
God styrning av den nationella eller regionala strategin för smart specialisering	ERUF	Särskilt mål 1, 2, 3, 4	Ja	Kriterium 1 Aktuell analys av flaskhalsar för innovationsspridning bl.a. digitalisering	Ja	Vinnovas analysbilaga: Systeminno en hållbar framtid Rapport från SKR om regionalt utvecklingsarbete: Finansiering av r utvecklingsarbete Report on the implementation of s specialisation in Sweden Lägesrap Sverige
God styrning av den nationella eller regionala strategin för smart specialisering	ERUF	Särskilt mål 1, 2, 3, 4	Ja	Kriterium 2 Behöriga regionala/nationella institutioner eller organ som ansvarar för förvaltning av strategin för smart specialisering	Ja	I ÖMS uppfattar regionerna att de e tillsammans har ett uppdrag och an fram och arbeta med en strategi för specialisering.
God styrning av den nationella eller regionala strategin för smart specialisering	ERUF	Särskilt mål 1, 2, 3, 4	Ja	Kriterium 3 Verktyg för övervakning och utvärdering för att mäta resultaten i förhållande till strategins mål	Ja	ÖMS kommer utvärdera ERUF utifrån pågående arbetet med smart special Här finns utvärderare som deltar i a ett uppföljningssystem med styrgru ledningsgrupp och politisk styrgrup rapportering dels i samverkan med myndigheter. Här finns även en m utvärdering som håller på att tas fr utifrån den interventionslogik som programmet är uppbyggd kring och smart specialisering vad gäller polit
God styrning av den nationella eller regionala strategin för smart specialisering	ERUF	Särskilt mål 1, 2, 3, 4	Ja	Kriterium 4 Effektivt fungerande entreprenörsprocesser	Ja	ÖMS har en EDP process vilken bygg utvecklat arbetssätt kring respektiva utmaningsområde.
God styrning av den nationella eller regionala strategin	ERUF	Särskilt mål 1, 2, 3, 4	Ja	Kriterium 5 Nödvändiga åtgärder för att förbättra nationella	Ja	ÖMS avser att utveckla hela innova systemet för att göra det mer samm och tillgängligt (och interdisciplinär

för smart specialisering				eller regionala forsknings- och innovationssystem		därigenom starkare, samt utvecklade policy- och strategiverktyg.
God styrning av den nationella eller regionala strategin för smart specialisering	ERUF	Särskilt mål 1, 2, 3, 4	Ja	Kriterium 6 Åtgärder för att hantera industriell omvandling	Ja	ÖMS har valt att prioritera ett av sina utmaningsområden med fokus på smart industri där industriell omvandling är av själva kärnan i utmaningen.
God styrning av den nationella eller regionala strategin för smart specialisering	ERUF	Särskilt mål 1, 2, 3, 4	Ja	Kriterium 7 Åtgärder för internationellt samarbete	Ja	ÖMS ERUF program ska syfta till att stärka och samverka över nationella och internationella gränser med målet att stimulera konkurrenskraften inom smarta områden i PO1. Här har regionerna deltagit i processer kring bland annat europeiska innovationsekosystem, industristrategi, Vanguard som påverkar uppbyggnaden av insatserna och ekologi men även andra delar.

Referens: Artikel 17.3 h och bilaga III, IV, CPR

Prioritering 2 – Ett koldioxidsnålare Östra Mellansverige

Tabell 12: Nödvändiga villkor

(1) Nödvändiga villkor (namn)	(2) Fond	(3) Särskilt mål	(4) Uppfyllnad av nödvändigt villkor	(5) Kriterier	(6) Uppfyllnad av kriterier	(7) Hänvisning till re
Strategisk politisk ram för stöd till energieffektiv renovering av bostadshus och andra byggnader	ERUF	Främja energi effektivitet	Ja	Kriterium 1 En nationell långsiktig renoveringsstrategi till stöd för renovering av det nationella beståndet av bostadshus och andra byggnader antas, i enlighet med kraven i direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda, som a. omfattar vägledande delmål för 2030 och 2040 samt mål för 2050, b. ger en vägledande beskrivning av budgetmedel för att stödja genomförandet av strategin c. fastställer effektiva mekanismer för att främja investeringar i byggnadsrenovering.	Ja	Sveriges tredje nationella strategi för energi- och klimatrenering https://www.regeringen.se/526b9aa6f5e944b040834568/energieffektiviseringsstrategi
Strategisk politisk ram för stöd till energi effektiv renovering av bostads hus och andra byggnader	ERUF	Främja energi effektivitet	Ja	Kriterium 2 Åtgärder för förbättrad energieffektivitet för att uppnå de energibesparingar som krävs.	Ja	Sveriges tredje nationella strategi för energi- och klimatrenering https://www.regeringen.se/526b9aa6f5e944b040834568/energieffektiviseringsstrategi
Styrning av energisektorn	ERUF	Främja förnybar energi genom investeringar i produktionskapacitet	Ja	Kriterium 1 En nationell energi- och klimatplan antas och innehåller följande: 1. Alla delar som krävs enligt mallen i bilaga I till förordningen om styrningen av energiunionen ¹ .	Ja	Energimyndigheten
Styrning av energisektorn	ERUF	Främja förnybar energi genom investeringar i produktionskapacitet	Ja	Kriterium 2 En nationell energi- och klimatplan antas och innehåller följande: 2. En vägledande beskrivning av planerade finansiella resurser och mekanismer för åtgärder som främjar koldioxidsnål energi.	Ja	Energimyndigheten
Effektivt främja användning av förnybar energi inom alla sektorer och över hela EU	ERUF	Främja förnybar energi genom investeringar i produktionskapacitet	Ja	Kriterium 1 Åtgärder har vidtagits för att säkerställa följande: 1. Efterlevnaden av de nationella bindande målen för förnybar energi 2020 och med detta grundscenario fram till 2030 i enlighet med omarbetningen av direktiv 2009/28/EG ² .	Ja	Energimyndigheten
Effektivt främja användning av förnybar energi inom alla	ERUF	Främja förnybar energi genom investeringar i produktionskapacitet	Ja	Kriterium 2 Åtgärder har vidtagits för att säkerställa följande: 2. En ökning av andelen förnybara	Ja	Energimyndigheten

sektorer och över hela EU		citet		energikällor i sektorn för uppvärmning och kylning med 1 procentenhet per år fram till 2030.		
	ERUF	Utveckling av (övergång till) cirkulär ekonomi, genom investeringar i avfallssektorn och resurs effektivitet	Ja	<p>Kriterium 1</p> <p>Planer för avfallshantering finns i enlighet med artikel 28 i direktiv 2008/98/EG, i dess ändrade lydelse enligt direktiv (EU) 2018, och omfattar hela medlemsstatens territorium och inkluderar följande:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. En analys av den nuvarande situationen när det gäller avfallshantering i det berörda geografiska området, inbegripet avfallens typ, mängd och källa, och en utvärdering av den framtida utveckling med hänsyn till de förväntade effekterna av åtgärderna som anges i de avfallsförebyggande program som utarbetas i enlighet med artikel 29 i direktiv 2008/98/EG, i dess ändrade lydelse genom direktiv 2018/xx/EU. 2. En bedömning av befintliga system för insamling av avfall, inklusive den materiella och territoriella täckningen av separat insamling och åtgärder för att förbättra deras funktion, samt behovet av nya insamlingssystem. 3. En bedömning av investeringsbehovet som motiverar behovet av ytterligare eller uppgraderad avfallsinfrastruktur, med uppgifter om tillgängliga inkomstkällor som motsvarar kostnader för drift och underhåll. 4. Information om kriterierna om geografiskt läge för platsidentifiering och om kapaciteten för framtida anläggningar för avfallsbehandling. 	Ja	Naturvårdsverket sk

Referens: Artikel 17.3 h och bilaga III, IV, CPR

Programmyndigheter

Här ska text in från Tillväxtverket

Partnerskap

Referens: Art 6 CPR och förordning (EU) nr 240/2014

Hur har partnerskapet etablerats?

Befintliga partnerskap har etablerats utifrån länsvisa och ÖMS övergripande behov av koordinering och samordning med koppling till arbete med smart specialisering. Partnerskap finns inom ÖMS i en rad olika former så som aktörsnätverk, samarbetsplattformar etc. Partnerskap finns även etablerade på olika nivåer, både i de enskilda länen och på en ÖMS övergripande nivå.

Partnerskapets roll i genomförandet, övervakning och utvärdering av programmet

Strategiska aktörer inom partnerskapen är ofta involverade i genomförandet och uppföljningen av programmet genom att de är projektägare i ett eller flera projekt. Regionalt utvecklingsansvariga har även kontinuerlig dialog med aktörerna i dessa partnerskap om kommande behov, framdrift av pågående initiativ och utfall av tidigare satsningar. Därmed blir de olika partnerskapen ständigt involverade i både genomförande och utvärderingen av programmet.

Partnerskapet ska bygga vidare på befintliga partnerskap inom ramen för det regionala tillväxtarbetet och den regionala utvecklingsstrategin

Inom ÖMS har det under tidigare programperioder vuxit fram ett antal ÖMS övergripande regionala initiativ i form av sammanhållna aktörsnätverk. Nedan nämnda nätverk är ett axplock vilka har fokus på industriell utveckling och där intentionen är att vidareutvecklas dessa under programperioden; MITC, Automation Region, Innovative Materials Arena (IMA), Alfred Nobel Science Park, Visual Sweden, RISE (FoU-lots), Robotdalen, MDH, AI Impact Lab, STUNS, LiU, Curt Nicolin Gymnasiet, Södertelge Science Park, Create, Västerås Science Park, ALMI (Mälardalen, Östergötland, Stockholm), Järnvägsklustret, Svensk Industridesign, Uppsala Innovation Centre, Uppsala Bio/Testa Center, Region Stockholm.

ÖMS är också aktiv i nationella partnerskap där initiativ som AI of Sweden och Robotlyftet är två exempel. Samma sak gäller ÖMS medverkan i nationellt finansierade insatser kopplade till Smart Industri i Regionerna 2.0 där följande initiativ är aktuella i ÖMS; DigiMission, FoU-lots, Digitaliseringskoordinator AM/3D, ACES ÖMS/NMS-samlade initiativ runt AM/3D, Järnvägsklustret, Weltech Region.

Till detta ska läggas att samtliga fem län inom ÖMS har utvecklade partnerskap via de regionala utvecklingsstrategier och de smart specialiseringsstrategier som finns. Exempel på redan upparbetade och väl etablerade plattformar likt Östergötlands East Sweden Business Region (ESBR) i Östergötland och Business Region Örebro (BRO) i Örebro. Detta ERUF program drar nytta av och bidrar till att utveckla dessa partnerskap.

I partnerskapet ska det finnas en bred kompetens inom olika sakområden och en jämn fördelning mellan män och kvinnor

Befintliga partnerskap omfattar den bredd av aktörer som dessa nödvändiga villkor kräver.

Fördelningen mellan män och kvinnor varierar över tiden men de deltagande organisationerna har tydliga målsättningar om en jämn könsfördelning varför partnerskapen återspeglar samma ambition och avsikt.

Näringslivets medverkan är viktig i programarbetet är viktigt

ÖMS ERUF-program har en tydlig inriktning mot smart specialisering varför näringslivets medverkan är en förutsättning för ett genomförande och uppställda mål samt långsiktiga effekter ska kunna uppnås. Exempel på detta är de transregionala projekt som riggats och genomförts under 2014-2020 och där näringslivet är med; Transmission, Växtzon 2.0/Swedish Scaleups, Smart Tillväxt, Samarbete med Region Sthlm kring tung fordonsindustri, Fast Lane for Industry

Samverkan ska ske med länsstyrelserna?

Programmet innefattar det politiska målet 2, "Ett koldioxidsnålare Östra Mellansverige", med tillhörande särskilda mål och interventioner där länsstyrelsen har en strategisk funktion och därmed sitter på en nyckelroll. Dessutom finns mellan regionalt utvecklingsansvariga och länsstyrelserna ett gott utvecklat samarbete. Slutligen ingår länsstyrelserna i den ÖMS-gemensamma ledningsgruppen som styr arbetet med ERUF programmet.

Samverkan ska ske med företrädare för gymnasieskolan, den kommunala vuxenutbildningen och yrkeshögskolan

Programmets särskilda mål 4 under prioritering 1, är inte möjlig att genomföra på ett ändamålsenligt och effektivt sätt utan att involvera gymnasieskolan, vuxenutbildningen samt yrkeshögskolan. Där samarbeten redan finns etablerade avser ÖMS att utveckla dessa och där de inte finns, avser ÖMS att etablera dem. Samverkan kommer primärt handla om den långsiktiga kompetensförsörjningen till SME och därefter arbetsgivare med relevans för smart specialisering (PO1) och omställning (PO2).

Under programperioden 2021-2027 avser ÖMS att bygga vidare på ovan nämnda partnerskap, plattformar, samarbetsytor samt utvecklade internationella kontakter, för att;

- utveckla nämnda utmaningsområden samt investera i och vidareutveckla ett ÖMS övergripande innovations-eko-system, med tillhörande nationella och internationella förgreningar och noder.
- stärka och vidareutveckla samt geografiskt täcka in ÖMS med en ändamålsenlig och effektivt stödstruktur, med potential att utveckla och kopplas upp mot nationella och internationella förgreningar och noder.

Kommunikation och synlighet

Introduktion

Kommunikationsstrategin kompletteras årligen av en kommunikationsplan som beskriver planerade aktiviteter och åtgärder för programmet.

I spåren av en pandemi och i en tid präglad av osäkerhet är det viktigt att lyfta det innovativa som regionalfondsprogrammen åstadkommer för Sveriges företag, regioner och i förlängningen ett smartare och grönare Europa. Det ligger även i linje med EU-kommissionens strategi att föra EU närmare allmänheten genom att få ut budskapen om sammanhållningspolitikens resultat. Svenskarnas attityd mot EU förbättras hela tiden²² men i ett nettobidragsland som Sverige är det positivt att påminna om vad samarbetet leder till.

Om osäkerhet är en prägel för vår tid är digitalisering en annan. 2019 hade 98 procent av svenskarna tillgång till internet i hushållen och 95 procent anger att de använder det. 83 procent använder sociala kanaler. I pandemins fotspår växer digitaliseringens kraft ytterligare och framåt tar vi oss an en kommunikation präglad av snabb teknikutveckling.

En tredje viktig aspekt är hållbar utveckling. Den regionala tillväxtpolitiken ska lösa en rad samhällsutmaningar och i detta arbete är genomförandet av Agenda 2030 och ett stort antal av de globala målen för hållbar utveckling en viktig utgångspunkt.

Målgrupper - prioriterade

Befintliga och potentiella projektägare, där de förstnämnda kan fungera som ambassadörer för programmen. Regionalt utvecklingsansvariga är en viktig partner för utvecklingsfrågor i programgenomförandet och i vidareförmedling av information. Strukturfondspartnerskapens ledamöter och sekretariat likaså. En intresserad allmänhet är viktig att nå för att föra EU närmare folket. Målgruppen behöver dock delas in i mindre grupper vid olika insatser. För att nå dem bör media och opinionsbildare nås. Lokalmedia och fackpress kan förse med exempel på EU-investeringarnas strukturfåverkan samt regionala exempel på projekt och kontakter till talespersoner på Tillväxtverket. Att politiker i längden får vetskap om resultaten är viktigt för att de ska förstå programmets och finansieringsformens betydelse.

Målgrupper - övriga

Övervakningskommittéerna, Regeringskansliet, Kommissionen och övriga förvaltande myndigheter inom ESI-fonderna.

Mål

1. Prioriterade målgrupper får ökad kännedom om nyttan med investeringarna på lokal/regional/nationell/EU-nivå. Särskilt projekt med strategisk betydelse ska lyftas, något som avgörs i den årliga planen.

²² Eurobarometern

2. Prioriterade målgrupper tycker att kommunikationen är begriplig, tillgänglig och relevant. (Till exempel potentiella och befintliga stödmottagare, från ansökan till slutredovisning).

Budskap

“Tillsammans stärker vi hållbar regional tillväxt”.

Kanaler

tillvaxtverket.se - Kunskap, nätverk och finansiering i fokus. Tjänar alla målgrupper. Huvudsakliga informationskällan för framför allt projektägare. EU-resultat, publikationer, projektbank, utlysningar och prioriterade projekt är viktiga erbjudanden.

eufonder.se - För dem som letar information om EU-fonderna i stort. ”Hitta finansiering” är den mest besökta sidan.

Konferenser och informationsmöten - Näst största källan till information för projektägare. Relationsbyggande.

Media - Resultat och utvärderingar i fokus.

Sociala kanaler - FB, Instagram, Twitter, LinkedIn. Vi använder hashtagsen #mitteuropa, #euinmyregion och en programspecifik, till exempel #erufmellerstanorrand. Det sociala landskapet kan förändras mycket under 2021–2027 men de korta filmerna med inslag av infografik och tydligt budskap kommer fortsätta vara en bra produkt för information om programmet. Räckvidden ökar markant med sponsrade inlägg. Stories ökar. Ljudburna medier kan bli aktuellt.

Nyhetsbrev - Utlysningar, resultat, inbjudningar.

Bloggen - Aktuella fenomen, vårt arbetssätt, omvärldsbevakning.

Strategi (mål 1)

I allt material som skapas för att nå ut med resultat av finansieringen ska vi inkludera bakomliggande samhällsutmaning (är den demografisk, teknologisk, miljömässig, beror på värderingsförskjutningar eller globalisering?), nyttan för samhälle och individ samt siffror och statistik. Det bör även vara enkelt att förädla utvärderingar, slut- och lägesrapporter till resultat som kan spridas. Även ansökningshandlingarna bör utformas med utgångspunkt i detta.

Indikatorer för övervakning och utvärdering

De mätbara målen syftar till att öka kunskapen om Europeiska regionala utvecklingsfonden och dess resultat och knyter an till Tillväxtverkets erbjudanden kunskap, nätverk och finansiering. De kvantitativa indikatorerna specificeras i den årliga kommunikationsplanen och alla nämnda webbsidor finns på Tillväxtverkets hemsida. Eufonder.se tas upp i den fondgemensamma arbetsplanen.

- Sidvisningar för EU-programmens startside och startsidan för EU-resultat ska öka.

- Varje enskild artikel på EU-programmens resultatsida, alla resultatfilmer och de enskilda EU-utlysningarna ska öka i sidvisningar. *Mätmetod för ovan: Google analytics.*
- Engagemanget i sociala kanaler ökar. *Mätmetod: Business manager, bla.*
- Majoriteten projektägare är nöjda med stödet de får av oss för att genomföra och kommunicera sitt projekt. *Mätmetod: GAP-analys.*

Kostnader

Kapitel 8 i Eruf-programmen för 2021-2027 - om enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonatser och finansiering som inte är kopplad till kostnader

Tillväxtverket jobbar vidare med följande förslag under hösten/vintern 2020. Målsättningen är att finna en rimlig balans mellan den förvaltande myndighetens krav på snabb och kostnadseffektiv hantering av utbetalningsansökningar och en del Eruf-stödmottagares önskan om att andelen EU-stöd ska spegla de faktiska kostnaderna.

Kapitel 8 handlar primärt om hur medlemsstaten vill redovisa stödberättigande utgifter till kommissionen, inte relationen mellan den förvaltande myndigheten och stödmottagarna. Men om medlemsstaten skriver in eventuella förenklade redovisningsalternativ i tilläggen till kapitel 8 blir de automatiskt en del av kommissionens godkännandeprocess. Det som godkänns i kapitel 8 blir "revisionssäkert" både för medlemsstaten och stödmottagarna.

Som Tillväxtverket har uppfattat muntliga besked från kommissionen är det endast nationellt utformade förenklingsalternativ som hör hemma i kapitel 8. Inte schabloner som redan är definierade i EU-förordningar, som till exempel schablonen 15 procent för indirekta kostnader. Närmare anvisningar om ifyllandet av kapitel 8 väntas komma från kommissionen när EU-förordningarna är fastställda.

Tilläggen till kapitel 8 kräver detaljerade uppgifter om bland annat hur stora belopp per särskilt mål som man tror kommer att omfattas av varje förenklingsalternativ. Ifyllandet av de bilagorna bör vänta till slutet av programmeringsprocessen. Nedan följer en principiell beskrivning av hur Tillväxtverket resonerar.

Personalkostnader

Löner

Projektpersonalens löner utgör en betydande andel av kostnadsmassan i många projekt. Lönerna utgör dessutom basen för flera av de schablonpåslag som finns i förslaget till EU-förordning. Tillväxtverket kommer de närmaste månaderna att fördjupa utredningen av för- och nackdelar med några olika alternativ.

En grundtanke är att utgå från varje individs faktiska lön och förenkla genom att använda de möjligheter som ges i artikel 50 i förslaget till gemensamma bestämmelser för ett antal EU-fonder (CPR = Common Provisions Regulation). Förbättrade rapporteringsverktyg i Tillväxtverkets e-tjänst Min ansökan ska också förenkla.

En av de möjligheter som ges i artikel 50 är att beräkna en timkostnad baserad på bruttopersonalkostnaden (inklusive sociala avgifter) per år dividerat med 1 720 timmar för personer som arbetar heltid. Eller med motsvarande proportionell andel av 1 720 timmar för personer som arbetar deltid.

Exempel:

Sara har 37 000 kronor i månadslön och hennes arbetsgivare betalar sammanlagt 46,38

procent i lagstadgade och avtalade sociala avgifter. Timkostnaden för Sara blir då $37\,000 \text{ kr/mån} \times 1,4638 \times 12 \text{ månader} / 1\,720 \text{ timmar} = 378 \text{ kr/tim}$.

En timkostnad beräknad på detta sätt betraktas enligt ett utkast till vägledning från EU-kommissionen som en enhetskostnad. För enhetskostnader, enhetsbelopp och schabloner finns inget EU-krav på separat projektredovisning i stödmottagarens bokföring. Det innebär att man slipper utreda eventuella skillnader mellan stödmottagarens huvudbok och uppgifterna i ansökan om utbetalning av EU-stödet.

En sådan individuell enhetskostnad är tänkt att ligga fast hela projektperioden. Eller räknas upp automatiskt en gång per år med en i förväg bestämd procentsats. Det räcker att första gången en person redovisar tid i projektet redovisa uppgifter om lön och sociala avgifter. De faktiska löneredovisningar som sker under projektperioden beaktas i en sådan modell inte vid beräkningen av stödberättigande kostnader.

Arbetstiden måste redovisas som ett antal timmar om personen arbetar olika mycket olika månader. Eller som en fast andel av heltid om arbetsgivaren i förväg har utfärdat ett dokument som anger denna fasta procentandel.

Varför inte statistikbaserade enhetskostnader?

En del undrar varför inte Tillväxtverket kopierar Svenska ESF-rådets modell med fastställda enhetskostnader per timme, baserat på SCB:s lönestatistik för vissa yrkeskategorier eller funktioner i projekten. Svaret är att det finns en rädsla att en sådan modell ska avskräcka en del vanligt förekommande Eruf-aktörer från att driva projekt. På grund av osäkerhet om kostnadstäckningen. Det finns signaler om att en del tidigare ESF-aktörer avstår från att ge sig in i ESF-sammanhang nuvarande programperiod av det skälet. Tillväxtverket ser en risk att det kan bli svårt att nå programmets mål inom till exempel politiskt mål 1 om viktiga aktörer (som sällan efterfrågar förenkling eftersom de har god redovisningskapacitet) avstår från att bidra till programgenomförandet.

Ett möjligt alternativ vore att räkna fram Eruf-specifika enhetskostnader per timme för typiska personalkategorier för olika slags vanligt förekommande Eruf-projekt. Erfarenheten från en del andra medlemsstater är att det kan ge stor förenkling. Speciellt om man kommer fram till ett enda belopp per timme, lika för all personal. Men då har det krävts omfattande statistiska analyser som tagit över ett år för att hitta en rättvisande nivå. Tillväxtverket tvekar om det är värt nyttan. Inte minst med tanke på att de svenska Eruf-programmen kan omfatta vitt skilda typer av projekt med helt olika faktiska lönenivåer.

Sociala avgifter (lönekostnadspåslag, lönebikostnader)

Grundtanken med det ovan nämnda sättet att beräkna personalkostnader är att använda den enskilda arbetsgivarens faktiska sociala avgifter vid beräkning av enhetskostnaden per timme. I så fall utgår den nuvarande programperiodens enhetliga schablon.

Om det ändå blir aktuellt att använda enhetliga schabloner för sociala avgifter bedömer Tillväxtverket det rimligt att fastställa 2-4 nivåer baserat på arbetsmarknadssektorer. För att

i ökad mån ta hänsyn till att de faktiska nivåerna är väldigt olika mellan t.ex. staten och kommunerna. Nuvarande genomsnittliga schablon på 45,24 % (tidigare 42,68% och fondgemensam) är visserligen enkel men ger konsekvent låg kostnadstäckning för aktörer som är väsentliga för Eruf-programmens genomförande.

Planerade datakällor om det blir aktuellt att ta fram nya schabloner:

- Arbetsgivarverket för staten.
- SKR för kommuner och regioner.
- ITP för en rimlig genomsnittslön för privat sektor.

40 procent schablon så ofta som möjligt

Huvudspåret för projekt som inte innehåller stor andel inköp bör vara att allt utom personalkostnaderna ska innefattas i en schablon på 40 procent, med personalkostnaderna som bas. Då slipper vi bland annat gränsdragning mellan direkta och indirekta kostnader. Inga kvitton eller fakturor ska redovisas till den förvaltande myndigheten. Inget EU-krav på projektbokföring.

Tillväxtverket behöver i förväg definiera vilka projekt som ska tillämpa 40 procent schablon och vilka som i stället ska redovisa kvitton, fakturor och indirekta kostnader. Vissa statsstödsintensiva projekt (GBER = General Block Exemption Regulation = allmänna gruppundantagsförordningen) kan inte tillämpa schablonen 40 procent.

Tillväxtverket behöver utreda för- och nackdelar med nuvarande definition av personalintensiva projekt. Går det att förutse projekttyper som nästan alltid är personalintensiva? Det är en fördel om det framgår redan i utlysningarna vad som ska gälla för alla som söker i en viss prioritering. Då behöver inte den sökande eller Tillväxtverkets handläggare fundera över vad som gäller när projektbudgetens struktur ska fastställas.

Enligt ett utkast till vägledning från EU-kommissionen ska en schablon som läggs ovanpå en enhetskostnad betraktas som en ny enhetskostnad. Om man med utgångspunkt i avsnittet ovan om löner kommit fram till att enhetskostnaden för projektmedarbetaren Sara är 378 kronor per timme leder det till att ett påslag med 40 procent ger den totala enhetskostnaden $378 \text{ kr/tim} \times 1,40 = 529 \text{ kr/tim}$.

Två schabloner för indirekta kostnader

Tillväxtverket avser att tillämpa schabloner för indirekta kostnader för projekt som inte kan använda schablonen 40 procent. Enklast vore annars om vi helt kunde slopa begreppet indirekta kostnader vid beräkningen av stödberättigande kostnader.

Eventuellt 25 procent för universitet, högskolor och forskningsinstitut

Nuvarande nivå på 20 procent för lärosäten fick godkänt av EU-kommissionen 2011. Taket

enligt dåvarande EU-förordning var just 20 procent. Troligen går det att med hjälp av SUHF-modellen (Sveriges universitets- och högskoleförbund) och data från forskningsinstituten verifiera att deras indirekta kostnader alltid motsvarar minst 25 procent av personalkostnaderna.

Max tillåten nivå enligt EU-förordningen är 25 procent av alla direkta kostnader. Tillväxtverket bedömer det dock som tveksamt att låta exempelvis en stor investering utgöra underlag för påslag för indirekt kostnader.

Ett utredningsarbete pågår kring denna schablon.

15 procent för övriga stödmottagare

Samma som nu. Nivån finns i artikel 49 b) i förslaget till EU-förordning. Behöver inte beskrivas eller motiveras i programmen.

Budgetbaserat enhetsbelopp där det är lämpligt

För förstudier och eventuellt en del andra "små" projekt med väl definierade resultatkriterier siktar Tillväxtverket på att tillämpa enhetsbelopp (som kallas klumpsumma 2014-2020). Om inte erfarenheterna från 2019-2020 talar starkt emot det.

Erfarenheterna från flera Interreg-program som förvaltas i Sverige är att enhetsbelopp (klumpsumma) förenklar betydligt och uppskattas av stödmottagare som provat den modellen.

Om erfarenheterna av nuvarande klumpsumma är övervägande negativa finns möjligheten att tillämpa personalkostnader plus schablonen 40 procent för alla projekt under 200 000 EUR. För att uppfylla kravet i artikel 48.1 i EU-förordningen (CPR) på att "små" projekt ska tillämpa enhetskostnader, enhetsbelopp eller schabloner.

Finansiering som inte är kopplad till kostnader

Artikel 89 i EU-förordningen (CPR) ger medlemsstaten möjlighet att få återbetalning från kommission baserat på resultat i stället för kostnader. Det kan exempelvis vara ett bestämt belopp per ton minskade koldioxidutsläpp. Erfarenheten från den enda medlemsstat som har provat en sådan modell hittills är att det tog lång tid och mycket resurser att räkna fram ett rimligt belopp. Om det ska vara mödan värt behöver det finnas många och/eller stora projekt där ett framräknat belopp kan återanvändas. Oklart om det kommer att göra det i de svenska Eruf-programmen.

Tillväxtverket tar gärna emot förslag på lämpliga typer av projekt där finansiering som inte är kopplad till kostnader skulle kunna vara relevant.

Utkast – ESF+ Regional handlingsplan Östra Mellansverige 2021–2027

Version: 2020-11-02

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Nationellt program Europeiska Socialfonden i Sverige	4
Kapitel 1 (skrivs fram centralt)	4
Regional handlingsplan Östra Mellansverige6	
Kapitel 2 Socioekonomisk analys.....	6
Kapitel 3 Östra Mellansveriges mål, principer, utmaningar och insatser	10
Nationella temaområden	17
Kapitel 4 Temaområden (skrivs fram centralt).....	17
Framtagande och utlysningssplan	18
Kapitel 5 Framtagande	18
Kapitel 6 Utlysningssplan Östra Mellansverige	19
Bilagor	21
Bilaga 1 Socioekonomisk analys för Östra Mellansverige	21

Inledning

Den nuvarande perioden för EU:s strukturfonder löper ut vid årsskiftet 2020-2021 och en ny sjuårig programperiod startar. EU:s strukturfonder finns till för att nå EU:s sammanhållningspolitiska mål. De handlar om att skapa hållbar tillväxt och minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europa. De fonder som är aktuella för Östra Mellansverige, ÖMS, är Europeiska Regionala utvecklingsfonden och Socialfonden. I Sverige ligger det förvaltande ansvaret för fonderna på Tillväxtverket och ESF-rådet. Detta är den regionala handlingsplanen för Östra Mellansverige inom ramen för ESF+.

Den regionala handlingsplanen bygger på en av ESF-rådet bestämd kapitelindelning.

- Kapitel 1 skrivs fram centralt av ESF-rådet. Det kommer att handla allmänt om det nationella programmet ESF+. I avvaktan på texten har ÖMS valt att lägga in en inledande text för bättre läsförståelse.
- Kapitel 2 är ett koncentrat av ÖMS socioekonomiska analys.
- Kapitel 3 är ÖMS egna handlingsplan som utgår från de utmaningar som finns i den socioekonomiska analysen, länens fem RUS:ar samt erfarenheter från tidigare programperiod. Kapitlet har tagits fram i dialog med ESF-rådet.
- Kapitel 4 handlar om de tematiska målområdena inom det nationella programmet ESF+. Detta kapitel skrivs fram centralt av ESF-rådet. Det finns ännu inget skrivet.
- Kapitel 5 är en beskrivning av handlingsplanens framtagande.
- Kapitel 6 är ÖMS utlysningsplan. Här beskrivs principer och processen för hur samarbete ska gå till vid utlysningar. Det finns ännu ingen konkret utlysningsplan. Utlysningsplanen bygger på behoven i kapitel 3 kopplat till de tematiska målen.
- Bilaga 1 är den kompletta socioekonomiska analysen för ÖMS.

Nationellt program Europeiska Socialfonden i Sverige

Kapitel 1 (skrivs fram centralt)

Allmänt

Kapitel 1 skrivs fram centralt av ESF-rådet. Det kommer att handla allmänt om det nationella programmet ESF+. I avvaktan på texten har ÖMS valt att lägga in en inledande text för bättre läsförståelse.

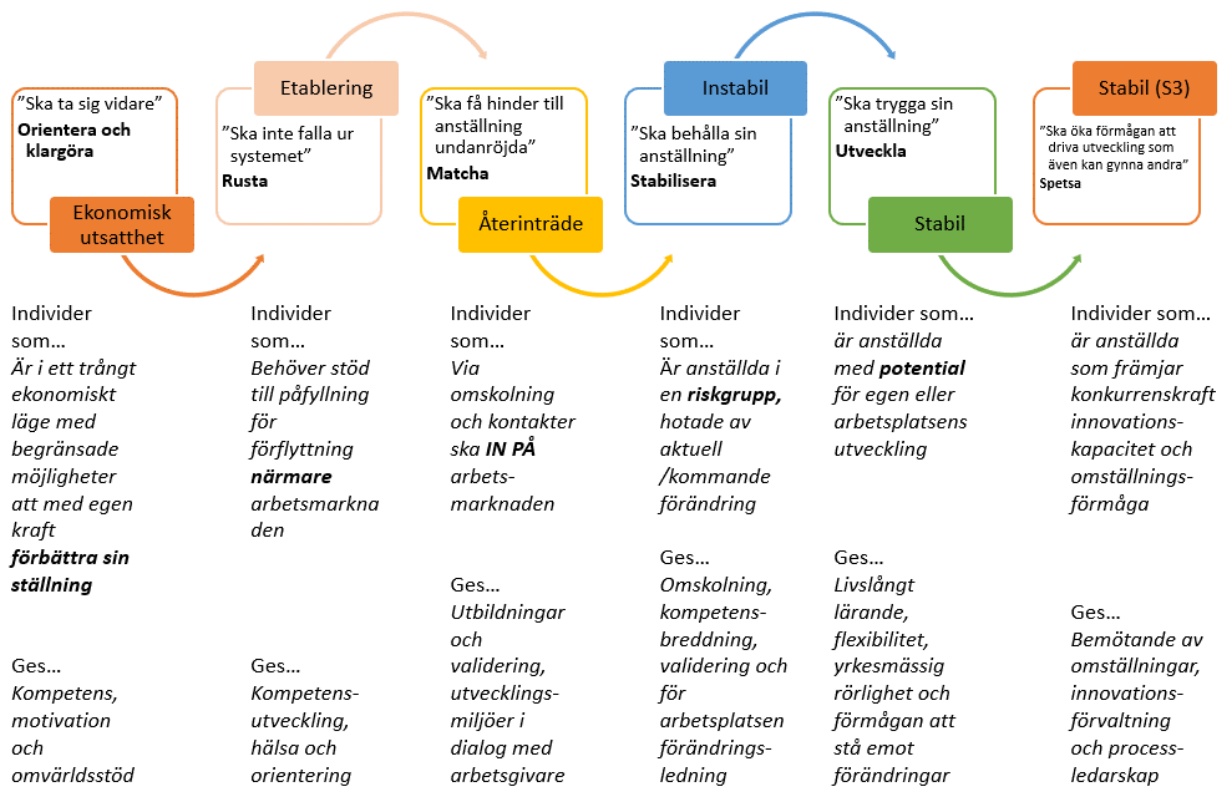
Tematiska målområden

Några av förutsättningarna för denna handlingsplan är ESF-programmets tematiska målområden och de olika nivåer ESF anger att arbetet behöver bedrivas inom. I stället för att slå fast definierade målgrupper, utgår det nationella socialfondsprogrammet för 2021-2027 från fem tematiska målområden där behoven av åtgärder är som störst. Inom dessa områden kan det finnas personer från olika målgrupper.

De tematiska målområdena är:

- **Ekonomisk utsatthet**
Ekonomisk utsatthet omfattar personer som befinner sig mycket långt från arbetsmarknaden, har en komplex problematik och som ofta är i behov av insatser utöver arbetsmarknadsåtgärder.
- **Etablering på arbetsmarknaden**
Etablering omfattar personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden.
- **Återinträde på arbetsmarknaden**
Återinträde omfattar personer som befinner sig närmare ett inträde på arbetsmarknaden.
- **Instabil ställning på arbetsmarknaden**
Instabil ställning omfattar personer som utifrån sin nuvarande kompetensnivå har en osäker position på arbetsmarknaden.
- **Stabil ställning på arbetsmarknaden**
Stabil ställning omfattar personer som behöver utveckla och förnya sin kompetens utifrån arbetsmarknadens förändrade förutsättningar och behov. I denna grupp finns även individer som utifrån sin roll behöver ligga i förändringens framkant för fortsatt innovationskraft på arbetsmarknaden. Här finns en möjlighet att skapa en brygga mot ÖMS ERUF-program 2021–27 som också öppnar för kompetensförsörjningsinsatser.

ÖMS har i arbetet med handlingsplanen utgått ifrån de tematiska målområdena när utmaningar och insatser har definierats. Handlingsplanen beskriver hur personer i olika målgrupper kan förflytta sig inom eller från sin nuvarande position på arbetsmarknaden och närma sig eller få en mer stabil ställning (se figur).

Regional handlingsplan Östra Mellansverige

Inledning

Många människor har en svag ställning på arbetsmarknaden i dag – eller befinner sig helt utanför den. Det nationella socialfondsprogrammet ESF+ ska bidra till att stärka arbetsmarknadspolitiken och ge människor en starkare ställning på arbetsmarknaden.

För att det nationella programmet ska få kraft på regional och lokal nivå, har de fem regionalt utvecklingsansvariga i Östra Mellansverige, ÖMS, uppdrag att ta fram en regional handlingsplan som beskriver hur det nationella socialfondsprogrammet ska genomföras på regional nivå, utifrån regionala förutsättningar.

Den här regionala handlingsplanen omfattar Östra Mellansverige som består av regionerna Sörmland, Uppsala, Västmanland, Örebro och Östergötland. Handlingsplanen tar sin utgångspunkt i de fem regionernas respektive regionala utvecklingsstrategi samt en gemensamt framtagna socioekonomisk analys. Dessa dokument lyfter de specifika förutsättningar, utmaningar och behov som finns i regionerna i Östra Mellansverige.

Nedan sammanfattas den socioekonomiska analysen i övergripande slutsatser. Analysen i sin helhet ligger i bilaga 1 ”ÖMS socioekonomiska analys 2020 inför EU:s programperiod 2021-27”.

Kapitel 2 Socioekonomisk analys

Socioekonomisk analys

Underlaget till denna analys består i huvudsak av ett kvantitativt underlag baserat på tillgänglig offentlig statistik från statistikansvariga myndigheter som utgör ramen för Sveriges officiella statistik. Innehållet och slutsatserna i den socioekonomiska analysen grundar sig i huvudsak på statistik och analysarbete som utfördes före coronavirusets utbrott våren 2020, men har kompletterats med tillgänglig och relevant data som synliggör delar av pandemins effekter på arbetsmarknaden. De långsiktiga effekterna av pandemin kommer att utgöra en relevant aspekt för framtida datainsamling.

Analysen har utgått från en modell som företaget Statisticon har utvecklat för socioekonomisk analys av kommuner (SEKOM), som belyser skillnader mellan kommuner både inom respektive län och inom ÖMS som helhet.

Kommungrupp	Beskrivning
Produktionskommuner <i>Eskilstuna, Linköping, Norrköping, Nyköping, Uppsala, Västerås, Örebro</i>	Här påträffas storstäderna, kommuner med universitet och högskolor, samt traditionellt starka industristäder. Gruppen representerar mångfaldens Sverige och är heterogen i många socioekonomiska avseenden. Inom gruppen finns en hög utbildningsnivå, höga inkomster och låga ohälsotal. Det finns en också en generationsåterväxt och en förhållandevis hög andel av befolkningen är född utanför EU/EFTA-området.
Välmående pendlingskommuner <i>Boxholm, Enköping, Gnesta, Kinda, Kumla, Mjölby, Strängnäs, Söderköping, Ydre, Åtvidaberg, Östhammar</i>	Här har invånarna en hög högutbildningsnivå, ett arbete med hög inkomst och låga ohälsotal. I gruppen finns många barnfamiljer och därmed en stark återväxt av nya generationer. Kommunerna är generellt sett mindre men ligger på pendlingsavstånd till en produktionskommun.

Välmående landsbygdskommuner <i>Håbo, Knivsta, Lekeberg, Trosa</i>	Många mindre turistkommuner finns i denna grupp. Inkomstnivåerna är förhållandevis höga, andelen förvärvsarbetande är hög och andelen invånare med ekonomiskt bistånd är låg. En väsentlig skillnad jämfört med välmående pendlingskommuner är att dessa kommuner har en mer åldrande befolkningsstruktur med en lägre generationsåterväxt.
Strukturomvandlingskommuner <i>Degerfors, Fagersta, Flen, Hällefors, Karlskoga, Katrineholm, Lindesberg, Ljusnarsberg, Norberg, Oxelösund, Skinnskatteberg, Tierp, Vingåker, Älvkarleby</i>	Befolkningen i dessa kommuner har en lägre utbildningsnivå, en högre arbetslöshet och en lägre inkomstnivå samt en åldrande befolkningsstruktur. Kännetecknande för denna grupp är ett traditionellt sett stort beroende av industriella näringar.
Landsbygdskommuner med utmaningar <i>Arboga, Askersund, Finspång, Hallsberg, Hallstahammar, Heby, Kungsör, Köping, Laxå, Motala, Nora, Sala, Surahammar, Vadstena, Valdemarsvik, Ödeshög</i>	Kännetecknande för dessa kommuner är framför allt en åldrande befolkningsstruktur, låg generationsåterväxt samt låga inkomst- och utbildningsnivåer. I jämförelse med strukturomvandlingskommuner finns ingen tydligt dominerande näringsgren i dessa kommuner.

Källa: Statisticon

Demografisk utveckling

Befolkningsutvecklingen förväntas fortsätta i positiv riktning och år 2037 antas befolkningen i ÖMS-regionen ha ökat med drygt 300 000 invånare. Den främsta drivkraften för befolkningstillväxten förväntas vara ett positivt överskott från invandring, men även ett positivt flyttnetto och födelseöverskott. Att både fler barn föds och att vi lever allt längre upp i åldrarna är positivt men skapar en större efterfrågan på välfärdstjänster i form av skola och omsorg. I detta sammanhang är den demografiska försörjningskvoten särskilt intressant för att studera förhållandet mellan befolkningen i och utanför den arbetsföra åldern. Försörjningskvoten förväntas öka i ÖMS-regionen som helhet fram till år 2030, men utvecklingen varierar på kommunnivå.

Arbetsmarknad och kompetensförsörjning

Hur en ökande försörjningskvot påverkar kommunerna varierar med kommunernas strukturella förutsättningar. Ett aktivt förhållningssätt till att få så många som möjligt i arbetsför ålder i varaktig sysselsättning är i detta sammanhang en mycket viktig aspekt. Detta innefattar särskilt ungas och utrikes föddas etablering i arbete eller studier. Att fler kan ställa om i arbetslivet och arbeta högre upp i åldrarna bidrar också positivt. I ÖMS-regionen var år 2018 drygt 750 000 personer förvärvsarbetande, vilket motsvarade en förvärvsfrekvens på 79 procent. Större kommuner har generellt sett en lägre förvärvsfrekvens, medan förvärvsfrekvensen i flera av de mindre kommunerna är relativt hög. I synnerhet gäller detta för välmående landsbygdskommuner och välmående pendlingskommuner. Strukturomvandlingskommuner och landsbygdskommuner med utmaningar har generellt sett både lägre förvärvsfrekvens, lägre utbildningsnivå och en åldrande befolkningsstruktur. För dessa kommuner är utvecklingen särskilt utmanande jämfört med exempelvis välmående landsbygdskommuner som förvisso har en åldrande befolkning men också en hög andel förvärvsarbetande i den arbetsföra befolkningen. Större kommuner faller ofta inom kategorin produktionskommuner dit unga människor flyttar för att studera på högskolor och universitet. En relativt högre andel utrikes födda invånare från länder utanför EU/EFTA söker sig också till större städer för tillgång till en större arbetsmarknad. Båda dessa faktorer bidrar initialt till en lägre förvärvsfrekvens. Två viktiga faktorer för produktionskommuner är att å ena sidan knyta till sig kompetensen från universiteten, och att å andra sidan så snabbt som möjligt etablera de utrikes födda på arbetsmarknaden.

En mycket stark faktor för människor ska komma i sysselsättning och etablera sig på arbetsmarknaden är utbildning. Att ha en gymnasieexamen anses i många sammanhang som en miniminivå på dagens arbetsmarknad. Inom samtliga regioner i ÖMS har andelen personer med eftergymnasial utbildning ökat för perioden 2010-2019, medan andelen med högst förgymnasial utbildning minskat på övergripande nivå. Samtidigt har andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasiet minskat under samma period för ÖMS som helhet och inom samtliga län. Men skillnader i utbildningsnivå framträder också tydligt på kommunnivå. I produktionskommuner har generellt sett en större andel av befolkningen eftergymnasial utbildning. I synnerhet gäller detta kommuner där universitet och högskolor är belägna. Medan landsbygdskommuner med utmaningar och strukturomvandlingskommuner i större utsträckning har en lägre andel med eftergymnasial utbildning i befolkningen. Skillnader på strukturell nivå kan bidra till att attityder gentemot skola och utbildning går i arv, och därmed förankra de strukturella skillnaderna ytterligare både inom och mellan kommuner. Vilket i sin tur kan försvåra den framtida kompetensförsörjningen i dessa kommuner.

Det ovanstående resonemanget är också sammankopplat till frågor om både utrikes föddas och ungdomars etablering på arbetsmarknaden. Nyanlända invandrare i arbetsför ålder får ta del av etableringsprogrammets olika insatser för att så snabbt som möjligt tillgodogöra sig det svenska språket och komma i egen försörjning. Inom ÖMS-regionen finns stora variationer mellan kommuner avseende hur stor andel av nya elever som klarat minst två kurser inom svenska för invandrare (SFI) på två år, men det är generellt sett svårt att utifrån enbart detta dra några slutsatser. När det kommer till etableringsprogrammet så har andelen som 90 dagar efter avslut kommit i arbete eller studier minskat i ÖMS-regionen som helhet till knappt 30 procent under år 2020. Detta kan jämföras med en nivå på över 30 procent för 2019 och drygt 40 procent 2018. Anledningen till minskningen under år 2020 bedöms främst vara en kraftigt försämrad konjunktur samtidigt som antalet extratjänster också minskat. På samma sätt som nyanländas behov av stöd varierar med olika bakgrunder är också gruppen unga (16-29 år) som varken arbetar eller studerar (UVAS) en heterogen grupp där olika orsaker ligger till grund för bristande etablering i arbetslivet. De mest framstående orsakerna är relaterade till en ofullständig skolgång, någon form av funktionsnedsättning, att vara utrikes född, och de socioekonomiska faktorerna som omgärdar ungas familjesituation och uppväxt. Högst andel UVAS hade år 2017 strukturomvandlingskommuner och landsbygdskommuner med utmaningar. Detta förhållande är problematiskt eftersom de kommuner som har en högre andel UVAS också är de som generellt sett har de största strukturella utmaningarna. Att rikta insatser till dessa målgrupper kan vara särskilt angeläget för att motverka en långvarig ekonomisk utsatthet.

Ekonomisk utsatthet

Individer som av olika anledningar har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, eller som befinner sig i långvarig arbetslöshet löper en större risk att hamna i ekonomisk utsatthet och utanförskap. På sikt kan en sådan utveckling också leda till ohälsa. Men även individer som har en sysselsättning kan befinna sig i en relativ ekonomisk utsatthet. Andelen låginkomsttagare i ÖMS-regionen har ökat något sedan 2013, främst genom att andelen låginkomsttagande kvinnor ökat. De kommuner som har högst andel låginkomsttagare är främst produktionskommuner och strukturomvandlingskommuner. Antalet arbetslösa som är födda utanför Europa har mer än fördubblats inom ÖMS-regionen sedan år 2010, och antalet arbetslösa med högst förgymnasial utbildning har också ökat under samma period. Samtidigt har antalet arbetslösa varit relativt konstant för individer med funktionsnedsättning och för individer som är över 55 år. Arbetslösheten

varierar även mellan kommunerna inom ÖMS-regionen där välmående pendlingskommuner och välmående landsbygdskommuner generellt sett har en lägre arbetslöshet. Medan strukturomvandlingskommuner och landsbygdskommuner med utmaningar har en högre arbetslöshet. Dessa skillnader är dock inte lika framträdande som i andra sammanhang, vilket kan antyda att andra faktorer utöver strukturella skillnader kan förklara olika nivåer av arbetslöshet i vissa fall. För att klara av sin försörjning vid arbetslöshet, sjukdom eller annat hinder kan behovet av ekonomiskt bistånd uppstå. Inom ÖMS-regionen har andelen av befolkningen som någon gång under året haft ekonomiskt bistånd varit relativt stabil under de senaste 10 åren. De kommuner som har högst andel av befolkningen som någon gång under året haft ekonomiskt bistånd är främst strukturomvandlingskommuner och produktionskommuner. För strukturomvandlingskommuner har andelen ökat sedan 2007, medan produktionskommuner legat på en stabil nivå. Välmående pendlingskommuner och välmående landsbygdskommuner har den lägsta andelen av befolkningen som någon gång under året haft ekonomiskt bistånd.

Socioekonomiska faktorer har också visat sig vara en viktig faktor i hälsans bestämningsfaktorer. Inom ÖMS-regionen finns lokala skillnader i befolkningens självskattade allmänna hälsotillstånd. I de kommuner som uppvisar bäst hälsa är det över 75 procent av befolkningen som skattar sin hälsa som god, jämfört med omkring 60 procent i kommuner med lägst andel. I samtliga län inom ÖMS skattar män sin hälsa bättre än kvinnor. Generellt sett är kvinnor mer sjukskrivna än män oberoende av bransch eller yrkesgrupp, och antalet sjukskrivningar bland kvinnor har ökat i snabbare takt än för män sedan 2010 i samtliga län inom ÖMS. Kommuner med en näringslivsstruktur som till högre grad består av yrken och branscher med ett högre antal sjukskrivningsdagar är troligtvis i högre utsträckning utsatta för risker kopplat till ett lägre allmänt hälsotillstånd i befolkningen.

Kapitel 3 Östra Mellansveriges mål, principer, utmaningar och insatser

Inledning

Den regionala handlingsplanen för ÖMS inom programmet för ESF+ ska bidra till att utveckla och genomföra den nationella arbetsmarknads- och tillväxtpolitiken. På regional nivå har regionerna, i och med det regionala utvecklingsansvaret, det nationella uppdraget att samordna arbetet med de regionala utvecklingsstrategierna, RUS:ar. De regionala utvecklingsstrategierna samlar alla samhällssektorer i länen för en gemensam bild av länens respektive förutsättningar, tillgångar och hur dessa bör utvecklas. RUS ska vara en samlad strategi för det regionala tillväxtarbetet i länet och ligger till grund för regionala strukturfondsprogram, territoriella program, regionala tillväxtprogram samt andra relevanta regionala program och insatser. I många regioner finns exempelvis regionala strategier för kompetensförsörjning och folkhälsa. Strategierna förhåller sig även till omkringliggande län, landet som helhet, Europa och övriga världen. RUS ingår i en struktur av styr- och policydokument på flera nivåer, från de globala hållbarhetsmålen och Agenda 2030 via nationella program och strategier till regional och kommunal nivå.

Denna regionala handlingsplan anger de av ÖMS definierade vägledande principerna och prioriterade insatsområdena inom det som kallas programområde A i det nationella programmet för ESF+. Att främja livslångt lärande och att uppmuntra aktiv inkludering är de två specifika målen i programområde A som dessutom ligger väl i linje med målen i RUS:arna inom ÖMS. Den regionala handlingsplanen blir därmed ett centralt verktyg för ledarskap och utvecklingsarbete för en inkluderande arbetsmarknad och ett livslångt lärande i regionerna.

Målbild i ÖMS handlingsplan

De fem regionerna i ÖMS kännetecknas 2027 av arbetsmarknadsregioner bestående av väl integrerade lokala arbetsmarknader med en struktur för kompetensförsörjning som är efterfrågestyrd, arbetsgivarorienterad och samtidigt utgår ifrån individens behov av stöd och kompetensutveckling. Stöd ges inom ramen för det livslånga lärandet och individer etablerar sig eller återinträder på arbetsmarknaden utifrån sina individuella förutsättningar och förmågor. Arbetsgivarna arbetar strategiskt utifrån omställningens behov med sin kompetensförsörjning och kontinuerliga kompetensutveckling.

Samverkan mellan de stödjande aktörerna och arbetsgivarna är väl utvecklad för personer med en svagare förankring på arbetsmarknaden. Individer med behov av stöd för att komma i arbete eller utöka sin arbetsförmåga får tillgång till ändamålsenligt stöd utifrån sina individuella förutsättningar, behov och kompetenser.

Näringslivet, offentlig sektor och civilsamhället möts på arenor för samverkan som hanterar utmaningar inom områdena kompetensförsörjning och inkluderande arbetsmarknad.

Det sker en satsning på kompetens som hanterar både bredd och spets inom smart specialisering och som understödjer ett ökat nyttjande av insatser kring energi, klimat och miljö. Dessutom nyttjas digitaliseringens möjligheter på ett systematiskt sätt utifrån det behov av omställning som strukturomvandlingen skapat.

År 2027 är de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, som är relevanta för denna handlingsplan fullt integrerade i de insatser som ÖMS prioriterar. Med målen i Agenda 2030 som självklara delar i handlingsplanen, har ÖMS bidragit i arbetet med att utrota fattigdom, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla samt uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor.

Regionala principer för ÖMS handlingsplan

Den regionala handlingsplanen för ÖMS beskriver hur länen, var och en för sig och gemensamt, kan arbeta för att öka inkluderingen på arbetsmarknaden och stärka kompetensförsörjningen inom ÖMS. Handlingsplanen och utlysningssplanen anger vilka insatser som ska prioriteras och principer och processer för arbetet. Handlingsplanen ger en ram för samarbetet mellan regionalt utvecklingsansvariga, de stödjande aktörerna, ESF-rådet och Strukturfondspartnerskapet.

För att säkerställa att relevanta insatser genomförs och att målen i programmet för ESF+ uppfylls, används följande **vägledande principer** för ÖMS prioritering av utlysningar, ansökningar och genomförande av projekt:

- **Insatser ska bidra till att uppfylla målen i RUS och ESF+ programmet**
Satsningar ska utgå från de utmaningar och behov som beskrivs i den socioekonomiska analysen för ÖMS, respektive regions regionala utvecklingsstrategi samt de mål som ESF+ anger i programområde A i det nationella programmet.
- **Insatserna ska bidra till hållbart arbetsliv och livslångt lärande**
Utvecklingsarbetet inom ramen för ESF+ ska leda till långsiktiga, hållbara insatser. Det nationella programmet för ESF+ lyfter tre perspektiv som organisationerna behöver arbeta med parallellt med en resultatkedja genom insatserna.

Dessa tre perspektiv är

- **Individperspektivet**
- **Organisationsperspektivet**
- **Systemperspektivet**

De prioriterade projekten ska bygga på analys, förslag på insatser och ett förväntat resultat inom samtliga perspektiv. Insatserna ska leda till specifika resultat och ge tydliga effekter för den enskilda individen på sikt. Gemensamt för de tre nivåerna är att de kräver samverkande aktörer, som alla tar ansvar för genomförandet och resultatet.

- **Insatserna ska bidra till hållbar samverkan**
Inkluderingen på arbetsmarknaden och kompetensförsörjningsarbetet spänner över ett stort fält av politikområden. En samverkan krävs mellan ansvariga statliga myndigheter, region, kommun, näringsliv och idéburen sektor. För att utvecklingsarbetet utifrån handlingsplanen ska få genomslag, krävs engagemang och samverkan mellan alla dessa aktörer. Dialog- och samverkansforum är en viktig grund i genomförandet av insatserna. Formerna för detta är samverkanstrappans olika steg - samtal, samsyn, samarbete och samverkan. Långsiktig hållbar samverkan mellan parter kräver ett systematiskt arbete med lärande inom och mellan organisationer, för att olika projekt ska kunna nyttja och sprida kunskaper och erfarenheter.

- **Insatserna ska bidra till jämlika levnadsvillkor**

Alla insatser ska genomföras ur ett jämlikhetsperspektiv, med en intersektionell ansats. Projekt inom ramen för ESF+ ska säkerställa jämställdhet mellan kvinnor och män samt lika möjligheter för alla, utan diskriminering på grund av kön eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsvariation, ålder eller sexuell läggning.

Övergripande utmaningar i ÖMS

Utifrån den socioekonomiska analysen samt de fem länens regionala utvecklingsstrategier lyfter ÖMS fram följande övergripande utmaningar som handlingsplanen fokuserar.

Arbetslösheten ökar

Arbetslösheten ökar samtidigt som befolkningsutvecklingen medför att fler äldre ska försörjas av en minskande andel i arbetsför ålder. Behovet att inkludera fler i arbetskraften är därför angeläget. Arbetsmarknadsinsatser för ökad inkludering bör eftersträva långsiktig hållbarhet och flexibilitet utifrån individens förutsättningar och arbetsmarknadens behov. Arbetsgivarna behöver utveckla arbetet med strategisk kompetensförsörjning inom ramen för breddad rekrytering. Stödstrukturer som ska främja lärande, inkludering och mångfald behöver stärkas.

- **Ökad ungdomsarbetslöshet**

Att ha gymnasieexamen anses i många sammanhang som en miniminivå på dagens arbetsmarknad. Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasiet minskar samtidigt som de som fullföljer sina gymnasiestudier minskar. Utbildningsväsendet behöver stärka arbetet med förebyggande insatser och rusta unga som står utanför arbetsmarknaden.

I ÖMS ligger andelen unga som inte studerar eller arbetar på en relativt hög nivå; strax under 10 procent.

- **Många individer som står utanför arbetsmarknaden har låg utbildningsnivå**

Många personer som ännu inte har etablerat sig på arbetsmarknaden har kort eller ingen utbildning. I ÖMS är det en brist på inträdesjobb för personer utan yrkeskompetens eller tidigare erfarenheter. Insatserna görs ofta av den sociala ekonomins aktörer. De blir ofta kortsiktiga och implementeras sällan inom ramen för ordinarie verksamhet då långsiktig finansiering saknas.

Många arbetslösa bland utrikes födda

Antalet arbetslösa som är födda utanför Europa har mer än fördubblats inom ÖMS sedan år 2010. Inom målgruppen finns många nyanlända som saknar tillräckliga kunskaper i det svenska språket och orientering på den svenska arbetsmarknaden. Dessutom har många av individerna en låg utbildningsnivå eller saknar utbildning. Kravet på gymnasieexamen och brist på tillgängliga inträdesjobb gör utmaningen mer markant. I ÖMS är insatserna ojämnt fördelade; till exempel är det fler kvinnor än män i målgruppen som endast har SFI som insats. Det är en av orsakerna till att inträdet på arbetsmarknaden ofta tar längre tid för utrikes födda kvinnor än för männen inom målgruppen.

- **En redan ökande långtidsarbetslöshet förstärks av pandemin**

Pandemins påverkan på varsel och permitteringar inom många branscher har gjort att andelen arbetslösa som står närmare arbetsmarknaden har ökat. Det har fått till följd att individer i långtidsarbetslöshet har kommit än längre från arbetsmarknaden.

Arbetsgivarna behöver arbeta systematiskt för att möta och stödja individer som ska etablera sig eller återinträda på arbetsmarknaden. I många kommuner ökar antalet personer med långvarigt eller mycket långvarigt ekonomiskt bistånd.

- **Omställningen på arbetsmarknaden kräver ny kompetens vad gäller globalisering, digitalisering och automatisering**

Omställningen i arbetslivet sker i en allt snabbare takt beroende på globalisering, digitalisering och automatisering. Det behövs en utvecklingsagenda för nya kompetenser som gynnar individen och arbetsplatser i bredare bemärkelse, med modeller för individuell karriärväxling, livslångt lärande och rörlighet inom och mellan arbetsplatser.

Det företagsfrämjande systemet har behov av att utveckla rådgivning till arbetsgivare kring strategisk kompetensförsörjning. Till detta behövs ledningskompetens för kunskap om omställning och innovationer.

Prioriterade insatser i ÖMS

För att möta utmaningarna som presenteras i den socioekonomiska analysen samt de fem länens regionala utvecklingsstrategier är följande övergripande insatser prioriterade. Även erfarenheter från tidigare programperiod har bidragit till utformningen av handlingsplanens insatser.

De övergripande behov som ska bidra till en inkluderande arbetsmarknad och stärkta förutsättningar för en fungerande kompetensförsörjning i Östra Mellansverige är:

- Stödstrukturer för inkludering på arbetsmarknaden
- Aktörssamverkan för effektivare individstöd
- Strategisk kompetensförsörjning för bredd och spets
- Arenor för matchning av utbud och efterfrågan på kompetens
- Säkerställa ungdomars kompetens

ÖMS avser att sträva efter sammanhållna insatser som omfattar tre typer av perspektiv i olika kombinationer och med olika omfattning; stärkta individer, utvecklade organisationer och påverkade system. Alla insatser som görs på de olika nivåerna är till för att stärka den enskilde individens möjligheter.

Stödstrukturer för inkludering på arbetsmarknaden

Aktörer ska få möjligheter att genomföra insatser som stärker den enskildes förutsättningar för utveckling, utbildning eller arbete. Nyanländas behov behöver tillgodoses och språk ska inte vara ett hinder för arbetsmarknadsetablering. Alla individer ska ha möjligheter till studier eller arbete utifrån sina individuella förutsättningar och behov.

- För individer långt ifrån arbetsmarknaden ska insatserna vara förberedande, motiverande, hälsofrämjande och vägledande.
- Individer i ekonomisk utsatthet, exempelvis individer med långvarigt ekonomiskt bistånd, ska få del av verkningsfulla insatser.
- På systemnivå behöver strukturer vidareutvecklas så att individers formella och informella kompetens kartläggs och synliggörs.
- För individer som uppbär sjukpenning, har arbetsrelaterad ohälsa och behöver stöd för återgång till arbete, ska insatserna stärka den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.
- Arbetsgivarna ska, genom ökad kunskap och stöd, ges stärkta förutsättningar att skapa inkluderande arbetsplatser för personer med en svagare ställning på arbetsmarknaden.
- Organisationerna ska ges möjligheter att stärka stödinsatser kring utbildningar som möter individens unika behov och förutsättningar.
- Satsningar för individer längre från arbetsmarknaden ska vara långsiktiga med möjligheter till pärlbandseffekter i sammanhängande projekt.
- Insatser som underlättar nyanländas etablering i arbetslivet behöver stärkas och utvecklas.
- Aktörerna ska ges möjligheter till innovativa insatser inom SFI som främjar språkprogression och därmed en närmare väg till etablering på arbetsmarknaden.

Aktörssamverkan för effektivare individstöd

Organisationer som arbetar med att stödja individer behöver stärka sin samverkan och ha individens hela livssituation i fokus. I ljuset av arbetsmarknadspolitikens omställning behöver samverkan inom befintliga plattformar stärkas eller skapas om inga finns.

- Insatserna ska vara systemövergripande och tvärsektoriella och bidra till förbättringar i rådande system. Insatserna ska påverka organisationernas förutsättningar för samhandling och vara långsiktigt hållbara.
- Sociala ekonomins insatser ska ges möjlighet att stärkas eller utvecklas för att rusta de individer som står längre från arbetsmarknaden.

Strategisk kompetensförsörjning för bredd och spets

Arbetsgivarna behöver stärka sitt arbete med omställning och kompetensutveckling för ledning och personal. För individer med en anställning ska kompetensutvecklingsinsatser som exempelvis fortbildning eller omskolning som möter arbetsmarknadens behov genomföras.

I denna programperiod finns möjligheter till samverkan med EU:s regionalfond, ERUF. Den ska främja konkurrenskraft, innovationskapacitet och omställningsförmåga i de utpekade styrkeområdena inom smart specialisering samt övriga särskilt utpekade områden. Styrkeområdena inom ÖMS är smart industri, morgondagens energilösningar, hållbar livsmedelsförsörjning och life science med fokus på välfärdsteknik och e-hälsa. Möjligheter ska ges att inom ramen för de två fonderna skapa synergier kring kompetensutveckling vad gäller bredd för ESF och spets för ERUF inom styrkeområdena.

- Kompetensutveckling för individer i omställning med behov av yrkes- och karriärväxling behöver underlättas och effektiviseras.
- För målgruppen med en instabil ställning på arbetsmarknaden ska insatser som främjar ett systematiskt lärande på arbetsplatsen utvecklas.
- Möjligheter ska ges till insatser som ger arbetsgivare kunskaper om och metoder för att arbeta med individer som står utanför arbetsmarknaden.

- Insatser som ger arbetsgivare möjligheter att identifiera inträdesjobb för att underlätta arbete till individer som ska in på arbetsmarknaden.
- På ledningsnivå finns det behov av förstärkt kunskap om strategisk kompetensförsörjning för ett inkluderande och hållbart arbetsliv som stödjer det livslånga lärandet.
- Organisationer ska ges möjligheter att samordna behov av kompetens i styrkeområdena i ERUF-programmet
- Flera sociala innovationer ska bidra till nytänkande och nya lösningar för att säkerställa en inkluderande arbetsmarknad.
- Vidare finns det behov av insatser för ökad digitalisering och automatisering, grön omställning, ökad mångfald och ett längre arbetsliv.

Arenor för matchning av utbud och efterfrågan på kompetens

Ökat samarbete mellan utbildningsväsendet och arbetslivet är centralt. Samarbete ska förstärka och utveckla modeller där utbildningar och andra arbetsmarknadsinsatser skapas gemensamt. Detta gäller hela utbildningssystemet, från grundutbildning till vuxenutbildning, högre utbildning och forskning.

- Stärka samarbetet mellan skola och arbetsliv för att matcha kommande behov av arbetskraft.
- Arbetsgivarnas kunskap om den strukturella omställningen och nya förutsättningar på arbetsmarknaden behöver stärkas för planering av framtida kompetensbehov.

Säkerställa ungdomars kompetens

Specifikt för ungdomar mellan 15-24 år är att de behöver uppnå gymnasiebehörighet. Inom den här målgruppen ryms såväl nyanlända och de med nedsatt studie- och arbetsförmåga som unga vuxna utan fullföljd gymnasieutbildning och/eller arbete.

- Organisationerna ska stärka eller utveckla sitt arbete med metoder som stödjer ungdomar både i grundskolan och på gymnasiet att klara studier med godkända betyg och minska risken för studieavbrott.
- Organisationerna ska genomföra insatser som rustar och stärker den unga vuxnas möjligheter till studier och/eller arbete.
- Insatser ska göras för att undvika ungdomars könsstereotypa yrkesval.
- Samverkan mellan skola och arbetsliv för att underlätta ungdomars etablering på arbetsmarknaden ska stärkas.

Transnationella aktiviteter

ÖMS regioner har liknande utmaningar som övriga länder inom EU avseende inkludering på arbetsmarknaden och det livslånga lärandet. ESF+ ska stödja interregionala, gränsöverskridande och transnationella insatser, där stödmottagarna finns i minst ett annat medlemsland. Programområde A ger möjligheter till transnationella aktiviteter. Transnationellt arbete kan bidra till att effektivt lösa gemensamma utmaningar och vara ett verktyg för innovation, lärande och spridning av resultat.

Transnationellt samarbete kan ske i form av deltagande i nätverk eller i genomförandet av Östersjöstrategin. Det kan också ske genom exempelvis studiebesök eller utbyten, mellan projekt eller med andra samarbetsparter.

Transnationellt samarbete kan ske inom ramen för insatser i samtliga programområden. Särskilt prioriterad är Östersjöstrategin. Andra program är Erasmus+, Central Baltic-programmet, AMIF - Asyl, migrations- och integrationsfonden samt Programmet för sysselsättning och social innovation, EaSI.

Nationella temaområden

Kapitel 4 Temaområden (skrivs fram centralt)

Framtagande och utlysningssplan

Kapitel 5 Framtagande

Handlingsplanens framtagande

De regionalt utvecklingsansvariga, RUA i ÖMS har tillsammans definierat att syftet med handlingsplanen är att skapa tydlighet och transparens när det gäller långsiktiga och hållbara investeringar i ÖMS.

En utgångspunkt i arbetet med handlingsplanen har varit att den ska ta hänsyn till, och utformas utifrån, de olika system som omfattar de tematiska målområdena *ekonomisk utsatthet, etablering på arbetsmarknaden, återinträde på arbetsmarknaden*, samt *instabil och stabil ställning på arbetsmarknaden*. Handlingsplanen anger ramarna för samspelet mellan de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna, de stödjande aktörerna, ESF-rådet och Strukturfondspartnerskapet. Ett annat mål har varit att skapa en tydlig överlappning mot Europeiska Regionalfonden i frågor som rör kompetensförsörjning.

I arbetet har olika parter och aktörer involverats i handlingsplanen i följande steg:

- 1) Samarbete med alla enheter inom RUA, med koppling till de målgrupper och aktörer som ESF+ riktar sig till. Detta gjordes för att fånga utmaningar och behov.
- 2) Kontinuerlig dialog med ESF-rådet för att stämma av arbetet med handlingsplanen kopplat till programförslaget för ESF+.
- 3) Samarbete med de enheter inom RUA som berörs av ERUF för att fånga fondövergripande utmaningar.
- 4) Dialog i form av länsvisa workshops och seminarier med lokala och regionala aktörer har genomförts för att fånga utmaningar och behov.
- 5) Strukturfondspartnerskapet, SFP har löpande informerats om arbetets fortskridande.

Detta systematiska arbete har skapat en handlingsplan som är väl känd både inom och utanför respektive organisation med syfte att stärka förutsättningarna för kontinuitet, tydlighet och transparens under programperioden.

Kapitel 6 Utlysningsplan Östra Mellansverige

Utlysningsplanens syfte, status och giltighet

ÖMS utlysningsplan ska ge ESF-rådet och aktörerna en övergripande bild av de behov som ska mötas med insatser utifrån den regionala handlingsplanen. Planen ger även framförhållning i samband med kommande utlysningar och en tydlig riktning för det lokala och regionala utvecklingsarbetet. Detta ökar förmågan till långsiktig planering och insyn i det system som omfattar Socialfonden och dess fokusområden. Utlysningsplanen behöver samtidigt utformas så att den tillåter en viss flexibilitet för att kunna hantera oväntade händelser med inverkan på arbetsmarknadspolitiken och samhällsekonomin.

Utlysningsplanen ska möta behoven hos fyra parter:

- Projektägarna ska få en god framförhållning, ha en tydlig bild av inriktningen på kommande utlysningar samt förstå strukturen och processen som omfattar ansökningsförfarandet.
- ESF-rådet ska få vägledning i sin strategiska planering av kommande utlysningar.
- Strukturfondspartnerskapet ska få en översikt över kommande utlysningar för att kunna bedöma genomförandet av handlingsplanen.
- De regionalt utvecklingsansvariga aktörerna ska kunna planera för mobilisering av insatser.

Utlysningsplanen tas fram i dialog mellan Strukturfondspartnerskapet, ESF-rådet och de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna. Strukturfondspartnerskapet ska ha god insikt om utmaningar och behov. De regionalt utvecklingsansvariga aktörerna anger inriktningen för kommande utlysningar och ESF-rådet ansvarar för att formulera utlysningstexterna och skapa utlysningarna.

Utlysningsplanen ska i dialogmöten uppdateras årligen för att vara ständigt aktuell och relevant. Inför dessa dialogmöten ska respektive part vara uppdaterad om ÖMS-regionens utmaningar och behov av insatser. Planerna ska också ta hänsyn till kommande nationella eller EU-satsningar som kan påverka utvecklingsprocesserna på regional och lokal nivå.

Utlysningsplanens innehåll, omfattning och avgränsning

Utlysningarna i utlysningsplanen formuleras utifrån regionala och lokala förutsättningar och behov. Det är ESF-rådets, Strukturfondspartnerskapets och de regionalt utvecklingsansvarigas uppdrag att göra en gemensam bedömning av och prioritering mellan behoven.

För att genomföra de insatser som möter utmaningarna på arbetsmarknaden för en hållbar och inkluderande arbetsmarknad kan nedanstående typer av projekt genomföras. Insatser som bygger vidare på lyckosamma resultat från tidigare insatser är önskvärt för att stärka kontinuitet och långsiktighet.

1. Lokala och regionala satsningar för att initiera ändamålsenliga processer. Det kan handla om förstudier eller enskilda projekt som lägger grunden för ett nytt arbete/arbetsätt.
2. Insatser för att möta oförutsedda händelser, som exempelvis en pandemi eller ett plötsligt omfattande flyktmottagande, där insatser behöver genomföras för att förebygga eller reducera negativa effekter på arbetsmarknaden.

3. Långsiktigt kapacitetsbyggande projekt på lokal och regional nivå med möjlighet till spridning till och implementering i andra närliggande funktioner i organisationerna, geografiskt i eller mellan länen samt på systemnivå.

Processen kring utlysningar

Arbetet med utlysningsplanen ska inledas med en dialog kring behov av insatser inom ÖMS. Detta för att skapa samsyn mellan RUA-aktörerna, övriga aktörer och presumtiva projektägare. De regionalt utvecklingsansvariga ska därefter hålla kontinuerlig dialog med de potentiella projektägarna för att säkerställa att de projekt som initieras motsvarar de utmaningar som har identifierats. Innan varje ny utlysningssomgång ska de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna förmedla sin bild av det aktuella läget och behoven inom ÖMS till SFP och ESF-rådet.

RUA och ESF-rådet deltar i gemensamma dialoger om aktuella behov inför författande av utlysningstexter. ESF-rådet ansvarar för formuleringarna av utlysningstexterna och expedierar utlysningarna.

RUA ansvarar för mobiliseringsmöten med relevanta aktörer i respektive län och genomför dessa tillsammans med ESF-rådet. Vid dessa möten mobiliseras presumtiva projektägare de utmaningar och behov som har identifierats regionalt och inom ÖMS. ESF-rådet bidrar med saklig kompetens och information vad gäller Socialfonden och projektgenomförandet. ESF-rådet svarar för att säkerställa att ansökningarna är fullständiga och håller hög kvalitet.

Strukturfondspartnerskapet ansvarar för att prioritera bland inkomna ansökningar. Innan dess har ESF-rådet handlagt ansökningarna utifrån legala aspekter. RUA ansvarar för bedömning av projekten utifrån det regionala utvecklingsperspektivet och förmedlar detta till strukturfondspartnerskapet.

Ett effektivt genomförande av handlingsplanen förutsätter ett systematiskt arbete med det gemensamma lärandet. För detta krävs en kontinuerlig översyn av pågående projekt, prioritering bland målgrupper, glapp i stödsystemet och andra närliggande nationella eller regionala initiativ. ESF-rådet, Strukturfondspartnerskapet och de regionalt utvecklingsansvariga följer projektresultaten i dialog med projektägarna. Dialogerna mellan parterna ska leda till insatser som stärker kapaciteten hos aktörerna och skapar mer ändamålsenliga strukturer. Översynen och dialogerna mellan parterna ska bidra till att kommande utlysningssplan skapas utifrån aktuella behov och vunna erfarenheter inom ÖMS. Utlysningssplanen ska också ta hänsyn till kommande nationella eller EU-satsningar som kan påverka utvecklingsprocesserna på regional och lokal nivå.

Ovanstående process löper kontinuerligt inom ramen för ett årshjul.

Bilagor

Bilaga 1 Socioekonomisk analys för Östra Mellansverige

Socioekonomisk analys, framtagen 2020

Inledning

Denna socioekonomiska analys är framtagen för att stödja arbetet med att utarbeta en gemensam handlingsplan inom ramen för den Europeiska socialfonden för regionerna inom Östra Mellansverige (ÖMS)¹. Innehållet och slutsatserna i den socioekonomiska analysen grundar sig i huvudsak på statistik och analysarbete som utfördes före coronavirusets utbrott våren 2020. De kort- och långsiktiga konsekvenserna av Coronakrisen för många av socialfondens relevanta områden och målgrupper är i skrivande stund svåra att överblicka. Analysen bör därför kompletteras allteftersom mer statistik och information som också fångar in effekterna av Coronakrisen görs tillgänglig. Ett kort resonemang om potentiella konsekvenser av Coronakrisen förs ändå i slutet av analysen.

Tillvägagångssätt

Underlaget till denna analys har arbetats fram i samverkan mellan de olika regionerna inom ÖMS och består i huvudsak av ett kvantitativt underlag baserat på tillgänglig offentlig statistik från statistikansvariga myndigheter som utgör ramen för Sveriges officiella statistik. Analysen har utgått från en modell som företaget Statisticon utvecklat för socioekonomisk analys av kommuner (SEKOM)², som grupperar kommuner i fem olika kommungrupper utifrån tio socioekonomiska variabler. För detta ändamål har det ansetts mer meningsfullt att analysera och jämföra olika kommungrupperingar inom ÖMS-regionen när möjligheten finns, istället för att jämföra de olika regionerna på en aggregerad nivå. Detta tillvägagångssätt belyser skillnaderna bland kommuner både inom de enskilda regionerna och inom ÖMS som helhet. Nedan följer en kort beskrivning av kommungrupperna i SEKOM, i slutet av analysen finns också en tabell med vilka grupper som kommunerna inom ÖMS-regionen tillhör.

Kommungrupp	Beskrivning
Produktionskommuner	Här påträffas storstäderna, kommuner med universitet och högskolor, samt traditionellt starka industristäder. Gruppen representerar mångfaldens Sverige och är heterogen i många socioekonomiska avseenden. Inom gruppen finns en hög utbildningsnivå, höga inkomster och låga ohälsotal. Det finns en också en generationsåterväxt och en förhållandevis hög andel av befolkningen är född utanför EU/EFTA-området.
Välmående pendlingskommuner	Här har invånarna en hög högutbildningsnivå, ett arbete med hög inkomst och låga ohälsotal. I gruppen finns många barnfamiljer och därmed en stark återväxt av nya generationer. Kommunerna är generellt sett mindre men ligger på pendlingsavstånd till en produktionskommun.
Välmående landsbygdskommuner	Många mindre turistkommuner finns i denna grupp. Inkomstnivåerna är förhållandevis höga, andelen förvärvsarbetande är hög och andelen invånare med ekonomiskt bistånd är låg. En väsentlig skillnad jämfört med

¹ ÖMS innefattar Region Uppsala, Region Sörmland, Region Östergötland, Region Örebro län, och Region Västmanland

² Statisticon: <https://befolkningsprognoser.se/sekom-sverige/>

	välmående pendlingskommuner är att dessa kommuner har en mer åldrande befolkningsstruktur med en lägre generationsåterväxt.
Strukturomvandlingskommuner	Befolkningen i dessa kommuner har en lägre utbildningsnivå, en högre arbetslöshet och en lägre inkomstnivå samt en åldrande befolkningsstruktur. Kännetecknande för denna grupp är ett traditionellt sett stort beroende av industriella näringar.
Landsbygdskommuner med utmaningar	Kännetecknande för dessa kommuner är framför allt en åldrande befolkningsstruktur, låg generationsåterväxt samt låga inkomst- och utbildningsnivåer. I jämförelse med strukturomvandlingskommuner finns ingen tydligt dominerande näringsgren i dessa kommuner.

Källa: Statisticon

Socioekonomisk analys

Demografisk utveckling

Befolkningsutvecklingen förväntas fortsätta i positiv riktning och år 2037 antas befolkningen i ÖMS-regionen uppgå till cirka 2 miljoner invånare, en ökning med drygt 300 000 invånare jämfört med idag. Enligt nuvarande prognoser bedöms dock ökningstakten minska något fram till 2037 jämfört med de senaste åren. Den främsta drivkraften för befolkningsstillväxten förväntas vara ett positivt överskott från invandring, men även från att fler flyttar till än från ÖMS-regionen och att fler föds än dör.

Att både fler barn föds och att vi lever allt längre upp i åldrarna är i grunden positivt men skapar också en större efterfrågan på välfärdstjänster i form av skola och omsorg. I detta sammanhang är den demografiska försörjningskvoten särskilt intressant för att studera förhållandet mellan befolkningen i och utanför den arbetsföra åldern. En högre försörjningskvot innebär att befolkningen i arbetsför ålder har en högre försörjningsbörda gentemot den övriga befolkningen, ju lägre andel av befolkningen som är i arbetsför ålder desto högre är försörjningskvoten. Försörjningskvoten förväntas öka i ÖMS-regionen som helhet fram till år 2030, men utvecklingen varierar framförallt på kommunnivå. De större kommunerna har generellt sett en lägre försörjningskvot jämfört med de mindre kommunerna i ÖMS-regionen och dessa skillnader bedöms fortsatt öka för nästan samtliga kommuner fram till år 2030.

Arbetsmarknad och kompetensförsörjning

Hur en ökande försörjningskvot påverkar kommunerna varierar till stor del med kommunernas strukturella förutsättningar. Ett aktivt förhållningssätt till att få så många som möjligt i arbetsför ålder i varaktig sysselsättning är i detta sammanhang en mycket viktig aspekt, då fler bidrar till den regionala utvecklingen och att finansiera välfärden. Detta innefattar särskilt ungas och utrikes föddas etablering i arbete eller studier. Att fler kan ställa om i arbetslivet och arbeta högre upp i åldrarna bidrar också positivt i detta syfte.

Förvärvsfrekvensen beskriver hur stor andel av den arbetsföra befolkningen som är förvärvsarbetande och är ett bra komplement till försörjningskvoten. I ÖMS-regionen var år 2018 drygt 750 000 förvärvsarbetande i åldern 20-64 år, vilket motsvarade 79 procent. Större kommuner har generellt sett en lägre förvärvsfrekvens, medan förvärvsfrekvensen i flera av de mindre kommunerna är relativt hög. I synnerhet gäller detta för de kommuner som karaktäriseras som *välmående landsbygdskommuner* och *välmående pendlingskommuner*. Kommuner som karaktäriseras som *strukturomvandlingskommuner* och *landsbygdskommuner med utmaningar* har generellt sett både lägre förvärvsfrekvens, lägre utbildningsnivå och en åldrande befolkningsstruktur. För dessa kommuner är utvecklingen särskilt utmanande jämfört med exempelvis *välmående landsbygdskommuner* som förvisso har en åldrande befolkning men också en hög andel förvärvsarbetande i den arbetsföra befolkningen. Större kommuner faller ofta inom kategorin *produktionskommuner* dit unga människor flyttar för att studera på högskolor och universitet, vilket i

sig är önskvärt. En relativt högre andel utrikes födda invånare från länder utanför EU/EFTA söker sig också till större städer för tillgång till en större arbetsmarknad. Båda dessa faktorer bidrar initialt till en lägre förvärvsfrekvens. Två viktiga faktorer för *produktionskommuner* är att å ena sidan knyta till sig kompetensen från universiteten, och att å andra sidan så snabbt som möjligt etablera de utrikes födda på arbetsmarknaden.

Näringslivsstrukturen inom ÖMS regioner och kommuner är en viktig aspekt i detta sammanhang och hänger ihop med i vilken sektor människor har sin sysselsättning. De fem största näringsgrenarna i ÖMS-regionen återspeglas också i hög grad inom de enskilda regionerna, men den inbördes ordningen varierar något. I endast en region, Region Uppsala, återfinns inte näringsgrenen *tillverkning och utvinning* bland de fem största till förmån för *byggverksamhet*. I Region Uppsala är också *utbildning* en relativt större näringsgren avseende andelen sysselsatta jämfört med övriga regioner. Medan *tillverkning och utvinning* har en något högre andel sysselsatta i Region Västmanland. Utvecklingen över tid för de fem största näringsgrenarna i ÖMS-regionen visar också att antalet sysselsatta för perioden 2008-2018 har ökat inom *vård och omsorg*, *utbildning* och *företagstjänster*. Samtidigt har antalet sysselsatta minskat inom *tillverkning och utvinning*, och varit relativt konstant inom *handel*. Den senare utvecklingen återspeglar sannolikt den pågående strukturomvandlingen inom industrin och nya konsumentbeteenden kopplat till handel och konsumtion. Hur detta påverkar olika kommuner är givetvis sammanlänkat till de enskilda kommunernas näringslivsstruktur och den lokala arbetsmarknadsregionen. Kommuner med en relativt större industrisektor förväntas ha en lägre grad av ökning i antalet sysselsatta fram till år 2035. En förklaring kan vara att de traditionella industrierna har svårt att konkurrera om de industrinära tjänsterna i den pågående omvandlingen från varuproduktion till tjänsteproduktion, och att de nya tjänsterna istället omlokaliseras. En övergripande slutsats är således att kommuner som karaktäriseras som *produktionskommuner* till större del gynnas av utvecklingen, medan *strukturomvandlingskommuner* i större omfattning behöver anpassa sig till pågående förändringar. Utvecklingen är också intressant ur ett jämställdhetsperspektiv eftersom könsfördelningen inom näringsgrenarna ser olika ut. Kvinnor var år 2018 starkt överrepresenterade inom både *vård och omsorg* och *utbildning*, medan män var starkt överrepresenterade inom *tillverkning och utvinning* och *byggverksamhet*. Inom näringsgrenarna *handel* och *företagstjänster* var könsfördelningen relativt jämställd.

En mycket stark faktor för att människor ska komma i sysselsättning och etablera sig på arbetsmarknaden är utbildning. Att ha en gymnasieexamen anses i många sammanhang som en miniminivå på dagens arbetsmarknad. Inom samtliga regioner i ÖMS har andelen personer 25-64 år med eftergymnasial utbildning ökat för perioden 2010-2019, medan andelen med högst förgymnasial utbildning minskat på övergripande nivå. Samtidigt har dock andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasiet minskat under samma period för ÖMS som helhet och inom samtliga regioner. I vilken utsträckning eleverna blir behöriga till gymnasiet varierar i hög grad med föräldrarnas utbildningsnivå. Mellan 53 och 65 procent av elever i ÖMS-regionerna blev år 2018 behöriga till gymnasiet där moderns högsta utbildningsnivå är förgymnasial, medan över 80 procent i samtliga regioner blev det om moderns högsta utbildningsnivå är gymnasial. För de elever som växer upp i familjer med en kortare utbildningshistorik är skolans kompensatoriska uppdrag med tidiga insatser viktiga för att lyckas bra i skolan och senare i arbetslivet. Men skillnader i utbildningsnivå framträder också tydligt på kommunnivå. I större kommuner som karaktäriseras som *produktionskommuner* har generellt sett en större andel av befolkningen eftergymnasial utbildning. I synnerhet gäller detta kommuner där universitet och högskolor är belägna. Medan kommuner som karaktäriseras som *landsbygdskommuner med utmaningar* och *strukturomvandlingskommuner* i större utsträckning har en lägre andel med eftergymnasial utbildning i befolkningen. Skillnader på strukturell nivå kan bidra till att attityder gentemot skola och utbildning går i arv, och därmed förankra de strukturella skillnaderna ytterligare både inom och mellan kommuner. Vilket i sin tur kan försvåra den framtida kompetensförsörjningen i dessa kommuner.

De 15 största utbildningsgrupperna i ÖMS-regionen samlar drygt 40 procent av de förvärvsarbetande. Inom de största utbildningsgrupperna dominerar främst gymnasiala utbildningar inom vård- och omsorg, handel- och administratörsutbildning, och industriutbildning. Medan de största eftergymnasiala utbildningarna innefattar lärar- och sjuksköterskeutbildning och ekonomisk- och samhällsvetenskaplig utbildning. Matchningsgraden mellan utbildning och yrke bland de förvärvsarbetande ökade i samtliga regioner inom ÖMS för åren 2015-2017, men varierar mellan 46 och 51 procent bland regionerna. Kvinnor har i allmänhet en högre matchningsgrad än män men skillnaderna är relativt små och kan i viss utsträckning sannolikt förklaras av utbildningsinriktning och utbildningsnivå. Kvinnor utbildar sig exempelvis i högre grad inom vård- och omsorg som är den största näringsgrenen inom ÖMS-regionen, och i större utsträckning på eftergymnasial nivå. Det är också inom flera relaterade yrken såsom barnmorskor, sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor, socialsekreterare, psykologer, och läkare som det råder stor brist på i ÖMS-regionen avseende yrken med krav på eftergymnasial utbildning. Men inom yrken såsom IT-specialister, civilingenjörsyrken, ingenjörer och tekniker, samt biomedicinska specialister råder också en stor brist. För yrken med krav på gymnasial utbildning finns idag stor brist framförallt inom bygg- och anläggningssektorn, men också undersköterskor, kockar, lastbils- och bussförare tillhör bristyrken utan krav på eftergymnasial utbildning. Att välja en specialiserad utbildning mot ett specifikt yrke kan vara en fördel i de fall det råder stor nuvarande eller framtida brist på arbetsmarknaden eftersom efterfrågan på den specifika kompetensen är hög. Men detta medför också en större risk om efterfrågan på den specifika kompetensen skulle sjunka kraftigt i framtiden. Ju mer specifik en kompetens är, desto svårare kan det vara att applicera den i ett annat sammanhang. Vägen till omställning kan då bli längre eftersom kompetensen kan vara svår att överföra till en annan bransch eller ett annat yrke. I detta sammanhang kan en väl fungerande studie- och yrkesvägledning som är väl förankrad och införstådd i näringslivets nuvarande och framtida specialisering och behov en viktig aspekt i valet av utbildning och tidiga insatser. På samma vis kan en fördjupad kunskap om relaterade kompetenser bidra till individers och olika aktörers kontinuerliga kompetensutvecklings- och omställningsinsatser, för att bättre säkerställa en stabilare ställning på arbetsmarknaden i enlighet med framtida behov och yrken.

Det ovanstående resonemanget är också sammankopplat till frågor om både utrikes föddas och ungdomars etablering på arbetsmarknaden. Nyanlända invandrare i arbetsför ålder får ta del av etableringsprogrammets olika insatser för att så snabbt som möjligt tillgodogöra sig det svenska språket och komma i egen försörjning. Svenska för invandrare (SFI) utgör en del av etableringsprogrammet och är ofta individuellt anpassad vilket också innebär att progressionen varierar. Inom ÖMS-regionen finns stora variationer mellan kommuner avseende hur stor andel av nya elever som klarat minst två SFI kurser inom två år, men det är generellt sett svårt att utifrån enbart detta dra några slutsatser. Deltagarna kan exempelvis avsluta studierna efter respektive kurs, men ett studieavbrott kan ske på grund av att personer fått ett arbete eller påbörjat andra studier och behöver således inte vara negativt. Vidare kan personer som genomgått samtliga kurser inom SFI fortsatt stå långt ifrån arbetsmarknaden på grund av en lägre generell utbildningsnivå. När det kommer till etableringsprogrammet så har andelen som 90 dagar efter avslut kommit i arbete eller studier minskat i ÖMS-regionen som helhet till knappt 30 procent under år 2020. Detta kan jämföras med en nivå på över 30 procent för 2019 och drygt 40 procent 2018. Män går i något högre utsträckning än kvinnor vidare till arbete eller studier efter avslutat etableringsprogram, men skillnaderna har minskat främst på grund av att andelen sjunker för män samtidigt som den är relativt konstant för kvinnor. Anledningen till minskningen under år 2020 bedöms främst vara en kombination av en kraftigt försämrad konjunktur samtidigt som antalet extratjänster också minskat. För de individer som efter etableringsperiodens slut fortsatt står utanför arbetsmarknaden behövs fortsatta insatser för att undvika en ökande ekonomisk utsatthet. Ett sådant stöd bör också anpassas till kommunernas och individernas olika förutsättningar.

På samma sätt som nyanländas behov av stöd varierar med olika bakgrunder är också gruppen unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) en heterogen grupp där olika orsaker ligger till grund för

bristande etablering i arbetslivet. De mest framstående orsakerna är relaterade till en ofullständig skolgång, någon form av funktionsnedsättning, att vara utrikes född, och de socioekonomiska faktorerna som omgärdar ungas familjesituation och uppväxt. För perioden 2007-2017 var andelen UVAS relativt konstant på strax under 10 procent i ÖMS-regionen. Andelen var högre för den yngre gruppen mellan 16-24 år än för gruppen mellan 25-29 år och högre, men med minskande trend, bland både utrikes födda kvinnor och män. Riskfaktorerna är också tydligt relaterade till regionala skillnader mellan kommuner som i viss utsträckning beror på olika socioekonomiska faktorer. Högst andel UVAS år 2017 hade kommuner som karaktäriseras som *strukturomvandlingskommuner* (11,3 procent) och *landsbygdskommuner med utmaningar* (10,2 procent). Medan kommuner som karaktäriseras som *produktionskommuner* och *välståndande pendlingskommuner* båda hade en andel av UVAS på 7,7 procent. Detta förhållande är problematiskt eftersom de kommuner som har en högre andel UVAS också är de som generellt sett har de största strukturella utmaningarna. Att rikta insatser till dessa målgrupper kan vara särskilt angeläget för att motverka en långvarig ekonomisk utsatthet.

Ekonomisk utsatthet

Individer som av olika anledningar har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, eller som befinner sig i långvarig arbetslöshet löper en större risk att hamna i ekonomisk utsatthet och utanförskap. På sikt kan en sådan utveckling också leda till ohälsa. Men även individer som har en sysselsättning kan befinna sig i en relativ ekonomisk utsatthet. Andelen låginkomsttagare i ÖMS-regionen har ökat något sedan 2013, främst genom att andelen låginkomsttagande kvinnor ökat. De kommuner som har högst andel låginkomsttagare är främst från kommungrupperna *produktionskommuner* och *strukturomvandlingskommuner*. Ett annat sätt att belysa denna typ av ekonomisk utsatthet är att se till familjer med låga inkomster³. Familjer som består av en ensamstående med hemmavarande barn under 18 år utgör den största andelen familjer med låg inkomst. De kommuner inom ÖMS-regionen som har högst andel med låg inkomst bland ensamstående med hemmavarande barn under 18 år karaktäriseras främst som *strukturomvandlingskommuner* och *landsbygdskommuner med utmaningar*. Dessa kommungrupper har också högst andel barn i familjer med låg inkomst, medan *välståndande pendlingskommuner* har lägst andel. Den näst största andelen av familjer med låga inkomster utgörs av familjer med sjuk- och aktivitetsersättning, denna andel har också ökat mest inom ÖMS sedan år 2014.

Trots att Sverige har haft en lång period av minskande arbetslöshet har utvecklingen inte varit lika positiv för individer med svagare konkurrensförmåga. Antalet arbetslösa som är födda utanför Europa har mer än fördubblats inom ÖMS-regionen sedan år 2010, och antalet arbetslösa med högst förgymnasial utbildning har också ökat under samma period. Samtidigt har antalet arbetslösa varit relativt konstant för individer med funktionsnedsättning och för individer som är över 55 år. Inom ÖMS-regionen har skillnaderna i arbetslöshet mellan de som har högst förgymnasial utbildning och de som har lägst gymnasial utbildning ökat från drygt 5 procentenheter 2008, till drygt 17 procentenheter år 2019. Medan skillnaderna mellan de med högst gymnasial utbildning och eftergymnasial utbildning minskat under samma period för att år 2019 vara på i stort sett samma nivå. Skillnaden mellan lågutbildade och högutbildade framträder också i långtidsarbetslösheten där 45 procent av de långtidsarbetslösa i juli 2020 utgjordes av individer med låg utbildningsnivå, och 58 procent av de långtidsarbetslösa var utomeuropeiskt födda. Det är främst de som varit arbetslösa i mer än 6 månader men mindre än 12 månader som nu ökar inom gruppen långtidsarbetslösa. Men antalet som varit arbetslösa i mer än 12 månader ökar också, medan antalet som varit arbetslösa längre än 24 månader är relativt konstant. Arbetslösheten varierar även mellan kommunerna inom ÖMS-regionen där kommuner som karaktäriseras som *välståndande pendlingskommuner* och *välståndande landsbygdskommuner* generellt sett har en lägre arbetslöshet. Medan kommuner som karaktäriseras som *strukturomvandlingskommuner* och *landsbygdskommuner med utmaningar* har en högre arbetslöshet. Dessa skillnader är dock inte lika framträdande som i andra sammanhang, vilket kan

antyd att andra faktorer utöver strukturella skillnader kan förklara olika nivåer av arbetslöshet i vissa fall.

För att klara av sin försörjning vid arbetslöshet, sjukdom eller annat hinder kan behovet av ekonomiskt bistånd uppstå i de fall individen inte ryms inom arbetslöshetskassans försäkring eller andra ersättningar och bidrag. Inom ÖMS-regionen har andelen av befolkningen som någon gång under året haft ekonomiskt bistånd varit relativt stabil under de senaste 10 åren. De kommuner som har högst andel av befolkningen som någon gång under året haft ekonomiskt bistånd är främst *strukturomvandlingskommuner* och *produktionskommuner*. För strukturomvandlingskommuner har andelen ökat sedan 2007, medan produktionskommuner legat på en stabil nivå. *Välmående pendlingskommuner* och *välmående landsbygdskommuner* har den lägsta andelen av befolkningen som någon gång under året haft ekonomiskt bistånd. Andelen av biståndsmottagare som är i behov av långvarigt ekonomiskt bistånd har ökat något inom ÖMS sedan år 2010, skillnader finns dock på kommunnivå där vissa kommuner haft en motsatt utveckling. Sammantaget hade ÖMS år 2019 en relativt stor andel kommuner från olika kommungrupper där en högre andel av biståndsmottagare hade behov av långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med övriga regioner. Samtidigt har andelen av befolkningen med behov av långvarigt ekonomiskt bistånd varit relativt stabil eller minskat något i samtliga regioner inom ÖMS som helhet sedan år 2010, men även här finns det skillnader på kommunnivå där utvecklingen varit motsatt. Vad detta beror på kan skilja sig mellan kommuner och kan exempelvis påverkas av ett lägre inflöde av nya biståndsmottagare med kortvarigt behov under året, eller att fler övergår från kortvarigt till långvarigt behov. En möjlig slutsats kan vara att individer med kortvariga behov står närmare arbetsmarknaden men är mer känsliga för konjunkturs- och säsongsrelaterade svängningar på arbetsmarknaden. Medan individer med långvariga behov generellt sett står längre ifrån arbetsmarknaden. Kommunernas olika näringslivsstrukturer och strukturella förutsättningar spelar sannolikt också en roll i vilka möjligheter som finns på respektive arbetsmarknad.

Socioekonomiska faktorer har också visat sig vara en viktig faktor i hälsans bestämningsfaktorer. Inom ÖMS-regionen finns lokala skillnader i befolkningens självskattade allmänna hälsotillstånd. I de kommuner som uppvisar bäst hälsa är det över 75 procent av befolkningen som skattar sin hälsa som god, jämfört med omkring 60 procent i kommuner med lägst andel. I samtliga regioner inom ÖMS skattar män sin hälsa bättre än kvinnor. Det finns dock inget entydigt samband mellan de olika SEKOM grupperna och självskattat allmänt hälsotillstånd. Allmänt hälsotillstånd har visat sig ha ett starkt samband med långvarig sjukdom, vårdbehov och dödlighet och är en betydelsefull indikator för att följa hälsoutvecklingen över tid. Men flera mer objektiva indikatorer kopplat till exempelvis Försäkringskassans sjukskrivningsstatistik kompletterar hälsobilden. Generellt sett är kvinnor mer sjukskrivna än män oberoende av bransch eller yrkesgrupp, och antalet sjukskrivningar bland kvinnor har ökat i snabbare takt än för män sedan 2010 i samtliga regioner inom ÖMS. En faktor till det ökande antalet sjukskrivningar bland kvinnor är att antalet sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa har ökat under samma period. Kvinnodominerade yrken inom vård och omsorg samt yrken med lägre kompetenskrav har också generellt sett högre antal sjukskrivningsdagar per förvärvsarbetande men stora variationer finns mellan yrken. Antalet sjukskrivna har dock varierat mycket över tid. Troligen beror mycket av variationen på förändringar i regelverket kring sjukskrivning. Men kommuner med en näringslivsstruktur som till högre grad består av yrken och branscher med ett högre antal sjukskrivningsdagar är troligtvis också i högre utsträckning utsatta för risker kopplat till ett lägre allmänt hälsotillstånd i befolkningen.

Konsekvenser av Covid-19

Att den pågående pandemin med anledning av Coronavirusets globala utbredning under år 2020 påverkar ett brett spektra av våra samhällen kan vi redan nu konstatera. Men vilka kort- och långsiktiga konsekvenser Coronakrisen får är i skrivande stund svårt att överblicka, så även för många av socialfondens relevanta områden och målgrupper. Vissa tendenser kan ändå antyd i den löpande

arbetsmarknadsstatistiken kopplat till företagens varsel och arbetslöshetsstatistik. Under inledningen av Coronakrisen varslades flest personer om uppsägning inom hotell- och restaurang, bemanning, researrangörer, transport och handel. Vilket till stor del är branscher som anställer unga personer och där kompetenskraven i viss utsträckning är relativt låga. Efterhand har effekterna spridit sig i ekonomin och industrin har svarat för en allt större andel av antalet varsel. Vilket är en utveckling som till större del kan antas drabba kommuner med en relativt stor andel sysselsatta inom industrisektorn. Arbetsförmedlingen bekräftar också att arbetslösheten överlag har ökat och att särskilda utmaningar på arbetsmarknaden till följd av Coronapandemin antas vara att ungdomsarbetslösheten ökar och att effekterna av en redan stigande långtidsarbetslöshet förstärks ytterligare. Utvecklingen försvårar särskilt situationen för de arbetslösa med en redan svag konkurrenskraft, som har en låg utbildningsnivå, eller har behov av olika lönestöd till följd av funktionshinder. I den meningen har Coronapandemin blottlagt de strukturella skillnaderna ytterligare och troligtvis ökat angelägenhetsgraden av riktat stöd till socialfondens relevanta områden och målgrupper. Att fortsätta följa utvecklingen och regelbundet komplettera analysen allteftersom ytterligare information och statistik görs tillgängligt är viktigt för att kunna rikta insatserna effektivt.

Tabell: Östra Mellansveriges kommungrupper i SEKOM 2017

Kommungrupp	Kommuner
Produktionskommuner	Eskilstuna, Linköping, Norrköping, Nyköping, Uppsala, Västerås, Örebro
Välmående pendlingskommuner	Boxholm, Enköping, Gnesta, Kinda, Kumla, Mjölby, Strängnäs, Söderköping, Ydre, Åtvidaberg, Östhammar
Välmående landsbygdskommuner	Håbo, Knivsta, Lekeberg, Trosa
Strukturomvandlingskommuner	Degerfors, Fagersta, Flen, Hällefors, Karlskoga, Katrineholm, Lindesberg, Ljusnarsberg, Norberg, Oxelösund, Skinnskatteberg, Tierp, Vingåker, Älvkarleby
Landsbygdskommuner med utmaningar	Arboga, Askersund, Finspång, Hallsberg, Hallstahammar, Heby, Kungsör, Köping, Laxå, Motala, Nora, Sala, Surahammar, Vadstena, Valdemarsvik, Ödeshög

Källa: Statisticon

Pm framtagande av Östra Mellansveriges handlingsplan för ESF 2021-2027

Bakgrund

Den nuvarande perioden för EU:s strukturfonder löper ut vid årsskiftet 2020-2021 och en ny sjuårig programperiod startar. EU:s strukturfonder finns till för att nå EU:s sammanhållningspolitiska mål. De handlar om att skapa hållbar tillväxt och minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europa. De fonder som är aktuella för Östra Mellansverige, ÖMS är Europeiska regionala utvecklingsfonden och socialfonden. I Sverige ligger det förvaltande ansvaret för fonderna på Tillväxtverket och ESF-rådet.

Strukturfondsregionen ÖMS har sedan 2007 samarbetat kring strukturfonderna. I ÖMS ingår länen Sörmland, Uppsala, Västmanland, Örebro och Östergötland. Förslag på nytt regionalt program för ERUF och en ny handlingsplan för ESF har tagits fram i en sammanhållen process för Östra Mellansverige för programperioden 2021-2027. I ÖMS har dessutom förordats att de politiska besluten ska fattas samtidigt. ERUF programdokument ska vara inlämnat till näringsdepartementet den 31/12 2020.

ESF-rådet tog under vintern och våren 2020 fram ett förslag på nationellt program för socialfonden ESF+. Förslaget lämnades i april över till regeringen. Vid det tillfället var osäkerheten stor kring EU:s långtidsbudget och förslaget lämnades inte vidare till kommissionen. Därför finns inget godkännande av det nationella programmet. Troligt scenario är att en partnerskapsöverenskommelse mellan Sverige och kommissionen träffas innan årsskiftet. När den finns kan ett formellt uppdrag till regionerna om framtagande av handlingsplaner ges. I samförstånd med ESF-rådet för Östra Mellansverige har ett arbete med att få fram ett förslag på handlingsplan gjorts i förtid, trots att inget formellt uppdrag lämnats, eftersom vinsterna med att synka processen med ERUF-programmet bedömts som stora. De två styrdokumenterna i denna period tangerar varandra på ett tydligt sätt. Uppdraget att skriva regionalfundsprogrammet kommer från Näringsdepartementet.

Framtagande

I januari 2020 inleddes ett gemensamt arbete i hela ÖMS att ta fram de två styrdokumenterna för regionalfonden och socialfonden. En organisation bestående av en politisk styrgrupp, regionala utvecklingsdirektörer i en ledningsgrupp, enhetschefer i programgrupper och strategier i arbetsgrupper bildades.

En utgångspunkt i arbetet med handlingsplanen har varit att den ska sätta ramen för samspelet mellan de regionalt utvecklingsansvariga, de stödjande aktörerna, ESF-rådet och Strukturfondspartnerskapet. Ett annat mål har varit att skapa en tydlig koppling mot Europeiska regionalutvecklingsfonden i frågor som rör kompetensförsörjning. Därför har processen kring framtagandet involverat många olika personer på olika platser och nivåer i regionerna.

Inom regionalt utvecklingsansvarigas organisation har alla enheter med koppling till de målgrupper som ESF+ riktar sig till involverats. Detta gjordes för att fånga utmaningar och behov. De enheter inom RUA som berörs av ERUF har också involverats för att fånga upp fondövergripande utmaningar. Kontinuerlig dialog med ESF-rådet har förts för att stämma av arbetet med handlingsplanen kopplat till programförslaget för ESF+. Länsvisa workshops och seminarier med lokala och regionala aktörer för att få insikt om deras relaterade utmaningar har genomförts.

Innehåll

Många människor har en svag ställning på arbetsmarknaden i dag – eller befinner sig helt utanför den. Det nationella socialfondsprogrammet ESF+ ska bidra till att stärka arbetsmarknadspolitiken och ge människor en starkare ställning på arbetsmarknaden.

Några av förutsättningarna för denna handlingsplan är ESF-rådets tematiska målområden och de olika nivåer ESF anger att arbetet behöver bedrivas inom. I stället för att slå fast definierade målgrupper, utgår det nationella socialfondsprogrammet för 2021-2027 från fem tematiska målområden där behoven av åtgärder är som störst. Inom dessa områden kan det finnas personer från olika målgrupper. De tematiska målområdena är: Ekonomisk utsatthet, Etablering på arbetsmarknaden, Återinträde på arbetsmarknaden, instabil ställning på arbetsmarknaden och stabil ställning p arbetsmarknaden.

Övergripande utmaningar i ÖMS

Utifrån den socioekonomiska analysen samt de fem länens regionala utvecklingsstrategier lyfter ÖMS fram följande övergripande betydelsefulla utmaningar som handlingsplanen kommer att fokusera på.

- Arbetslösheten ökar
- Ökad ungdomsarbetslöshet
- Många av de som står utanför arbetsmarknaden har låg utbildningsnivå
- Många arbetslösa bland utrikes födda
- En redan ökande långtidsarbetslöshet förstärks av pandemin
- Omställningen på arbetsmarknaden kräver ny kompetens vad gäller globalisering, digitalisering och automatisering

Fortsatt arbete

De fem regionerna i ÖMS har för avsikt att fortsätta sitt gemensamma arbete med att verkställa ESF handlingsplan i den ordinarie organisationen. I detta ingår både internt arbete i regionen och mellan de fem regionerna i ÖMS.

9

Medfinansiering från det statliga 1:1-anslaget till projekt AI och Autonoma System – Utvecklade av ett Regionalt Eko-system (AI.ALL) 20RS9844

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS9844

Organ
Regional tillväxtnämnd

Medfinansiering från det statliga 1:1-anslaget till projekt AI och Autonoma System – Utvecklade av ett Regionalt Eko-system (AI.ALL)

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Örebro universitet beviljas 26 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 3 747 690 kronor för genomförande av projekt AI och Autonoma System – Utvecklade av ett Regionalt Eko-system (AI.ALL),

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd,

att projektet får påbörjas tidigast 2021-01-01 och avslutas senast 2023-04-30, samt

att följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- Projektägaren får inte snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa enskilda företag, utan projektets insatser ska vara allmänt näringslivsfrämjande och komma grupper av företag till del.
- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering (beslutades 2019-11-05, dnr 19RS9026).

Sammanfattning

AI.ALL är en fortsättning på AI.MEE-projektet som bedrivits under åren 2017-2020 av Alfred Nobel Science Park i samverkan med Örebro universitet. Detta fortsättningsprojekt är en gemensam satsning mellan Örebro universitet, Region Örebro Län samt Alfred Nobel Science Park med universitetet som projektägare. AI.ALL bygger vidare på samma metod och arbetssätt som i första projektet men

applikationsområdet har utvidgats till att omfatta områden såsom smart industri, hälsa, smarta städer och hållbarhet för att koppla an till Smart specialisering i Östra Mellansverige (ÖMS).

Ärendebeskrivning

AI.ALL bygger vidare på viktiga erfarenheter och lärdomar från AIMEE-projektet. Alfred Nobel Science Park beviljades 6 000 000 kr för AIMEE under projektperioden 2017-08-07 – 2020-12-31. Målet var att skapa ett sätt att påskynda utvecklingen av AI och autonoma system för Smart Industri. Metoden som använts utgick från en casebaserad metodik där case kördes i TRL (nivåer för teknikberedskap) 4-6 (mellan forskningsidé och produkt). Detta betraktades som den zon där tekniken har sin mest innovativa potential. Varje fall resulterade i en demonstrator som visade hur AI och autonoma system kunde användas för att främja innovation inom och för industrin.

En extern utvärdering av AIMEE projektet har genomförts. Resultat som betonas och lyfts av styrgruppen är antalet case som ett bevis på framgång inom projektet. Även Robotlabbet har lyfts som ett bevis på framgång där antal företag, kontakter och samarbeten har överskridit målen, och där resultaten från de olika casen har gått över förväntan. Det man i rapporten utpekade som en kritisk punkt gällde organisationen därför har huvudmannskapet omfördelats till detta projekt, det är Örebro universitet som är projektägare istället för Alfred Nobel Science Park.

Med AI.ALL är tanken att använda metodiken i AIMEE till en ny uppsättning sektorer som måste möta globala utmaningar. I synnerhet syftar AI.ALL till att upprätta en regional testbädd som visar användningen av AI för de samhälleliga utmaningarna med stort fokus på t ex Smart industri, hälsa, smarta städer och hållbarhet.

Primär målgrupp är små och medelstora företag (SMF) inom de prioriterade områdena AI, Smart Industri, Framtidens energi, Livsmedel och Hälsa. Sekundär målgrupp är övriga företag och offentlig verksamhet kopplat till de prioriterade områdena.

Projektmålet är att AI.ALL ska tillföra det regionala AI ekosystemet en gemensam mötesplats där aktiviteter och demonstratorer och case kommer genomföras, med syfte att främja AI utveckling och interaktion mellan olika aktörer för regional tillväxt. Målet ska nås bland annat genom att etablera och utveckla en fysisk och virtuell mötesplats som fungerar som en ingång/mötesplats för det regionala AI- ekosystem, driva samarbeten med befintliga nätverk och partners för att locka företag till AI implementering, testa och utveckla nya case där implementering kan ske i organisationen inom 1 år på TRL 4-6.

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Bedömning

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Innovationskraft och specialisering och bidrar till att nå målet om Ökad tillväxt i näringslivet.

För 2020 har Nämnden för regional tillväxt fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2020-01-22 § 6). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt rangordningen ”1. Ansökningar som avser medfinansiering till EU-projekt oavsett prioriterat område i den regionala utvecklingsstrategin.” Projektet knyter an till Smart specialisering genom ”att bidra till nytta, förnyelse, utveckling och synergier för flera sektorer genom samarbete med kompetens inom AI, robotik, sensorer och inbyggda system”.

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Enligt Global Gender Gap report 2020 är endast 26 procent av de som arbetar inom Data och AI kvinnor i världen. Inom EU är 17 procent av alla IKT specialister kvinnor och det finns endast 12 procent kvinnliga AI forskare i världen. ÖMS beskriver att de branscher som utgör grunden för de ledande applikationsområdena i industrin omfattar alla de mest mansdominerade av de specialiserade näringsgrenarna i länet. Könsfördelningen är 10–20 procent kvinnor och 80–90 procent män. Sammantaget är andelarna 16 procent kvinnor respektive 84 procent män i de fyra näringsgrenarna. Andra specialiserade näringsgrenar inom tillverkningsindustrin har högre andelar kvinnor, över 30 procent inom kemiska produkter och elektronik, könsfördelningen är omvänd inom tillverkning av farmaceutiska basprodukter och läkemedel då andelen män är drygt 30 procent. Datavetenskap, ingenjörsyrket och teknik i allmänhet är tydligt manligt kodade företeelser, och de prioriterade områdena i innovationsstrategin är typexempel på detta förhållande.

I alla aktiviteter från case till möten kommer det att införas ett minimikrav på 26 procent kvinnor. Genom att blanda teknisk personal med övriga deltagare förväntas det på längre sikt bidra till en ökad och naturlig balans mellan män och kvinnor. Projektet kommer också att följa jämställdhetspolicyn vid Örebro universitet i kommunikationsmaterial och i samband med rekryteringar.

De horisontella kriterierna för kön och hållbarhet kommer att beaktas i AI.ALL och det långsiktiga målet är att positivt bidra till en mer könsbalans inom AI-fältet och samtidigt minimera eventuella negativa effekter som tekniken har på klimatet.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS9844

Förväntningen är att AI.ALL genom att testa i nya domäner med AI, kommer att öppna möjligheter för teknik för sektorer som kanske inte har en hög vana att integrera dessa tekniker och för yrken som inte nödvändigtvis är kända som högteknologiska. Vidare förutses också, att genom att fokusera på den mänskliga synen, att projektet kommer att visa nyttan av AI och autonoma system till en större variation av slutanvändare.

Inom Europa, finns en växande medvetenhet om risken för oönskade, negativa konsekvenser i tillämpningen av AI, såsom integritetsproblem, bias i olika algoritmer och illasinnad spridning av desinformation. I Sverige finns ett brådskande behov av en nationell AI-strategi med fokus på vad branschen och akademien behöver göra för att implementera AI på ett ansvarsfullt och hållbart sätt.

Projektet kommer bidra till ett effektivt resursutnyttjande genom att visa på möjligheterna med att använda AI för att dra nytta av och utveckla smarta datadrivna lösningar som kan leda till energieffektivisering, mindre utsläpp av koldioxid och bättre livsmiljöer. AI kan vara en nettopositiv bidragsgivare till miljömässig hållbarhet i många branscher. Några exempel är: Inom jordbruket kan AI förändra produktionen genom bättre övervakning och hantering av miljöförhållanden och skördar. Inom energi kan AI använda djupa förutsägbara funktioner och intelligenta nätsystem för att hantera efterfrågan och utbudet av förnybar energi.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 december 2020.

Projektbeskrivning daterad 12 november 2020.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Amy Loutfi, Örebro universitet
Mirela Redzic, Regional utveckling

AI och Autonoma System – Utvecklade av ett Regionalt Eko-system (AI.ALL)

Sammanfattning

Örebro universitet ansöker om 26 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 3 747 690 kronor för projekt AI och Autonoma System – Utvecklade av ett Regionalt Eko-system (AI.ALL) under perioden 2021-01-01 – 2023-04-30.

Projektet är en fortsättning på AI.MEE som bedrivits under åren 2017-2020 av Alfred Nobel Science Park i samverkan med Örebro universitet. Detta fortsättningsprojekt är en gemensam satsning mellan Örebro universitet, Region Örebro Län samt Alfred Nobel Science Park med universitetet som projektägare. AI.ALL bygger vidare på samma metod och arbetssätt som i första projektet men applikationsområdet har utvidgats till att omfatta områden såsom smart industri, hälsa, smarta städer och hållbarhet för att koppla an till Smart specialisering i Östra Mellansverige (ÖMS).

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Innovationskraft och specialisering och bidrar till att nå målet om Ökad tillväxt i näringslivet.

För 2020 har Nämnden för regional tillväxt fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2020-01-22 § 6). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt rangordningen ”1. Ansökningar som avser medfinansiering till EU-projekt oavsett prioriterat område i den regionala utvecklingsstrategin.” Projektet knyter an till Smart specialisering genom ”att bidra till nytta, förnyelse, utveckling och synergier för flera sektorer genom samarbete med kompetens inom AI, robotik, sensorer och inbyggda system”.

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Bakgrund

AI.ALL bygger vidare på viktiga erfarenheter och lärdomar från AIMEE-projektet. Alfred Nobel Science Park beviljades 6 000 000 kr för AIMEE under projektperioden 2017-08-07 – 2020-12-31. Målet var att skapa ett sätt att påskynda utvecklingen av AI och autonoma system för Smart Industri. Metoden som använts utgick från en casebaserad metodik där case kördes i

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2020-11-12

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS9844

TRL (nivåer för teknikberedskap) 4-6 (mellan forskningsidé och produkt). Detta betraktades som den zon där tekniken har sin mest innovativa potential. Varje fall resulterade i en demonstrator som visade hur AI och autonoma system kunde användas för att främja innovation inom och för industrin.

När Örebroregion utvecklade en "spets" i AI var det tydligt att en palett med instrument och verktyg var nödvändig att erbjuda regionala företag och innovationssystem. Denna palett behövde fungera som ett ekosystem och inkludera följande viktiga erbjudanden

- 1) tillgång till kunskap
- 2) tillgång till infrastruktur
- 3) tillgång till kompetensutveckling
- 4) tillgång till teknisk kunskap
- 5) tillgång till tester och användare
- 6) tillgång till finansiering
- 7) tillgång till en innovationskedja.

Punkterna 6 och 7 var på plats i början av AI.MEE. Punkt 2 och 5 utvecklades under projektet av demonstranterna och tillgången till infrastruktur i Robotlab i AI.MEE med fokus på industriella applikationer. Punkt 1 täcktes delvis av de mycket specialiserade kompetenserna i AI vid Center for Applied Autonomous Sensor Systems vid Örebro universitet. Punkt 3 utvecklades nyligen av ett nationellt initiativ som kallas SMARTER där kurser i AI utvecklats av Örebro universitet och erbjöds professionella. Slutligen, 2019, behandlades punkt 4 genom att inrätta ett AI Impact Lab vars uppdrag var att tillhandahålla kunskap om hur man kan överföra kunskap från forskarna till prototyper och tidiga piloter av AI. Med var och en av dessa pusselbitar på plats är nästa steg att kunna säkerställa att de arbetar med ett sömlöst gränssnitt mellan dem för att säkerställa att AI har en transsektoriell effekt för regionen och för ÖMS.

En extern utvärdering av AI.MEE projektet har genomförts. Resultat som betonas och lyfts av styrgruppen är antalet case som ett bevis på framgång inom projektet. Även Robotlabbet har lyfts som ett bevis på framgång där antal företag, kontakter och samarbeten har överskridit målen, och där resultaten från de olika casen har gått över förväntan. Det man i rapporten utpekade som en kritisk punkt gällde organisationen därför har huvudmannskapet omfördelats till detta projekt, det är Örebro universitet som är projektägare istället för Alfred Nobel Science Park.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2020-11-12

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS9844

Med AI.ALL är tanken att använda metodiken i AI.MEE till en ny uppsättning sektorer som måste möta globala utmaningar. I synnerhet syftar AI.ALL till att upprätta en regional testbädd som visar användningen av AI för de samhällsliga utmaningarna med stort fokus på t ex Smart industri, hälsa, smarta städer och hållbarhet.

Sverige har samordnat sin AI-strategi genom ett antal initiativ det mest relevanta för AI.ALL är AI Sweden. De samlar företagens intressen genom att investera i AI-relaterade projekt för upptag och acceleration. AI Sweden arbetar genom en nationell samling av noder där Örebro är en. Medan AI Sweden kommer att stödja företag med projekt och ge tillgång till en datafabrik, stödjer den inte lokal eller regional infrastruktur för testning av AI-lösningar. De stödjer inte heller uttrycklig samlokalisering. Därför är AI.ALL komplementär till AI Sweden och kommer samordna regional utveckling och innovation parallellt med den nationella plattformen. AI Impact Lab på ORU har rollen att vara värd för den nationella noden.

Målgrupp - Primär målgrupp är små och medelstora företag (SMF) inom de prioriterade områdena AI, Smart Industri, Framtidens energi, Livsmedel och Hälsa. Sekundär målgrupp är övriga företag och offentlig verksamhet kopplat till de prioriterade områdena.

I övrigt kommer projektets sekundära målgrupp inkludera både offentlig som privata sektor. Epiroc och SAAB är två företag i regionen som det funnits tidigare samarbeten med inom olika projekt. Båda parter driver den tekniska utvecklingen framåt både inom egna företagsspecifika innovationsmiljöer samt tillsammans och med de tekniska innovationsmiljöerna på Örebro universitet. Bolagen uppfattar ett stort behov av utveckling och ny kunskap inom bl a AI kopplat till SME bolag, ofta underleverantörer till de större bolagen som finns i regionen.

När det gäller de offentliga aktörerna kommer samarbete ske med både Region Örebro Län samt Örebro Kommun. Projektet kommer också att verka för en ökad samverkan mellan dessa aktörer och engagera sig i kunskapsöverförande aktiviteter dem emellan. Branschrelevanta aktörer såsom Teknikföretagen, Handelskammaren Mälardalen och industriella organisationer är relevanta mottagare av kunskapen som genereras i projekten liksom den regionala kompetensförsörjningen. Det finns en växande potentialen hos IT-företag vars kompetens inom data, moln och underhåll kommer att vara relevant för projektet.

Övergripande mål

AI.ALL ska bidra till att skapa en regional infrastruktur för att påskynda upptag av AI och autonoma system som hanterar samhällsliga utmaningar och som kräver en integration av forskning, teknisk utveckling och innovation.

Projektmål

AI.ALL ska tillföra det regionala AI ekosystemet en gemensam mötesplats där aktiviteter och demonstratorer och case kommer genomföras, med syfte att främja AI utveckling och interaktion mellan olika aktörer för regional tillväxt.

Delmål och aktiviteter

Delmålen för projektet är:

- att etablera en ingång och mötesplats för regionala företag som ger tillgång till infrastruktur inom AI.
- att företag tillsammans med andra aktörer kan driva pilotprojekt som visar på förmågan med AI i en konkret och snabb utveckling tillsammans med andra partners.
- att företag och intressenter ser värdet av AI inom olika applikationsområden och därigenom inser potentialen för teknikens bredd.
- att skapa en medvetenhet om AI så att regionala industrierna ser potentialen för dem och därigenom vill ingå i AI-transformationen

Aktiviteter

- Etablera och utveckla en fysisk och virtuell mötesplats som fungerar som en ingång/mötesplats för det regionala AI- ekosystem. (mötesplatsen har fysisk lokalisering samt organisatorisk struktur som permanentats)
- Driva samarbeten med befintliga nätverk och partners för att locka företag till AI implementering (nya och/eller små) (100 unika företag kommer att vara delaktiga i seminarium, demos, informations spridning)
- Testa och utveckla nya case där implementering kan ske i organisationen inom 1 år på TRL 4-6. (Upprätta 10 case av pilotprojekt där varje pilotprojekt omfattar 6-12 månaders utvecklingscykel för att föra lösningen från TRL 4 till TRL 5. Utav dessa 10 sak 5 case går från TRL 5 till TRL 6. Varje case har minst ?? företag som samarbetar varav minst ett är SMF)
- Testa och utveckla nya case som stöttar ÖMS smart specialisering strategi inom Smart Industri, Livsmedel, Energi och Hälsa. (Tillgängliggöra demonstratorerna för alla parter inom ÖMS via en virtuell miljö.)
- Utveckla och driva en permanent test- och demonstrations miljö för AI- case som fungerar som showcase, test- och inspiration. (Externa besök av den nuvarande demonstratorplattformen RobotLab som representera AI och Smart Industri. Bygga upp

Tjänsteställe, handläggare	Projektforum	Projektbeskrivning
Projektstöd, Mirela Redzic	2020-11-12	Dnr: 20RS9844

två nya demonstratorplattformar. Tänkbara områden för plattformar är AI & Smarta Städer och AI & Livsmedel. Områden bestäms senast 3 månader in i projektet)

- Öka antalet FoU-projekt mellan akademi och industri och säkra AI specialisering i ett regionalt, sammanhang.
- Samarbeta med andra initiativ inom ÖMS för att gemensam bidra till AI utveckling och tillväxt.
- Upprätta ett AI innovationsråd med parter från det regionala innovationsstöds systemet (inklusive ÖMS). Anordna seminarier kring juridiska aspekter kopplat till kommersialisering och AI för regionala aktörer i synergi med nationella aktörer.

Arbetsätt

Fokus är att alltid ha AI i spetsen. Som exempel kan ett case kring Digitala Tvillingar i städer beröra alla specialiseringsområden Smart Industri, Livsmedel, Energi och Hälsa. Men betoning från AI.ALL är just AI delen i casen. Det kommer att finnas områden som berör två eller alla fyra av ÖMS specialiseringsområden. Projektet kommer alltid att behandla case som berör minst ett område. För att möjliggöra för att flera olika områden ska mötas behövs en mötesplats som är en fysisk och virtuell mötesplats så som ORU innovationsarena som i sin tur ger tillgång till ORU Robotlab.

Under det sista året av AI.MEE (2020) blev Robotlab en permanent struktur för regional acceleration av autonoma system genom tillgång till infrastruktur och till AI-kunskap. Den gemensamma tillgången till infrastruktur och kunskap sker via Örebro universitet och i synnerhet via AI impact Lab som har teknisk expertis och kunskap för att accelerera AI-utvecklingen.

AI.ALL kommer använda en casebaserad metodik. Detta visade sig vara en framgångsrik metod i AI.MEE . Cirka 10 fall kommer att väljas. En matris som grupperar casen baserat på hur de bidrar till de ÖMS områden och horisontella kriterier kommer att göras. Urvalet kommer att baseras på behov och drivs av behovsägaren. Varje case tilldelas en fysisk demonstrator. De första månaderna av projektet kommer att fokuseras på att isolera och identifiera nya demonstratorerna enligt teman hälsa, smarta städer och hållbarhet.

En aspekt som är ny i AI.ALL är att det kommer att finnas ett separat arbetspaket med fokus på mötesplatsen. Mötesplatsen kommer att vara en möjliggörare för att skapa nya case, säkerställa ett smidigt gränssnitt mellan organisationer och framför allt för att påskynda innovation via aktiviteter och kompetensutvecklingsinitiativ. Mötesplatsen kommer att finnas på Innovation Arena. Örebro universitet ansvarar för att mötesplatsen är en effektiv plats för företag och

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2020-11-12

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS9844

forskare. På mötesplatsen kommer ett showroom också belysa de bästa resultaten från projektet på ett pedagogiskt sätt för att sprida och kommunicera projektets resultat. Aktiviteten kommer även att präglas av frågor rörande miljö, jämställdhet och likabehandling.

Kvalitetssäkring kommer att vara av stor betydelse i projektet. Alla case som ska köras måste utvärderas av referensgruppen. Referensgruppen bedömer case baserat på en uppsatt lista med kriterier som använts i AI.MEE, men stor vikt kommer också att ges vid bedömningen av case baserat på kvaliteten på de tekniker som används i artificiell intelligens.

Ingående län

Örebro, Uppsala, Västmanland, Östergötland och Södermanlands län

Regional samverkan

Projektet knyter an till de samhällsliga utmaningarna med fokus inom AI, Smart Industri, Framtidens energi, Livsmedel och Hälsa som viktiga utvecklingsområden. AI.ALL kan på så sätt stärka förutsättningarna för tillväxt, konkurrenskraft och framtida innovationsförmåga som kopplar an till mål för Smart Specialisering och RUS:en.

För den primära målgruppen finns bra kontakt genom andra olika och syskonprojekt finansierad av Tillväxtverket. När det gäller SMF inom Smart specialiserings finns nätverk inom respektive prioriterat områden för ÖMS ex. MITC med SME nätverk inom industri. På det sättet skapas en effektiv samverkan med andra satsningar. Örebro universitet (huvudman) bidrar med nätverkskontakter inom AI genom AI Sweden och Creative Örebro och det nätverk som har kartlagt alla AI SME i Sverige.

Epiroc och SAAB är två företag i regionen som Örebro universitet sedan tidigare samarbetat med inom olika projekt. Båda parter driver den tekniska utvecklingen framåt både inom egna företagsspecifika innovationsmiljöer samt tillsammans och med våra tekniska innovationsmiljöer på Örebro universitet. Bolagen uppfattar ett stort behov av utveckling och ny kunskap inom bl a AI kopplat till SME bolag, ofta underleverantörer till de större bolagen i regionen. MIND kartläggningen som genomfördes under våren 2020 av Alfred Nobels Science Park visade på ett stort behov av AI kompetens för främjande av företagens utveckling i förhållande till konkurrens och hållbar tillväxt.

Perspektiv

Enligt Global Gender Gap report 2020 är endast 26% av de som arbetar inom Data och AI kvinnor i världen. Inom EU är 17 % av alla IKT specialister kvinnor och det finns endast 12%

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2020-11-12

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS9844

kvinnliga AI forskare i världen. ÖMS beskriver att de branscher som utgör grunden för de ledande applikationsområdena i industrin omfattar alla de mest mansdominerade av de specialiserade näringsgrenarna i länet. Könsfördelningen är 10–20 % kvinnor och 80–90 % män. Sammantaget är andelarna 16 procent kvinnor respektive 84 procent män i de fyra näringsgrenarna. Andra specialiserade näringsgrenar inom tillverkningsindustrin har högre andelar kvinnor, över 30 procent inom kemiska produkter och elektronik, könsfördelningen är omvänd inom tillverkning av farmaceutiska basprodukter och läkemedel då andelen män är drygt 30 procent. Datavetenskap, ingenjörsyrket och teknik i allmänhet är tydligt manligt kodade företeelser, och de prioriterade områdena i innovationsstrategin är typexempel på detta förhållande.

I alla aktiviteter från case till möten kommer det att införas ett minimikrav på 26 % kvinnor. Genom att blanda teknisk personal med övriga deltagare förväntas det på längre sikt bidra till en ökad och naturlig balans mellan män och kvinnor. Projektet kommer också att följa jämställdhetspolicyn vid Örebro universitet i kommunikationsmaterial och i samband med rekryteringar.

De horisontella kriterierna för kön och hållbarhet kommer att beaktas i AI.ALL och det långsiktiga målet är att positivt bidra till en mer könsbalans inom AI-fältet och samtidigt minimera eventuella negativa effekter som tekniken har på klimatet. Förväntningen är att AI.ALL genom att testa i nya domäner med AI, kommer att öppna möjligheter för teknik för sektorer som kanske inte har en hög vana att integrera dessa tekniker och för yrken som inte nödvändigtvis är kända som högteknologiska. Vidare förutses också, att genom att fokusera på den mänskliga synen, att projektet kommer att visa nyttan av AI och autonoma system till en större variation av slutanvändare.

Inom Europa, finns en växande medvetenhet om risken för oönskade, negativa konsekvenser i tillämpningen av AI, såsom integritetsproblem, bias i olika algoritmer och illasinnad spridning av desinformation. I Sverige finns ett brådskande behov av en nationell AI-strategi med fokus på vad branschen och akademien behöver göra för att implementera AI på ett ansvarsfullt och hållbart sätt.

Projektet kommer bidra till ett effektivt resursutnyttjande genom att visa på möjligheterna med att använda AI för att dra nytta av och utveckla smarta datadrivna lösningar som kan leda till energieffektivisering, mindre utsläpp av koldioxid och bättre livsmiljöer. AI kan vara en nettopositiv bidragsgivare till miljömässig hållbarhet i många branscher. Några exempel är: Inom jordbruket kan AI förändra produktionen genom bättre övervakning och hantering av

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2020-11-12

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS9844

miljöförhållanden och skördar. Inom energi kan AI använda djupa förutsägbara funktioner och intelligenta nätsystem för att hantera efterfrågan och utbudet av förnybar energi.

Långsiktighet

En naturlig mötesplats (fysisk) för AI-ekosystemet i Örebro. Forma permanenta organisatoriska strukturen vid Örebro universitet med fokus på regional AI utveckling. (AI Impact Lab).

Mötesplatsen har en fysisk lokalisering samt en organisatorisk struktur som permanentas.

Målgrupperna kommer få användning av resultaten genom att 1) få tillgång till infrastruktur 2) förstå vikten av ekosystemet för att driva sin egen digitalisering / Ai-strategier 3) se AI Impact Lab som en långsiktig och pålitlig partner för framtida samarbeten.

Uppföljning

Projektet ska löpande åiterrapporteras till beslutande organ i Region Örebro län.

Löpande utvärdering, extern kompetens upphandlas. Den löpande utvärderingen kommer att fokuseras på process, genomförande och effekt. Utvärderingen kommer att ta hänsyn till och beakta frågor rörande jämställdhet, likabehandling och miljöfrågor kopplade till projektet och göra en bedömning på projektets påverkan och effekt inom detta hos projektets intressenter.

Resultatspridning

Löpande målgruppskommunikation – berätta och informera om projektet för olika målgruppen. Här ingår även kommunikation och information gentemot andra projekt och initiativ.

Kommunikation kring case och demonstrationsmiljö – externt riktad kommunikation rörande projektets resultat.

Projektorganisation

Örebro universitet är projektägare är Örebro universitet. I det löpande projektarbetet avseende strategier och teknikledning ansvarar projektets koordinator, delprojektledare och styrgruppsordförande för att samverkansparterna uppfyller projektets syfte och mål. Personal som rekryteras till projektet kommer anställas av projektägaren och en jämställd bemanning är målsättningen. Projektkoordinatören har det övergripande ansvaret samt står för kvalitetssäkring av projektet samt ansvarar för att projektets budget hålls, delmål följs och att löpande informera finansierarna om projektets utveckling. Projektkoordinatören har även ett ansvar för att säkerheten på varje plattform upprätthålls samt att det operativa arbetet genomförs enligt projektets intentioner.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2020-11-12

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS9844

Operativ organisation: Den operativa organisationen har till uppgift att se till att plattformar är anpassade och fungerande samt svarar för teknikledning inom respektive plattform. I delprojektledningens uppgifter ligger även att tillhandahålla och skapa förutsättningar inför tester och laborationer på respektive plattform.

Projektet har fyra delprojektledare

-Case och Kommersialisering 50% (Alfred Nobel Science Park)

-Mötesplatser 100% (Örebro universitet/InnovationsArena) - Ansvarar för att planera och genomföra professionella digitala och fysiska mötesplatser för spridning av resultat och erfarenheter

-Ekosystem 50% (Örebro universitet/AI impact Lab) - Övergripande ansvarig för samordning av regionala aktörer, miljöer och satsningar som bidrar till ett fungerande ekosystem för AI utveckling och regional tillväxt.

-ÖMS - 50% (Region Örebro län i samarbete med Örebro university/Ai Impact Lab)
Övergripande ansvarig för samordning och utvecklingen av ett ekosystem med relevanta intressenter, miljöer och satsningar inom ÖMS som bidrar till och främjar AI utveckling.

-AI expert - Testcases 100% (Örebro universitet/AI Impact Lab) - Implementering och stöd till case utveckling tillsammans med forskargruppen m.fl.

- Ekonomi 20%, kommunikatör 20%, administration 100% (Örebro universitet)

-Referensgrupp som fungerar som rådgivande till Projektkoordinatören. Referensgruppen träffas 4-6 ggr/år. Ordförande utser referensgruppmedlemmar från bland annat Business Region Örebro, SAAB, Epiroc, Region Örebro län och 2 externa representanter och 2 representanter från SME. Referensgruppen följer också projektet för att se till att dokumentation finns på plats, så att lärdomar kan delas inte bara inom regionen utan också inom ÖMS.

SAAB och Epiroc ska inom projektet delta i arbetet med case genom att definiera, handleda, kvalitetssäkra och implementera. Även möjliggöra nätverk åt SME samt bidra till expertkunskap inom referensgruppen.

Avgränsning ordinarie verksamhet

Ett universitets uppdrag är att bedriva utbildning och forskning. AI.ALL innebär att Örebro universitet ska bidra till ett ekosystem för samarbete och innovation koppla till regional och nationell AI utveckling. Målet med AI.ALL är att knyta an till den spetskunskap som finns

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2020-11-12

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS9844

inom universitetet och att använda metodiken från AI.MEE (projektägare ANSP) för en ny uppsättning sektorer.

Kostnads- och finansieringsbudget

Förenklat redovisningsalternativ för personalintensiv budget ska tillämpas.

Bokförda kostnader	2021	2022	2023	Totalt
Egen personal	3 003 540	3 071 129	1 042 116	7 116 785
Lönebikostnader	1 358 801	1 389 379	471 453	3 219 633
Övriga projektkostnader 40%	1 744 937	1 784 203	605 428	4 134 568
Summa bokförda kostnader	6 107 278	6 244 711	2 118 997	14 470 985

Finansiär	2021	2022	2023	Totalt
Offentlig finansiär				
Region Örebro län 1:1	1 633 120	1 662 430	452 140	3 747 690
Örebro universitet	1 433 120	1 462 430	392 253	3 287 803
ERUF	3 041 038	3 119 851	1 274 603	7 435 492
Summa finansiering	6 107 278	6 244 711	2 118 997	14 470 985

Direktfinansierade kostnader (in natura)	2021	2022	2023	Totalt
Epiroc AB	50 307	103 477	46 216	200 000
SAAB Dynamics AB	50 307	103 477	46 216	200 000
Summa direktfinansierade kostnader	100 614	206 954	92 432	400 000

Strukturfondspartnerskapets möte är den 10 december.

10

Redovisning av
delegationsbeslut och
anmälningsärenden

19RS10494

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, June Fors

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS9690

Redovisning av delegationsbeslut och anmälningssärenden

Sammanfattning

Regional tillväxtnämnd har överlåtit sin beslutanderätt till ordförande eller tjänsteman i enlighet med gällande delegationsordning. Dessa beslut ska redovisas till den styrelse/nämnd som har fattat beslut om delegering.

Följande delegationsbeslut redovisas:

1. Områdeschef för Näringslivsutveckling enligt punkt 3.3 i delegationsordning.
Företagsstöd för perioden 2020-09-19 – 2020-10-26.
2. Ordföranden i regional tillväxtnämnd enligt punkt 1.5 i delegationsordning.
Remissvar – Samråd om statligt stöd till bredband, diarienummer 20RS10025.
3. Ordföranden i regional tillväxtnämnd enligt punkt 1.5 i delegationsordning.
Remissvar för program för Europeiska regionalfonden 2021-2027, diarienummer 20RS11459.

Följande ärende anmäls för kännedom:

4. Beslut från regionfullmäktige den 11 november 2020 § 150 - Anmälan av motion från Willhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet, diarienummer: 20RS10406.

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisningen.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Företagsstöd

Perioden: 2020-09-19 – 2020-10-26

Dnr	Stöd	Företag	Bransch/Prioritering	Kön	Kommun	Belopp	Beslutsfattare Områdeschef
20RS9690	Kommersiell service	ICA Nära Vintrosa	Livsmedelshandel	K	Örebro	14 083	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-97-20	Investeringsbidrag	Sävenfors Lodge AB	Besöksnäring	K	Hällefors	800 000	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-123-20	Investeringsstöd	Peter Ericssons Mekaniska AB	Tillverkningsindustri	M	Karlskoga	375 000	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-129-20	Investeringsstöd	Saxhyttan Industrier	Tillverkningsindustri	M	Hällefors	47 613	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-78-20	Konsulttjänst	Arena Reklam AB	Reklambranschen	M	Karlskoga	75 000	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-110-20	Konsulttjänst	Sign Consult AB	Utveckling av profillösningar till bla fordonsindustrin	M	Örebro	72 500	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-133-20	Konsulttjänst	SamFlex AB	Utveckling av lexikon mm	M	Örebro	40 000	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-128-20	Omställningscheck	Melys Mångfald	Utveckling av film för bla hemtjänst/ Ingen arbetar i företaget	K	Örebro	Avslag	Kristina Eklöf
20RS10255	Kommersiell service	Laxå kommun	Hemsändningsbidrag	-	Laxå	19 500	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-136-20	Såddbidrag	Exagard AB	Produktutveckling inom säkerhet	M	Örebro	100 000	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-122-20	Såddbidrag	Aquafair AB	Utveckling av åtgärder för att tillgängliggöra vatten till utvecklingsländer	M	Örebro	250 000	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-106-20	Investeringsstöd	Prinserud Industrilackering AB	Industrilackering	M	Karlskoga	325 000	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-139-20	Konsulttjänst	JL Kemi AB	Utveckling brandskyddsmedel	M	Karlskoga	40 000	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-103-20	Konsulttjänst	Innovation Lift Scandinavia AB	Tillverkning och utveckling av personhissar	M	Degerfors	100 650	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-104-20	Konsulttjänst	Innovation Lift Scandinavia AB	Tillverkning och utveckling av personhissar	M	Degerfors	102 250	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-105-20	Investeringsstöd	Innovation Lift Scandinavia AB	Tillverkning och utveckling av personhissar	M	Degerfors	22 250	Kristina Eklöf

Tjänsteställe, handläggare
Bredband, Linus Grabö

Datum
2020-10-28

Delegationsbeslut
Dnr: 20RS10025

Svar på Remiss - Samråd om statligt stöd till bredband

Ärendebeskrivning

Svar på Remiss - Samråd om statligt stöd till bredband

Underlag

Kommissionen har inlett ett samråd om statligt stöd till bredband. Region Örebro län avser nedan lämna synpunkter kopplade mot riktlinjerna om statligt stöd till bredband (2013/C 25/01). Vårt fokus ligger på om riktlinjerna behöver uppdateras med hänsyn till den tekniska utvecklingen, marknadernas utveckling och EU:s nya digitala strategi.

Sedan riktlinjerna antogs har målsättningar kring digital infrastruktur och bredband förändrats, detta både på EU-nivå och på nationell nivå. De strategiska målen handlar om gigabitkonnectivitet för viktiga samhällsfunktioner, om 5G-täckning i tätortsområden och längs marktransportvägar liksom tillgång till 100 Mbit/s (möjlig att uppgradera till gigabithastighet) för alla hushåll i Europa. På nationell nivå har regeringen antagit bredbandspolitiska mål som även de siktar mot gigabithastigheter.

Region Örebro län konstaterar att det är bara 0,1 procentenheter där målet är att hushåll och företag ska ha bredband med en överföringshastighet 30 Mbit/s, vilket är lösningar som faller under next generation access network-begreppet (NGA) enligt dagens definition. Således är det 99,9 procentenheter där målen är högre än 30 Mbit/s. Givet det anser Region Örebro län att riktlinjerna för statligt stöd till bredband bör justeras utifrån de målsättningar som finns. Utbyggnaden av digital infrastruktur har av flera anledningar mattats av och aktörer använder idag alternativa tekniker, däribland trådlösa, för att nå ut med fler anslutningar. I områden där befintligt eller planerat NGA-nät finns så är det inte möjligt att ge offentligt stöd för att bygga nät som medger högre hastigheter än 30 Mbit/s. Det innebär att sådana infrastrukturer

riskerar att störa och förhindra utbyggnad av Gigabit-nät och därmed försvåra måluppfyllelse av andra europeiska och nationella bredbandsmål.

Med tanke på utvecklingen av digitala tjänster och vilka behov som kommer anser Region Örebro län att det inte nog tydligt anges vad som menas med väsentligt högre uppladdningshastighet än grundläggande bredband. Region Örebro län ser strävan mot tekniska lösningar som kan ge en symmetriskt uppkoppling som en förutsättning för att kunna genomföra digitaliseringen inom exempelvis vård och omsorg fullt ut. Men Region Örebro län ser även ett ökat behov vid hemarbete så att mer avancerade arbetsuppgifter ska kunna genomföras. Inte minst har detta accentuerats under rådande pandemi med en väsentligt ökande andel som arbetar hemifrån vilket troligen kommer att bestå. När investeringar sker med offentliga medel är det viktigt att det sker i infrastruktur som tar höjd för framtida användning.

Enligt punkt 63 i riktlinjerna om statligt stöd till bredband får inte heller stöd ges till områden där privata investerare har konkreta planer på utbyggnad inom nära tid. Vidare står det att med nära tid menas tre år. Vår erfarenhet säger att detta är en lång tid, både vad gäller aktörernas planeringshorisont och myndigheternas möjlighet att rimlighetsbedöma uppgifterna. Dessutom får inte kunder bindas längre än 24 månader.

Region Örebro län ser idag en problematik kring så kallade efteranslutningar utanför tätbebyggda områden. Det uppstår i praktiken ett lokalt monopol där kunderna är hänvisade till en specifik aktör. Nuvarande stödmodell har gett goda förutsättningar att på ett storskaligt sätt fibrera landsbygden. Stödmodellen har gynnat utbyggnad nära eller angränsande till kommersiellt gångbara områden. Denna modell har varit väl lämpad i en situation med stora obearbetade geografier. I ett kommande stödprogram bör hänsyn tas till glesbefolkade länder som Sverige och som kommit relativt långt i sin utbyggnad men där den återstående utbyggnaden skall ske på landsbygden med höga anslutningskostnader som följd. I detta perspektiv är också efteranslutningar en växande utmaning. Region Örebro län anser att det är viktigt att riktlinjerna tar hänsyn till denna problematik.

Uppföljning

Ingen uppföljning planerad

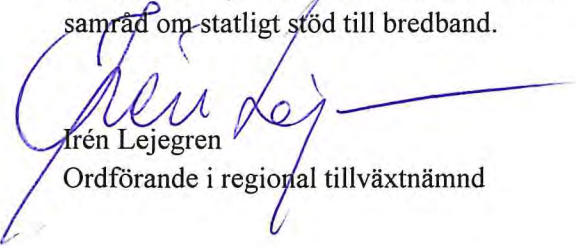
Ekonomiska konsekvenser

Inga identifierade ekonomiska konsekvenser

Beslut

Ordförande i regional tillväxtnämnd beslutar

att med hänsyn till att ärendet brådskar beslutas om redovisat svar på remissen
samråd om statligt stöd till bredband.

Irén Lejégren

Ordförande i regional tillväxtnämnd

Beslutet är fattat i enlighet med gällande delegationsordning.

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Therese Hjelseth

Sammanträdesdatum
2020-11-23

Beteckning
Dnr: 20RS11459

Er beteckning

Tillväxtverket

Svar på remiss

Inledning

Region Örebro län har beretts möjlighet att yttra sig över remissen ” miljöbedömning av Östra Mellansveriges regionalfondsprogram inför ny programperiod (2021-2027)”. Yttrandet ska avges i formen av ett enkätsvar.

Region Örebro län tackar för möjligheten och nedan följer organisationens svar.

REMISS – Frågor kopplade till miljöbedömningen av ERUF

1. Namn: Thérèse Hjelseth
2. Organisation: Region Örebro län
3. Position: Områdeschef för område Energi och klimat
4. Kontaktuppgifter: therese.hjelseth@regionorebrolan.se, 019-6026366

5. Hur **överensstämmer miljöbedömningen** med din syn på de insatser som är tänkt för

- a. För PO1 – Smartare Europa? **3**
- b. För PO2 – Ett grönare och koldioxidsnålare Europa? **4**
- c. För PO3 – Ett mer sammanlänkat Europa? (*Mellersta Norrland och Övre Norrland*) ej aktuellt
(*svar i 5-gradig skala – en för varje PO där 5 är instämmer helt*)

d. Om något inte överensstämmer med din syn, kommentera nedan
(*fritext max 500 tecken*)

För PO1 särskilt mål iii), visar miljöbedömningen rött gällande markanvändning och resurshushållning samt naturmiljö och ekosystemtjänster. För PO2 gällande särskilda mål ii), visar miljöbedömningen rött gällande markanvändning och resurshushållning. Dessa konsekvenser beror på verksamheternas art och vilka projekt som

godkänns inom målet. Ökad konkurrenskraft kan t.ex. nås med smartare tjänster, tillväxt genom flera anställda eller ökad försäljning av tjänster. Region Örebro län föreslår därför att dessa tre miljöaspekter bedöms gult.

6. Har du **förslag** på åtgärder/insatser för att öka sannolikheten för **positiva miljöeffekter**

vid genomförandet av programmet (t.ex. administrativa, kriterier, ansökningshandling, uppföljning etc)?

(fritext 500 tecken)

Ansökningar ska visa på (relevanta) positiva (direkta och/eller indirekta) effekter med avseende på ett mindre antal prioriterade miljöaspekter. Vilka miljöaspekter som ska anses vara prioriterade bör beslutas av regionerna i Östra Mellansverige.

7. Har du **förslag** på åtgärder/insatser för att **minska risken för negativ miljöpåverkan** vid

genomförandet av programmet (t.ex. administrativa, kriterier, ansökningshandling, uppföljning etc)?

(fritext 500 tecken)

För att minska risken för negativ miljöpåverkan av programmet behöver ansökningsprocessen säkra att projekten inte innebär orimligt stor negativ miljöpåverkan. Det är viktigt att bedömningen görs enkel i ansökningsprocessen och tar hänsyn till den administrativa bördan för de sökande. Det kan vara olyckligt att kräva komplicerade indikatorer som kan vara svåra för projekten att mäta, Region Örebro län föreslår istället en kvalitativ bedömning av ansökningarnas miljöpåverkan. Om ansökan innebär en målkonflikt ska det i ansökan beskrivas hur den negativa effekten ska minimeras.

8. Andra kommentarer, synpunkter eller rekommendationer.

(fritext 500 tecken)

På sida 5 i inledningen står det "region Stockholm" där det ska vara Östra Mellansverige. I stycket på sida 12 som beskriver de fem länens miljöförhållande utifrån de nationella miljömålen med hänvisning på uppgifter från Länsstyrelsen, ser det ut som det övervägande kommer från Länsstyrelsen i Örebro då det t.ex. står att "ett klimatråd är på gång att bildas".

9. Önskar du att bli kontaktad kring miljöaspekter av ERUF? JA eller NEJ

(två rutor JA och NEJ)

Nej

För Region Örebro län

Iren Lejegren
Regionråd, Region Örebro län

Mot bakgrund av att beslutet brådskar, är det fattat med stöd av punkten 1.5 i nämndens delegationsordning.

§ 150 Anmälan av motion från Willhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet

Diarienummer: 20RS10406

Sammanfattning

Anmäls att en motion har inkommit från Willhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet.

Motionen har överlämnats till Regional utveckling – Näringslivsutveckling för stöd i beredningen.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionfullmäktige 2020-11-11--12, anmälan av motion från Willhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet
- Motion från Willhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet

Beslut

Regionfullmäktige beslutar

att remittera motionen till regional tillväxtnämnd för beredning, samt

att ta anmälan till protokollet.

Skickas till

Regional tillväxtnämnd

Motion

Upprätta samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet

Som region ska vi samarbeta med näringsliv, civilsamhälle och akademi. Men när vi pratar om akademien i regionen menar vi ofta Örebro universitet. Vad som lätt glöms bort är att det inte är det enda universitet som har en geografisk lokalisering inom vårt län.

I Lindesbergs kommun ligger forskningsstationen Grimsö, vilket är en del av Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). På Grimsö bedrivs forskning inom ekologi och människors attityder till rovdjur. Särskilt om hur man minskar konflikter mellan människor och vilt, ett problem som är ständigt återkommande för våra företagare inom de gröna näringarna.

Eftersom regionen arbetar med att minska den människans påverkan på naturen, klimatet och miljön finns stor kunskap att hämta här från SLU. Ska vi röra oss mer emot en cirkulär ekonomi där hållbara och miljövänliga alternativ ses som en självklarhet behöver vi se till alla parter som kan vara bidragande i det arbetet. SLUs ekologiska institut är världsledande inom den forskning de bedriver och har studenter och forskare som kommer från världens alla delar. Därför vore det oklokt att inte formalisera samarbetet genom ett avtal och dra nytta av Grimsös potential för att stärka regionen i detta arbete.

Det är viktigt att ta i beaktande de platser runt om i länet där akademien är verksam och säkerställa att den verksamhet de bedriver på plats kan fortgå även i framtiden. Det är en styrka att Örebro län har flera kommuner i länet där akademien är verksam genom forskning och utbildning. Vi bör förvalta och vårda dessa lokaliseringar väl så att de har de förutsättningar som behövs. För att säkerställa goda relationer och bidra till den regionala utvecklingen bör ett samarbetsavtal upprättas mellan Region Örebro län och Sveriges lantbruksuniversitet genom forskningsstationen Grimsö.

Ett avtal bör syfta till att utveckla ett starkare gemensamt regionalt ledarskap och att stärka förutsättningarna för att i gemensamma frågor utveckla forskning, utbildning, innovation samt verka för en gynnsam samhällsutveckling.

DÄRFÖR FÖRESLÄR JAG ATT:

- Region Örebro län upprättar ett samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet

För Liberalerna

Willhelm Sundman

11

Förlängning av beslut om
förhöjda konsultinsatser i form
av omställningscheckar

20RS4379

Regional tillväxtnämnd

Förlängning av beslut om förhöjda konsultinsatser i form av omställningscheckar

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att förlänga insatsen att bevilja omställningscheckar till företag i Örebro län, samt

att stödet ska gälla fram till den 31 december 2021.

Sammanfattning

Då många företag i länet har drabbats av pandemin har Region Örebro län (Regionen) under 2020 satsat på förhöjda konsultinsatser i form av omställningscheckar för att hjälpa företag som vill satsa på att utveckla verksamheten. Beslut fattades av regional tillväxtnämnds ordförande den 24 april 2020. Stödet skulle gälla till och med den 31 december 2020.

Corona-krisen kommer att fortsatt påverka många företag även under 2021 och Regionen vill därför förlänga möjligheten att bevilja omställningscheckar även under 2021. Detta ger företag möjlighet att fortsätta utvecklas och hitta nya affärsmöjligheter och att de kan gå stärkta ut krisen.

Omställningscheckarna ges i form av konsultinsatser med stöd upp till 90 procent av kostnaden. Det innebär att Regionen frångår den satta procentsatsen, (max 50 procent av kostnaderna) i Regionens Inriktningsbeslut. Maxbeloppet står fast på 150 000 kronor. Detta är förenligt med vår förordning SFS 2015:210 §13 om statligt stöd för att främja små och medelstora företag.

Insatsen ska leda till att företag når en högre och mer konkurrenskraftig nivå. Stöden kommer att behovsprövas och följa vår förordning, inriktningsbeslut samt policys vad det gäller övriga villkor och prioriteringar. Stödet ska gälla fram till den 31 december 2021.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Malena Pirsech

Sammanträdesdatum
2020-12-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS4379

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Ej aktuellt.

Ekonomiska konsekvenser

Omställningscheckarna kommer att leda till att företag fortsätter att investera i att öka sin konkurrenskraft vilket är positivt för ekonomin. Finansieringen sker inom ordinarie 1:1-anslag.

Uppföljning

Uppföljning sker inom ordinarie verksamhet.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regional tillväxtnämnd den 10 december 2020.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Regional utveckling, Näringslivsutveckling – Malena Pirsech